

מערכות

שבט תשכ"ז • פברואר 1967 • קפ"א

מערכות

תוכן הענינים

2	מי ומה בחוברת?
	זרקור על המזה"ת
3	א. סופר
10	דרום ערב
	מה חדש בספרי "מערכות"?
	ערכיו של קצין
11	אל"מ מ. גור
17	קפ"ד. מור
	הרהורים על קצין-המטה
	אמת ומשמעותה — כיצד מדווחים
	בשדה ההדרכה
19	סא"ל מ. צפורי
20	אל"מ ג.
	תגובות — ממה יינק חינוך הקצין?
	הכשרת מפעיליו של ציור טכני — כיצד?
	למפקד: לקחי קרבות
22	מיור ה. פון-דאך
28	דפי חי"ר: דעות בריטיות על בעיות חי"ר
29	בית-ספר לחי"ר בדרום ויאט-נאם
30	מיור י. קודי וקפ"ס.א. בל
	ארטילריה מתנייעת חדשה — דגם ארה"ב
	מבט אל המזרח-הרחוק
32	ד. קמחי
37	ש. גוגן
40	ממדף הספרים: עלילות גליפולי
	חידושי נשק וטכניקה
	מפתח ענינים

עורך גרפי: דב קרפטי

בית ההוצאה של
צבא הגנה לישראל

מערכות

העורך הראשי: אל"מ אלעזר גלילי
סגן העורך הראשי: סא"ל גרשון ריבלין
מרכזת המערכת: מרים דרורי
צוות המערכת: סגן שמואל בולוצקי
שרגא גפני
אסתר גולדברג
"מערכות-חימוש": קצין-עריכה רביסרן יעקב להט
"מערכות-שריון": קצין-עריכה רביסרן מאיר איזנטל
"מערכות-ים": קצין-עריכה סרן אלי שחף
"מערכות-פלס": קצין-עריכה סגן-אלוף שלמה לב
המערכת והמנהלה: הקריה — ת"א, רח' ג' מס. 1 טל. 692237

הודפס באמצעות משרד הבטחון — ההוצאה לאור
מדור המנויים: הקריה, רח' ב', מס' 29, טל. 247185
"הדפוס החדש" בע"מ

העורך: סגן-אלוף צבי סיני
עורך-משנה: רביסרן ל. מרחב

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?

האם "מדורים תיפתחנה הצרות"? אם נדון לפי סקירתו של א. סופר על "דרום-ערב" (עמ' 3) — הרי בעקבות ההחלטה רבת-המשמעות של בריטניה לנטוש את דרום-ערבה של ערב, ונוכח סימן-השאלה הגדול המוטל עתה על "קרי-אפריקה" בשל "בעיית-גיבוטי", מסתמנת כנראה אפשרות, כי מוצאנו אל מחבלי האוקיינוס ההודי (קרי — אפשרויות הקשר עם ארצות אסיה — ולא רק עם) יועמד במבחן לא רק במיצרי טיראן שבפי מפרץ-אילת אלא אף במיצרי באב-אל-מנדב ובסביבתם. אמר פעם מדינאי בריטי: "הרוצה להבין מצבים מדיניים וצבאיים לאשורם — עליו להתבונן במפות גדולות". דומה, כי לאנשי-בטחונה של ישראל מוטב עתה להרים כוונת-מבטם גם אל מעבר ל"אחד למאה אלף"; ומן הראוי להסתכל פעם-פעמיים גם דרומה.

היה היו, ואולי אף ישנם, צבאות בעולם לפי הנוסח של "חייב החייל (או-קצין מן הזוטרים-יותר) לפחד ממפקדו יותר משיפחד מן האויב; וכך ינצח". האמנם זה ה"אנימאמין" הצבאי הנכון כיום? אולי יש להכניס תיקון, "קטן": "לכבד רצון מפקדך, לסייע בידיו ככל שתוכל — ולפתר" בראש-ראשונה בפני משהו שונה, בפני האמת שלך?" בזאת דנים שני המאמרים הכלולים בכתורת "ערכים של קצין". אל"מ מ. גור, שהיו לו הזדמנויות לחוש מקרוב בעיות עיצוב-דמות של קצין-מטה ושל מפקד, מעלה (עמ' 11) "הרהורים על קצין-המטה"; לעומתו קצין השירות האמריקאי קפ' ד. מור עמד בבטאון החיל "ארמור" על השאלה כיצד מבטיחים כי ההזנה החוזרת, מן המבצע אל מי שהטיל עליו את המשימה — כלומר, מלאכת הדיווח — תהיה נאמנה ומציאותית. שניהם, "שמו את האצבע" על בעיות ראשונות-במעלה בחייו ובפעלו של כל צבא. יש לקוות, כי המאמרים יזכו להדים ולתגובות (בכתב!) של קוראי "מערכות".

תוך שיגרת ההדרגה והאימון, לא תמיד פנויה הדעת להתבונן היטב במהלכם ובתוצאותיהם של אלה — ולשאל את השאלה: "היכן כאן העיקר?" ודאי, ההדרגה — ככל פעילות — המורכבת לא רק מדברים עיקריים. אך את הדגש הנכון בהדרגה אפשר לשים רק כאשר מוגדרים וברורים אותם, "דברים עיקריים". לכך נתכוון אל"מ ג' במאמרו על אימונם של מפעילי ציוד טכני (עמוד 20). אל"מ ג' מדבר רק על קור-הכיוון היסודיים בהכשרת סוג זה של אנשי-צבא. החינוך בצבא בזמננו. יש להניח, כי בעקבות מאמר זה עוד תבוא הארה דומה של מגמות-ההכשרה הרצויות גם בתחומים האחרים של פעילות-צבאית.

אמר פעם נפוליון: "במלחמה — כל דבר פשוט; אך אפילו הפשוט ביותר שבה הוא קשה עד מאוד". האם זוהי אמת לגבי גנרלים בלבד, או שווהיה אמת-המציאות של כל מפקד בצבא בזמננו (החל ב"מ"מ, ובמצבים לא-מעטים אף ב"מ"כ; לא כל שכן מפקדי פלוגות וגדודים). וזאת — ודאי לא פחות מבימי נפוליון? הצרה היא, שקצין הוא כמותו רופא-שיניים, או כירורג, המתכונן שנים-על-שנים — אך ניתוח "של אמת", המכריע בדרכו כאיש-צבא, ייקרא הוא לעשות (ודאי — לפתע) רק אי-פעם, מבלי שהיתה לו מעולם הזדמנות להתנסות בו בדרך שמעבר לתרגיל ולמשחק-מלחמה. נפוליון השיא (וקיים) עצה: "קראו על מעשי-מלחמה שהיו". מתחת לכתורת "למפקד" ייתנו ב"מערכות" בקביעות, "לקהי-קרביות" — המיועדים לרמות שבין כיתה מוגברת לגדוד — ובהם, "דיווחים" של צד זה או אחר, בפעולות שונות במלחמות שהתחוללו בעשרות-השנים האחרונות; כלומר — במצבים שבהם החימוש, כושר-השליטה ו"טכניקת-הקרב" היו דומים ביסודם לאלה של צד זה או אחר בפעולות שונות במלחמות שהתחוללו בעשרות-השנים האחרונות; של זמננו. הנושא המושג הפעם — "לכידת מצודת", על רקע של זירת-המזרח (הגרגמית-הרוסית) במלחמה"ע השניה — הוא בסיסי ו"פשוט" (ומאוד לא-קל) בשביל כל קצין-רגלים, כולל אף מש"ק בכיר, והבנתו חיונית אף לשריון-המסייע (או המסתייע ברגלים) ולחילות התותחנים וההנדסה. המערכת מעוניינת לשמוע מקצינים, וביחוד מהזוטרים שבהם — מה נתנו להם פרקי-לחימה אלה או אחרים, ומה חסר למיצוי "לקחם של אחרים" הנמסר בפרקים אלה.

כפעם החמישית, מאז החלה "מערכות" לצאת לאור לפני 27 שנים, (לקראת ראשית השנה-האזרחית החדשה) מוגש לקוראים "מפתח" לתוכן של החוברות. הוא ערוך לגיליונות קט"ב-ק"פ (מספטמבר 1964 — ועד לינואר 1967). מבנהו — כמבנה הקודם, אך יש בו חידוש: צורפה גם רשימת המאמרים לפי שמות המחברים — לתועלת הקוראים (ולהנאת בעלי-המאמרים...). בכתב-עת קובעת, לכאורה, המלה עת: דברים שנועדו לעתם. אך בירחונים מקצועיים ולימודים (בהקל ניכר של התוכן) מסוג "מערכות" ישנו ערך קיים לרבים-רבים מן המאמרים והסקירות, רק "מפתח" מסודר ומעודכן מאפשר לקורא המבקש סימוכין, ללמוד הזקיק לחומר לביסוס עבודתו, לקצין המשתלם בתחום זה או אחר של המעשה או הידע הצבאיים, למצוא את הנחון להם — ולמצוא באופן תכליתי ומהיר, והרי לנוחותם, רשימת ה"מפתחות" הקודמים. "מערכות" — ול"צקלון" [ולשלוחות החליות: "מערכות-שריון", "מערכות-הפלט", "מערכות-חימוש" — אם כי, עדיין, לא ל"קשר ואלקטרוניקה", שהתחיל מופיע רק לפני זמן מועט]: 1942, 1955, 1961, 1964.

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?

דרום ערב

א. סופר

המדיניות המצרית בתוכנית
המדיניות המצרית בתוכנית

לכך ייתכנו כמה אפשרויות:

- חתימת ההסכם מלכתחילה היתה תכסיס מדיני מחוכם, שמטרתו להגדיל את מרחב תמרונה של המדיניות המצרית — אשר דומה, שלקראת סוף 1965 הושמה בעניבת חנק.
- מצרים ניסתה בכנות להביא להידברות בין הניצים — המלוכנים והרפובליקנים — אך נסיון זה נכשל ב"ועידת חרצ".
- התפתחויות מדיניות הביאו את ההנהגה המצרית להעריך מחדש את משמעותו של ההסכם לגביה (הצהרת-הפינוי הברי-טית; הפעילות האיסלאמית האינטנסיבית של פייצל; הקלה בבעיות המיידיות שלחצו על מצרים: שיפורי-מה במצב הכלכלי, דיכוי האופוזיציה הפנימית, וסילוק החשש לאבדן יוקרה ביחסים הבין-ערביים). כן אין זה מן הנמנע, שבשלב מסוים גם לחץ הפיקוד המצרי הגבוה מנע את הגשמת ההסכם. פיקוד זה אולי ראה בפינוי מתמך הודאה בכשלון, מה שאינו תואם את הטענה, כי צבא מצרים הוא "הכוח החזק במזרח-התיכון".

האפשרות הראשונה לאי הגשמת ההסכם היא הפחות סבירה,

נראה, כי עתידה דרום-ערב להיות בתקופה הקרובה במה להתרחשות דרמטית. שתי עובדות עיקריות עשויות לגרום התרחשויות אלה: הצהרת בריטניה על פינוי כוחותיה מעדן ב-1968 — ואי-הגשמתו של הסכם ג'דה, שפירושו המשך קיומו של המאחז המצרי בתימן. במאמר זה נעמוד על תפקידו המכריע של הצבא המצרי באיזור ועל מדיניותה התימנית של מצרים מאז "הסכם-ג'דה", נדון בעמדה הסעודית ונסקור את המתרחש כיום בתוך הפד-רציה ואת עניינין של המעצמות במתרחש באיזור.

המדיניות המצרית בתימן לקראת 1967

הסכם ג'דה נחתם ב-24 באוגוסט 1965. שלא כנסיונות-תיווך קודמים, עורר תקוות, כי הפעם יושם קץ לסכסוך המזוין, שכמעט נעשה עובדה של קבע עמה כבר הסכימו מעניין, אם כן, לעמוד על המניעים שהביאו להפרתו של הסכם זה, ושעשו כיום את שאלת הגשמתו של ההסכם שאלה אקדמית גרידא ואת ההסכם עצמו — מסמך ארכיוני.

מצרים להיכנות מקרנותיה של כוויית במחיר העלאת יוקרת המדינית. אך גם פירותיו של תיווך זה אפסיות כמעט. רק לאחר שורה ארוכה של שיחות מייגעות וביקורים (מרס-אוגוסט) בסעודיה ובמצרים הצליחה כוויית להפגיש את נציגיהם האישיים של עבד-אנ-נאצר ופיצל לשם החלפת דעות על הצעות כוויית. בהצעות תיווך אלה נכללו הנקודות הבאות: פינוי הצבא המצרי תוך תקופה מינימלית מוסכמת; הקמת ממשלה זמנית בתימן בהרכב של $\frac{2}{3}$ לרפובליקנים ו- $\frac{1}{3}$ למלוכנים; הצבת כוח בין-ערבי שישמור, לאחר הפינוי, על גבול תימן-סעודיה ויפקח על משאל-העם שיקבע את המשטר.

העמדה הסעודית

מבין המדינות המעורבות ישירות בסכסוך תימן, נראה כי עמדתה של סעודיה היא הבלתי נהירה מכולן. לכאורה, ברורה הערכת-המצב הסעודית לגבי נוכחות הצבא המצרי בתימן ולגבי חלקו בהתרחשויות הצפויות ב-1968. הסעודים מעריכים, כי נוכחות צבאית מצרית בתימן פירושה סיכון האינטרסים החיוניים של סעודיה — וסכנה בכוח למשטר המלוכני הסעודי. יתרה מזו — הגברת ההשפעה המצרית בפדרציה תערער את יתר המשטרים המסורתיים שבאיזור. לטווח ארוך — פירוש הדבר העברת חצי-האי כולו תחת

מפה של צפון תימן, שנרשמה לפי הידיעות שהביא עמו בריטי, שביקר אצל הכוחות המלוכניים בתימן, בשלהי 1966.

מרות מצרים. לפיכך, היתה סעודיה צריכה לחדש את הקרבות, משנסתבר לה כי מצרים מתכששת להתחייבויותיה על-פי הסכם ג'דה. אך סעודיה מעדיפה להוסיף ולהפגין עמדה מתונה, משאירה פתח למגעים עם מצרים ואינה פוסחת על הצעת-תיווך ערבית איזו שהיא. במקום לחימה היא חותמת על עסקות רכש ומבקשת חידוש ערבויות להגנתה. האם תואמת עמדתה זו את האינטרסים שלה? הרי כפיית התאפקות זו שכולה להביא בעתיד להפסקת השלטון המלוכני.

דומה, כי עמדת סעודיה מורכבת ממספר גורמים ומוכתבת על-ידם:

- * לחץ חיצוני: סעודיה מקיימת עם ארצות-הברית קשרים הדוקים. ארצות-הברית נאותה, בתקופת קנדי, לערוב לגבור לותיה — והשנה, נוכח איומו של עבד-אנאצר חידשה ערובותיה. על רצונה בשקט בתימן הכריז שוב ובבירור הנשיא ג'ונסון. סמוך לביקורו של המלך פייצל, הובהר לפייצל, כי הערובות אינן הכשר לחידוש הקרבות; וייתכן שהחתמה על עסקת הנשק הגדולה נועדה להפיג את חששותיו של פייצל, שמא יתממשו איומי השליט המצרי.

ובכלל זה השבטים החשובים) לוותה פעולות דיכוי ללא רחם של המתנגדים, שעשו את המצרים לשליטים הישירים של תימן. באוקטובר 1966 הוקמה „מועצת ההגנה הלאומית“; ובמוסד זה (הגוף השלטוני העליון בתימן) יושב לא אחר מאשר מפקד הכוח המצרי בתימן. אמנם ניהול ענייני תימן על-ידי המצרים אינו חדש: אך בעבר הקפידו המצרים, כי תהיה לעובדה זו כסות כלשהי. מדוע מוכנים המצרים להופיע ככובשים זרים? לוא היתה המשכיותו של המשטר הרפובליני-קני בתימן התנאי היחיד להגשמת הסכם ג'דה, אי אפשר היה להסביר את מדיניות הדיכוי בה נקטו המצרים, כי באותה עת דווקא הסתמנה התפתחות לקראת התגשמות תנאי זה. נראו ניצני שיתוף הפעולה בין הממשלה הקודמת בראשותו של אל-עמרי, לבין הפורשים מן המחנה הרפובליקני והמלוכנים. אמנם התפתחות זו עשויה היתה להביא להקמתו של שלטון יותר עצמאי, בעל זיקה פחות הדוקה למצרים — אך אין ספק, כי אופיו הרפובליקני היה ממשיך להתקיים. אבל מצרים חששה שכל שינוי, לוא גם קטן, יערער את שליטתה המוחלטת בתימן וישבש את תכניתיה לעתיד. על כן העדיפה להציב ככלב שמירה את נאמנה, סלאא, שישגיח על הנעשה. זאת — אפילו במחיר התנגשות נחרצת עם נאמניה לשעבר, תוך דיכוי חסרת-תקדים של יסודות אופוזיציוניים והוצאה להורג בהמון.

שלושה גורמים אלה — פניית-עורף להסכם ג'דה וחוסר נכונות לכל הסדר חדש ברוח זו; ריכוז הכוח המצרי באיזור הקרוב לגבול הפדרציה; וכפיית שלטון ישיר ודיכוי האזר פוזיציה — מוכיחים כי יעדו הבא של הצבא המצרי בתימן הוא הפדרציה.

גם דברי ההנהגה המצרית והתעמולה מעידים בבירור על מגמת מצרים בדרום ערב ועל התפקיד שהועד שם לצבא המצרי. כבר ב-22 בפברואר 1966 קבע עבד-אנאצר בנאומו, כי „אחת מתוצאות המהפכה התימנית היא, שלבריטניה לא היתה ברירה אלא להעניק עצמאות לעדן ולדרום הכבוש. העם הערבי בדרום הכבוש הנאבק לעצמאות לא יכול היה לקבל סיוע לולא נמצאו הכוחות הערביים בתימן... בריטניה החליטה להעניק עצמאות ב-1968. אנו נשב שם עד אחרי 1968“. קטע אחר שבו הדגשים דומים מצאנו במאמרו השבועי של חסניין הייכל מן ה-6 במאי 1966, בו הוא מנתח משמר עותה של האסטרטגיה החדשה: „דבר זה (השאת הצבא המצרי בתימן) לא רק יחזק את המהפכה התימנית. עצם הנוכחות המצרית שם הוא אמצעי לחץ על הכובש הבריטי בדרום לפינוי האיזור. הנוכחות הצבאית המצרית בחצי-האי בשלב העתיד לבוא הוא דבר רבי-משמעות, וביחוד מנקודת-ראותה של התנועה הערבית המהפכנית“. ופרשנות ברדיו קהיר הטעימה, שנוכחות הצבא המצרי היא מקור הקרנה מהפכנית לעבר כל תנועות השחרור בעדן, בדרום הכבוש ובסעודיה.

בראיון שהעניק עבד-אנאצר לכתב בריטי אמר השליט המצרי, כי אם תתערב מצרים בפדרציה לאחר הפינוי הבריטי, תהיה זו „שטות“.

על סמך העובדות דומה, כי רחוקה הכחשתו מלשקף את האמת.

* עסקת הנשק האמריקאית: לא מן הנמנע, כי בעקבות עסקת הנשק האמריקאית הגיעו גם הסעודים לדעה, שבזירת תימן פועל הזמן לטובתם. האופוזיציה למצרים בתוך תימן הולכת וגדלה, וסיכוייו של עבד-אנ-נאצר להשיג יוקרה על-ידי התערבות ב-1968 בפדרציה אינם גדולים.

* ביצוע האסטרטגיה של "הנשימה הארוכה". פינוי חלקיה הצפוניים של תימן ודאי הרחיק, לפחות מבחינה פסיכולוגית, את האיום המצרי מן השטחים הסעודיים — וסביר, כי זה גורם ממתן בשיקוליה של סעודיה.

* אופוזיציה פנימית. הרושם הוא, כי אין לפייצל תמיכה מלאה בארצו, וכי קיימת אופוזיציה השואפת לרפורמות. ייתכן שפייצל חושש, כי חידוש הקרבות בתימן יתן קלף בידי האופוזיציה. בכל זאת, נראה כי סעודיה מוסיפה לעבוד בדרכים "שקטות" לחיזוק היסודות הנאמנים עליה בתימן ובפדרציה. מהאשמות שבפי גורמים תימניים מתברר, כי סעודיה ניצלה את נציגה בוועדת הפיקוח כדי להבריח לתימן זהב ונשק ולחלקם בין השבטים. גם במשפטים שבעקבותיהם הוצאו להורג 14 איש נחשפה העובדה, כי קיים סיוע סעודי מקיף לגורמים שונים בתימן (כולל, כנראה, חלק לא-מבוטל מחבורתו של אל-עמרי), במגמה כפולה: לקרב את הרפובליקנים לנקודת השקפתה של סעודיה — ולקומם חלקים מהם נגד הנוכחות המצרית בתימן.

בוועידת השלום - בחרצ'

האינטרסים של מצרים בפדרציה של דרום-ערב

במצב מדיני נוח זה (מצד אחד אין סעודיה נוטה לחדש את הקרבות, ומצד שני — הוודאות שב-1968 ייעלם כוח מרכזי מהפדרציה) מתכננת מצרים צעדיה. מה תפיק מהתערבות עתידה בפדרציה? דומה, כי המניע הראשון במעלה הוא הרצון לכפר על תבוסת כוחותיה בזירה התימנית על-ידי נצחון קל ובלתי מפוקפק שישכיח או לפחות ימתן את רגשי הקכול והאכזבה שפשו בחיל-המשלוח המצרי מאז 1962.

לצד אינטרס מרכזי זה יש אינטרסים נוספים:

● פעולה נגד סעודיה: מצרים אינה יכולה למחול לסעודיה על תרומתה לשלון הצבא המצרי. משהחלה פעילותו ה"אסי-לאמית" של פייצל, חדלה תימן להיות נקודת המאבק היחידה עם סעודיה. ההתמודדות היא על דמותו של חצי-האי ערב

כולו. לפי שעה, יש סיבות המונעות את מצרים מלפעול במישרין נגד סעודיה (אחת החשובות בסיבות: ערובות ההגנה של ארה"ב), ועבד-אנ-נאצר מעדיף לפעול בדרך עקיפה. ביסוס מאחז בפדרציה של דרום-ערב יאפשר לו לאיים על אינטרסים מסורתיים של סעודיה בחצי-האי ערב — ובהמשך אף לאיים על קיום השלטון הסעודי.

● תמרון במדיניות. מאז ומתמיד נהג עבד-אנ-נאצר לתמרן במדיניות בין מזרח למערב. שליטה בצומת אסטרטגי ראשון-במעלה נותנת בידיו קלף-מיקוח כלפי שני הגושים.

● הרחבת ההשפעה. בקלות יחסית תתאפשר הרחבת ההשפעה המצרית לחבלים המזרחיים של דרום-ערב, ואף לנסי-כויות המפרץ הפרסי — בתוקף ההערכה, כי בסופו של דבר יפנו הבריטים כוחותיהם גם מאזורים וממקומות אלה.

● צידוק אידיאולוגי. יינתן הכשר להישארות חיל-המשלוח בתימן בעיני העם המצרי, המגלה סימנים לאי שביעות רצון מהמאמצים הכספיים, המוצאים לא על הישגים מדיניים וצבאיים, אלא על כשלונות ותבוסות.

הכוחות הפועלים בפדרציה

מאז תחילת 1966 ניכר גיבוש בכוחות המדיניים הפועלים בפדרציה: מצד אחד ממשלת הפדרציה, ומצד שני "פ.ל.ו.ס.י." (Front for the Liberation of Occupied South Yemen — F.L.O.S.Y.), המייצגת את היסודות הלאומניים, ושמאחוריה גיבוי מצרי מלא. ממשלת הפדרציה הצליחה (בעיקר מאז תחילת השנה) להופיע באינטלה לאומנית, על-ידי שאימצה לעצמה את מטרתיה הלאומניות של "פ.ל.ו.ס.י.", אף נקטה בפועל כמה צעדים למימוש. עם הסכמתה של בריטניה לשיגורה של ועדה מטעם ה"או"מ לדרום-ערב, ניתן היה להצביע על התקדמות ניכרת לקראת מילוי דרישותיהם של היסודות הלאומניים. על-ידי כך רוקנו במידה מסוימת מתוכנן תביעור תיה של האופוזיציה. לעומת-זאת נתגלו בקיעים בתוך "פ.ל.ו.ס.י.", המעידים על חוסר גיבוש וחילוקי דעות בשאלת דרכי המאבק ומטרת המאבק. חילוקי דעות אלה התפתחו בשלבים יותר מאוחרים למאבק גלוי בין הכוחות השונים המרכיבים את "פ.ל.ו.ס.י." סכסכנות פנימית זו פוגעת, כפי הנראה, ביוקרתה של "פ.ל.ו.ס.י." בתוך הפדרציה. אחת העדויות לכך היא כשלונה בנסיון להמשיך בהטלת מרותה על נציגיה של עדן במועצה הפדרלית. יש לזכור גם, כי מאז הקמתה, נמצאים מנהיגי "פ.ל.ו.ס.י." מחוץ לגבולות הפדרציה, ואילו מוסדות השלטון מצויים בידיהם של נציגי הנסיכויות. עובדה זו מעניקה יתרון ברור בידיה של ממשלת הפדרציה, מה גם שסמכויותיה עתידות להתרחב עוד הרבה לאחר הפינוי הבריטי. יש להניח, כי מרותה של ממשלת הפדרציה על הנסיכויות לא תתערער. יש סימנים המוכיחים, כי המאבק ב-1968 יתרכז סביב השליטה על עדן, שכן עדן היא מעוזה של האופוזיציה הלאומנית, הנתמכת על-ידי האיגודים המקצועיים. גובר החשש, כי במאבק שיתפתח בין הלאומנים בעדן לבין הכוח המסורתי של הנסיכויות עלולים הלאומנים, שירגישו בחולשת עמדתם, להסתייע בכוח מצרי שייקרא לעזרה.

מכשולים בפני התערבות

יש קשיים שיכולים להכשיל התערבות מצרית. העיקריים הם:

- * הנסיכויות: את עדן מקיפות 17 נסיכויות, המהוות חוץ בין גבול תימן לבין עדן. בנסיכויות אלה קיים שלטון שבטי מסורתי, שהינו שמרני מטבעו. קרוב לוודאי, כי נסיכויות אלה יתנגדו התנגדות אלימה לנסיון פלישה מצרי שיביא בכנפיו את בשורת המהפכה.

- * התנאים הטופוגרפיים: צבא מצרי שיצטרך לפלוש לשטח חים אלה חייב לקחת בחשבון תנאי שטח קשים. האיזור הוא הררי וחסר דרכי גישה נוחות, החיוניות לניידותו של צבא מודרני. תנאים טופוגרפיים אלה מאפשרים לחסום בנקל את המעברים המעטים שישנם.

- * צבא הפדרציה: בצבא זה כיום 5 אלפים איש, והוא עתיד להיות מוכפל. כן יוקמו גרעינים של יחידות תותחנים, יחידות חיל-אוויר ומשמר חופים. לצבא זה צורך המשמר הפדרלי, שעסק עד כה בתפקידי שיטור פנימיים בנסיכויות. האם צבא זה, על אף כושרו הטוב, יוכל להתחזק מעמד זמן רב מול צבא, כצבא המצרי, העולה עליו במספר ובציוד מודרני? עם זאת מתקבל יותר על הדעת, כי צבא הפדרציה יוכל לעכב את הצבא המצרי לתקופה, שבה יספיק לעורר את דעת הקהל בעולם לגיוס כוחות נוספים שימנעו מהמצרים להשיג את יעדיהם (אגב, סיבות אלה מחזקות את ההנחה, כי אם תהיה פלישה מצרית לעדן, היא לא תיעשה דרך היבשה אלא דרך הים, או דרך האוויר. בעדן, יותר מאשר בכל חלק אחר בפדרציה, רבים הסיכויים, כי צבא מצרי יתקבל בברכה על-ידי התושבים — או לכל הפחות לא יפגינו עמדה עוינת לנוכחותו).

בריטניה

הספר הלבן, שפורסם בפברואר 1966 והדן בהתוויית מדיניות ההגנה הבריטית לעשור הקרוב, עמד בסימן ההכרה הבריטית בהצטמקותה של האימפריה שבה „השמש לעולם אינה שוקעת”. הצטמקות זו נוצרה בעיקר עקב מערכת קשיים כלכליים, אשר כפו את המסגרת הנוכחית המוצגת בספר זה. יש לומר, כי מדיניות ההגנה הבריטית ביחס לדרום ערב היא רק חלק ממדיניות ההגנה הגלובלית של בריטניה. הפינוי מעדן הוא אלמנט אחד, אולי אף לא מן החשובים, המהווה חלק מתמונה גדולה הרבה יותר. בספר הלבן האחרון, שלא בדומה לאלה משנים קודמות, ניכרת הערכה אובייקטיבית, המבוססת על ראייה מפוכחת, תוך נכונות להסיק גם מסקנות מחויבות המציאות. מגמתן של מסקנות אלה לתאם את היקף ההתחייבויות עם כושרה ויכולתה של בריטניה ב-1966. תיאום זה מתבטא באיזור מורחה מסואץ בפינוי עדן ודילול ריכוז הכוחות במלאויה. נראה, כי ברצון בריטניה להיחלץ לגמרי מאחריות על איזור זה, שכן במקביל לדילול הריכוזים הבריטיים נוצר גם תהליך ברור, אם כי אטי, בו למעשה הולכת ארצות-הברית ותופסת את מקומה של הנוכחות הבריטית. דבר זה ניכר בצורה בולטת מ-1963.

מעט ידוע על הכוח האמריקאי שנמצא כיום באוקיינוס ההודי. מבין ידיעות אלה ראוי להזכיר:

- בדצמבר 1963 נודע, באופן בלתי רשמי, כי ארצות-הברית

הקצתה כוח משימה מהצי השביעי במטרה לערוך סיורים קבועים באוקיינוס ההודי.

- ב-1962 נודע, כי ארצות-הברית החלה לבנות בחופה המערבי של אוסטרליה תחנת שידור, שהוגדרה מבחינת עצמתה כגדולה בעולם. תחנה זו נחוצה כדי לקיים קשר ופיקוח עם צוללות הפולאריס. לפיכך, משהושלמה תחנה זו ב-1965, היתה ארצות-הברית מסוגלת להקצות מספר צוללות פולאריס למשימות סיור באוקיינוס ההודי.

- באיזור המפרץ הפרסי נמצא מזה שנים מספר כוח ימי קטן, שאמנם נועד לספק הגנה בעת הצורך לחברות הנפט האמריקאיות, אך בתגבור קל אפשר להטיל עליו משימות מוגבלות, עד לתגבור רציני יותר, מאלמנטים שיכולים לבוא מהצי השביעי או השישי.

- ב-1965 נמסר על פיתוח שורה של בסיסים בשיתוף בריטי-אמריקאי באי דיאגו-גארסיה, צפון-מזרחית מהאי מאור-ריציוס. לא מן הנמנע, כי ארצות-הברית משתפת פעולה עם בריטניה במגמה להקים בסיסים נוספים, באיים נוספים באוקיינוס ההודי.

מכאן, כי על אף ההנחה המקובלת, כי האוקיינוס ההודי הוא עדיין בתחום אחריותה של בריטניה — אין היא שליטה יחידה עליו; ולקראת שנות ה-70 ודאי צפוי, כי שותפות שלטונית זו תגבר, ובבוא הזמן אף יהיה האוקיינוס ההודי באחריותה הבלעדית של ארצות-הברית.

★

החלטת בריטניה לפנות את עדן הושפעה מצמצום התחייבויותיה ההגנתיות באזורים הסמוכים. בשל כך בוטל גם תפקידו של בסיס עדן כציר במערך ההגנה הבריטי. צמצום דרכי הגישה האווירית לבסיס, בגלל ההגבלות שהטילו מדינות ערב על זכות הטיסה מעל שטחיהן, אף הוא היה גורם בעל משקל. אך אין ספק, כי יותר מכל השפיעו על החלטת הפינוי

בשעת עוצר בעדן

המבוך המדיני אליו נקלעו הבריטים בעדן וחוסר יכולתם להגשים את התכנון לעתיד הפדרציה. הצהרת הפינוי נראית לכאורה תפנית פתאומית, אך בדיקת העובדות מקרוב מלמדת אחרת. ידוע, כי כבר לקראת סוף 1963 הועלו מחשבות חדשות על אודות דרכי הגישה למזרח-הרחוק; ועובדה אסטרטגית חדשה היא „אסטרטגיית האיים”. אסטרטגיה זו ביססה את

אלא חוק הביקוש וההיצע של השוק והצרכים הכלכליים של המדינות מפיקות הנפט. שני גורמים אלה הם המכתיבים את המשך מדיניות הנוכחית של נסיכויות הנפט. אולם פינוי המפרץ אין פירושו פינוי מהאיזור כולו, כי הרי במסגרת „אסטרטגיית האיים” נוצרות אפילו מעשיות להיעזר באיים (כמו סוקוטרה, גאן, האיים המאלדיביים או דיאגו-גארסיה) כתחנות-מעבר לכוחות בדרכם למפרץ הפרסי. נשאר שאלת ההבטחה של מסגרת יציבה, שתמשיך להתקיים גם לאחר פינוי האיזור. האפשרויות העומדות בפני הבריטים בעניין זה אינן רבות, וקרוב לוודאי, כי שיטת הפדרציה, אותה ניסו לנקוט בדרום-מערבה של ערב, עשויה להצלח דווקא כאן. במשך השנים שנותרו עד הפינוי אולי תנסה בריטניה לעודד את השליטים המקומיים ליוזם צעדים בכיוון שלטון תוך הגדלת שיתוף-הפעולה בין הנסיכויות. סופית: מבנה פדרטיבי או קונפדרטיבי, לשם סיכויות. במסגרת מדינית כזו יהיה צורך לסמוך חזק באיזור. מבחינה זו סעודיה או איראן הן

מפת הג'פרץ הפרסי

באשר להמשך הערבות, טענה כי פדרציה עצמאית תתקבל בבוא הזמן לא־אִי, ולפיכך היא תהיה מוגנת ככל מדינה עצמאית אחרת בתוקף המגילה. אם היה ספק לאחר כל אלה בכוונתה של בריטניה לגבי ביצוע הפינוי, מבטלים אותו צעדים נוספים אותם נקטה כדי לפזר כל אי־בהירות. עם צעדים אלה נמנים: עיבוד תכנית לפינוי משפחות החיילים, פינוי ציוד מלחמתי כבד, הקמת ועדה לטיפול בפיתורים של עובדי הבסיסים הבריטיים (הודעות פיטורין מוקדמות כבר נשלחו למעשה למספר לא מבוטל של עובדים).

לגמרי ברור, כי המשך הנוכחות הבריטית בהיקף הכוחות שנקבע, אין לה למעשה משמעות אסטרטגית, וכי נועדה לאמיתו של דבר לצורך אחד: שמירה על מקורות הנפט. לא מן הנמנע, כי גם צורך זה יתגלה כמיותר. נראה, כי בריטניה מתחילה להשתכנע, שהערכה היותר טובה להמשך ההספקה הסדירה של הנפט אינה דווקא נוכחות צבאית,

ב"ספר הלבן" הבריטי מפברואר 1966 נקבע, כי בעתיד לא תיטול על עצמה בריטניה אחריות בלעדית במבצעים מלחמתיים. היא גם נמנעת מכל התחייבויות לשלמות שטחיה של הפדרציה. מכאן, שבריטניה מסתלקת סופית מהאיזור, וארצות־הברית נעשית בעל־כורחה כתובת "יחידה" למקרה שתידרש פעולת־בלימה. והנה, תופעה מעניינת. בעבר (מכל מקום — עד 1962) עודדה ארצות־הברית את בריטניה לצמצם נוכחותה או לוותר כליל על מאחזיה הקולוניאליים במזרח התיכון. לאחר 1962, ובעיקר בשל ההסתבכות בויאטנאם, עשתה ארצות־הברית תפנית חדה והחלה ללחוץ על בריטניה להוסיף ולקיים את נוכחותה. שכן, נסיגה בריטית תקשה על המדיניות האמריקאית במזרח־הרחוק; ארצות־הברית נתונה כולה לבעיית ויאטנאם, ואינה יכולה לטפל במשברים שיתעוררו קרוב לוודאי לאחר הפינויים הבריטיים. בכל זאת החליטה בריטניה לפנות את כוחותיה (לפחות מעדן) וכנראה שנסיגותיו של ג'ונסון לשכנע את וילסון לא הצליחו. יש לשער, כי אינכונותה של ארצות־הברית לקבל אחריות באיזור זה, והחרפת הבעיה הוואטנאמית, לא איפשרו לה לקבוע מדיניות ברורה למקרה של החרפת המתחות ב־1968.

קפאון. מצרים מצהירה, כי היא תשב אפילו עשרים שנה בתימן, אם יחייב המצב. ועניין אחר, שהוא בעל חשיבות ראשונית לארצות-הברית — עניין ויאט-נאם — דומה כי מצרים מגבירה את ביקורתה לגבי (לאחרונה אף הגדירו המצרים את ההתנהגות האמריקאית בויאט-נאם כברברית).

● אמצעים צבאיים: כל עוד תהיה ארצות-הברית עסוקה בויאט-נאם, אין שימוש באמצעים אלה בא בחשבון. אך גם לאחר השגת הסדר בויאט-נאם אפשרות השימוש באמצעים צבאיים היא מסויגת, עד כי ניתן לומר, שנקיטת צעדים צבאיים אינה מעשית כלל. כמובן, ארצות-הברית יכולה לפעול בדרך עקיפה. אחת הדרכים לכך היא עידוד סעודיה לחדש את הקרבות בתימן. לפי שעה, גם דרך זו אינה מצי- אותית, שכן היא סותרת את מדיניותה ועמדתה היסודית של ארצות-הברית לגבי התלקחותם מחדש של קרבות בתימן. יותר מתקבל על הדעת, כי בדומה לתימן, תשאף ארצות-הברית לפשרה, שתתבסס על התחשבות באינטרסים המצ- ריים. עמדה משוערת זו לא תפתיע, שכן למעשה היא רק תחזור על עצמה.

סיכום

עובדות-היסוד הן אלה: ההחלטה הנחושה של בריטניה לבצע את הפינוי, חוסר נכונותה להעניק ערובות הגנה לפדרציה, חולשתן של מסגרות השלטון שבריטניה מותירה אחריה, נוכחותו של חיל-המשלוח המצרי על גבולות הפדרציה והמשך החתרנות. סימנים ברורים מעידים, כי מגמתה של מצרים היא להתערב. ההנחה היא, כי ארצות-הברית לא תפעל באמצעים דרסטיים לבלימת התפתחות זו. כל אלה מגבירים את הסיכויים, כי איזור זה ייעשה בעתיד מוקד מתיחות איזורי, ואולי אף יותר מכך. החלטת ה"או"ם לשגר ועדה לשם בדיקת הדרכים ליישום החלטות ה"או"ם מעוררת תקוה, כי ההתמודדות עשויה להימנע. אך כשלון שליחותה של הוועדה יהפוך ללא ספק את האיזור לזירת התמודדות בין הכוחות המסורתיים ליסודות הלאומניים, בעוד שני הצדדים נתמכים על-ידי סעודיה או על-ידי מצרים. בהתמודדות זו, סיכוייה של ממשלת הפדרציה לשי- לט בנסיכויות נראים טובים. עם זאת תישאר שאלת עדן. בעניין זה — שאיפת שני הצדדים היא להשיג הכרעה. אם לא יתערב הצבא המצרי — רבים הסיכויים כי צבא הפדרציה (בהנחה, כי ישאר לויאלי) יוכל להטיל מרותו גם על עדן. אך אין ספק, כי זו עוד תמשיך להיות, אפילו לאחר נצחון צבא הפדרציה, מטרה נוחה לחתרנות מצרית.

כיום נראה, כי שתי אפשרויות יכולות לקדם פני משבר זה: האחת — הרחבת התערבותו של ה"או"ם באיזור על-ידי שיגור כוח בין-לאומי, שישמש חץ למניעת התערבותו של חיל-המשלוח המצרי ויתרום ליציבות הפנימית. באוירה זו תוכל ועדת ה"או"ם לסייע ביתר קלות בהקמת מסגרת מדינית יציבה בפדרציה. האחרת: מתן ערובות הגנה ברור רות לשלומה של הפדרציה על-ידי ארצות-הברית. נוכח מאזן המבצעים הבלתי מוצלחים של ה"או"ם נראית אפ- שרות זו יותר תכליתית.

ניסיונות ברורה. על הערכותיה של ארצות-הברית לגבי סכנה כזו ניתן היה ללמוד, בעקיפין, מחששותיו של פייצל ומאוהרתו, כי תימן עתידה בסופו של דבר להיות "קובה של המזרח-התיכון". אשר לחששות אלה טען ג'ונסון בשעתו, כי הן חסרות בסיס. קשה לדעת, אם אמנם סבור כך הנשיא, או שהוא ביטל סכנה זו במתכוון כדי לא לחייב את ארצות-הברית בפעולות. כך או אחרת, הפעילות הסובייטית ב"קרן אפריקה", איזור הנחשב לחטיבה גיאוסטרטגית אחת עם דרוס-ערב, הינה כיום עובדה. התדירה הסובייטית לסומאליה בולטת זה מכבר. ברית-המועצות מציידת ארץ זו בכמויות נשק, שהן כבר מעבר ליכולת קליטתו של הצבא הסומאלי. לפי אחד האומדנים, מצויים כבר היום בסומאליה כ-150 מטוסי מיג 17 ו-1200 יעצים סובייטיים. לשם מה כמות נשק כזו? הרי אין סומאליה צפויה לתוקפנות מהחוץ; להרי- פך — מזה שנים היא טוענת לבעלות על שטחים בקניה ובאתיופיה תוך איומים והתנגשויות עם שכנותיה. אף צפור- יות מתיחות והתנגשויות חמורות פירכמה בענין ג'יבוטי, גם אתיופיה וגם סומאליה טוענות לאיזור זה. אתיופיה הבהירה, כי לא תסבול השתלטות סומאליה. הצרפתים מערי- כים, כי במשאל העם, בו יקבעו בעתיד תושבי ג'יבוטי את גורלם, יפסקו על ה"סטאטוס הקיים". אך אם יעדיפו תושבי ג'יבוטי עצמאות, צפויה התנגשות חמורה בין שתי האר- צות, התנגשות שתוצאותיה עלולות לזעזע את "קרן-אפרי- קה" כולה. בשלטון הקיסר באתיופיה נראים כבר כיום בקיר- עים, לפי שעה מצליח הקיסר בתוקף אישיותו ויוקרתו להח- זיק בהגה, אך כשלון בעניין ג'יבוטי יזעזע את יציבות השלטון. לעומת זאת, נצחון סומאליה באיזור זה יביא להשפעה סובייטית מכרעת בעברו זה של ים-סוף — והוא מקביל למאחז מצרי אפשרי בפדרציה. נוכח חשש זה יש יסוד להנחה, כי ארצות-הברית לא תפעל כלל, או תפעל רק כשתיווכח בסכנה למעבר במיצר ולמעברו של הנפט לבריטניה ובעיקר לארצות אירופה. באשר לעמדה הצפויה של ארצות-הברית נוכח השתלטות מצרית על עדן, נוכל להסיק מהדוגמה בתימן. אפשר להנחה, כי ארצות-הברית לא תראה נכונות לפעול נגד מצרים, במקרה שזו תתערב בפדרציה — לא רק בשל בעיית ויאט-נאם ואירצונה להת- חייב לאחריות נוספת, אלא גם משום שאמצעי הלחץ בהם השתמשה בתימן (קרוב לוודאי שהיא תשתמש בהם גם במקרה זה) הוכיחו עצמם בלתי יעילים.

יש עניין לסקור אמצעים אלה ולנסות לקבוע מה יכולה להיות מידת ההצלחה בה תוכל ארצות-הברית ליישם בעתיד. ואלה האמצעים:

● לחץ כלכלי: לכאורה, הוא היותר יעיל משום קשייה הכל- כליים הבולטים של מצרים. אך למעשה מוטלת יעילותו בספק. מסיבות שונות עדיין לא חידשה ארצות-הברית את הסכם העודפים עם מצרים. סביר, כי ציפתה שמצרים תנקוט עמ- דה יותר מתונה לגבי נושאים רבים, בין היתר לגבי תימן. והנה, על אף הלחץ הכלכלי, לא השיגה ארצות-הברית את המקווה. נסיונות התיווך בשאלת תימן הגיעו למצב של

מה חדש בשכרי "מערכות"

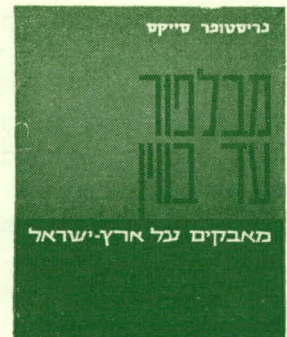
מבלפור עד בוויין - כריסטופר סייקס

מעטות הן בחינותיה של ההיסטוריה של הזמן החדש ושל ימינו-אנו, שעליהן נכתב רבות כל-כך, ובצורה בלתי-מושלמת, כמו על תולדות הציונות וקורותיה של ארץ-ישראל בימי המנדט הבריטי. עתה יוצא לאור בתרגום עברי ספרו של כריסטופר סייקס "מבלפור עד בוויין" — והוא שונה מיסודו מהספרות שקדמה לו. רוב רובם של הספרים שנכתבו על נושאים אלה, בידי מחיבי-הציונות ושוויליה — הטיעון המדיני היה רב בהם מן ההרצאה ההיסטורית, והיתה גם מידה של צרות אופק. מעטים מהחברים הערביים שהעזו לכלול בכתביהם קטע כלשהו המגלה הבנה כלפי כמיתה היהודים לציון; וספורים היו המחברים היהודים, שעסקו ודגו בנקודת-ההשקפה הערבית לגופה, ובמסגרתה הערבית. המחברים הערביים טיים ברובם, התייבצו לצד הערבים, או ראו את הדברים מנקודת-המבט הבריטית הרשמית.

כיום, ממרחק של כמעט עשרים שנה, לא כל מה שצויר בשעתו כשחור-משחור או כלבן-מצחור אמנם כך היה. אך אפילו היום חד-צדדית מאוד — עד כדי להדאיג — ידיעתנו בתולדות-יגוראנו בארצנו. המחבר, בנו של סר מארק סייקס (מבעלי "הסכם סייקס-פיקו" הנודע), שמילא תפקיד נכבד ביחסים שבין אנגליה והציונות, ירש מאביו הבנה עמוקה לצורך הדוחק של היהודי לשוב למכורתו; אהדתו לעניין הציוני עמוקה — אך גם בקורתית. עם זאת, לא אטם אוזנו משמוע את טענות הערבים. הוא מבקר קשות הרבה מאוד במדיניות הבריטית, אך גם מתאמץ לגלות את מניעיה ולתארם בצורה הוגנת בסיפור גלוי-לב ונטול-משטמה.

מבטו של סייקס אינו חד צדדי. כך, לאחר תארו במלים נוגעות-ללב את בואם של עולים יהודיים לארץ-ישראל, מעיר הוא: "מחזות כאלה גרמו למתבוננים בהם שיווכחו, כפי שלא נוכחו מעולם, כי אין להשמיד את רוח האדם וכי השאיפה היהודית נמנית עם הביטויים הנעלים ביותר של נפש האדם שאין-לנצחה."

בשנים אלו (של ההעפלה) נתגלתה הציונות באורה היפה ביותר. מאידך-גיסא אינו חוסך מלים כדרבנות מדרכי-ההסברה של התנועה הציונית. מתיאוריו ומניחותיו של כ. סייקס ניתן ללמוד כיצד רואים אותנו באמת בעולם החיצון, כיצד מתייחסים לפעולות שלנו ידידים — שמנסים להבין אותנו, אך לא תמיד עולה הדבר בידם. אין עלינו לקבל את כל הסבריו של כריסטופר סייקס — אך נוכל ללמוד מהם. אך ודאי, כי יש בספר זה תרומה חשובה לעולמו הרוחני של הקורא הישראלי.

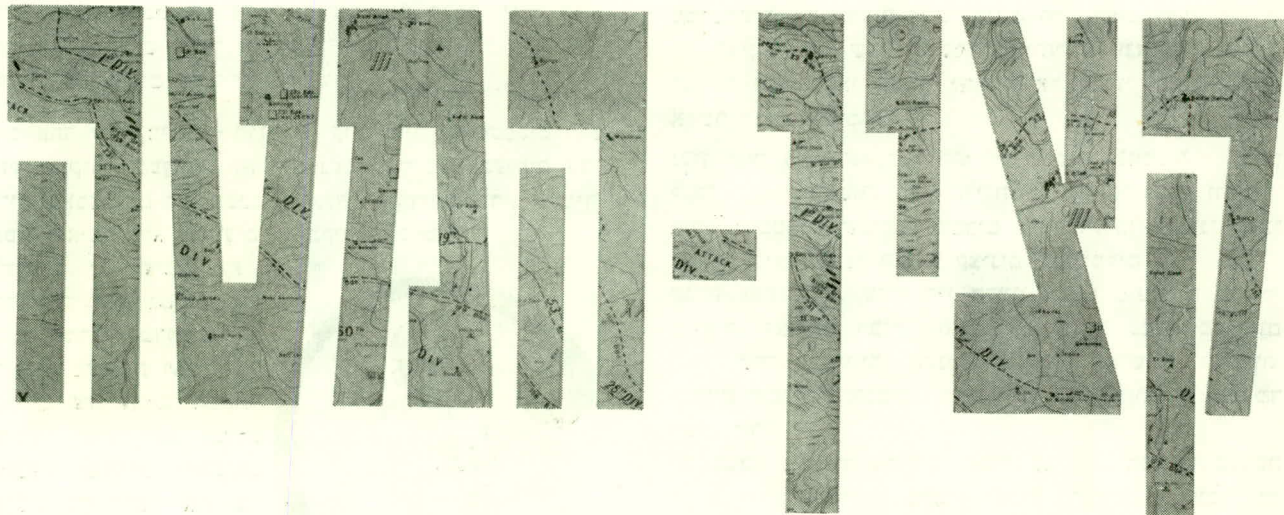

סודות יום הפלישה - ג'. פרו

היקפו ותוכנו של הספר "סודות יום-הפלישה", נרחבים ועשירים פי-כמה מכפי שמרמז, לכאורה, שמו. שני מישורים לו. האחד — ערכם הכולל ההיסטורי של שלבי-ההכרעה במלחמת-העולם השנייה, ומאורעות שעל רקעם ובמסגרתם נחיות עלילת הספר: הפלישה לגורמנדיה. המישור השני הוא דו-קרב — ממושך, מורכב ונפתל — בין שירותי הריגול והריגול-הנגדי, שנמשך כשנתיים — והוא מוצג כאן משני צדיו של המתרס. מתוך שטף-האירועים עולות תכונות-היסוד וקויה-האופי המובהקים, לא רק של מוסדות המודיעין ושירות-המידע של הצדדים הנלחמים, אלא אף משהו על המשטרים הכוללים והממשלים של המדינות הלוחמות; על חוסן מזה — ועל גילויי הרפיון (ואף הרקבון) שניבעו במשך הזמן במשטרים הסוטאליטאריים וגרמניה בראשם — מזה. המחבר — ג'יל פרו ("עורך-דין, צנחן ועיתונאי") עשה מלאכה מקפת ונקיה למדי, במאמץ ממושך, לפי תיעוד ועל יסוד של ראיונות אישיים. הקריאה בספר — מרתקת; ההרהור שלאחריה — מאלף גם לגבי הקורה בארץ — על אף ההבדל שב"קני-המידה" בין התמודדות מודיעין ענקית זו, להיקף הכמותי של מציאותנו.

הרהורים על

אל"מ מ. גור

קצין-מטה לעומת מפקד

אי אפשר לדבר על קצין-מטה בלי לראותו בחוגו הטבעי -- בחברת מפקדו. לכן יהיה עיקר הניתוח שבהמשך קשור למערכת היחסים ביניהם: מעמדו של קצין-המטה כלפי מפקדו וכלפי הרמות הגבוהות יותר המתמקדות במפקד והמיוצגות על-ידו. לא אדון הפעם במפקד; רבות דנו בו. קיימות דרכים וגישות רבות להתייחסות אל המפקד-המנהיג. אולם נדמה לי, שלא אחטא יותר מדי לאמת אם אומר, שביסוד הדברים יש הבנה והסכמה כלליות לגבי דמותו ודרכי התנהגותו.

לא כן המצב ביחס לקצין-המטה: במטות שונים, אצל מפקדים שונים, ביחידות שונות ואפילו במצבים שונים נדרש מקצין-המטה להתנהג באופן שונה. העובדה, שלא הוא מרכז כוח המשיכה, מונעת ממנו, כביכול, לעצב דמות עצמאית. הוא תמיד תלוי, נמשך אל השמש הגדולה -- המפקד, או נהדף ממנה. הוא מסתובב במעגלים -- פעם באור ופעם בצל. ביחס אליו עדיין אין דפוסים מגובשים.

מיהו האיש הזה, קצין-המטה, ומהו?

גזע הפיקוד וגזע המטה

ואולי שאלה קודמת: האם אמנם קיימים שני סוגי קצינים בצבא -- המפקד מזה וקצין-המטה מזה? האם מכל אחד נדרש

ברצוני להביע כמה דעות על קצין-המטה. הבעת דעה על קצין-מטה היא מן הדברים שאין להם מידה ואין להם שיעור, אין עליהם תרגילים ולא עורכים בהם מבחנים. אין הם באים לידי ביטוי בעבודה השוטפת. ייתכן, שהם יתנו פרץ בתכנון תיו של האיש, בדמותו של הקצין. אולם אין הם מוחשיים בעבודת היום-יום. לכן, כדאי לראות בהעלאת נושאים אלה לחם הנשלח על-פני המים. אם להתייחס למלים אלה כפשוטן, יוכל כל אחד לשלוח ידו אל הלחם השט -- ולנגוס, ואם אנו מקבלים את משמעותו התנ"כית של הפסוק, עם מבט אל העתיד, יהיה הנשכר העיקרי לתורה זו, ברבות הימים, צה"ל כולו.

עבודתו של קצין-המטה ניתנת ללמידה די בקלות. אפשר לתרגל אותה בלי סוף. אולם דמותו של קצין-המטה, מהותו, דרך פעולתו והתנהגותו -- אותם אי אפשר ללמוד על-ידי תרגילים. אלה הם ערכים, שאותם צריך להקנות, עליהם צריך להתחנך ולחנך.

ידועה האמירה: "הצבא צועד על קיבתו". כיוון שחשיבות הקיבה כבר ידועה כיום לכל, וגם יודעים פחות או יותר כיצד לספק אותה, ודמות הצבא מאז נפוליון השתנתה, מן הראוי אולי לשים לנגד עינינו אימרה אחרת: "צבא הצועד על ערכים".

על ערכיו של קצין-המטה נדון הפעם.

● נכונות להיות האיש מאחורי הקלעים ו"להגיה" רק כשיש הכרח לכך.
אתעכב רק על כמה צדדים של מכלול זה.

מושנעת והסתגלות

אולם חייב אני לקבוע תחילה שתי הנחות, שעליהן יהיו מבוססים דברי הבאים. הנחה ראשונה היא, שקציני צה"ל ממושמצים. הם יודעים לתת פקודה, הם יודעים לבצע פקודה. כל קצין יודע, שבלי משמעת מוחלטת ונאמנות יסודית למפקד ולעניין אי אפשר להוציא אל הפועל החלטות, ואי אפשר לבצע משימות.

נכון, שעל כל מושג שהזכרתי — משמעת, נאמנות — ניתן לגבב (רצוי לעשות כך) תליתלים של פירושים והלכות. אולם מובטחני, שעיקר הדברים ברור ומובן לכולנו, ואני יכול לקבוע, שהננו חבורת קצינים ממושמצים.

הנחה שניה היא, שאין חיי הקצין בצבא מתנהלים על מי מנוחות. דאגותיו רבות, והוא חייב לנקוט עמדה מדי יום ומדי שעה, בבעיות קטנות כגדולות, אישיות וכלליות, והחיים הופכים מסובכים וקשים יותר ככל שהתפקיד והמעמד רמים יותר.

יש בצבא מפקדים נוקשים, חסרי סבלנות, בטוחים בצדקת דברם, וללא אורך-רוח מספיק לעבוד בחבורה — לעבוד עם מטה.

דרכם ברורה להם, והם יודעים את שהם רוצים. הם גם יודעים כיצד להשיג את רצונם. מפקד כזה מצפה מחבר עוזריו לא רק שלא יפריעו לו, אלא שיגייסו את כל כוחו תיהם לסייע לו בהגשמת מטרתו. עם מפקדים כאלה קשה לעתים לעבוד. לא נוח להביע דעה, ולעתים אף מסוכן להיאבק עליה.

עובדה זו ידועה לי, ומה שאומר בהמשך יביא אותה בחשבון. לא רק זאת — לעובדה זו משמעות חריפה, אם לא נתעלם מההנחה הרווחת אצל חלק מהקצינים באשר לקידום בקריירה; כוונתי לעניין ה"סוס". לכל קצין, בהתאם לגישה זו, דרוש "סוס" שעליו יוכל לרכב, ובעזרתו להתקדם. "סוס" זה, ככל שדרגתו ומעמדו בצבא גבוהים, כן ייטב. אם רוצים

לרוץ מהר, יש לנהוג בעדינות ובזהירות. אסור להילחם בו ולהרגיזו; צריך "לפייס אותו בסוכר".

אופי שונה ונדרשת מהות שונה (ברירה זו הרי ניצבת בפני כל קצין בקריירה שלו — האם הוא איש פיקוד או מטה)?
מוכרות לנו דוגמאות של קצינים מוכשרים בצבאות-העולם, אשר נאותו לשרת כל ימי המלחמה כקציני-מטה בלבד, וויתרו על תהילתו הבלעדית של המפקד בשדה-הקרב. מדוע?

ביצה"ל קיים "מוסד" הרוטציה. הקצין עובר מדי-פעם מתפקידי פיקוד למטה ולהיפך. האם משמעות הדבר, שכל קצין מסוגל להיות גם מפקד וגם קצין-מטה? נראה לי שלא. אני מכיר בשני סוגים עיקריים של קצין:

סוג אחד של קצינים — הגזע העיקרי עליו הם מטפסים הוא גזע הפיקוד. למען גזע זה הוא נעזר מדי-פעם בענפים צדדיים, באמצעותם הוא מטפס — אלה תפקידי הקצרים כקצין-מטה, שאינם אלא מסייעים לו בקידומו כמפקד.

לעומתם, יש קצינים שעיקר תפקידיהם במטה, וזהו גזע המרכזי. מדי-פעם הם חורגים מעבודת המטה ומתפקידיהם על עצמם תפקידי פיקוד, ואלה הם עיבוד הענפים הצדדיים. וזאת הם עושים כדי לראות את הצד האחר של המטבע, להרחיב את היקף הסתכלותם, להיחלש התבונן בדברים בעיני מפקד קד ולנסות לחדור אל הבעיות העומדות בפני ה"איש אותו חייב המטה לשרת. חריגות אלה רק מסייעות בידי קצין זה למלא ביתר שלמות את תפקידו העיקרי בהירארכיה הצבאית — קצין-מטה.

מה נדרש מקצין-מטה לעומת הנדרש ממפקד

ממפקד אנו דורשים, מעל לכל, הצלחה בשדה-הקרב. כל זמן ששומר המפקד על יחסי אנוש סבירים, אין אנו מנתחים ומחשטים לדעת מדוע, כיצד ובאילו דרכים השיג את הצלחתו (ניתוחים אלה אנו משאירים לכותבי זכרונות ולהיסטוריונים). מלבד ההצלחה בשדה-הקרב אנו רוצים לראות במפקד גם איש החלטה ומעשה.

לסיכום, הנדרש ממפקד הוא להחליט, לפעול, והעיקר — להצליח. בקצין-המטה אנו מבקשים מאפיינים אחרים:

- עצמאות המחשבה והעזה להביעה.
- כושר ניתוח מחשבתי.
- יכולת להציג באופן ברור ומשכנע עובדות, נתונים, מסקנות והמלצות.
- נאמנות.

על מה ייאבק קצין־מטה

בהתבססי על הנחות אלה — שאנו ממושמים, ולעומת זאת — שהחיים בצבא קשים ורצופים מכשולים; שיש מפקדים נוקשים, שאתם לא קל לנהל מאבקי־דעות; שהקריירה האישית חשובה לנו מאוד; ושלעתים, לשם טיפוס, יש לוותר על עקרונות ולמצוא „סוסים“ — אם אמנם כל אלה נכונים — מה עלינו לעשות?

אם אמנם החיים הם כה קשים, ולא כדאי לנו להסתכסך עם המפקד, כי בין כך ובין כך זה לא יועיל, ולמה לנו לשבור את הראש בקיר — מה עלינו לעשות?

עלינו להיאבק

כמו בכל בעיה יש גם פה מספר דרכים אפשריות, מהן אציין שתיים אופייניות.

הדרך האחת היא להיכנע ולהשלים, להתכופף, להמתין — ול„התאפס“. כל אחד יכול למצוא בתוכו מנגנוני הגנה נפשיים להסביר את עמדתו והשקפת עולמו זו ואף להחזיק בדוגמאות מהנסיון האישי ומהיכל הקודש של ההיסטוריה — הכללית והצבאית. ודאי הוא גם יביא לעזרתו את „חכמת החיים“.

הדרך האחרת היא להיאבק. אין לזלזל „באויב“ חס וחלילה — בייחוד כשהוא מפקד ישראלי. אולם אין גם לברוח ממנו; להיפך — „יש עם מי לדבר“, צריך רק להעז. יתר על כן — המפקד הישראלי, המחשב מלחמה הראויה לשמה, יהנה בסופו של דבר אף ממאבק זה.

המאבק לעתים מסובך, קשה וכואב. אבל הוא היחיד המסוגל להוביל קצין וצבא להישגים והתקדמות, ולא להסתאבות ולניווט.

מהות המאבק

ובכן — כנגד מה וכנגד מי אנו „נלחמים“? כנגד מה חייב קצין־המטה לאזור את כל כוחות נפשו ולצאת חוצץ?

- נגד השיגרה.
 - נגד מוסכמות.
 - „נגד“ הערכות והנחות של הרמה הגבוהה.
 - „נגד“ הערכות והנחות של קציני־מטה אחרים.
 - „נגד“ מפקדו.
- איך ייעשה המאבק?

נגד שיגרה ומוסכמות

נגד השיגרה והמוסכמות נילחם על־ידי בדיקה מחודשת מדי פעם של נתונים העומדים לפנינו, בגישה אובייקטיבית מקסימלית. לבעיות חדשות נחפש דרכים ופתרונות חדשים, שאמנם יתבססו על דפוסי תורה וארגון קיימים, אלא שלא יהיו כבדי לים על ידם. לא במקרה אמרתי פתרונות חדשים ולא אמרתי פתרונות מקוריים. מקוריות היא מתת אלוה, שלא כל אחד זוכה בה. בייחוד מקוריות רצינית המשולבת באחריות עמוקה. פתרונות חדשים אינם מותנים במקוריות. הם יבואו מאליהם כתוצאה מהשתחררות ממוסכמות ומהתייחסות חופשית אל בעיות חדשות ואל נתונים משתנים. ניתוח מסודר, שיטתי, עקבי ומתמיד יגלה לפנינו גם אופקים חדשים. לאנשים נעים לנוח על זרי דפנה; נוח להם להיות שייכים לתורה מוסכמת,

מקובלת ומנוסה ולהאמין באמיתותה. איני טוען, שיש לחדש בכל תנאי ובכל מחיר, אך אני מודאג מהכניעה, מההשלמה, מקבלת־הדין של המוסכמות — ובהם אני מציע ללחום.

בכל צבא יש תכניות אב לאפשרויות הפעלתו בעת מלחמה. קרו מקרים לא מעטים בתולדות המלחמות, בהם נשאר צבאות דבקים לתכנוני יסוד אלה גם כאשר פרצו פעולות איבה. הנחתם היתה, שהחלטות, אשר אותן גיבשו בעת רגיעה ותוך מחשבה וניתוח ממושכים ומעמיקים, יהיו תמיד יותר טובות ויותר נכונות מהחלטות, המתקבלות על סמך הערכות־מצב הפוזות ותחת לחץ (הנחה זו התבססה גם על העובדה, שהצבאות אורגנו, אומנו והורגלו לחשוב ולפעול לפי התורות שנקבעו בעת הרגיעה ואי אפשר לשנות כל זאת בחפזן תוך כדי מלחמה). כשלונה של צרפת בשתי מלחמות־העולם נבע מגישה זו. מיותר להטעים, שאנו איננו יכולים להרשות לעצמנו מצבים דומים. לכן חובה על קצין המטה לבדוק את המוסכמ והמקובל, לא להשלים עם הנחות שיש בהם, ואם יש צורך בכך — לצאת נגדם במערכה גלויה ובתלי פשרנית.

בצבא מודרני, המפעיל כמויות רבות של אמצעים מסובכים, חייב קצין־המטה המקצועי לחפש אפשרויות חדשות לניצולם. חידושים טכנולוגיים, שינוי סדר־כוחות ושיטות לחימה אצל האויב, וכן היערכות מלחמתית קונקרטית מסוימת, על יתרון נותיה ובעיקר מגבלותיה, צריכים לדרבן את קצין־המטה המקצועי להצעות מקוריות, נועזות ומיוחדות למצב הנדון; עליו להתנער מדעותיו, השגותיו והמלצותיו של־רעצמו, שהיו אבן גזית בהחלטות קודמות של מפקדו, ולראות בעיניים פקוחות את האמת החדשה.

קצין־המטה והרמה הגבוהה

באשר ל„מלחמה“ נגד הרמה הגבוהה. כל קצין — מפקד או קצין־מטה — צריך לראות את עצמו כאילו הוא לבדו עומד בפני משפט ההיסטוריה. לא הפקודות שניתנו לו ולא ההנחיות שהדריכוהו ילמדו עליו סגוריה. הקצין עצמו קובע את דרכו, על אחריותו האישית, ועליה עליו להיות מוכן ליתן את הדין.

לא תמיד תואמים הצרכים והבעיות של הרמה הגבוהה את אלו של הרמה הכפופה לה. לכן לא תמיד תואמות ההערכות של הרמה הגבוהה את אלה של כל הכפופים לה.

כאן הקונפליקט עם הרמה הגבוהה. יקרה לעתים, שתגובת אויב מסוימת תספק את כוונת הפיקוד המרחבי המנהל את כלל המלחמה בזירה ותהיה יפה לה, אולם תהא לה משמעות שונה ולעתים מסוכנת לכוח מסוים הכפוף לו. על תופעה זו חייב קצין־המטה להצביע, אם יש לדעתו דרך לכך ולהתמודד עמה.

לכל גוף יש מהות עצמית, אינטרסים, משימות שהוטלו עליו, וכן מטרות אשר הציב לעצמו. קצין־המטה חייב לבדוק, האמנם מתאים מעגל הפעילות שלו לזה של הרמה הגבוהה, ומשתלב בו קב ונקי — או שיש ביניהם נקודות חיכוך „חמות“ מדי העוללות לפגוע, לרוב אמנם בלי משים, ביחידתו. בדרך זו לא ירצה קצין־המטה ולא יוכל ל„התכנסות“ בהנחיות

הרמה הגבוהה ולחסות בצילן. הנחיות אלה יהיו בשבילו אתגר ולא כיסוי.

הקצין וחבריו למטה

מפליא לעתים להיווכח, באיזו קלות ובאיזו מהירות מגיע כל המטה לאותם דפוסי מחשבה ודרכי יישום. כי האוירה החברתית הנוצרת בהשפעת המפקד וקצינים בעלי אישיות חזקה סוחפת, ואדם אוהב להיות שייך. אך לא ייתכן, שקצין מטה יקבל מן האוירה הכללית ויכנע לה, מבלי שיתרום לה את שלו.

על כן חייב קצין המטה לעצור מדי פעם ולערוך חשבון נפש גלוי ונוקב עם עצמו: האמנם הרצון המשותף של המטה הוא גם שלו, או שלא בכל הוא תואם את הערכותיו ופתרונותיו.

על קצין המטה המקצועי לעשות הערכת מצב אישית. לא לגבי הקריירה האישית שלו (אם כי גם זו חשובה), אלא הערכת מצב של בעיה נתונה. בהיותו נציג של חיל מסוים, הוא חייב לעשות הערכת מצב אישית מקצועית מהימנה, באמות המידה הקבועות לה. הפעלת הכוח שאותו הוא מייצג, המקצוע והאמת הפנימית שלו — אלה צריכים להוות את הגרעין להערכת המצב שסביבו יעשה אחרי כן התיאום עם חבריו. לכן, במטה שבו קצינים מתאמים ומקצועיים לרוב, חייב כל קצין לראות את עצמו עומד במרכז העניינים, ואת הדברים שהוא מייצג — כשלמות כשל עצמה. בהמשך הדיון במטה, ותוך מאבק דעות עם חבריו, תיווצר התמונה השלמה. מכאן, שאין קצין מטה "מתרשט" מיד על פתרונות ודרכי פעולה המוצעים על ידי המפקד או קצין האג"מ. הוא מייצג

דרכים משלו — במיוחד באשר לניצול הנכון והמושלם של אמצעי הלחימה שהוא מייצג, אך גם לגבי פתרון הבעיה כולה.

מאבק זה בתוך המטה מבטל כמעט כל אפשרות של השמטת רעיונות והברקות ומאפשר ניתוח מקיף ועמוק של נושא הדיון.

קצין המטה והמפקד

עתה אנו מגיעים אל הפרק המסוכן ביותר; עלינו להבקיץ כאן גרעין חומר, אשר עלול — באם ההבקעה תהיה ללא בקרה ושליטה — לקרוץ אנרגיה כה גדולה, שתעמיד בסכנה את הצבא כולו.

הנושא: המאבק במפקד. הסיכון: התנהגות בלתי זהירה ולא שקולה עלולה לערער את אשיות הצבא ולהביא לדרדור מסוכן — אבדן המשמעת.

אך כיון שהנושא מסוכן ביותר, הוא גם החשוב ביותר, ונדון בו איפוא במיטב השיקול. כלפי המפקד מתבטא המאבק בבדיקה אובייקטיבית של רעיונותיו והברקותיו המחשבתיות והאינטואיטיביות. דחפיו של מפקד הינם עזים ונמרצים, ופניו תמיד מופנות אל המעשה והפעולה עליהם הוא מופקד. באופן טבעי ובריא הוא רואה עיקר וראשון את מעגל העשייה שלו ושל יחידתו. על קצין המטה לוודא, שהחלטות המפקד ודרכי פעולתו יתאמו את כוונת הרמה הגבוהה ויהיו נאמנים לה.

נאמנות

שאלת הנאמנות של קצין למפקדו, או לעניין כולו, אינה כה מסובכת ורבת פנים מבחינה תיאורטית.

ההיסטוריה הצבאית מספקת לנו דוגמאות רבות וחיוביות של קצינים, אשר חרגו מהנאמנות המצומצמת למפקדיהם, כאשר אלה חטאו למה שנראה לכפופים כנאמנות לעניין כולו — לעם, למדינה ולערכים אנושיים. נסתפק בהזכרת התמרדותו של גנרל דה גול נגד הממשלה והצבא, הנכנעים לכובש הנאצי. הנאצים מספקים לנו את הדוגמה הנוראה לצד האחר של המטבע, כאשר צבא שלם נכנע לסמכות ולנאמנות למפקד, תוך התעלמות מצוים עליונים של מוסר צבאי והתכחשות פושעת לערכים כלל-אנושיים.

אינני מכיר מקרה, מאז הקמת צה"ל ועד היום, שהתעוררה בו שאלת הנאמנות בחומרתה. אני מקוה ומאמין, שהיא אף לא תתעורר. אולם כדי לוודא זאת, כדאי שיהיה כל קצין עומד על המשמר ורואה עצמו כאחראי בלעדי להמשכו של מצב בריא ורצוי זה.

קצין המטה ומדיניותו

אני מניח, שקצין מטה בכיר, בוגר בית הספר לפיקוד ומטה ומנוסה בענייני צבא, מסוגל להביע דעה בכל בעיה, העולה ברמה בה הוא משרת. זוהי זכות גדולה — וזו גם חובתו, כקצין מטה, להביע דעתו (בטקט, בשום שכל ובאומץ לב) ולהיאבק למענה.

האם משמעות הדבר, שלקצין מטה צריכה להיות "מדיניות" עצמית, וכי זו אינה נחלתו הבלעדית של המפקד? ברמות הגבוהות — עוצבות שדה, מפקדות מרחב ומטה כללי — חייבת להיות לקצין מטה מדיניות.

לפני שאני נכנס לשדה מוקשים זה, אני רוצה להציג מחדש את הנחת היסוד שעליה התבססתי עד כאן: קציני צה"ל הם ממושמצים. בקריירה שלי בצה"ל לא נתקלתי אפילו פעם אחת בחוסר משמעת — בייחוד משמעת מבצעית. לכן איני מודאג, פן תיפגע ותעורר ההירארכיה שלנו.

אמת, שאת דברי אני מבסס על הנחה הפוכה בדיוק, והיא הגורם העיקרי להעלאת הנושא בצורה זו: הקצונה שלנו, לעתים, יותר מדי ממושמצת. נוח לה בכך, ולא נעים לה להיאבק על דעותיה. ייתכן מאוד, ואני כמעט בטוח, שפשוט אין לה סיבות חשובות שלא להיות ממושמצת. אולם גם השלמה זו עלולה לעורר דאגות לעתיד.

המטה הבכיר היא להחליט בעצמו מתי עלולה עקשנותו להפריע ולהזיק למילוי המשימה — ואז לחדול מלצו.

ההחלטה הפורמלית של המפקד אינה יכולה להיות מושכל ראשון בדבר הגבולות למאבק. ייתכן, שברוב המקרים אמנם כן הוא, בייחוד בהחלטות המתקבלות בשדה-הקרב, כאשר רווח הזמן בין החלטה לביצוע הינו קצר. לעומת זאת, כש-ההחלטה היא, לדוגמה, ברמת מטה-כללי, ומשמעותה בעיקר ארגונית לטווח ארוך, או כאשר ההחלטה היא מבצעית, אולם בינה לבין הביצוע יש די זמן גם לעבוד במסירות על ביצועה וגם ללחום נגדה, אין ההחלטה הפורמלית שמה קץ לדיונים. כן נפעל במצב שבו מתעורר הספק לגבי נאמנות הפקודה לכוונת הרמה הגבוהה, שלא לדבר על פקודות, אשר חוקיותן עומדת בספק. לגבי אלה לא רק חובה עלינו שלא לבצע, אלא לפעול נגדן.

★

ניסיתי להסביר, מדוע חייב קצין-המטה לבדוק עניינית את עמדתו, ומדוע אין לבי שלם עם המוסכמה, שכל מאבק-דעות במטה נפסק עם קבלת ההחלטה.

המסקנה: קצין-מטה אשר אינו לוחם, חוטא לתפקידו ולמפקדו. אין המפקד זקוק לו. לא רק שאינו מסייע — הוא מפריע. בצבא מודרני, המפעיל מערכות נשק רב-גונית ומורכבות הולך וגדל ערכו של ייעוץ המטה, וקשה יותר ויותר לאדם אחד להקיף את כל האמצעים והאפשרויות העומדות לרשותו. בדבר אחד אין לי ספק — החלטה המתגבשת תוך מאבק-דעות תהיה עדיפה, ברוב המקרים, על החלטה יחיד. קצין-המטה הוא חלק ממערכת הדעות וההשקפות. אין זה תפקידו של קצין-המטה לעשות את חיוו של המפקד נוחים, גם לא להקל עליו בבחירת הפתרון ובקבלת ההחלטה. זאת יש לזכור — ההחלטה צריכה להיות טובה ונכונה. תוצאות של

ברמות הבכירות צריכה להיות לכל קצין מדיניות: גם למפקד, גם לקצין-המטה. את מדיניותו הוא יוציא לפועל בתבונה, בנאמנות ותוך תיאום — אבל תהיה לו מדיניות-עצמית. קצין ללא מדיניות אינו קצין. אין לו מה לעשות, אין לו מה להביע, אין לו מה לייצג ואין לו למען מה להיאבק. וברגע שאין לו על מה להילחם, והמלחמה אינה חלק מישותו — הוא חדל להיות קצין.

אני מסכים, שמלחמה ממש אמנם דבר נורא הוא, וכל אדם צריך לסלוד ממנה. אולם מלחמת דעות, רעיונות ותפיסות-מחשבתיות — זוהי מלחמה מהנה. ייתכן, שגם היא מסוכנת לעתים — אם אינה מבוקרת, אולם הסכנה העיקרית מפניה חוששים לרוב היא הסכנה למביע הדעה בלבד. קצין אשר אינו נהנה ממאבק הדעות, עד כדי היותו מוכן להסתכן בה — אינו יכול למלא חובתו בכבוד.

המאבק הינו מסוכן. אולם חוסר-מאבק מסוכן שבעתיים. המאבק מסוכן לפרט, לקצין-המטה. חוסר-מאבק מסוכן את הצבא.

חשוב, שקצין-המטה „יניח את מדיניותו על השולחן“, ולא ישמור אותה לעצמו בחדרי לבו, או יביע אותה בסוד ובחדרי חדרים. איני רוצה במדיניות המובעת על-ידי השמצות ובי-קורות חסרות טעם בשיחות שיש-בערב. קצין-מטה אחראי יאמר דעתו בדרך גלויה, חברית ואמיצה במקום ובזמן שהיא דרושה. אם קצין-המטה חושב להתור לביצוע מדיניותו בנפרד ובנסתר — הריהו פושע במסגרת הצבאית. מדיניותו של קצין-מטה חייבת להתמוזג, תוך דיון חופשי וגלוי, במדיניות הסופית הנקבעת על-ידי המפקד. רק אז יש לה ערך, ותרומתה תהיה תכליתית.

הגבול למאבק על הדעה

עד מתי ממשיך קצין-המטה להילחם על דעתו? מקובל ונהוג, שהמאבק נפסק עם קבלת ההחלטה על-ידי המפקד; מאותו רגע פועל כל המטה כגוף אחד בעל מהות אחת, החותר בכל כוחו להשגת המטרה אשר הוצבה על-ידי המפקד.

ברצוני להביע הסתייגות לקביעה מוחלטת וחד-משמעית זו. עקרונית היא נראית לי בהחלט, אולם איני מקבל אותה ככלל בל יעבור.

בחרתי להסביר את עמדתי בהדגמת ניסוח הלקוחה מהערכת-מצב. המשימה המוטלת על קצין-מטה במסגרת הדגמה זו תהיה להביע את דעתו והמלצתו כדי לסייע למפקד לגבש החלטה טובה ביותר בתנאים מסוימים ולהוציאה אל הפועל עם בטחון מקסימלי בנצחון. זאת — בהתאם לכוונות המפקד והרמות הגבוהות.

המטרה שהייתי מנסה לעצמי במקרה זה (מלבד איסוף נתונים מדויקים ורבים ככל האפשר — ומתן המלצות לדרך פעולה מסוימת) היא: „להמשיך ולהילחם על דעתי גם אחרי קבלת ההחלטה, כל עוד אין מאבק זה מפריע למילוי המושלם של המשימה כפי שהתווה המפקד“.

הזכות הגדולה, והחובה העצומה, שאנו מעניקים כאן לקצין-

החלטה הינן רבות חשיבות. הן עשויות להיות מזהירות, אולם הן עלולות להיות הרות־שואה. זכותו הבלעדית של המפקד היא להחליט. זוהי זכות גדולה, ואין זכות זו נקנית על נקלה וללא מחיר. מאבק־הדעות במטה הוא עבורה תש־לום אפסי. אֵל יהיה קצין־המטה טוב־לב וְאֵל יוותר למפקדו, אלא ירבה להציג שאלות והשגות, ולסוֹף יגיש המלצות ופתרונות, ויעמוד על ניתוחם היסודי ועל קבלת הפתרון הטוב ביותר לבעיה הנדונה. אֵל יאמר קצין־המטה את דברו באור בייקטיביות שמגבוה, ואחרי־כן יכתוב ביומנו או בספר זכר־נותיו: „היום אמרתי כך וכך ולא שמעו לי... אני את שלי עשיתי. העתיד יוכיח“.

עם קצינים כאלה תערוך ההיסטוריה משפט חמור: היא מוקירה וזוכרת רק את הלוחמים. בענייני מוסר מפקדים תופסת האמרה: תעובני יום — אעזבך יומיים. ערכים, דמות הקצונה וטובת העניין אינם ניתנים לחלוקה.

ידע ודעה

לסיום — רצוני לעמוד על עוד נקודה אחת והיא: חשיבות הידע המקצועי של קצין־המטה והיחס בין ידע לדעה. חלקים רבים של הצבא הופכים מקצועיים בלעדיים. בנושאים אלה אין משמעות לדעה ללא ידיעה. גם אם נניח, שאִמנות הפיקוד מושתתות יותר על תחושה והבנה, ולא על ידע עמוק בפרטים — אי־אפשר לוותר עליו בטראסט המוחות של המפקד; במיוחד כאשר יש נטיה במטה לחפש דרכים חדשות לניצול האמצעים, כאשר יש מירון מתמיד להתגבר על מגבלות וליקויים המצויים כמעט בעצם מהותם של אמצעי הלחימה, וקיימת שאיפה להפתיע את האויב במהלכים ובשיטות

לחימה. לאלה חשוב מאוד הידע המקצועי — איפה ומתי יכול כל טנק לנסוע, ובאיזה תחמושת לירות; האם ניתן לאלתר גופים ארגוניים כבדים בהתאם לאפשרות טקטית מסוימת, והאם אפשר לשלב במפתיע אמצעים שונים תוך סיגול הדדי. תושיה זו מוכרחה להתבסס על ידע עמוק, המכיר את הדברים לפרטי פרטים.

קצין־מטה, הרוצה שיתייחסו אל הצעותיו ברצינות, חייב אם כן להבטיח, שאִמנם הן מבוססות וניתנות לביצוע. דבר זה אפשרי, רק אם הקצין יקדיש את רוב זמנו ללימוד מעמיק וניתוח יסודי של מקצועו המיוחד בהתייחס אל כל משימה חדשה.

סיכום

אם יהיה לנו קצין־מטה, השולט במקצועו והיודע גם לגבש דעה, להציגה ולהילחם עליה — רב הסיכוי שיהיה לנו מטה טוב, יעיל ונכון לחידושי הזמן.

רק עם מטה טוב יכול להיות מפקד טוב. וכך, עם שני אלה, יכול להיות צבא דינאמי, ולא צבא מסואב, הקופא על שמריו.

האתגר העיקרי שהתייחסתי אליו הוא, כיצד להילחם על הדעה לאחר שגובשה אצל קצין־המטה, איך להציג אותה, ועד מתי להיאבק עליה. זו בעיה, שכל קצין־מטה וכל מפקד ברמה שלנו חייב לראותה יום ויום ולעמוד בפניה שעה שעה.

אם את כל מצוות ה„עשה“ אשר מנתי ניתן להפוך לתכונות — יהיו אלה תכונות היסוד שהייתי רוצה לראות בקצין־המטה.

בהגדרת תפקידיו של קצין־המטה נאמר בין היתר:

כיועץ למפקדו, חייב קצין־המטה להביע דעתו ולהציע הצעותיו, בכל עת — גם אם נוגדות הן לדעת המפקד. אך זאת — כל עוד לא נפלה ההכרעה. אולם משהודיע המפקד על החלטתו, על קצין־המטה להקדיש את כל מרצו ואת כל מסירותו לביצוע החלטתו כלשונה וכרוחה ללא הסתייגות כל שהיא, תוך כדי נטישת דעותיו האישיות הקודמות — אם היו מנוגדות לדעת מפקדו.

אל"מ מ. גור מביא במאמרו כמה רעיונות, שחלקם אינו תואם דברים אלה.

הקוראים מוזמנים לשלוח את תגובותיהם, לחיוב או לשלילה, לפרסום מעל דפי „מערכות“.

„ייתכן, כי תכונותיו המחויבות והחשובות של הקצין הן יושר ומהימנות, אך אלה — בגלל היותן נתונות ללחצים רבים — נעשו נדירות, עד כי היום לא רבים הקצינים, שיושרם ללא רבב“.

אמת ושכנות

(כיצד מדווחים)

קפ' ד. מור

אמות המידה הנכונות

כאן מתחילה להיווצר סתירה בין המשימות המוטלות לבין האפשרות למלאן, בין אימונים יעילים לבין „סיכון“ בין אחזקה טובה לבין הכנות לביקורות. אין פלא, כי הלחצים, ועמם הרצון לעמוד בכל המשימות הסותרות, מביאים אותו לפעמים לידי כך, שלא ידייק בדוח ביצוע אימונים ובתוצאות המטווחים.

מפקד הפלוגה (ואפילו מפקדים בכירים יותר, קציני מטה, מדריכים ויועצים בצבאות זרים) ניצב בפני בעיה — האם להיות שונה מאחרים? לא תמיד ביכולתו להצטיין במילוי כל המשימות והשינויים המונחתים עליו, אלא שאינו יכול להודות בגלוי בעובדה זו בלי לסכן את עתידו בצבא.

גורמי בעיה זו, עד כמה שאפשר לרדת לעומקה, מקורם בקושי להחליט, מה מדד היעילות. כמו כן מקורם בדרישות מופרזות ובלתי הגיוניות מקצין להצטיין בסטנדרטים שטרם נבדקו.

על כל פנים, אין ספק, כי הערכת ביצועי משימה היא כשלעצמה משימה קשה ומורכבת. לדוגמה: לא מספיק לקבוע, שהבחון „האמיתי“ ליעילותו של קצין הוא רמת האימון של יחידתו. קיימת הבעיה הקשה יותר: כיצד להעריך רמת יחידה, ומה היא למעשה? שלא לדבר על הקושי שגורם היחס המשתנה, ולעתים אפילו המקרי, בין המאמצים שהשקיע הקצין לבין התוצאות שהושגו.

בעיה זו של הערכת יעילות הקצין דומה גם בתפקידים אחרים. על אף כמויות הניירת, הדיאגרמות והגרפים בהם משקיע הקצין זמן ומאמץ, קיימת הבעיה הקשה והחשובה יותר — כיצד להעריך איכותה של עבודה; ומובן שקשה גם להגדיר מה היא איכות, ועוד יותר קשה להוותה.

„מוסכמה ראשונה היא“, אמר לי קצין בכיר זמן קצר לפני שהוסמכתי לקצונה, „כי תכונתו החשובה ביותר של קצין היא מהימנות“. המשיך והטעים: „אם נכשל קצין במילוי תפקידו, קל לטפל בבעיה, כיון שאפשר לאתרה, אבל אם סילף הקצין את האמת, מסתבכת הבעיה, ותכופות אף אין להבחין בסילוף“. סיכם הקצין הבכיר: „בשירות הצבאי עלינו להיות מהימנים איש כלפי רעהו, אחרת עלולה כל המערכת להתמוטט“.

אמנם ייתכן, כי תכונותיו המחויבות והחשובות של הקצין הן יושר ומהימנות, אך אלה, בגלל היותן נתונות ללחצים רבים, נעשו נדירות, עד כי היום לא רבים הקצינים, שיושרם ללא רבב.

זו עובדה שאין להכחיש: אם יקפיד קצין על יושרו ועל אמת הדוחות שהוא מדווח, יהיו חיינו בצבא קשים מאוד. לחלק ניכר מן הקצינים — אם לא לכולם — קורה, שתביעות מופרזות (לעתים אף בלתי הגיוניות) מביאות תכופות לפשרות על חשבון האמת וההגינות. לחצים כגון אלה אינם מיוחדים לתפקיד ספציפי של מפקד או קצין מטה; הם מתפשטים ונוגעים לכל קצין בכל תפקיד. לדוגמה: מפקד הפלוגה, משימתו העיקרית לאמן את פלוגתו ולטפל בצידה; אך עם זאת מעמיסים עליו הרים של ניר, מינויים לוועדות חקירה וביקורות אין סוף — ושינויים מתמידים בתכנית קרבית. אך עם אלה, אין ניתנת לו הזדמנות להעריך את מידת התקדמותה של פלוגתו, לתכן תכנית לטווח ארוך, או לקיים את תכנית האימון הדרושה. נדרש ממנו, כי צידו יהיה תמיד במצב מעולה, אך הזמן הניתן לטיפול בו בדרך כלל קצר.

תהא המשימה קשה ככל שתהא — על המפקד הממונה למיין את אמות ההערכה ולבחור מהן את אלה המאמות להערכתו של הפרט ולהערכת הנושא. לצערנו מעדיפים המפקדים „חיים קלים“, ובוחרים לשיקוליהם את אמות ההערכה שכל לזהותן ולמדדן במספרים: שיעור הנפקדויות, דיוק המערכים, ההשתתפות בשיעורים, שעות העבודה והאימון, תוצאות המטותחים, מספר המשפטים וכיו"ב.

התוצאה — אפילו לא ניתוח סטטיסטי שעשוי היה להיות מועיל, אלא שימוש לא נכון בנתונים מוגזמים — דבר שאין בו אלא להזיק. כמעט שאין הם עוסקים בגורמים שלא ניתן למדדם בכמות, להעבירם לדיאגרמות מסודרות ולהזין בהם מחשב. התוצאה — „דיבוק“ בכל המפקדים הכפופים לעשות הכל כדי לצאת ידי חובה כלפי הדרישות הסטטיסטיות, ויהיו קשות ככל שיהיו.

חובת האמת

כל קצין יודע, כי הדוח התקופתי וקידומו תלויים לא מעט בדוחות ובמספרים שעליהם דיווח. הוא מכיר בעובדה, כי דיווח דברי אמת בלבד פירושו לשאת בתוצאות. לכן, מוטב לו לאחו עיניים בגרפים ובמספרים, שישביעו את רצון מפקדיו.

תוצאותיהן של הצגות מסולפות אלה עלולות להיות מסוכנות מאוד ומזיקות מאוד. בספר „כיצד נוצר הסבך“ מקדיש המחבר, דויד האלברשטם, פרק לבעיית הדוחות המסולפים ולהשפעתם במלחמת ויאט-נאם בתחילת שנות השישים. כן עוסק בבעיה מחבר אחר — ברנרד פול, בנספח לספרו „רחוב ללא שמחה“. נסיוננו בצבא יכול לאשר מה משמעותה של

שיטה, שאינה סולחת על כתיבת דיווח מטעה — אך למעשה מעודדת כתיבתו. נכון — אין פתרון מוחלט לבעיית הדוחות הבלתי מדויקים; אך ברור, בכל מקרה, כי הדחיפה לשיפורים חייבת לייחס פחות חשיבות למספרים סטטיסטיים בכל שטחי הפעילות, ולהקל על המפקד הכפוף גם הגשתם של דוחות על עובדות בלתי נעימות, אפילו בשטח-שלו, בלי שעצם ההגשה תגרום לתוצאות שליליות. יש לעורר מחדש את הדבקות המסורתית של הצבא לעקרונות האמת והיושר, אשר נרדמו לזמן ארוך מדי.

ודאי — תמיד יהיו קצינים, אשר קשה להאמין להם בכל הנסיבות; אך אלה — במיעוט. רוב הקצינים הם בעלי מצפון וישרים. אל נציק להם באופן מתמיד על-ידי דרישות בלתי הגיוניות, אשר מעמידות את האדם בפני ברירה בלתי נעימה בין פגיעה בעתידו הצבאי לפגיעה בטוהרו המוסרי האישי.

אי אפשר להגזים בהערכת חשיבותו של מאמץ חיובי בשטח זה מצד כולם — זאת מלמדים אותנו ההיסטוריה ונסיגוננו האישי. ובסיום נחזור על הציטטה של אותו קצין בכיר: „בשירות הצבאי עלינו להיות מהימנים איש כלפי רעו, אחרת עלולה כל המערכת להתמוטט“.

בשולי המאמר

סא"ל מ. צפורי

כותב מאמר זה, חניך קורס מ"פים בפורט-נוקס, העלה בעיה, אשר אופיינית לא רק לצבא ארה"ב. יש עתים, ומתוך שאיפתנו הכנה לסדר ולארגון, אנו נוטים לשכוח את מהותו של העניין בו עוסקים. אם רצוננו במפקדים, אשר ניתן לסמוך על דברם, אל נדרוש מהם רק הצלחות. חיי היום-יום רצופים הצלחות וכשלונות במידה שוה, ויש לקבל את הכשלון באותה רוח בה מקבלים את ההצלחה; זה המעט אשר אנו חבים לפקודינו כדי לחזקם ולדרבנם למאמצים נוספים, אשר יקטינו במעט את אחוז הכשלונות. אם לא נדע לחנך את עצמנו בעוד מועד, לברך על הרע כשם שאנו מברכים על הטוב, ונדרוש מפקודינו את הבלתי אפשרי — רק הצלחות — סופנו שנגיע לאסונות.

כי אין דבר יותר מסוכן לצבא מקצין בלתי מהימן!

ועוד — בבית הספר לפיקוד ומטה באנגליה יש במסגרת להערכת המצב סעיף, הקרוי „אומדן כוחות בשטח“. אולי הגיעה העת, שנקליל בשיגרת חיינו סעיף חדש והוא — „אומדן משימות וזמנים“; נחשוב על סעיף זה לפני שנטיל משימות ונטריף דעתם של הכפופים לנו. גם דבר פעוט זה עשוי לתרום לאוירה של כנות.

„רק אלה, שיש בהם התבונה והאומץ להשקיע את משאביהם, כדי לקטוף את הפרי בעתיד הרחוק יותר — רק אלה יטפחו ויחנכו, סוסים אבירים“.

ממה יינק חינוך הקצין?

„המון פרוץ אינו בחזקת צבא יותר מאשר ערמת חומרי-בניין היא בחזקת בית“.

„המשמעת היא תורה הגורמת לאדם, שיעשה דבר שלא היה עושה, אלמלא למד תחילה, כי זה הדבר הנכון, הנאות והנחוץ לעשותו.“

„אין לי שהות להכניס את ראשי-בעבי עניין המשמעת; אעיר רק זאת, כי בתנאים של צבאות עממיים — כפי שיהיו כל הצבאות, במלחמה הבאה — בדין שתהיה המשמעת עניין שונה מן המשמעת הצבאית המסורתית אשר בעבר. היא נשתנתה הרבה, ועדיין משתנה והולכת, אך תהיה השיטה אשר תהיה, שומה על המפקד לראות כי היא תבוצע. החייל אינו מקפיד, אם החוקה הצבאית היא חמורה — בלבד שהיא מקוימת בצדק ובשום שכל.“

אם כן, על אילו יסודות עלינו להשתית את חינוך הקצין? היסודות אשר אפרט בהמשך נראים לי כחיוניים:

משמעת

המשמעת היא הבסיס עליו נשען כל המוסד הצבאי. כי המשמעת משמשת כסכר, המתעל את כל מאמצי הפרט והכלל לתכלית מוגדרת אחת. כי בסערות מלחמה, שעה שאדם נתון ללחצים שעלולים להקפיא את כושר המחשבה והמעש של החייל והמפקד, המשמעת היא משענת ומנוף עיקריים בהחלטתו של הלוחם להמשיך ויהי מה. לכן חייב הקצין להיות חייל ממושם, המבצע את פקודות הצבא כרוחן וכלשונן בכל השטחים — גם אלה אשר אינן לרוחו.

כושר ביצוע

כושר ביצוע, שיסודו הוא ידע מקצועי מעמיק, מאפשר מיצוי מקסימלי של כלי-מלחמה, השטח והאדם.

מוסר

ערכי המוסר המוקנים לקצין חייבים לנבוע ממקורות התרבות היהודית וממוסכמות האנושות. ערכי היסוד בחינוך הקצין צריכים להיות אהבת העם והארץ.

(המשך בעמ' 27)

סא"ל מ. צפורי

רבים נוטים לחשוב, כי חינוך הקצין לערכי מוסר ולחימה — יסודו מלל, והוא נעשה ללא שיטה וארגון. הסוברים כך מאמינים, כי כל הקשור במשמעת, סדר וארגון פגום — פוגם בערכי הלחימה של הקצין.

כיון שרוב לאחרונה השימוש בדימוי הקצינים ל„סוסים אבירים“, כדאי לבדוק מיהו, בעצם, ה„סוס האביר“? כלום אבירותו של הסוס היא נכס מלידה? או אולי לפתע החל לדהור דהרות אבירים, נושם ונושף אש, רוקע גיצים בפר-סותיו, מזנק קדימה למראה כל מכשול וצר...

ואולי עבר „סוס אביר“ זה תהליך של לימוד יסודי, אשר ראשיתו משמעת וריסון, והמשכו לימוד ואימון (בתנאי משמעת וסדר) כיצד להלך, לדהור ולזנק מעל כל מכשול. כללו של דבר, היחס בין המפקד לחייליו הוא, במידה מרובה, כיחס בין רוכב לסוס. הסוס טעון שליטה ומיתוג — ועם זה הוא צריך עידוד.

עכשיו, באשר לשאלה „ממה יינק חינוך הקצין?“ — ראשית רצוני לצטט כמה ציטוטים באשר לתכונותיו של מפקד ושל צבא, ולאורן לקבוע מספר גורמי-יסוד, אשר עליהם רצוי להשתית את חינוכו של קצין ב־צה"ל.

אומר סוֹן-טסו ב„חכמת המלחמה“: „על ידי שיקולים אלה יכול אני לחזות מראש נצחון או תבוסה“:

א. באיזה משני המחנות הקצינים והחיילים מאומנים על הצד המשובח ביותר?

ב. באיזה משני המחנות מקוימת משמעת חמורה ביותר? ג. באיזה צבא יש יותר עקביות בשכר ועונש?

„אם אתה עומד על קיום פקודות דרך קבע, בשעה שהחיילים מתאמנים, מובטח לך, שהצבא יהיה בעל משמעת בשעת קרב.“

„מפקד שמראה אומן באנשיו, ועם זה מקפיד על הציות לפקודותיו, גם הוא וגם הם נשכרים.“

אומר פילדמרשל ויוול בספרו „החייל הטוב“: „האומר, שחייל טוב צריך שיהיה בעל משמעת — הריהו כאומר, שהחייל חייב ללמוד את מלאכתו כהלכה.“

הכשרת מפעיליו

של ציוד טכני כיצד?

אליה א.

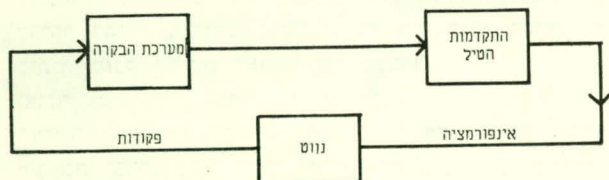
ניתוח תפקידיו של המפעיל וקביעת חלקו בפעולות המערכת אפשריים בדרך של בחינת דיאגרמה של "חוג סגור". כדוגמה אופיינית נבחר את פעולתו של נהג רכב קרבי, שתפקידו לנהוג ברכב בתנאי שטח שונים, ביום ובלילה, תוך מיצוי מקסימלי של יכולת הרכב. ניווכה, כי פעולות הנהג מורכבות בעת-ובעונה אחת מתכנית התנועה ומסטריות הרכב עצמו; והנהג נמצא אז גם "פועל" וגם "מגיב" (לכן יש לבחון את המכלול כולו: גם כלי-הרכב וגם הנהג). נעיין בתיאורו של מכלול זה, "כלי הרכב והנהג", בדיאגרמה של "חוג סגור".*

כלי-הרכב והנהג

תפקידיו של המפעיל כ"סוגר" החוג במערכת הנתונה משתנים, כמובן, ממערכת למערכת. ככל שהמערכת מורכבת ומשוכללת, כן קטן יחסית חלקו של המפעיל. אולם עלינו לזכור, שרק מערכות אוטומטיות לחלוטין מסוגלות לסגור את החוג בעצמן.

דוגמה אחרת, העשויה להבהיר הבהרת יתר את עקרון "החוג הסגור", היא פעולתם של נווטי טילים נגד-טנקים.

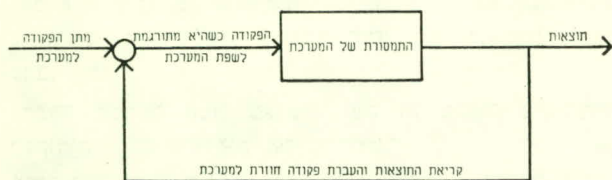

הטיל והנווט

הנווט מוסר פקודה למערכת בצורת תנועה, והתנועה "מתורגמת" להוראה הניתנת לטיל. עין הנווט מבחינה בתנועתו של הטיל — ואצל הנווט נוצר עתה תהליך של שיקול — ושל החלטה על פקודה נוספת, לתיקון תנועתו של הטיל; וחוזר חלילה.

מניתוח הדיאגרמות של "החוג הסגור" נראה איפוא תפקידו של המפעיל כקולט אינפורמציה — וכמוסר פקודות; ואמנם, לאלה יש להכשירו. צריכים להקנות למפעיל, מצד אחד, את

* דיאגרמת "החוג הסגור" היא תיאור גרפי של תהליך המבקש את עצמו. בסכימה נראה התיאור כך:

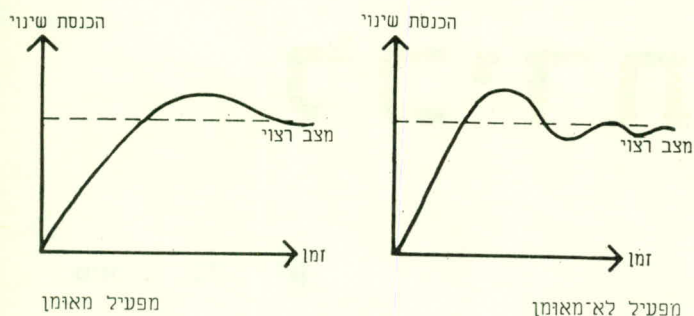
דרך זו של תיאור מערכות מאפשרת חקירה מדעית של "התנהגות" מערכות.

פעילותו התקינה של ציוד טכני (נשק, רכב, או כל ציוד אחר) מותנית ברמתם המקצועית של צוותי-ההפעלה — ושל צוותי האחזקה.

את טיב פעולתו של המפעיל קובעים מידת שליטתו על המערכת וכושרו להפיק את מלוא היכולת הטכנית מהציוד הנתון בידו; אלה — תוך מניעת תקלות והרס הציוד. אמנם, במקרים רבים מוטלות על המפעיל גם משימות אחזקה, בעיקר בתחום הטיפול המונע ובתחום ההתגברות על תקלות באמצעים פשוטים. אך כשבאים לבחון את דרך הכשרתם של מפעילים, יש לבחון את תפקיד המפעיל כמפעיל, ואת תפקיד האחזקה אותם הוא ממלא יש לבחון בנפרד, במסגרת בחינת דרכי ההכשרה למתחזקים.

כיצד, אם כן, נדע לבחון בפועל, אם דרך הכשרתו של המפעיל תואמת את צורכי תפקידו?

רואים את ההפרש בינו לבין הרצוי ביותר — ואז חוזרים ומתקנים, תוך כוונה להימצא „מסביב” למצב רצוי. על כן נבחנת רמתו של המפעיל בכושרו להקנות למערכת תנועה מסוימת ובסיגולו להחזיר בהתמדה את המערכת אל המצב הרצוי ביותר אגב שינויים קלים בלבד.

הבעיה המורכבת ביותר בהכשרתו של המפעיל היא, כיצד להקנות לו את החוליה המחברת בין האינפורמציה והפקודה; כלומר — את אורח השיקול. למעשה, דווקא חלק זה כמעט שאינו זוכה לתשומת לב; כי ההנחה היא לרוב, שהמפעיל ייצור לעצמו מערכת-שיקולים משלו בדרך של צבירת נסיון-מעשי, אותו ירכוש תוך הפעלת המכשיר או המערכת. אָמנם, נסיון מעשי זה חייב לתת את מהירות השיקול והתגובה, אולם עם זאת אין לוותר, בשלב הלימוד, על ניתוח אורח השיקולים וטיבם, כפי שצריך לשקלם על יסוד האינפורמציה הנקלטת, תכונותיה של המערכת ומטרת פעולתה.

סיכום

הכשרת המפעילים צריכה להיות תכליתית — כלומר, חייבת להקנות למפעיל את הידיעות והכשרים הדרושים לו כ„סוגר חוג” שבמערכת. ידיעות וכשרים אלה נחלקים לשלושה:

- דרכי קליטת האינפורמציה על-ידי ראייה, שמיעה או בכל דרך אחרת.
- מערכת השיקולים — והיכולת „לתרגם” אינפורמציה להחלטה.
- „מתן הפקודות” למערכת — שליטה מלאה בכל התנועות שיש להקנותן למתקני-הבקרה.

אך אין די בכך, שתכנית ההכשרה היא תכליתית; עליה גם להיות יעילה. כלומר — עליה לעמוד במבחן של זמן מוגדר — ושל אמצעים שניתן להשיגם. לכן, יש להעדיף קודם-כל את התכלית העיקרית של ההדרכה — ורק „כתוספת רצויה” אפשר להשלימה גם על-ידי מתן ידיעות הקשורות במבנה הטכני, או בצד התיאורטי של המערכת.

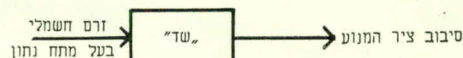
רעיון „הקופסה השחורה” ייתכן שהוא מרתיע; ייתכן שהוא מזוהה בהכרתם של רבים גם כדוגמתיות וצרות-אופק. אולם לא כן הוא. ניתוח מבנה של כל מערכת באמצעות „קופסה אוח”, שבהן כניסות ויציאות, והבנת הקשר בין קופסה לקופסה — יש באלה כדי לתרום תרומה ממשית להבנה של פעולת המערכת.

כל הידיעות הקשורות בקליטת אינפורמציה — ולעומת זאת, להקנות לו את הידיעות ואת הכושר שיאפשרו לו לתת פקודות. התלות בין קליטת-האינפורמציה למתן-הפקודות היא שיקוליו של המפעיל עצמו, המתגבשים במוחו. מכאן — הכשרת המפעיל חייבת להיות מכוונת בראש וראשונה להכשרתו כמחזה של המערכת. תרגולו חייב לוודא, שהוא מסוגל לקלוט את האינפורמציה ולתת את הפקודות — כלומר, לשלוט במערכות ההיגוי של המערכת — באורח מדויק ותכליתי. נובעות מכך מסקנות נוספות.

מערכת קליטת האינפורמציה תלויה על-פירוב בראייתו של המפעיל, ולעתים גם בשמיעתו. דוגמה: נהג, הצופה אל הדרך בה הוא נע — ומאזין לרעש המנוע; או נווט הטיל, הצופה אל המטרה ואל תנועת הטיל כאחד. יש, אם כן, לתת תשומת לב מיוחדת לאורח הקליטה על-ידי המפעילים — הן של רשמים חזותיים, והן של צלילים. יש ללמד תחילה כראוי את עצם דרכי קליטת האינפורמציה — ולתרגל אחרי כן את המפעיל בגננים השונים של קליטת אינפורמציה זו. מתן הפקודות — הנעשה בדרך כלל באמצעות הכנסת תנועות למערכת (על-ידי סיבוב ההגה, הפעלת דוושות-הבלם, הנעת ידית הניווט וכדומה) — מחייב לימוד יסודי של כל תנועה בנפרד, תרגולה של תנועה זו — ואחרי-כן תרגול משולב של התנועות השונות. אפילו נהגים ותיקים נוהגים להחליף הילוך לקראת תפנית בכביש, כשהרגל על דוושת-המצמד, ולבצע את התפנית כשהרכב מחליק. נהגים אלה ודאי לא תירגלו, בהיותם חניכים בקורס לנהיגה, פעולה משולבת של סיבוב ההגה ושחרור דוושת המצמד.

יש גישות שונות לגבי דרך הלימוד של מתן הפקודות (הכנסת תנועות): החל בגישה, לפיה יש לעסוק ראשית בלימוד מבנה המערכת וחלקיה (מתוך ההנחה, שידיעת פרטי המבנה הכרחית למפעיל, כדי שיוכל להבין בבהירות כיצד „להכניס תנועה”) — וכלה בזו, שלפיה יש לנהוג בגישה של „הקופסה השחורה”^{**} שיש בה כניסות ויציאות בלבד. על כל פנים, דבר אחד חייב להיות ברור: המפעיל נבחן בכושרו להקנות למערכת תנועה נכונה, באופן מדויק ובזמן הנכון. ואין כל חשיבות, אם הוא יודע מה השפעתה של פועל המכניזם; חשוב אם הוא יודע מה השפעתה של תנועתו על המערכת, ואם הוא שולט בתנועה זו. באשר להשפעת התנועה על המערכת: יש להבין, שברוב המקרים ראשית-כל „מכניסים תנועה”, על-ידי כך משיגים שינוי מסוים בפעולתה **א** בתנועתה של המערכת (הרכב, הטיל),

^{**} רעיון „הקופסה השחורה” בא לשרת מטרות שונות. הרעיון המרכזי מתייחס אל המכניזם כאל „שד”, הנמצא בתוך קופסה. לקופסה כניסות ויציאות. דרך הכניסות אומרים ל„שד” מה לעשות, ודרך היציאות מקבלים תוצאות רצויות. המיוחד ל„שד”, שהוא תמיד מתנהג בהתאם לפונקציית התמסורת של הקופסה שבה הוא נמצא. כלומר — קיים יחס נתון וידוע בין היציאות לכניסות. דוגמה: תיאור של מנוע חשמלי כקופסה-שחורה.

לנופקד: לקחי קרבות

לכידת מצדית

מיון ה. פון דאך

הנוצב ערב הנוצע

גדוד ה"ח"ר הגרמני ה-2/75 הגיע בערב אל שפת החורש שמדרום למצדית 42. הרוסים נעלמו מאחורי קו המכשולים. פקודת מפקד החטיבה לגדוד הורתה על השמדת המצדית עם שחר. המשימה הוטלה על קבוצה מס' 1 של מחלקת פלסי-הרגלים. זו תוגברה בחוליית מקלע קל נוספת ובלהביוור המחלקתי.

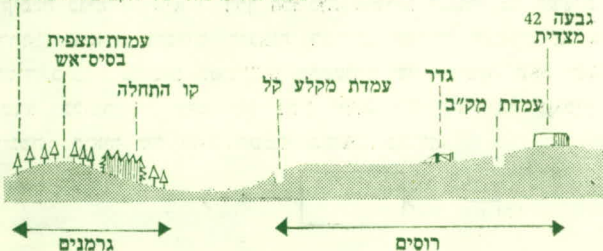
אחד מכלי הנשק המסייעים תפס עמדה וטיווח אל המצדית עוד לפני רדת החשיכה — אך הוחזר אל הפלוגה בלילה. גדוד ה"ח"ר ה-2/75 עמד לסייע לקבוצת הפלסים הפורצת באש מק"ב ומרגמות. לא הוקצה סיוע ארטילרי וסיוע אויר. מפקד הקבוצה הפורצת הצליח לצפות בשטח וללמוד אותו טרם חשיכה.

קרקע

הקרקע מפורט במרשם ובחתך שלהלן:

שטח ההיערכות של הקבוצה הפורצת

זמן ומקום: מלחמת העולם השנייה, המסע נגד ברית המועצות, קיץ 1941.

הכוח: מחלקת פלסים של חטיבת רגלים גרמנית. מזג-אוויר: חום קיצו, בהיר.

הרקע

חטיבות הרגלים הגרמניות היו מורכבות משלושה גדודי רגלים, פלוגת מפקדה, פלוגה מסייעת, פלוגה נ"ט ומחלקת פלסי-רגלים. זו האחרונה היתה כפופה ישירות למפקד החטיבה.

הרכבה של מחלקת פלסי-רגלים היתה:

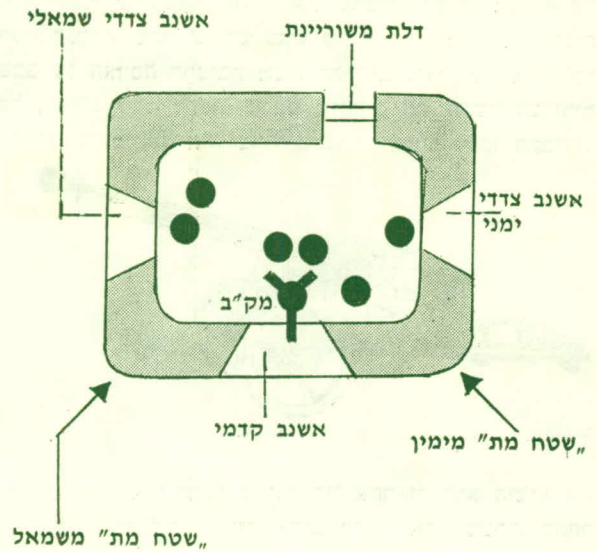
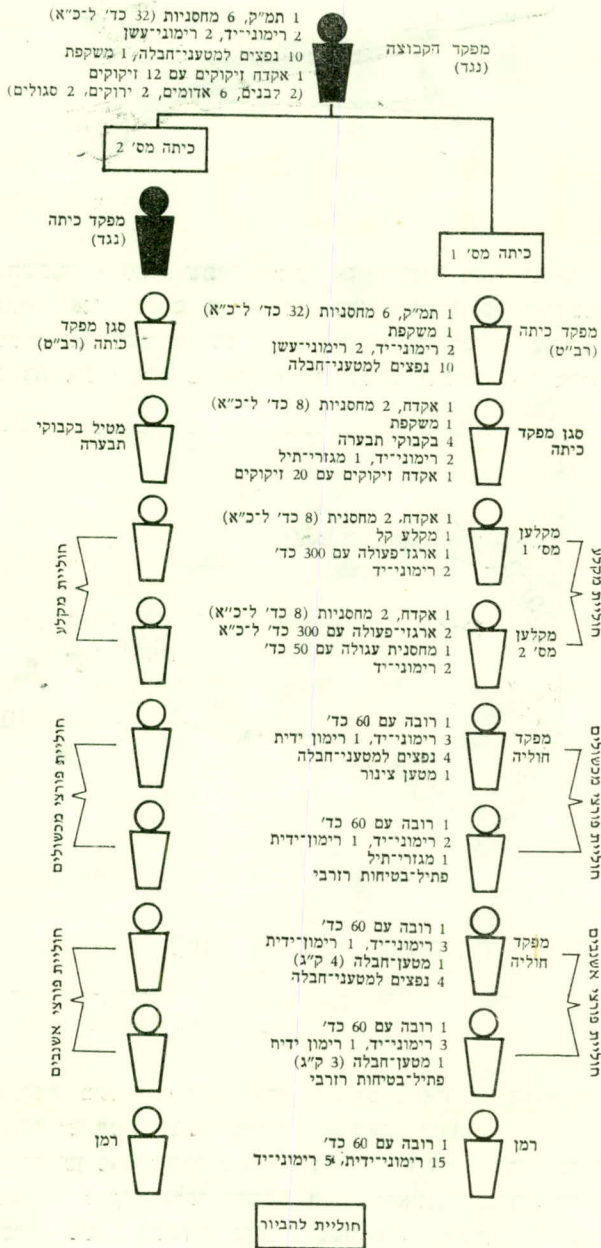

בכל קבוצה היו 2 מש"קים ו-18 פלסים. חימוש הקבוצה: 1 מקלע קל, 2 תת-מקלעים, 16 רובים, 2 אקדחים; רימונים, חומרי נפץ, מוקשים וכלי-עבודה של פלסים — בהתאם לצורך. מפקדה של כיתה מס' 1 היתה, בדרך-כלל, גם מפקד הקבוצה.

חימושה של מחלקת פלסי-הרגלים כלל גם להביוור, אשר הוקצה לאחת הקבוצות. בהתאם לצורך. הקבוצה — ולא המחלקה — הופעלה לרוב כיחידה טקטית.

היריב

היערכות היריב:

המערך הקדמי הושווה היטב — ומפקד הקבוצה הפורצת לא הבחין בעמדות בשעת סיורו. המצדיות הסובייטיות באותו קטע חזית היו בעלות אשנבים פתוחים, גדולים יחסית.

ארגון הקבוצה הפורצת וחילושה

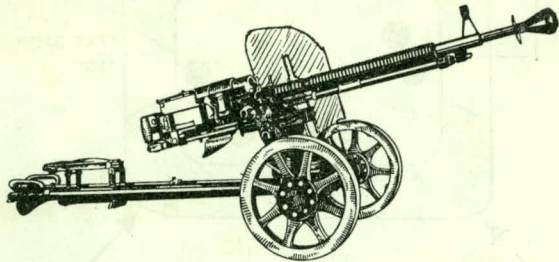
מתן פקודה

"קבוצה מס' 1 מתכנסת ליד אוהל מפקד הקבוצה", נמסר בלחישה מאוהל לאוהל. דקות אחדות אחריכן ישבו הפלסים בחצי גורן לפני אוהל מפקד הקבוצה. הציפיה השתקפה בפניהם. מפקד הקבוצה ישב מולם, כשבידו מרשם קרב. "שימו לב."

"ובכן, חברים, כולכם ראייתם את המצדית על הגבעה. האלים לא ילכדו אותה, ולא כל שכן אנשי הרגלים. הקבוצה שלנו תעשה זאת. מחר ב־0600 נהיה שם למעלה! אתם בוודאי מתארים לעצמכם, מי נתן את הפקודה הזאת, וברור לכם מי אמר, נעשה זאת! אנחנו נמלא את המשימה. ארטילריה ומטוסי קרב — אין; אך יינתן לנו סיוע על-ידי מק"בים ומרגמות."

ארגון הקבוצה הפורצת וחילושה

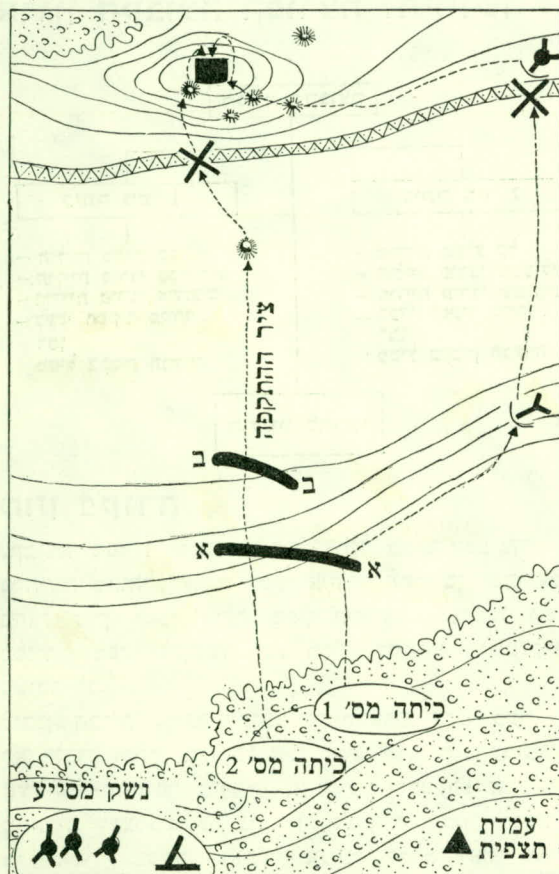
הכיתות נעו אל שפת החורש בהתאם לתכנית. בהינתן האות זינקו הפלסים מן החורש לתוך ערפילי הבוקר, שכיסו את האחו. לפני שהספיקו לעבור את מחצית השטח הפתוח עד לרגלי הגבעה, פתח עליהם באש מקלע קל מאגף ימין. הכוח נשכב על האדמה הרטובה מטל. החיילים ניצלו כל שקע וכל קפל בקרקע לשם מחסה, כשהם שומעים את איושת הכדורים מעל לראשיהם. „זה החל ברגל שמאל“, הירהר מפקד הקבוצה,

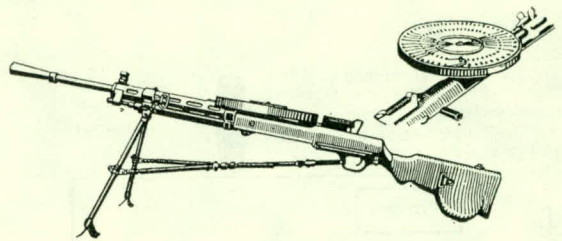
מקלע בינוני סובייטי

ותכניות אין ספור חלפו במוחו בזו אחר זו. הוא הוציא את אקדת הזיקוקין וירה זיקוק אדום בדיוק אל המטרה. לאחר זמן מה — שנראה כאילו „זוחל“ — פתחו סוף-סוף ה־מק"בים המסייעים באש על המטרה שסומנה. „תודה לאל!“ אש האויב שותקה; האויב חייב למצוא לו מחסה. מפקד הקבוצה נתן פקודות:

„המקלע הקל של כיתה מס' 1 יוצב מול המטרה החדשה מרשם קרב

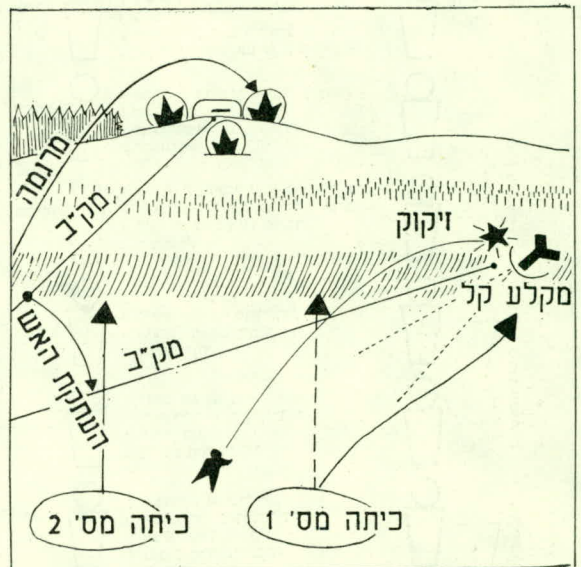

מ ק ר א : א — אש ממקלע קל רוסי
ב — ב = אש ממק"ב רוסי

מקלע קל סובייטי

„השכמה — 0330. שתיית משקה חם — 0345. מסדר יציאה — 0400. אנו יוצאים מן החורש כאן (מצביע על המרשם) בשרשרת, כשכיתה מס' 1 מימין וכיתה מס' 2 משמאל. נחצה את השדה בריצה מהירה בשקט ונתקרב אל מדרון

העמדות הקדמיות מתחילות לפעול

הגבעה. משם יתחיל כל אחד להתקדם בנפרד אל הגדר. את הגדר יש לפוצץ בשני מקומות — כאן... וכאן... „אחרי-כן נעבור דרך שתי הפרצות ונעלה על המצדית. כיתה מס' 1 תתקוף כלפי, השטח המת' והאשנב הצדדי מימין, וכיתה מס' 2 תתקוף כלפי, השטח המת' משמאל והאשנב הקדמי. רובאי באדר מכיתה מס' 2 ישמש כמקשר בין שתי הכיתות. הצידוד יחולק מיד, ליד משאית הקבוצה. כל אחד לוקח את ציודו אל אוהל. הלילה אין לנו תפקידי שמירה. אם התקפתנו תצליח, והמצדית תימצא בידינו עד 0600, לא נצעד מחר אף לא צעד אחד ברגל. מפקד החטיבה הבטיח שניסע במכוניות. לילה טוב, חברים!“

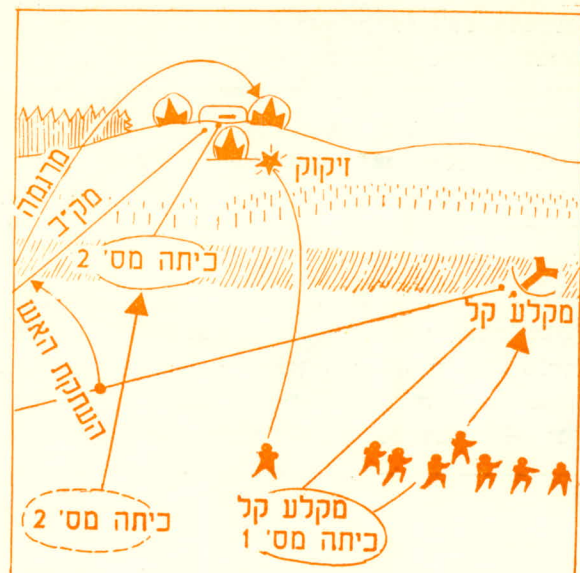
ההתקפה

בשעה 0330 העירו את הקבוצה הפורצת. החיילים קיפלו את אוהליהם והכינו את חגור הקרב. הם שתו קפה וזכו, לשמחתם, למנת לחם גדולה מן הרגיל. מפקד הקבוצה ערך ביקורת יציאה ודיווח למפקד המחלקה, וזה נפרד מהקבוצה בברכת הצלחה.

A black and white photograph showing a close-up of a soldier's equipment, including a helmet and a rifle, lying on the ground in a trench or dugout. The equipment is scattered and appears to be in a state of disarray, suggesting a recent battle or a hurried retreat. The ground is uneven and muddy, with some debris visible. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights, emphasizing the textures of the equipment and the ground.

לאחר שהיה של שניות אחדות ציוה מפקד הקבוצה לחוליית המקלע הקל להצטרף אל כיתה מס' 1. ברגע זה נשמעה זעקה עזה מפיו של מקלען כיתה מס' 2, אשר כיסה עד כה באש את האשנב הקדמי של המצדית. חבריו משכו אותו ואת נשקו למטה, אל מחסה המדרון. מפקד כיתה מס' 2 סימן למפקד הקבוצה, כי לפניו עמדת מק"ב שלא נתגלתה עד כה. המפקד פקד על כיתה מס' 1 לתפוס עמדה כלפי המטרה החדשה, ועל כיתה מס' 2 — להחליף עמדה. עם זאת דרש באמצעות אקדח הזיקוקין שלו סיוע־אש נגד עמדת המ"ב. שעה שהמקלעים הקלים של הפלסים ו־מק"בי הסיוע ניטרלו את המ"ב הסובייטי, אשר נתגלה על־ידי עשן שעלה ממנו בשעת היריה, זינקו שתי הכיתות אל הגדר. שם תפס מפקד הקבוצה עמדה עם התת־מקלע שלו.

הוא פקד: "שארר, אתה תפוצץ את הגדר. אחפה עליכם

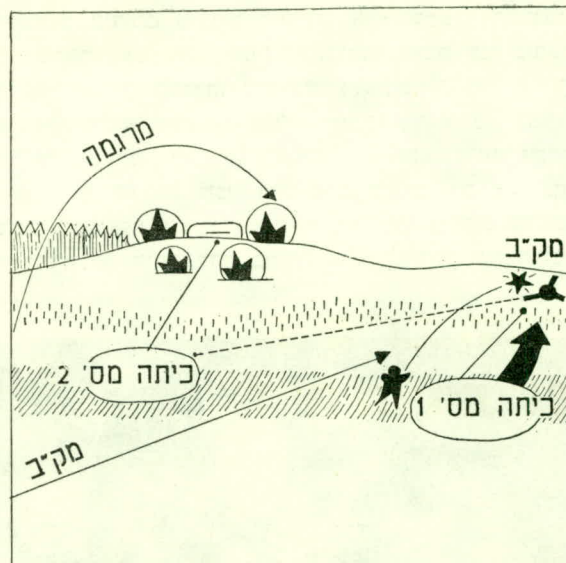
שאוכנה. כאשר יפתח באש, תתקדם כיתה מס' 2 אל מדרון הגבעה ותכסה משם באש את האשנב הקדמי של המצדית. כיתה מס' 1 תתקדם בשרשרת ותגיע בקפיצות קצרות אל עמדת המקלע מימין. כל היתר — לפי סימנים!"

ברגע שהמקלען מסר למפקד הקבוצה כי תפס עמדה, צעק הלז "אש!" והמקלע הקל פתח בצורורות לעבר המקלע הקל הרוסי. בינתיים סימן מפקד הקבוצה באמצעות זיקוק ל"מק"ב המסייע את המטרה שלו — את המצדית. בורברגע זינקה כיתה מס' 2 אל מדרון הגבעה, וכיתה מס' 1 התקדמה לעבר

עמדת המקלע הקל. נוספי זיעה התקרבו אנשי כיתה מס' 1, צעד אחר צעד, עד לטווח זריקת רימונים מעמדת המקלע. נשימתם כבדה עליהם, והם נצמדו היטב אל הקרקע וכבשו פניהם הלוהטות בעשב הלח. מפקד הקבוצה, עם התת־מקלע בידו, תפס עמדה וסימן למקלען, שנמצא מאחוריו מצד שמאל, להפסיק את האש. הפלסים שכבו וחיכו לפקודה,

מכתש של פצצה. הגיעה העת להעתיק את האש המסייעת לעומק. מפקד הקבוצה קרא אליו את חוליית פורצי-האשנים ואת מטיל בקבוקי-התבערה של כיתה מס' 1, וגם ירה כלפי מעלה זיקוק אדום: „העתקת-אש לעומק!“ הוא פקד: „בלאזר, 2 בקבוקי תבערה אל האשנב הקדמי!“ ומיד לאחר שנזרקו ירה באקדח הזיקוקין בשטח שהוצף בבנוין. ענני-עשן שחורים ולהבות היתמרו משם, והעידו על הצלחה. מפקד הקבוצה וחוליית פורצי האשנים הגיעו בקפיצות אל „השטח המת“ מימין, שם נדחקו אל המצדית היורקת אש מכל אשנביה. „מצב ביש“ אמר לעצמו מפקד הקבוצה, „כאן יועיל רק רימוניד!“ בפנותו אל חוליית הפריצה אמר: „בהתפוצץ הרימון — קפצו והניחו את מטען החבלה!“ הוא תפס רימוניד, הוציא את הנצרה — וב-

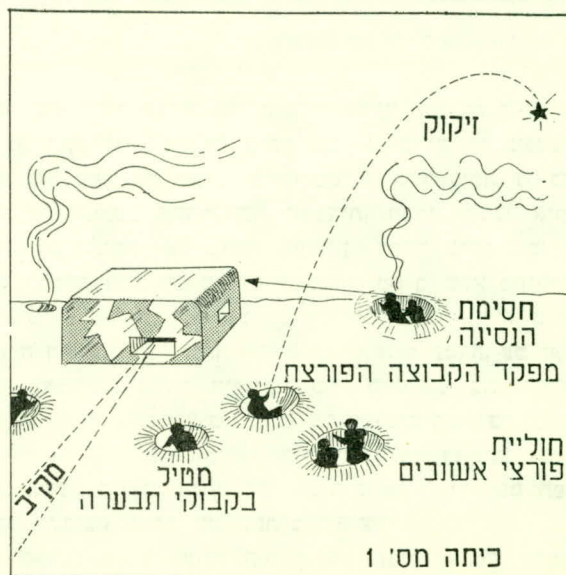
ה"מק"ב שבעמדה הקדמית מפתיע

בתת-מקלע; אבל שזה ילך מהר!" הוא המטיר אש על עמדת ה"מק"ב, וחוליית פורצי המכשולים הכניסה את מטען-הצינור מתחת לגדר. נשמעה הקריאה „פוצץ!“ וכולם נצמדו היטב אל הקרקע. ברעש גדול התרוממה הגדר באויר. לפקודה „רימונים“ נחתו רימוני-היד בתוך העמדה. ה"מק"ב הרוסי חוסל.

כעת התכוננו הפלסים להתקפה על המצדית גופה. כדי למסך את תנועת קבוצתו הטיל המפקד שני רימוני עשן לפני המצדית. בחסות העשן זינקו הפלסים דרך הפרצות שבגדר. לאחר שתפסו עמדה מעברה השני, הצטרפו אליהם שתי חוליות המקלע. כאן ניתן לאנשים להינפש דקה אחת. אחרי-כן התחילו הפלסים להתקדם בקפיצות אל המצדית.

משמאלו של מפקד הקבוצה נפל מפקד כיתה מס' 2 לתוך

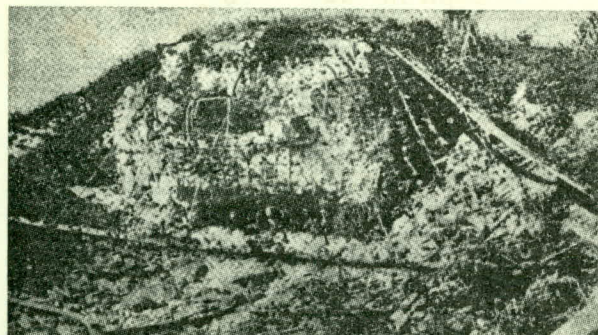
עמדות-הזינוק על המצדית

הבנוין הוצת על-ידי זיקוק

היצמדו אל קיר המצדית, התקרב אל האשנב הימני: „הרגשה מזופתת לעמוד ליד לועו היורק אש של מק"ב המצדית!“ עכשיו התקרב עד שידו הגיעה אל האשנב. אצבעותיו התחילו לרעוד במקצת בשחררו את המנוף. הוא ספר 21, 22, 23... ושם את הרימון בתוך האשנב, נצמד עוד יותר אל קיר המצדית וחשב מחשבה אחת בלבד: „רק שלא יפול החוצה!“ התפוצצות אדירה שיחררה אותו מחששו זה.

המצדית

שעה. המצדית הוצאה מכלל פעולה. מיד הקיפו הפלסים את המצדית, אך לא היה בה רחש כלשהו. לאחר שנפרצה הדלת המשורינית, נכנסו הפלסים לתוך המצדית. מטען החבלה עשה מלאכה שלמה.

המצדית — אחר לכידתה

מפקד הקבוצה הפורצת מטיל רימון יד

בריצה מהירה עברה לידו חוליית פורצי האשנבים. תוך שניות מספר הוכנס מטען החבלה (4 ק"ג חומר נפץ) והופעל. בפה פעור וכשהאצבעות באזניים המתינו שלושה אנשים ל"משהו בלתי מוגדר". קול נפץ מחריד חריש אותם למשך רבע

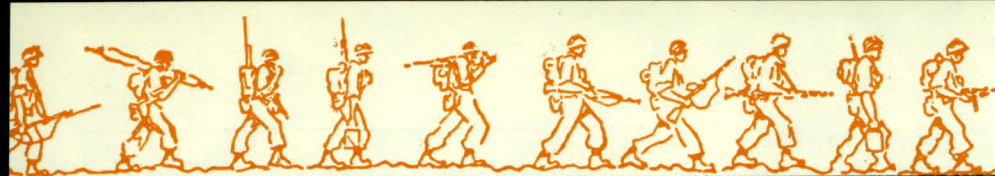
היחסים

מנוח יינק חינוך הקצין

(המשך מעמ' 19)

לסיום — משום שהמשמעת, יחסי האנוש והרמה המקצועית הנהוגים בצבא הבריטי מקובלים עלי, אחזור שנית אל ויוול, באמונה כי דברים אלה נכונים גם לגבינו: "הבריטים היו עם חופשי תמיד ועדיין הם עם חופשי לפי הערך, ואף-על-פי שאין אנו, תודה לאל, אומה צבאית, הנה מסורת זו של חופש נותנת למנהיגינו הצועדים במלחמה מתת יזמה שלא תסולא בפז. כל זמן שיזמה זו לא תיבלם על-ידי תקנות מרובות מדי, על-ידי פורמליזם מופרז — מובטחני שנוסיף לנצח במערכות שלפנינו".

אסתפק בשלושת הגורמים אשר פרטתי ולא אוסיף, כי לדעתי הם מהווים את היסוד לחינוכם של מפקדים וחיללים. ואם נצליח להקנות לקצינים ערכים אלה של מוסר, משמעת וכוח בביצוע, אל לנו להיות מודאגים "ממה יינק הקצין", כי ערכים אלה מהווים מקור יניקה, אשר ביכולתו לגבש קצין, המסתער כ"סוס אביר" בהתקפה וניצב על עמדתו כ"פרד עקשן" בהגנה. ועוד: שתי משימות אלה יבוצעו תוך מיצוי מקסימלי של כלי-הלחמה ושל היחידה אשר הופקדו בידיו.

דפי חי"ר

דעות בריטיות על בעיות חי"ר

בריג' א.ג.א. ארגונו-ג'ווס

הנושאים בהם אדון אינם סדורים לפי קדימות כל שהיא, כינן שאין חשיבות האחד פחותה מחשיבות האחר. ראשונה — טקטיקה זעירה.

טקטיקה זעירה

בשנה האחרונה התחלנו להיות מודאגים מן העובדה, שתרגילי ההתקפה מבוססים לעתים קרובות מדי על תפיסה טקטית מוטעית, לפיה מתקדמות היחידות במהירות וברציפות במבנה פרוס על פני שטח פתוח, תוך היצמדות קרובה ככל האפשר לאש הסיוע. תפיסה כזו אינה מציאותית באשר לסיוע שניתן יהיה להשיגו בפתיחתם של מבצעים כל שהם בעתיד. יש לאמן את החי"ר לתקוף בחיפוי עצמי ללא סיוע מרובה של טנקים, ארטי-לריה או סיוע-אוויר.

חילופי יריות...

כדי ליישם זאת, אנו שמים דגש רב יותר בטקטיקה זעירה, בה ההצלחה תלויה פחות באש סיוע מאשר בכושר גופני מעולה, במינן מנות בשדה, בזימה, בערמה ובמיומנות בתפועל כללי-נשק. כשרויות אלו ניתן לצפות מכל איש-חי"ר מקצועי מאומן היטב. אם מובטחים אלה, אין ספק, כי — במיוחד במבצעים של המלחמה הקרה ושל המלחמה הזעירה והמוגבלת — ייפתח כר נרחב ליישום יותר גמיש של הטקטיקה מהמקובל בדרך-כלל בהתקפה סדורה ומתוכננת לפרטיה. מפקדים, בכל הדרגים עד לדרג הגדוד, יידרשו להקדיש תשומת לב רבה יותר לכללים טקטיים כגון: ריכוז מקסימום של אש מדויקת על עמדות האויב מכיוונים רבים ככל האפשר; איגוף נועז ותנור עות חדירה, שיש לבצען בכל מקרה שהנסיבות מתאימות; הפחתת סיכון ההיפגעות בהתקפה על-ידי הפחתת מספר האנשים הנעים בעת ובעונה אחת; שימוש בגורם ההטעיה כדי להסתיר את הכיוון, ממנו תיפתח ההסתערות הסופית.

כללים אלה אינם חדשים ולא תמיד ניתן לנקוט טקטיקה, המבוססת על ניצולם המלא. אולם עובדה קיימת היא, שמזניהים את האימון בהם. אחת הסיבות בגללן מוונח האימון היא, שקשה לקבוע מתי ובאיזה מידה ניתן ליישם חשיבות רבה ליכולתו של המפקד להעריך את עצמתו של האויב. על אף זאת, תכופות לא מוקצה בתרגילים זמן מספיק לתופקים כדי לגבש תמונה מציאותית של האויב וכדי להשתמש במלוא האינפורמציה שסופקה על-ידי הבקרים. גם שיקולי הקרקע קובעים את תכנון התמרון בהתקפה. למרבה הצער, רוב אימוני החי"ר בבריטניה מקוימים בשטחים חשופים וחד-גוניים, המגבילים את אפשרויות התמרון.

נגמ"שים

בעיה אחרת שעסקנו בה (ועדיין אנו עוסקים בה) קשורה ב"נגמ"ש. שוקלים עתה, מה יהיו תכונותיו של ה"נגמ"ש שיירש את מקומו של ה"נגמ"ש הסטנדרטי שלנו ה-FV-432 ("טרור-ג'אן"). כלי זה תוכנן בעיקר כדי לספק לאיש החי"ר ניידות טובה בדרך-לא-דרך, וגם גמישות ומחסה — שאותם הוא חסר בפעלו ברגל. בשעה שתוכנן, עדיין לא ראו בו כל-ירכב, שמתוכו יידרש החי"ר לחום. על-כל-פנים, כצבאות רבים אחרים, זנחנו לזמן מה את הצורך לשוב ולשקול את נקודת ההשקפה הזו. מכיון שהדברים ארוכים מכדי לפתחם ברשימה זו, אסכם שוב בקיצור את הקיום העיקריים של דרך המחשבה שלנו.

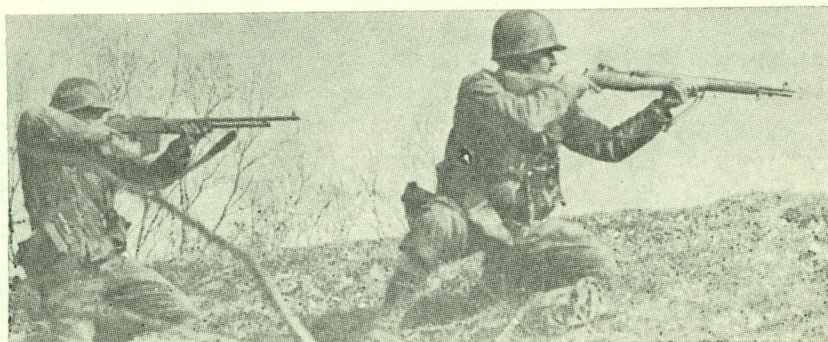
דרישותינו הכלליות הראשוניות הן: יכולת לחימה רבת אפשרויות נגד שריון; מחפה נאות; ניידות מעולה. שתי הדרישות האחרונות של החי"ר באות על סיפוקן ב"נגמ"ש הקיים — אך אין בו מענה לדרישה הראשונה. על החי"ר למלא תפקיד נכבד בהבסת השריון — טנקים ו"נגמ"שים כאחד — במיוחד בשלבים הראשונים של הלחימה. כדי שנהיה מסוגלים לכך, עלינו להגביר במידה ניכרת את עצמת האש ה"נ"ט שלנו.

בשלב זה מהווה עדיין השריון את שלד ההגנה ה"נ"ט בחשיבות החי"ר שלנו. הגטיה היא — ולמעשה כמעט אין ברירה אחרת — לפצל את פלוגות הטנקים לסיוען של פלוגות החי"ר, כדי להשתלט על שטח ולהחזיק בו. אולם כעת ניצבת לפנינו הבעיה הנוספת של נגמ"שים רבים בידי אויב-בכוח. עד שהחי"ר נאלץ לרדת מן ה"נגמ"שים, הוא למעשה מטרה משוריינת. והמצב כיום הוא, שאין בידנו מערכת-נשק מיוחדת נגד נגמ"שים.

יש שתי אפשרויות לתיקון המצב: להצטייד בכלי-נשק מיוחד נגד נגמ"שים, או לטפל ב"נגמ"ש כבמטרה משוריינת ולהעסיקו על-ידי טנקים ועל-ידי נשק נ"ט של החי"ר כאחד. האם מחייב ההגיון לנקוט את הראשונה באפשרויות אלה ולהרכיב את הנשק הנבחר על צריח ב"נגמ"ש?

כיצד נילחם

השאלה האחרת, אם נילחם מתוך ה"נגמ"שים או ברגל. אי-אפשר לענות על שאלה זו באופן חד-משמעי; למעשה, לא יהא נכון להציב בעניין זה כללים נוקשים; ההחלטה היא בידי

אזוריים. קורס ה"מ"מים הוא הגדול והחשוב. משכו 36 שבועות, והאימונים הם מפרקים. 17 השבועות הראשונים מכוונים לאימון בסיסי ולאימון מתקדם של הפרט, והיתר להכשרה לתפקיד מ"מ. אנשי החילות עוזבים את ביה"ס אחרי אימון הפרט ועוברים לבתי-הספר החיליים — אך שבוע לפני הסיום הוזרים לביה"ס למסדר הסיום. ב-1965 סיימו את הקורס כ-4000 צוערים וקיבלו דרגת תת-סגן (דרגת ביניים עד קבלת הדרגה הקבועה של סגן-משנה). קורס ה"מ"מים וקורס ה"מג"דים דומים בתכניהם ושונים

ה"נגמ"שים — האם רק להובלת גייסות?

נים, כי אין לוותר על כושר ההרג הגדול יותר והטווח הגדול יותר של הכדור בן 7.62 ה"מ"מ (כנשק האישי וכמקלע הקל). האם מוצדק קיומו של כידון, שמשקלו כחצי ק"ג? מרביתם להתווכח על בעיות אלה. ואלה הבעיות לפנייהן אנו ניצבים — וללא כל ספק גם צבאות אחרים.

באשר לבעיית כלי-הנשק הקלים למטרות שטח — חזרנו ובדקנו ולסיף אישרנו את דרישתנו למרגמה קלה עם פצצות נפיצות לשימוש במלחמה מוגבלת ובלחמה נגד-גריי-ליה. אנו זקוקים לטווח יותר ארוך של המרגמה בת 52 מ"מ שלנו, טווח שיהיה עד 700 מ'. אנו זקוקים לפצצת-מרגמה שלה דיוק ויכולת הרג גדולים יותר. אנו שמים לבנו להשיבות הגדולה, שמייחס חיל-התנחתים של ארצות-הברית לשימוש במרגמה בת 60 ה"מ"מ במבצעים בדרום ויאט-נאם.

ביה"ס ל"חי"ר של דרום ויאט-נאם

בית-הספר ל"חי"ר של ויאט-נאם הדרומית בתרדוק, כ-15 ק"מ צפונית-מזרחית לסאי-גון, נוסד ב-1951 עלידי הצרפתים. ב-1954 עבר לידי הממשלה החדשה של ויאט-נאם הדרומית. בתחילה נועד להכשרת קציני מילואים בלבד, אך ב-1954 נוספו קורסים מקצועיים שונים לכל החילות. ב-1961, בגלל המחסור הגובר בקצינים ויאט-נאמיים, שוב יוחד לאימון קציני חי"ר בלבד. כיום נערכים בביה"ס ארבעה קורסים ב-נושאי חי"ר: קורס מ"מים, קורס מ"פים, קורס מג"דים וקורס למפקדים בכוחות ה-

המפקד במקום. בעוד האויב במצב של אנדרלמוסיה ויחידותיו נפוצות, יהא מוצדק ליטול סיכונים ניכרים בהפעלת ה"נגמ"שים, אולם שעה שהמצב הפוך, ודאי לא יהיה הגיוני להתפרץ היישר על היעד. האם עלינו לספק לאנשי צוות רבים ככל האפשר שדה-ראיה מתוך ה"נגמ"ש הסגור וחרטי יריה בתוכו? השיקולים מצביעים על דבר זה כרצוי — בתנאי שלא יצטרכו לסבך יותר מדי את המבנה או להעלות את המחיר. נקודות חשובות אחרות שנבדקות הן, בין היתר, גודל הצוות שיש לשאת; השגת מהיר רות גדולה יותר בדרך-לא-דרך; הגנה כבירה; נפח הציוד הנישא (לחמישה ימים?); מחסה השריון הנדרש והשפעתו על משקל הרכב.

משא הרגלי

על אף שהושקעו זמן ומאמצים ניכרים בפיתוח התפיסות החדשות לגבי שימוש ב"נגמ"ש, המשיכה וממשיכה להעסיק אותנו גם שאלת משאו של איש החי"ר. בבעיה זו הלכנו בדרכו של הצבא האמריקאי, בכך שערכנו מחקר מפורט. יש הרבה מה לעשות בעניין, והדבר לא ייעשה בן-יום; אולם, כצעד ראשון, הוקמה "ועדה לציוד חי"ר", כדי להבטיח, שיושם דגש רב יותר בצרכים המיוחדים של החי"ר באמצעות תכנון ציוד מכל סוג שהוא; שתישקל בחינת ההובלה של כל ציוד חדש עוד בשלבים הראשונים לפיתוחו; ושיוגשו הצעות להפחתת המשא מעל החייל הלוחם. דרישת השעה היא להחזיר לחייל את הניידות בהיותו על רגליו, אם אנו רוצים שיהא מסוגל ללחום בתוקפנות ראויה לשמה. אנו בטוחים, כי בשטח זה אפשר להשיג הרבה, אך יהיה צורך להסתגל לרעיונות חדשים — ולנטוש מושגים המקודשים בעיני קצינים רבים, קשישים וצעירים כאחד. למשל — אפשר להשיג הפחתה ניכרת במשא החייל עלידי הכנסה לשימוש של תחמושת בקוטר 5.55 מ"מ במקום זו שקוטר 7.62 מ"מ; אולם כאן אנו נתקלים בהתנגדותם של אלה הטוע-

מסדר סיום

רק ברמתם. ואילו כל החניכים הינם קצינים ביחידות-שדה, המסופחים לבית-הספר עד גמר הקורס. הקורס למפקדים בכוחות האזוריים אמנם נועד לרענן בהם את ידע החי"ר, אך מושם בו דגש על מגע עם האוכלוסיה האזרחית, על לחמה פסיכולוגית, על הגנת כפרים ועל עבודת מודיעין מקרמית.

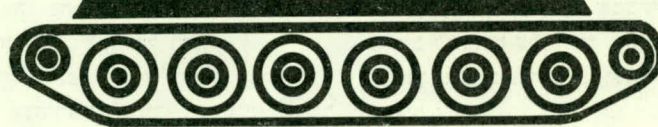
ביה"ס מצויד בעזרי אימון מגוונים, בהם כפר ויאט-נאמי משוחזר על כל מחבואיו ומלכודותיו. כיון שהאיזור בו נמצא ביה"ס סובל מן הוואט-קונג, מקוימות משימות השמירה, הסיור והמארב באופן מעשי ביותר, עם תחמושת חיה.

הסוואה

ארטילריה מתנייעת חדשה

דגם ארה"ב

מיוזר י. קודי וקפי ס. א. בל

תותח מתנייע בן 155 מ"מ בסיוע ישיר

בסתיו 1963 ניתנה הוראה על-ידי משרד הצבא של ארה"ב להחליף את ההוביצר המתנייע בן 105 ה"מ"מ M-108 בהוביצר המתנייע בן 155 ה"מ"מ M-109 בדיביזיות המשוריינות והממור כנות ובחטיבות המשוריינות. השינוי חשוב, משום שלהוביצר בן 155 ה"מ"מ יש תחמושת קונבנציונלית, שיכולת ההשמדה שלה רבה יותר וטווחה ארוך יותר מאשר ההוביצר בן 105 ה"מ"מ. מלבד זאת יכול ההוביצר בן 155 ה"מ"מ לשגר פגזי נפץ גרעיניים.

למפקד היחידה המתמרנת יש כיום תחמושת בעלת יכולת הבקעה וכיסוי שטח גדולים ביותר. הוא יכול לבקש ולהענות במהירות לדרישותיו לאש גרעינית ובלתי-גרעינית. הוא יכול לחדור לטווח עמוק יותר מתחת למטריית פלדה בעלת עצמה רבה יותר. עליו לדעת, על-כן, מה כשריו של תותח ההוביצר ולמה אינו מסוגל.

יתרונות

ההשפעה היותר חשובה שיש לשינוי זה היא הוספת העצמה הגרעינית לרמה החטיבתית. השימוש בראש-נפץ גרעיני הוא אמנם מוגבל, אבל בהינתן האישור, יש לרשותו של מפקד החטיבה, בארטילריה שבסיוע ישיר, נשק גרעיני, שבאמצעותו הוא יכול להשפיע על אופן ביצוע משימתו. לפני כן ניתן היה לקבל סיוע באש גרעינית רק באמצעות הארטילריה הדיביזיונית, או לעתים על-ידי מחלקות טילי "דייבי קרוקט", אם תוגברה החטיבה באופן כזה. לתוספת הטווח של התותח בן 155 ה"מ"מ כמה יתרונות טקטיים ניכרים.

הראשון והברור ביותר: גדודי הארטילריה שבסיוע ישיר יכולים לתקוף מטרות בעומק רב יותר ולרכז את אשם על פני גזרה רחבה יותר של שדה-הקרב.

השני: במצבים הגנתיים אפשר לפרוס את גדודי הארטילריה יותר עמוק בעורף, ועל-ידי כך לוודא, שיהיו פחות פגיעים לאש נגד-סוללתית ופעולות על הקרקע, ובו בזמן מסוגלים לתת סיוע קרוב מתאים. לעומת זאת, פריסה קדימה תאפשר כיסוי האויב באש מוקדם יותר, ובגלל זה ייאלץ לנקוט אמצעים נגדיים במועד מוקדם יותר.

*

גדודי הארטילריה שבסיוע ישיר יכולים לתקוף סדרת מטרות קרקעיות יותר מגוונות בתחמושת יותר יעילה. כתוצאה מכך פוחתת התלות של מפקד החטיבה בסיוע מתגבר או בסיוע כללי של הדרג הגבוה. לכך שלוש סיבות:

● תחמושת בת 155 מ"מ יעילה נגד ביצורי שדה, מצדיות בטון ורכב משוריין, אשר יחסית אינם פגיעים לתחמושת בת 105 מ"מ.

● נגד כוחות בשטח גדולה יעילות התחמושת בת 155 ה"מ"מ פעם וחצי עד שלוש פעמים מזו של תחמושת בת 105 ה"מ"מ (יחס זה משתנה בהתאם לגודל המטרה, מיקום הכוחות ושיטות הנחתת האש).

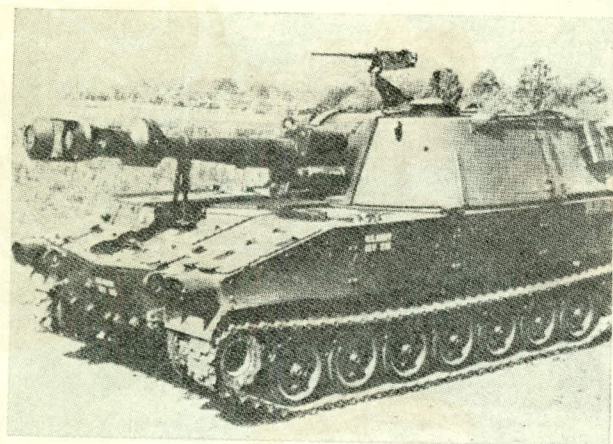
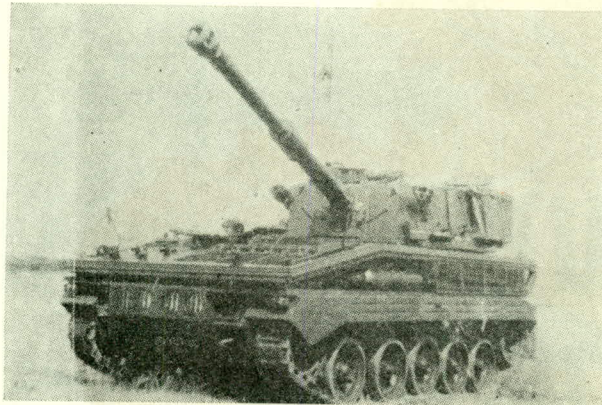
● התחמושת הכימית (עשן-זרחן-לבן ותאורה) בת 155 ה"מ"מ היא הרבה יותר יעילה מזו של התחמושת בת 105 ה"מ"מ.

*

הטווח והיעילות של אמצעי הסיוע הישיר הם גורמים, המשפיעים על רוחבה ועומקה של גזרת הפעולה, בין בהגנה ובין בהתקפה.

בקרב-תנועה יכולו גדודי הסיוע הארטילרי הישיר להישאר פרוסים בעמדותיהם במשך זמן ארוך ביותר מבלי להיאלץ לדלג. דבר זה מגדיל את משך הזמן בו נמצאות הסוללות בעמדות ומנחיתות אש במקום להימצא בתנועה ודילוגים, ובכך ייפתרו הבעיות של פיקוד, קשר, מדידות ותחזוקה.

ה-ABBOT — הבריטי
 קליבר — 105 מ"מ
 משקל כולל — 19 טון
 תחום צידוד — 360°
 תחום הגבהה — $-5^\circ + 70^\circ$
 טווח מקסימלי — 18 ק"מ
 קצב אש — עד 8 בדקה
 שלדה מיוחדת, מוגנת בפני קרינה.

ה-M-109 האמריקאי

קליבר — 155 מ"מ
 משקל כולל — 26 טון
 תחום צידוד — 360°
 תחום הגבהה — $-3^\circ + 73^\circ$
 טווח מקסימלי — 18 ק"מ
 קצב אש — עד 5 בדקה
 שלדה מיוחדת מאלומיניום, מוגנת בפני קרינה

בשולי המאמר

אל"מ י. בן-אמתי

גמר פיתוחו של התותח המתנייע M-109 והכנסתו לשירות מסכמים למעשה תקופה של מחקר וניסוי, בהם ביקשו מעצ" מות המערב לקבוע, מה הקוטר והפגז הדרושים ומה הטווח הרצוי בסיוע לכוחות השדה הניידים.

מאז נעשו כוחות השריון נושאי הקרב העיקריים, הסתבר כי יש הכרח בנשק ארטילרי בעל כושר עבירות וניידות זהים לאלה של השריון, בעל טווח שיאפשר סיוע לעומק רב ובעל יכולת שיגור של פגז, המסוגל לשתק ולהשמיד מערכים העומדים בפני השריון ולגרורם נזק לרכב המשוריין גם אם אינו חודר דרך השריון.

כיוון מחשבתם של הבריטים הובילם לפיתוח התותח המתנייע Abbot, המקיים שתיים מתוך התכונות שפורטו (ניידות וטווח), אך אינו מקיים את התכונה השלישית החשובה — משקל הפגז, שהוא פונקציה של קליבר הקנה.

הנשק הארטילרי, שיעודו העיקרי הוא פגיעה במטרות שטח, חייב להנחית אש מהירה ומדויקת, בכמויות גדולות ובמשכי זמן ארוכים. ההגיון מחייב, אם כן, שקני התותחים יהיו בעלי קליבר, העולה בגודלו על זה של השריון המסתייע על ידם.

תותח מתנייע בקוטר 155 מ"מ מקיים את כל שלוש התכונות הנדרשות מנשק ארטילרי בזמננו. מלבד צבא ארה"ב מצטיי דים בו גם יתר צבאות נאט"ו.

כתוצאה ממינוע כל הארטילריה החלה תקופה חדשה. ואפי' שריונות חדשות נפתחו בפני כוחות השדה. ניתן בידיהם נשק, העשוי להכריע גורל קרב עוד בטרם נוצר המגע.

חסרונות

אין מערכת נשק ללא מגרעות. פגז בן 155 מ"מ — משקלו כפול מפגז בן 105 מ"מ ואפילו יותר. הוצאת תחמושת בת 155 מ"מ תהיה בין 76% ל-86% מהכמות הנדרשת בתחמושת בת 105 מ"מ באותם תנאי קרב. בדיקת מספרים אלה מוכיחה, שנדרש טונז' גדול יותר של תחמושת, והדבר מגדיל את המעמסה הלוגיסטית על יחידות השדה.

קצב האש שניתן לקיים בתותחים בני 105 מ"מ גדול מזה המקוים בתותחים בני 155 מ"מ ביחס של ארבע לשלוש או שלוש לשתיים. ישנם מצבים כגון „מסך אש“, או שיתוק ממושך של מטרות, בהם יש לקצב האש חשיבות רבה ביותר. במצבים כגון אלה יהיה התותח בן 155 ה"מ נחות מן התותח בן 105 ה"מ.

ולסוף — מאחר שצוות תותח בן 155 מ"מ גדול מצוות תותח בן 105 מ"מ, תידרש תוספת כוח אדם הן בגדוד הארטילרי והן בשירותים.

סיכום

אלה כשריו ומגרעותיו של החוביצר המתנייע M-109 בהיסטוריה של עוצבות משורינות וממוכנות, מעולם לא היתה עצמת הארטילריה שבסיוע ישיר כה רבה. עם יכולת גרעינית, עם טווח מוגבר ועם תחמושת בעלת כושר השמדה רב יותר — נותן נשק זה בידי מפקד היחידה המתמרנת מבשר, אשר חובתו להפעילו ביעילות.

מעמדה של סין במזרח הרחוק

דוד קמחי

מאמר זה נרשם על-פי הרצאתו של ד. קמחי, שניתנה טרם לבשו ההת-
פתחויות בסין את מימדיהן הנוכחיים, אך המצב המתואר בו לא
השתנה ביסודו — המערכת.

ראשית ההתערערות

כזה היה המצב המדיני במזרח הרחוק לפני כשנה וחצי. מאז, כאמור, נחלה סין שורה ארוכה של כשלונות ששינו לגמרי את התמונה: אינדונזיה, לאחר הפיכת הנפל בשנת 1965, היא כיום אנטי-סינית קיצונית. הנצחון הרקומניסטי בדרום ויאטנאם אינו נראה עוד כה קרוב, ובתוך המשטר הקומוניסטי בצפון חל פילוג: פלג אחד מצדד בפניה לברית המועצות, והאחר עדיין שומר אמונים לסין. גם ביפן פנתה עורף לסין המפלגה הקומוניסטית החזקה והחלה לצדד בברית המועצות. אפילו צפון-קוריאה, שהיתה כמעט גרורה של סין, הולכת וחומקת לזרועות הסובייטים.

אדריכל היחסים ההדוקים בין סין לבין פכיסטאן, שר-החוץ לשעבר בוטו, התפטר (למעשה — פוטר) מתפקידו. הממשלה החדשה שם משתדלת לשמור ככל האפשר על איזון ביחסיה עם ארצות-הברית ועם סין. פכיסטאן אמנם נשארה ידידה של סין, אולם יש פער גדול בין היחסים עתה לעומת אלה לפני כשנה וחצי. בצילון נכשל המחנה השמאלי בבחירות, ולמזלם הרע של הסינים הצליחו הסובייטים לכבוש עמדה גם פה.

סיבות הכשלון

מאז מלחמת קוריאה לא היתה לסין עמדת השפעה חלשה מזו של היום. מה גרם לכשלונות בשנה החולפת והביא לשינוי הגדול הזה?

לדעתי, ארבע סיבות לכך:

● ההתפתחויות הפנימיות בסין בשנים האחרונות. אין כוונתי רק למשבר האחרון, אלא גם לכשלוננו של „הזינוק הגדול קדימה“, שהחל ב-1959 והסתיים בכשלון מוחלט

אינדוקטרינציה בגילדים

לפני חודשים מספר אמר מנהיג האופוזיציה בסינגפור, ד"ר לי סיו צ'או: „באיזורנו, המציאות החברתית היא שתביא את המהפיכה. סין אמנם תסייע ותשמש דוגמה אך המציאות החברתית היא שתביא למאבק המזוין, בו ישתתפו כל עמי אסיה.

במלים אלה ביטא ד"ר לי דעה הרווחת היום בחוגים שונים ברמזות הרחוק. האמנם הדעה נאמנה למציאות?

המפתח לתשובה הוא מעמדה של סין באיזור זה כיום ומידת יכולתה להשפיע על ארצות האיזור ולגרור בהן הפיכות. לגבי אלה, בולטת עובדה יסודית: לפני כשנה וחצי היתה התמונה המדינית במזרח הרחוק שונה לגמרי מזו היום. לסין היו עמדות חזקות בכל הריאזור — הן בדרום-מזרח אסיה, הן בתת-היבשת הודו — ודומה

שהמערב נמצא בנסיגה מתמדת. כיום, כתוצאה משורה ארוכה של כשלונות, נחלש מעמדה של סין ואינו כפי שהיה.

מעמדה של סין ב-1965

מעוזה העיקרי של סין בדרום-מזרח אסיה היתה אינדונזיה. במפלגה הקומוניסטית האינדונזית היו יותר משלושה מיליונים חברים, ומדיניות הממשלה היתה פרו-סינית מובהקת. בצפון ויאטנאם היה המשטר כולו נתון להשפעה (ואפילו שליטה) סינית, וכיבוש הדרום על-ידי הקומוניזם נראה אז כשאלה של זמן בלבד.

באמבודיה ניתקה הממשלה את יחסיה הדיפלומטיים עם ארצות-הברית והחלה לפזול לעבר פקין. בבורמה ובלאוס פעלו כוחות גרילה פרו-סיניים, שעירערו את יציבות המשטרים בשתי מדינות אלה.

במזרח אסיה, ב-1961, היתה מפלגה קומוניסטית חזקה וחשובה, נתונה להשפעתה של סין. בכל הוועידות הקומוניסטיות והוועידות האפרו-אסיאניות עמדה תמיד המפלגה הקומוניסטית היפנית לצדה של סין והתנגדה התנגדות נמרצת לעמדת ברית המועצות. גם צפון-קוריאה היתה כמעט גרורה של סין.

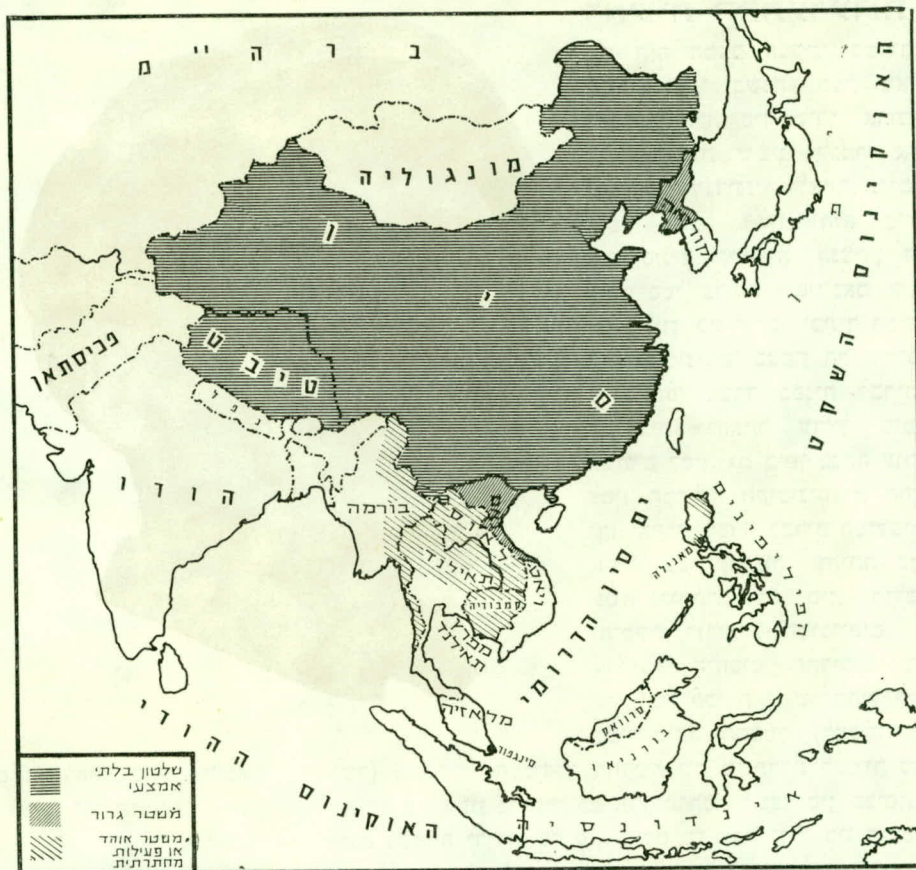
מהלכים חשובים היו לסין גם בתת-היבשת של הודו. פכיסטאן, שיש לה חשיבות רבה כחוליה המקשרת בין המזרח-התיכון ובין המזרח-הרחוק בשרשרת הבריתות הצבאיות של המערב נגד הקומוניזם (פכיסטאן חברה בברית „סנטו“ של המזרח-התיכון ובברית „סיטו“ של המזרח-הרחוק), היתה בת-ברית אמיצה של סין. לפכיסטאן היתה איפוא גם חשיבות רבה לגבי המדיניות הכללית של סין במזרח-הרחוק. בצילון היה מחנה שמאלני חזק, פרו-סיני, בעל סיכויים טובים להגיע לשלטון.

ב־1962 ביקרה משלחת קומוניסטית יפנית בסין ונפגשה עם מא־צה־טונג. המנהיג הסיני דיבר בהתלהבות רבה על סיכויי הקומוניזם באסיה בכלל וביפן בפרט. "שחרור יפן על־ידי הפיכה קומוניסטית", אמר, "יביא בעקבותיו לשחרורה של אסיה כולה. זו תהיה המהפיכה השלישית, שתשנה את פני הער לם" (הראשונה היתה המהפיכה הבולשביקית ברוסיה, השנייה — המהפיכה בסין). יפן, אם כן, היתה המטרה הראשונה בסולם העדיפות הסיני. הם דבקו בגישה של מניגים ופעלו לפיה לכל אורך הקו: מאמצים עצומים הושקעו במפלגה הקומוניסטית היפנית. אלפי קומוניסטים יפניים למדו בקורסים בסין, אלפים אחרים התעמקו במשנתו של מא־צה־טונג ועברו קורסים בשיטות לחמת גרילה וטרור (הכנה ליום, בו יתחילו במאבק המזוין בתוך יפן). מיליוני יפנים יפניים נתרמו על־ידי הסינים ל־מפלגה הקומוניסטית, ובסופו של דבר הגיעו למצב של שליטה מוחלטת על מפלגה זו. באותה

תקופה גורשו מהמפלגה ביפן כ־400 מנהיגים שנחשדו בנטיית פרו־סובייטיות, ובמקומם נטלו את הפיקוד הפרו־סינים. מצב זה נמשך עד 1965. בשנה זו החלה ההתרחקות, כתוצאה ישירה מן הדרישה הסינית להתחיל במאבק מזוין ביפן ובגלל ההתערבות הסינית בעניינים הפנימיים ביותר של המפלגה היפנית.

הסינים הבהירו, שהדרך היחידה להילחם בשלטון היפני הקיים היא טרור ומאבק מזוין. הקומוניסטים היפניים, שהיססו ועדיין לא הרגישו עצמם נכונים, ניסו להתחמק מהדרישות הסיניות. היסוסיהם וחששותיהם התחזקו לאחר כשלון ההפיכה באינדונזיה. הם האשימו את הסינים באחריות מלאה להשמדת המפלגה הקומוניסטית האינדונזית: בסופו של דבר הרי זו היתה הפיכה סינית.

האשמה זו הביאה למתיחות הולכת וגוברת בין הנהגת המפ־לגה ביפן לבין הסינים. הסינים חריפו את המתיחות בהזרימם חומר תעמולה, הוראות וכספים, לא להנהגת המפלגה, אלא במיוחד לסניפים הקיצוניים ולא־ישים בתוך המפלגה שציידו בעמדה הסינית בדבר המאבק המזוין. הם טיפלו במישרין באותם אנשים במפלגה, שהיו מקורבים לעמדתם, וזאת על אף מחאותיה של הנהגת המפלגה. הדבר הביא לידי משבר בקיץ השנה, כאשר ביקר המנהיג הקומוניסטי היפני מיאמוטו בסין וביקש מהגורמים שם להפסיק

מפת אזורי ההשפעה של סין

שלוש שנים אחרי־כן. עד תחילת "הזינוק הגדול" ראו רוב עמי אסיה בסין את מורה־הדרך לקידמה, והיא שימשה להם דוגמה וסמל. לאחר הכשלון החלו אף המתקדמים בעמי אסיה לפקפק בנכונות דרכה של סין. פקפוקים אלה התחזקו בעקבות כל משבר בסין והגיעו לשיאם עם "המהפיכה התרבותית" הנוכחית.

● כשלון ההפיכה הקומוניסטית באינדונזיה בספטמבר — אוקטובר 1965. נסיון הפיכה זה כמעט הצליח; לוא הצליח היה כיום המצב המדיני במזרח־הרחוק שונה לחלוטין. אולם עם כשלון ההפיכה נכשלה מדיניות סין בכל דרום־מזרח אסיה. המפלגה הקומוניסטית הגדולה ביותר מחוץ לעולם הקומוניסטי הושמדה כמעט כליל. לפי הערכות זה־רות נרצחו בשנה האחרונה יותר מחצי מיליון קומוניסטים אינדונזיים (הטבח הגדול ביותר מאז מלחמת־העולם השנייה). תקוותה של סין לעשות את אינדונזיה מעצמה קומוניסטית נמוגה. כשלון זה השפיע השפעה עצומה על כל הגופים והגורמים במזרח הרחוק, שהתכוונו ללכת בעקבות עמיתיהם האינדונזיים ולהגיע להפיכה בעזרת מאבק מזוין. ● הסינים התערבו יותר מדי בענייניהן הפנימיים של מדינות זרות ובאלה של המפלגות הקומוניסטיות בהן. דבר זה גורם אף הוא להתרחקות בין חלק מהמדינות והמפלגות האלה לבין סין העממית. דוגמה אופיינית לכך אפשר למצוא במכלול היחסים בין סין למפלגה הקומוניסטית היפנית, שהסתיים בניתוק גמור.

נאם ומתחיל עתה גם באזורים אחרים. ההתפתחויות חוזרות עתה בדיוק בצפון-מזרח תאילנד. ממשלת תאילנד עושה מאמצים להעלים עובדה זו, ואין מתפרסמות ידיעות על כך. למעשה כל האיזור של צפון-מזרח תאילנד (לפחות בלילה) נמצא בשליטתם של כוחות גרילה הפועלים בשיטות שהוזכרו. מדי יום ביומו מתגלים מקרי רצח ומאריבים על הכבישים, ויחידות הצבא והמשטרה מפתחות להיכנס לאזורים אלה. בו בזמן מתנהלת נגד הממשלה תעמולה חזקה — הקוצרת פירותיה בנקל, משום שהממשלה אָמנם לא עשתה די למען הכפרים המרוחקים מהבירה.

ההתפתחות עתה

כוהנת גריליה קומוניסטיים פועלים גם בדרום תאילנד וכן במאלזיה השכנה. בג'נגלים, בקרבת גבול מאלזיה-תאילנד, נשארה קבוצה, כ-500 אנשי גריליה, שהצליחה להתחמק ולהימלט מיד אנשי-הצבא והמשטרה ושמרה על מסגרתה. היא עושה נפשות, מגבירה את פעילותה ומהווה גרעין לתחילת המאבק המזוין.

באיזור המזרחי של מאלזיה, בסארוואק, החלו צעירי המיעוט הסיני בפעולות טרור ופשטות על נציגי השלטון, והמזבז שם מחמיר. בסינגפור המצב שקט, אך יש חשש, שאם יתחילו במאלזיה השכנה מהומות על רקע גזעי, ויש סיכויים לכך, יתחילו הקומוניסטים לפעול גם כאן. מפלגת האופוזיציה הפרו-סינית קיבלה בבחירות האחרונות כ-30% מכלל הקולות. מלבד המפלגה הקומוניסטית הרשמית, ידוע שקיימת מחתרת. אין איש יודע בדיוק את גודלה, מי עומד בראשה ומה מידת חימושה.

ה"הוקס", בפיליפינים, החלו לפעול שוב בחודשים האחרונים ורצחו כמה אנשים. עדיין אין המצב שם חמור, אך פעילותם נמצאת בקו עליה.

אשר לבורמה — לפי הערכה של מומחים באיזור, שולטת הממשלה רק על כמחצית הארץ. יתר האזורים הם, למעשה, תחת שליטה של כנופיות קומוניסטיות וטרזקיסטיות. מצב זה מדאיג לא מעט את התאילנדים בשל הגבול המשותף הארוך שלהם עם בורמה. פעילות הכנופיות בבורמה מחריפה בשל המצב הכלכלי במדינה (מאשימים בו את הממשלה על חוסר יעילותה).

„המשמרות האדומים“

מגע ישיר עם הקיצוניים במפלגה. „אם תהיה נכון לפתוח במאבק מזוין“, חזרו ואמרו לו הסינים, „נראה אותך כנציג המפלגה. אם לא, נמשיך להיות במגע עם אותם האלמנטים, שיעשו זאת ביום מן הימים“.

שיחה זו הביאה לניתוק סופי. מיאמוטו חזר ליפן ונתן הוראות להסיר את תמונות מארצ־הטונג מן הקירות בכל הסניפים, אסר על חברי המפלגה לבקר בסין ועצר את זרם התעמולה והספרות הסינית, שהיה מגיע למפלגה היפנית. מאז החלה המפלגה היפנית לתמוך בקו הסובייטי במסגרת העולם הקומוניסטי.

● חוסר הגמישות במדיניות החוץ הסינית. חוסר גמישות זה ונכונותם של הסינים לספוג כשלונות טקטיים במגמה לשמור על המטרות האסטרטגיות של מדיניותם היו הסיבה הרביעית לכשלון.

מהן מטרות אלה?

לפי תורתו של מארצ־הטונג, רואה עצמה סין כראש החץ של המהפכה העולמית, או כפי שהם מכנים זאת: „מהפכת האיכרים העולמית“. לפי תיאוריה זו על הכפר להשתלט על העיר. את העיר מסמל המערב התעשייתי, ולעומת זאת הכפר הוא העולם האפרו-אסיאתי ודרום-אמריקה. לפי ספריו ומאמריו של מארצ־הטונג, על סין לעורר כפר ענקי זה ולעודדו למרוד במקומות בהם יש משטרים ריאקציוניים. מרד זה ייעשה באמצעות תנועות שחרור ובאמצעות המפלגות הקומוניסטיות המיליטנטיות המוכנות לקבל על עצמן את הקו הסיני. קובע המנהיג הסיני: „יש לשלול לחלוטין כל נסיון להגיע לשלטון באמצעים קונסטיטוציוניים. הכוחות הריאקציוניים בשלטון לא יתנו לכוחות הקידמה להגיע אליה, ונסיון באמצעים כאלה הוא בזבוז זמן בלבד. יש להשתמש בנשק אחד ויחיד: מאבק מזוין“.

אופי המאבק הנוזני

המאבק המזוין אין פירושו מרד כללי, אלא מלחמה פוליטית בשלבים, מלווה פעולות מזוינות. השלב הראשון — פעולה חתרנית וטרור באזורים כפריים נידחים. כדי לערער את יציבות הממשלה באזורים אלה, הורגים נציגי ממשלה, ראשי כפרים נידחים ובני משפחתם; ובדרך כלל עושים זאת בצורה אכזרית, כדי לסלק כל רצון לרשת מקומם. שיטה אחרת היא שיטת המאריבים בכבישים (המטילים עצבנות ואי-שקט) והתקפות על תחנות משטרה. עם ערעור היציבות בכפרים, נכנסים אליהם ופותחים בתעמולה — שהיא בדרך-כלל מוצלחת — נגד הממשלה, ומגייסים לשורות צעירים שביכולתם לעורר תסיסה. בשיטה זו מצליחים לאט-לאט לערער את יציבות השלטון המקומי באזורים נידחים.

הושג השלב הראשון, והגיע תור הבא: ליצור קאדרים צבאיים גדולים וחמושים, הפועלים באזורים נידחים אלה. בסיסם של הקאדרים בג'ונגל, והם מפתחים קשרים בכפרים, המספקים להם נשק, ציוד ומזון וכן מודיעין. כוחות גריליה אלה ממשיכים בפעולות הטרור בכבישים ומרחיבים בהדרגה את השטחים שבשליטתם. כך משתלטים הם על אזורים שלמים, ואנשי הממשלה חוששים לחזור אליהם.

על עקרונות אלה מושתת המאבק המזוין שהצליח בויאט-

ניזונים במידת מה מהשראה סינית. אך הרבה יותר הם ניזונים מאותה מציאות חברתית, עליה דיבר מנהיג האופוזיציה בסינגפור, ד"ר לי סיו צ'או. הרקבון, השי-חיות, חוסר הטיפול בבעיות האלמנטריות של האוכלוסין (במיוחד של הכפרים), מתי-חות בין-גזעית וחוסר הינוך מספיק — כל אלה מעוררים את הנטיה לקיצוניות, שפורצת לסוף במאבק המזוין. כך מוצאת לה התעמולה הסינית קרקע פורייה. זו הסכנה הגדולה במזרח-הרחוק. אין להילחם בה רק בכוח הזרוע והנשק בלבד. מבחינה צבאית טחורה יצליחו כנראה המשטרים השונים לרכז נסיונות של מאבק מזוין — אך כל עוד לא יצליחו להסיל את הסיבות המביאות להתקוממויות אלה, תימשך הסי-בנה של התלקחויות נוספות, העלולות לגרום לערעור היציבות ולמתחים בין-גזעיים.

בלאוס השתלטו הכוחות הקומוניסטיים הרבים על "שביל הרצ'י-מין" המפורסם, ומשתמשים בו כדי להעביר ציוד ומזון מצפון ויאט-נאם ללוחמים בדרום.

מצב שקט, יחסית, קיים היום באינדונזיה לאחר שנטבחו כחצי מיליון איש. אולם עלינו לזכור שתי עובדות: במפלגה הקומוניסטית היו כ-3 מיליונים חברים. מתוך חצי המיליון שנרצחו, חלק גדול לא היו קומוניסטים. ראשי-ערים וכפרים ומנהיגים פוליטיים ניצלו הזדמנות זו של טבח המוני לחיסול חשבונות אישיים ולהסרת יריבים פוליטיים. אם נזכור כל זאת, ניווכח שעדיין קיים גרעין קומוניסטי גדול במדינה, גרעין שהוא עכשיו בשלב התארגנות מחדש. לפי הערכות, כאשר תתארגן המפלגה מחדש, שוב תתחיל במאבק מזוין נגד המשטר הקיים.

אפשרויות ונוסקנות - לזכון הקרוב

מה איפוא התחזית במזרח הרחוק לשנים הבאות?

ברור, שהתשובה תלויה בראש וראשונה בשני המאורעות המרכזיים המתחוללים באזור כיום: המלחמה בויאט-נאם מזה, והאירועים הפנימיים בסין מזה. שום משקיף לא יסתכן בנבואות פזיזות. עם זאת, אפשר להורות על כמה קוים כלליים, שללא ספק ישפיעו על ההתפתחויות העתידות באזור רב חשיבות זה.

כפי שכבר הוטעם, נכשלו הסינים מבחינה טקטית. לא זו בלבד, שלא הצליחו לחזק את מעמדם באסיה, אלא מעמד זה הוחלש במידה ניכרת, וכיום אין לסין השפעה מכרעת אף לא על אחת ממדינות האזור. אולם הקו האידאולוגי הקיצוני שמייצגים הסינים נמצא בקו עליה. קו קיצוני זה, והאנשים המייצגים אותו,

עלילות גליפולי

ש. גונו

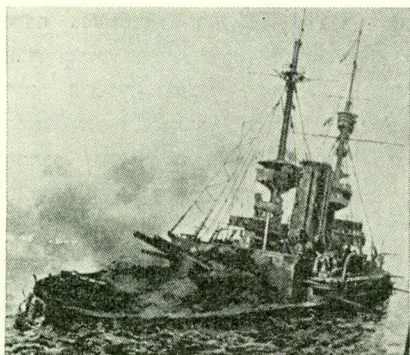
בענייני אסטרטגיה, מצביא כושל ומכשיל שאור מץ לבו אינו יכול למלא מקומו של מוח שקול וקר, הדרוש למצביא אמיתי; ולעומתו — טלעת, בעל פני הצועני, הנבון והשקול יותר מעמיתו — אולם חסר כוח-הרצון לעמוד בפני לחצו. לשני אלה מידה לא-רגילה של אכזריות. בהמשך מובא „הפתרון הסופי” ש- הכין טלעת לבעיית המיעוט הארמני הגדול ששכן ברחבי הקיסרות העות'מנית: השמדה גמורה. על כך שילם בחייו לאחר המלחמה, שכן צעיר ארמני, מניצולי אותה השמדה, פיצפץ את גולגלתו בכדור אקדה.

סביב השניים סובבים השגרירים הזרים. המתמיד בחיזוריו אחריהם יותר מכל האחרים הוא השגריר הגרמני, פון-ראנגנהיים, העושה חי- וזרו בהנחיית ממשלתו והמצליח לגרור את תורכיה למלחמה לצד גרמניה ואוסטריה- הונגריה. במלים ספורות מתאר המחבר את השגריר הגרמני, דמות מיוחדת גם בימי זוהרה וגם בנפילתה.

צ'רצ'יל ונסיון ה-18 במרס

לאחר-מכן עובר המחבר לתיאור אנגליה לפני ההחלטה לפתוח במסע הדרדנלים וגלי-

הנסיון נכשל...

המקור לכשרון המתגלה בתיאור הזאנושי של המחבר ברור. אין הוא איש צבא מקצועי ואף לא מדינאי, אלא עיתונאי וסופר, שכשרונו לחקור בנעשה „מאחורי הקלעים”, למצוא סיבות נסתרות לאירועים גלויים (בין אם המדובר באנשים חברי הנהגה מדינית או צבאית ובין אם המדובר בגייסות העושים מלאכתם בשדה). מירחד כתב את „פרשת גליפולי” כעשר שנים לאחר מלחמת-העולם השנייה. ריחוק זמן זה איפשר לו להשקיף על מסת גליפולי כאדם, שברקע מחשבתו כבר טבוע השוני הרב בין לחמת-ההפירות הקפואה והשוחקת של מלחמת-העולם הראשונה לבין לחמת-התנועה המהירה, לעתים מהירה כ- „בזק”, של מלחמת-העולם השנייה. כחומר מחשבה לקורא מגיש המחבר את תיאור הרקע, וניכר עליו, שבמלאכתו זו השקיע הרבה עמל ולהט. אין איפוא בספר כולו קט- עים, שהקורא יכול לקום ולומר: „פה טעה המחבר. השקפתו נראית לי מופרכת מיסודה”. הסיבה היא פשוטה: המחבר אינו מביע דעה פסקנית. מסתפק הוא בכך, שהינו מנחה את הקורא, ביד-אמן, בתוך פרטי הנעשה; וה- מסקנות צצות ועולות מאליהן.

התורכים הצעירים

את דבריו פותח המחבר בתיאורה של תור- כיה ערב הצטרפותה לצדן של גרמניה ואוסט- ריה-הונגריה — נגד בעלות הברית. גישתו התאורית — ישירה: צומת-העצבים של תור- כיה, היא בירתה קושטא, על האנשים השול- טים בה מזה, ועל קהל הדיפלומטים הזרים, המחזורים על פתחיהם של שליטים אלה, מזה. מובלטות דמויותיהם של ראשי „התורכים הצעירים”: „אנוור קטן-הקומה ו„ענק-השחצ- נות”, המדמה כי הוא יורשם של נפוליון ופרידריך הגדול — בעוד שלמעשה הוא בור

עשוי אדם לתהות: מה טעם הוציאה „מער- כות” את הספר „גליפולי” מאת אלן מורהד, שנושאו אחת הפרשות הנשכחות של מלחמת- העולם הראשונה? האם משום שיוסף טרומ- פלדור היה באותו מסע-מלחמה מפקדו של גדוד „נהגי הפרדות” העברי? או שמא מתוך רצון של חיטוט-לשמו בנבכי ההיסטוריה הצבאית?

אך יקח בידו את הספר ויעלצל בו, יינכח הקורא, כי לא זו גם לא זו הסיבה העיקרית. עד מהרה יגלה, כי בידו לא ספר „יבש” או „מיושן”, אלא ספר „חי”. הספר דן לא רק בצדדיו הצבאיים-הטכניים של אותו מסע- מלחמה נשכה, אלא גם, ובעיקר, בצדדיו האנושיים. נגול בו טיבם של האנשים המהווים את „הנהגת המלחמה”; דמותם נפרשת, תור- פותיהם, בורותם או עיקשותם — החל מרמת מפקדים-ראשיים ועד קצינים זוטרים. הרא- שונים מגלים בחלקם אזלת-יד נוכח מצבים של משבר, בעוד האחרונים מגלים ברובם עוז-ורוח ונכונות רבה להסתער בראש אני- שיהם. ועל-הכל מתוארת הווייתם הקסומה והמזוהה של החיילים מן השורה — אותם אזרחים צעירים, מבריתניה ומן הדומיניונים שלה, שנקלעו לתוך עולם בלתי-שפוי של מערכת שחיקה אחת ממושכת וחסרת הכרעה. צעירים השרויים בצחנת פגרים, בתוך ענני עשן מתמיד שמקימים הקליעים והפגזים, המתגוררים כתולעים במחילות עפר, המת- ענים עינויי שואל בעיטים של זבובי ענק מאוסים וטורדנים המכונים „זבובי הפגרים”; אנשים, שדמותו של עולם שפוי וסדור אינה זכורה להם, אלא כחלום. בני אדם, שתענוגות חייהם הגדולים מכל הם: הפוגה מהתקפתה של דינזטריה מתשת, קינוח הפה והנחיריים מאבק מחניק, רחצה בים למרות ששרפנלים מתפוצצים מעל פניו בלי הרף, מכתב מן הבית ותצלום של בניה-משפחה.

במקודה לאחד ממפקדי־המשנה הבכירים שלו, „אס תוכל“, והמציאות: אם לא תיתפס אותה גבעה, כל המאמץ הרב שהושקע בנחיתה — ערכו כקליפת השום.

הגנרל הגרמני

מול מצביא תמהוני זה (תמהוני פייכמה בעיני איש־הצבא בן דורנו) עומדת, בניגוד בולט, דמותו של הגנרל הגרמני לימן פון־סאנדרס, שמונה מפקד־ראשי לארמיה התור־כית המגינה על גליפולי. לתפקידו זה מינה אותו אנז'ור, שלא רחש לו אמון; לימן פון־סאנדרס מצדו לא רחש לו אף מזער כבוד. לימן מתנער מהר מן הדילמה שלתוכה הטילה אותו תכניתו של יריבו המילטון, והערכות־

אתא־תורפ

המצב שלו מושתתות על ידיעות ממקור רא־שון ועל הבנה יסודית של אורחות המלחמה. אין הוא מהסס „לזרוק“ גנרלים תורכיים בכ־רים, המגלים אזלת־יד או חוסר־יעילות — ובכך הוא שונה תכלית שינוי מהמילטון, שאינו מעז אפילו לומר מלים בוטות לגנרל שלו המגלה חוסר־הבנה גמור למצב, לא כל שכן „לצררו“ בצרור ולשלחו אהר־כבוד הב־י־תה. לימן פוקד — בעוד המילטון מעתיר, כמעט מתחנן.

אתא־תורפ

מקום נכבד מקדיש המחבר לתיאור דמותו המיפלאה של הקולוגל התורכי מוצטפא כמאל, שנעשה לימים נשיאה של תורכיה וכוונה „אתא־תורפ“ (אבי התורכים). בחיות רבה מת־בלטת דמיתו של איש־צבא כחוש וזועם זה, שלא הגיע לפסגת התהילה בממשל האזר־ח־הצבאי של תורכיה לפני מלחמת־העולם,

מטה־הצי), האדמירל פִּישר, בן השבעים וארבע, אדם שנחשב סמלו ודמותו של הצי הבריטי „הבלתי מנוצח“. ביד אמונה מתאר המחבר את לבטיו של זקן נמרץ זה, את ייאושו נוכח עיקשותו של צ'רצ'יל, הממונה עליו, ולבסוף — את התפטרותו.

המפקד המוזר

בתיאורו את הפיקוד בשני הצדדים, מגלה המחבר עובדות מתמיהות שרב לקחן. סיר יאן המילטון, שמונה מפקד „חיל־המשלוח אל קושטא“, הוא אדם שכבר עבר את שנת השישים לחייו, מחונן בדמיון של משורר ומרבה לכתוב ביומנו. חש הוא את יתרונותיה של „השיטה העקיפה“ באסטרטגיה, ותכנית הנחיתה שהוא מתכן אינה מניחה מקום לב־י־קורת; להיפך, היא זוכה לשבחים מפי עמיתיו מפקדי הצבא והצי. אלא ישבהגיע הדברים לביצוע, נכשל מפקד־ראשי זה. מחשבות של פסימיות שחורה תוקפות אותו בליל הנחיתה, ואותן הוא מביע ביימנו. אתה תיחה: על מה ולמה היא מתנבא לכליונו של חיל־המשלוח כולו? מדוע אין הוא עולה בחוף ודוחק במפקדי הדיביויות שלו להתקדם ולהפס להם מאחו בגבעות? וביום המחרת, מדוע הוא משוטט באניית מערכה ענקית הלון ושוב ואינו לומד דבר מן הפרטים הרבים שעליו לדעת? ובשלב יותר מאוחר, מדוע הוא שוהה רוב הזמן במפקדה באי שכן (אימברוס) ומחכה להודעות אלוהות ולהודעות טלפון, תחת שינסה ללמוד את התפתחות הדברים ממקור ראשון ולהוציא פקודותיו בהתאם? ומדוע מנוסחות פקודותיו בלשון „עדינה“ כל־כך, השמה לקלס את היעד האמיתי: „עליך להשתדל לתפוס גבעה זו וזו לפני עלות השחר“, אומר הוא

ג' לימן פון־סאנדרס

ג' המילטון

גורל בשימו קץ לחייו בעודו ממלא את תפקידו. הדמות הבריטית המרכזית היא וינסטון צ'רצ'יל, או הלורד הראשון של האדמירליות ויומו של מסע גליפולי. בהתלהבות, בכוח השכנוע שלו ובעיקשותו מצליח צ'רצ'יל לאכוף את רצונו על עמיתיו. כחסיד הצי וכמפקדו מאמין צ'רצ'יל, שיעלה בידו הצי להבקיע דרך במ־צרים ולהרעיש את קושטא, ובהיותה צומת־העצבים של תורכיה כולה, תביא האגדרלמור־סיה שתשרור בה להוצאת תורכיה מן המל־חמה. ב־19 בפברואר 1915 פתח הצי בהרעשת המיצרים, שנמשכה כשבוע, ובמקביל לכך עלו לחוף חיילי־צי בריטיים וביערו עמדות אויב, כמעט ללא התנגדות. אך סימנים העידו, כי כדי להבקיע את המיצרים ולעלות על קושטא הכרח להיעזר בכוחות קרקע. נעשו הכנות לקראת המבצע האמפיבי, שהיה אז הגדול בתולדות המלחמה. למפקדו מונה הלויט־גנרל סיר יאן המילטון, שנזכירו בהמשך הדברים. מקוצר־רוח, אי אולי בגלל „גאווה מקצועית“, דחק צ'רצ'יל בצי, שינסה להבקיע ללא עזרת צבא־היבשה ב־18 במרס. בנסיון זה אבדו שלוש אניות־מערכה (שתיים בריטיות ואחת צרפתית), ומפקדי הצי נרתעו מפני המשך הנסיון למחרת. לפי עדויות שאסף המחבר, עשויים היו להצליח — לוא המשכו בנסיון, שכן התותחנים התורכיים והגרמניים שהגנו על המיצרים הגיעו אל קצה גבולה של יכולת הסבל ותחמושתם אזלה.

במקביל לתיאורו של צ'רצ'יל מתאר המחבר את עוזרו, הלורד הראשון של הימיה (ראש

בדומה לעמיתיו אנוור, טלעת וג'מאל פאשה (האחרון — שר הימיה). אלא שהוא נתגלה בכל גדלותו כמצביא במסע גליפולי, ואחר — כמארגנה ומושלה של תורכיה השסועה והמובסת. כמפקד דיביוזיה נמצא תמיד בנקודה הקריטית של החזית — מתבונן, שוקל ומחליט — ובראש הגייסות המסתערים או המגדירות התקפת-גדל. חייו כמו מכושפים. קליר עינים אינם פוגעים בו. זה המצביא המוביל את גייסותיו בקרב, לא זה הדוחק בהם מאחור, או מוטב לומר — המשתרך מאחוריהם, דוגמת רבים מן המפקדים הבכירים בצד בעלות-הברית. בשעת הסתערות שכמותה להתאבדות הוא בראש אנשיו, וזחל מיחידה ליחידה ומדריך אותם: „לא להיחפז. לחכות עד אשר ארים אני את השוט — ואז לבוא אחריו“. כמצביא אמיתי הבחין לימן פון סאנדרס בתכונותיו של מפקד זה, ועל אף טינה אישית (כמאל לא אהד גרמנים) מינהו מפקד גזרה חשובה מאוד באיזור המערכה, במקומו של פאיוזי ביי המתמהמה וההססן, שאותו שילח לימן לקושטא בחצות ליל.

חיילי החזית

עיקרו של הספר — החיילים בחזית. הבכורה נתונה לחיילי „אנזאק“ — הם חיילי הקורפוס האוסטרלי והניו-זילנדי, שהם הקרובים ללב המחבר, בן אוסטרליה. בצד תיאור סבלותיהם — פציעה ומוות, דינוסריה, מכת הזכר בים, חום הקיץ הלוחט והציגה המקפאה של החורף, השעמום הנורא, הבזבוז האיום של חיי אדם בעת התקפות עקרות וחסרות-תכלית — מתאר המחבר מתוך אהבה וחיבה את תסס עלומיהם של בני-מהגרים אלה, את מסיירתם לרע, את כמיהתם לצאת להתקפה (ולוא כדי להיחלץ מתוך גיהנום-בחיים שעל החוף הצפוף-דחוס, הזורע פגרי אדם ובהמה, האפוף צחנת-מוות, והרושע תדיר מהמת פגזים מת-פיצצים). מזהה מתאר את רוממות רוחם לקראת פעולה צפויה ואת דכדוכם העמוק לאחר כל כשלון (ורבים היו הכשלונות) או בעת קפאון בפעולות. בחיות מתוארים פריי שותם הממושכת ממנעמי החיים. חמת זעם

ניצתת בהם למראה קציני-מטה צעיר ומטופש, החובק לעיניהם, בסירה, מותנית של אחות אוסטרלית, מקבוצת אחיות שלקחון לראות „כיצד חי החייל הפרא“, בן ארצן. בסופו של דבר פונה חצי-הא, וכמנהגם של הבריטים — בהצלחה רבה מעל כל המשוער, כמעט ללא אבידות בנפש. האירוגיה שבדבר היא, שבאותות הצטיינות ובשבחים רבים זכה דווקא הגנרל שהמליץ על הפינוי וניצח עליו, מוגרו, אשר לדברי צ'רצ'יל „בא, ראה ו... נכנע“.

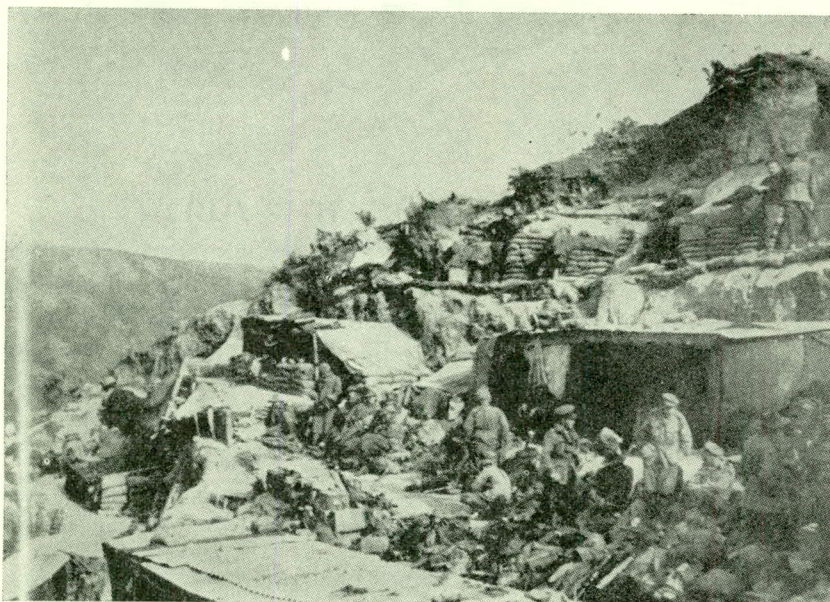
רעיון גדול שנפרט לפרוטות

וכך, ביד בוטחת ומוכשרה, מגולל לפנינו אלן מורהד אחת מן הפרשות המרתקות ביותר של מלחמת-העולם הראשונה, על בחינותיה האנושיות, המדיניות והצבאיות. עם סיום הקריאה בספר זה חש אתה בעליל, כי עוסק הוא ברעיון גדול שבזבוז, כינון שלא התמסדו בלב-ונפש לביצועו — וכינון שמעטים היו שהבינוהו. לוא היה מסע גליפולי מוכתר בנצחון — והנצחון היה יותר מפעם כמונה על כף היד — היו בעלות-הברית חוסכות

לעצמן מאמצים רבים במזרח-התיכון ובבלקנים, חושפות את אגפה הדרומי של גרמניה, מכריעות את אוסטרית-הונגריה מאותו עבר ומקצרות את משך המלחמה בשנתיים לפחות. בדבבד עם אלה היו מונעות מעצמן אבידות רבות בנפש וברכוש. למעשה, לא ניקה איש משגיאות: קיצור, שלא הרחיק ראות ולא הכיר בערכו של מסע אסטרטגי עקיף כזה; גדולי המצביאים הבריטיים, שהאמינו בכל לבם בערכה של מערכת השחיקה הממושכת בחזית המערב; מפקדי הצי, שאבדן כמה אניות מערכה מיושנות הרתיעם מלנסות כוחם שנית; וגם צ'רצ'יל עצמו, שסיכן את הצי בעת שכבר תוכננה פעולה משולבת, דבר שהיה כמעשה הימור מסוכן (כשלוננו — פירושו היה לא רק אבידות לריק, אלא גם מתן התראה ברורה לתורכים על הנשקף להם).

ארנון בן-נחום עשה מלאכה נאה בתרגומו, המעביר את רוח הדברים כהווייתם. התרגום מדויק, נאמן גם לצד הטכני-הצבאי וגם לרוח הפיוט המלווה לעתים את תיאורן של חוויות בתוך גיהנום המערכה.

בחזית

חידושי נשק וטכניקה

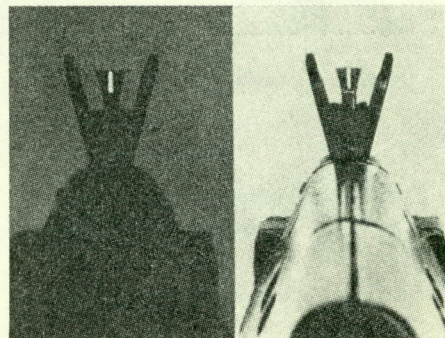
נגמ"ש אמריקאי חדש

חברה אמריקאית פרטית פיתחה ובנתה לאחרונה את הנגמ"ש XM-701. שריון האלומיניום שלו עמיד יותר משל קודמיו, בשטח פתוח ניידותו טובה, הוא אמפיבי, קצב אש מהיר וטווח האש — גדול. במאי 1965 נמסרו לידי צבא היבשה של ארה"ב דגמים ראשונים לניסוי. את לקחי הניסויים יישמו לפיתוחו של ה-XM-723 (MICV-70), הנגמ"ש הסטנדרטי הבא של הצבא. דגמי הניסוי של ה-MX-701 בנויים ממרכיבים סטנדרטיים, הנמצאים בשימוש של צבא היבשה, כולל מנועי דיזל בני 425 כ"ס ומערכות ממסר ומתלה, הוהות עם אלה שבשימוש הארטילריה המתנייעת מן הדגמים M-110 ו-M-107. המהירות המקסימלית של הנגמ"ש היא 59 קמ"ש. טווחו המקסימלי — 640 ק"מ ומשקלו על כל ציודו — 22,552 ק"ג. אורכו 6.22 מטרים, רוחבו 3.15 מטרים וגובהו 2.85 מטרים. שריונו יגן על אחד-עשר אנשי צוותו מאש נשק-קל ומרסיסי פגזים.

כוונת לילה לרובה

הצבא הבריטי פיתח כוונת לילה לרובה, המאפשרת לרובאי לכוון אל מטרות בתחום התצפית המקסימלי שלו בלילה ולהעסיקן באש מדויקת. הארת הכוונת מושגת על-ידי הכנסת טריטיום רדיואקטיבי לקופסת העשויה זכוכית והמצופה זרחן. הקופסת, המוגנת בתוך להב הכוונת הקדמית, אינה מאבדת מאורה על-ידי שחיקה או לכלוך, והיא מאירה משך שמונה שנים. מבחני יריה היכחו, שתודות לכוונת חל שיפור בדיוק-האש עד 80% בתנאי דמדומים או חשיכה. הצבא הבריטי מסר לחברות בריטיות הזמנה לייצור הכוונת כדי להרכיבה על הרובה הבריטי הסטנדרטי — L1A1.

נגמ"שי הפיקוד והסיוע: M-114 ו-T-114

בארה"ב מתפשט והולך השימוש באלומיניום כמעטה-שריון, בשל הפחתת המשקל הנגרמת כתוצאה מכך. דוגמאות לשימוש זה הם נגמ"שי הפיקוד והסיוע M-114 ו-T-114, המיוצרים על-ידי "ג'נרל מוטורס" בשביל צבא היבשה האמריקאי. על ה-M-114, המצולם בשתי התמונות בעמוד זה, הירכב לנסיון תותח HS-820 L-85 BMK, בן 20 ס"מ. לצוותו הקטן הימוש תקני של מקלע 0.50 אינץש ושני מקלעים קלים.

נכ"מ שדה נישא-ביד

חברה אמריקאית פיתחה לאחרונה מכ"מ שדה זעיר, שמשקלו 900 גרם, אותו אפשר להרכיב על קנהו של מקלע. המכ"מ פועל על-פי תופעת דופלר לשם עיקוב אחר אנשים ורכב הנמצאים בתנועה. ציון המטרה נעשה באמצעות אותות אקוסטיים, שהמפעיל יכול במהרה להבחין כיצד לקשרם עם סוגים שונים של עצמים. המערכת יכולה לגלות אנשים עד טווח של 250 מטרים בערך ועצמים גדולים — כמו רכב בתנועה — עד טווח של 15 ק"מ. המכשיר בשלבי פיתוח במטרה להגיע ליכולת סריקה טובה יותר בטווחים ארוכים.

המכ"מ צופה בגורה של 6° עד לטווח המקסימלי של המכשיר. לאחר גילוי המטרה מפעיל המקלען את מנגנון בקרת האש ומגלה את טווחה של המטרה בקירוב של 25 מטרים. מכיון שאיכות המטרה אינו למרחק מדויק אלא לקטע מסוים, מתאימה מערכת מכ"מ זו במיוחד לכלי-נשק בעלי רדיוס פיזור גדול — כמו מקלע, מטיל רימונים או מטול נ"ט. סוללה, שמשקלה כמשקל המכ"מ, מבטיחה פעולה בלתי-פוסקת של 10 שעות.

מערכות

**מפתח
עניינים**

מפתח נושאים וערכים

לחברות „מערכות" קס"ב-ק"פ (ספטמבר 1964—דצמבר 1966)
(כולל נספחי „צקלון")

וכן חברות של

„מערכות שריון" — 11 — 16-17 (ספטמבר 1964 — אוקטובר 1966)
„מערכות פלס" — 12-15 (דצמבר 1964 — דצמבר 1966)
„מערכות חימוש" — 16-25 (אוקטובר 1964 — ינואר 1967)

ולספרי הוצאת „מערכות" שהופיעו בין ספטמבר 1964 לינואר 1967

ה מ פ ת ח ה ח מ י ש י

מפתח כולל ומקיף קודמו

מטרת מפתח-עניינים זה היא :

א. לאפשר לקוראים התמצאות ושליטה בחומר הכלול ב"מערכות", ב"מערכות-שריון", ב"מערכות פלס" וב"מערכות חימוש" ולסייע לעיון שיטתי בו.

ב. לכוון את הקורא בשימוש בספרים שהופיעו בהוצאת "מערכות".

מפתח-עניינים זה של "מערכות" הוא החמישי במספר. הראשון, שסיכם את הקבצים "בימי מערכות", "אשמורת" ו"מחנות", ו"ג החוברות הראשונות של "מערכות", הופיע ב-1943. השני, אשר נתפרסם בחובר' צ"א-צ"ב, הקיף את כל חוברות "מערכות" עד חוברת ע"ח. אותו מפתח, שהופיע ב-1955, מוסיף לשמש מורה-דרך לגבי כל החומר העשיר האצור בעשרים כרכי "מערכות" הראשונים.

המפתח השלישי, שהופיע בראשית 1961 — שונה מקודמיו במבנהו ובהיקפו. על ההבדל שבמבנה הפנימי של המפתח יכול היה לעמוד בנקל כל מי שניסה להשוות את חלוקתו הפנימית, לפי ערכים ו"נושאי-אב", לזו שב-מפתח משנת 1955. ואילו היקפו של המפתח החדש התרחב מאוד: נכללו בו, נוסף על י"ח הכרכים של "מערכות" שהופיעו במשך אותן שמונה שנים, גם סיכום כרכי ה"צקלון", וגם ציונים לתוכנם של ספרי "מערכות" (למעלה ממאה מספרם אָז). עובדה זו נבעה מן ההחלטה לכנס תחת גג אחד את כל החומר הביבליוגרפי העשוי להדריך את הקוראים והמעיינים שלנו, ולתת בידם מפתח אל רובה המכריע של הספרות הצבאית המצויה בלשון העברית. ואמנם הפך המפתח השלישי — בצירוף קודמיו — למכשיר-עזר כזה. המפתח הרביעי המשיך בשלמות את מגמתו של השלישי, הן לגבי כתבי-העת והן לגבי הספרים שבהוצאת "מערכות".

עתה בא מפתח זה, החמישי — והוא ממשיך את מגמתם של שני קודמיו.

החידוש במפתח הזה לעומת קודמיו הוא במפתח לפי שמות המחברים, שניתן כדי להקל עוד יותר על הקורא.

תוכן מפתח העניינים :

המפתח כולל:

א. חוברות "מערכות" מחוברת קס"ב (תשרי תשכ"ה—ספטמבר 1964) עד חוברת ק"פ (סבת תשכ"ז—דצמבר 1966), כולל גם נספחי "צקלון" — לקט התרגומים.

ב. גליונות "מערכות שריון" ממס' 11 (ספטמבר 1964) עד מס' 16—17 (אוקטובר 1966).

ג. גליונות "מערכות פלס" ממס' 12 (דצמבר 1964) עד מס' 15 (דצמבר 1966).

ד. גליונות "מערכות חימוש" ממס' 16 (אוקטובר 1964) עד מס' 25 (ינואר 1967).

ה. רשימת הספרים שהופיעו בהוצ' "מערכות" בתקופה שבין ספטמבר 1964 לבין ינואר 1967, בלויית ציון קצר לתוכנם.

ו. מפתח לפי שמות המחברים.

מבנה מפתח-העניינים ואופן השימוש בו :

המפתח בנוי ערכים-ערכים, המרוכזים ב"נושאי-אב"; למשל: הערכים על מדע ומלחמה בכלל, על הנושאים הבודדים השונים — כגון אלקטרוניקה, אנרגיה אטומית וכו' — מובאים תחת הכותרת של נושאי-אב אחד: "מדע ומלחמה".

בכל ערך וערך בא פירוט הרשימות והמאמרים (או חלקיהם), העוסקים באותו נושא בחוברות „מערכות“, „מערכות שריון“, „מערכות פלס“, „מערכות חימוש“.

לפעמים יש לערך מסוים, שניים או יותר שמות המקובלים בלקסיקון הצבאי; במקרה כזה צוין ברשימת הנושאים „ראה...“; למשל, ליד הציון „המזרח־התיכון“ מופיעה ההנחיה: ראה „מזרח־תיכון“.

אחדים מהערכים, בשל תוכנם המסועף, חולקו למספר ערכי־משנה. למשל: הערך „נשק“ מחולק ל„נשק קל“, „נשק נ"ט וכו'“.

היות ותכופות נוגע מאמר אחד בעניינים מספר, היה צורך להזכירו במסגרת ערכים שונים, שענייניהם מצאו בו את ביטויים. בכדי לסייע למחפש אחר ערך מסוים הוקדמה למפתח רשימת ערכים מפורטת, לפי סדר א"ב. רשימה זו מלמדת באיזה עמוד נמצא הערך המתאים. כן צורפה רשימת נושאי־אב (על ערכיהם).

בנספח המוקדש לספרי „מערכות“ ניתנת רשימת הספרים, בלויית ציון קצר לתוכנם — וכן פירוט הצדדים והבחינות המקצועיים והכלליים שבספר הנתון; פירוט זה מבהיר את הקשר שבין תוכנו של אותו ספר לערכים המסוימים שבמפתח.

הנחיות לשימוש במערכת:

כל ערך בנוי כלהלן: בהתחלה — מאמרי „מערכות“, לפי הסדר הכרונולוגי של הופעתם בחוברות „מערכות“, בציון מספר החוברת; לאחריהם באים המאמרים מתוך „מערכות שריון“ (ש), „מערכות־פלס“ (פ) ו„מערכות חימוש“ (ח), ולבסוף — ציוני הספרים שיש להם קשר לערך הנתון, כשהספרים מסומנים על־ידי מספרם־הסידורי בנספח־הספרים (ראה על כך בפתח הנספח).

מערכת „מערכות“

המאמרים נא לא סקונום מא קישורים אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

זוהי רשימה ייחודית של מאמרים, המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

המאמרים נא לא סקונום אחרים ישימנה. זהו המפתח אל הערך.

רשימה כללית של הערכים שבנופתח

20	"הגנה"	13	אבטחה
20	הגנה נגד-טנקים		אוויריה (ראה חיל-אוויר)
20	הגנה נגד-כימית, בקטריו-לוגית ורדיו-לוגית	13	אוסטריה
20	הגנה נגד-מטוסים	13	אוסטרליה
20	הדרכה ואימון	13	אופטיקה
21	הודו	13	אחזקה
21	הולנד	13	איטליה
21	הונגריה	13	אימון גופני (ספורט)
21	היסטוריה צבאית		אימון והדרכה (ראה הדרכה ואימון)
	הליקופטר (ראה מסוק)	13	אימונים ותמרונים
	המזרח-התיכון (ראה מזרח-תיכון)	13	אימון קדם-צבאי
22	הסוואה	13	איראן
22	הפתעה		אישים ומצביאים (ראה מצביאים ואישים)
22	התקדמות ורדיפה	13	אלקטרוניקה וקשר
22	התקפה	14	אנרגיה אטומית (גרעינית)
		14	אסטרטגיה
22	ויאט-נאם	14	אספקה
		14	אצ"ל
	זחל"מים (ראה רכב משוריין)		ארגון ומבנה (ראה מבנה וארגון)
	זרקורים (ראה תאורה)	14	ארצות-הברית
			ארץ-ישראל (ראה ישראל וארץ-ישראל)
23	חומר נפץ	16	אתיופיה
23	חיילי חובה		
23	חי"ל (חטיבה יהודית לוחמת)	16	בולגריה
23	חיל-אוויר	16	בטחון ובעיותיו
23	חיל-אספקה	16	בטיחות
23	חיל-הנדסה	16	בריטניה
24	חיל-חימוש	17	ברית-המועצות
24	חיל-ים	18	בתי-ספר צבאיים
24	חיל-צנחנים		
24	חיל-קשר	18	גייסות מוטסים
25	חיל-רגלים	19	גרמניה
25	חיל-רפואה	19	גרמניה המזרחית
26	חיל-שריון	19	גרמניה המערבית
27	חיל-תותחנים		
	חינוך גופני (ראה אימון גופני)		
	חינוך קדם-צבאי (ראה אימון קדם-צבאי)		
27	חלל	19	דניה
27	חקר ביצועים		
27	טילים מונחים ובליסטיים	20	הגנה

	מלואים (ראה צבא מלואים)
32	מלחמת גריליה
32	מלחמה גרעינית
32	מלחמה עתידה
32	מלחמת דרכים
33	מלחמת-העולם הראשונה
33	מלחמת-העולם השנייה
33	מלחמת הקוממיות
	מלחמת ויאט-נאם (ראה ויאט-נאם)
33	מלחמת קוריאה
33	מנהיגות
33	מנהל
33	מסוק
	מערב גרמניה (ראה גרמניה המערבית)
34	"מערכות"
34	מערכת סיני
34	מפקד
34	מפרץ פרסי
34	מצביאים ואישים
34	מצרים
	מקלע (ראה נשק קל)
35	מרגמה
	משטר ונוהג (ראה משמעת וטכסים)
35	משמעת וטכסים
35	משמעת מבצעית
35	מש"ק
35	מתודיקה
35	נאט"ו
	נגמ"שים וזחל"מים (ראה רכב משוריין)
35	נורבגיה
35	נחיתה ימית
36	ניו זילנד
36	ניידות
36	ניקרגואה
36	ניתוח אירוע
36	ניתוח מערכות
36	נסיה
36	נשק (כללי)
36	נשק גרעיני
36	נשק נ"ט
37	נשק נ"מ
37	נשק קל
	נשק רקטי (ראה טילים מונחים ובליסטיים)
37	סודאן
37	סוריה
37	סיור
38	סין
38	סיפור קרב
	ספורט (ראה אימון גופני)
38	ספרד

	טכנולוגיה ובטחון (ראה מדע ומלחמה)
	טכנולוגיה ופיסיקה (ראה פיסיקה וטכנולוגיה)
28	טנזאניה
	טנקים (ראה רכב משוריין)
	יוגוסלביה
28	יפן
28	ירדן
28	ישראל וארץ ישראל (כללי)
28	ישראל וארץ ישראל (היסטורי)
	כוח-אדם
28	כוחות מיוחדים
29	כוננות
29	כורדים
29	כלי-עבודה (טכניים)
	לבנון
29	להביוור
29	לוב
	לוגיסטיקה (ראה תחזוקה)
29	לוינים
	לחמה אטומית (ראה מלחמה גרעינית)
29	לוקסמבורג
29	לחמה כימית, ביולוגית ורדיולוגית
29	לחמת-ג'ונגל
	לחמת-גריליה (ראה מלחמת גריליה)
29	לחמת-הרים
29	לחמת-לילה
29	לחמת-מדבר
29	לחמת שטח בנוי
29	ליגה ערבית
30	לייזר
	מארב
30	מבנה וארגון
30	מבצע "קדש" (ראה מערכת סיני)
30	מדינות אפריקה
30	מדיניות
30	מדע וטכניקה
30	מדע ומלחמה
31	מודיעין
31	מונגוליה
	מזרח גרמניה (ראה גרמניה המזרחית)
31	מזרח-תיכון
31	מטה ועבודתו
31	מטוסים
	מטעני חומר-נפץ (ראה חומר-נפץ)
	מינוח (ראה שפה צבאית)
32	מיקוש ומוקשים
32	מכ"מ
32	מכשירי אינפרא-אדום

42	קובה	38	ספרות צבאית (בקורת וביבליוגרפיה)
	קוריאה (ראה מלחמת קוריאה)	38	ספרים בהוצאת "מערכות"
42	קליעים (ראה טילים)		
42	קלעות (צלפות)		
	קנדה	39	עבודת מטה (ראה מטה ועבודתו)
	קצין מטה (ראה מטה ועבודתו)	39	עדן
		39	עיראק
		39	ערבהסעודית
	רובה (ראה נשק קל)		
42	רוח גייסות, רוח-לחימה	39	פדרצית דרום-ערב
42	רכב (כללי)	39	פולין
43	רכב משורין	39	פורטוגל
	רפואה (ראה חיל-רפואה)	39	פטרול
44	רפובליקה דומיניקנית	39	פיגלנד
		39	פיסיקה וטכנולוגיה
44	שבדיה	39	פכיסתאן
44	שבויי מלחמה	39	פסיכולוגיה
44	שביצריה	39	פעולות תגמול
44	שפה צבאית	39	פרשיות נעלמות
		40	פשיטה
44	תאורה		
44	תאילנד	40	צבא מלואים
44	תובלה ותחבורה	40	צבא סדיר
44	תורכיה	40	צה"ל
44	תורת לחימה	41	ציווד
45	תותחים	41	ציונים לשבח (עלידי ראש המטה הכללי)
45	תחזוקה	41	צ'וסלובקיה
45	תחמושת		
45	תימן	41	צלפות (ראה קלעות)
45	תמרון		
45	תנועות לאומיות	41	צליחת מכשולי מים
45	תנ"ך ותקופתו	41	צנחנים (ראה חיל-צנחנים)
		41	צעדה
			צרפת

הערכים לפי „נושאי־אב“

תורת לחימה

32	מלחמה עתידה	16	בטחון ובעיותיו	14	אסטרטגיה
----	-------------	----	----------------	----	----------

צורות הקרב וסוגי לחמה

30	מארב	לחמת־גריליה (ראה מלחמת גריליה)	20	הגנה
32	מלחמה גרעינית	לחמת־הרים	22	התקפה
40	פשיטה	לחמת־לילה	לחמה אטומית (ראה מלחמה גרעינית)	
		לחמת־מדבר	29	לחמה־כימית, ביולוגית ורדיולוגית
		לחמת־שטח בנוי	29	לחמת־ג'ונגל

זרועות וחילות

(כולל אורח הפעלתם, הטקטיקה שלהם ותאורי מבצעים)

26	חיל־שריון	24	חיל־ים	18	גייסות מוטסים
27	חיל־תותחנים	24	חיל־צנחנים	23	חיל־אוויר
28	כוחות־מיוחדים	24	חיל־קשר	23	חיל־אספקה
		25	חיל־רפואה	23	חיל־הנדסה
		25	חיל־רגלים	24	חיל־חימוש

מטה, פיקוד ושליטה

34	מצביאים ואישים	33	מנהל	31	מטה ועבודתו
		34	מפקד	33	מנהיגות

מבנה, ארגון, כוח־אדם, רוח־גייסות

41	ציונים לשבח (על־ידי הרמטכ"ל)	35	מש"ק	28	כוח־אדם
42	רוח־גייסות, רוח־לחימה	39	פסיכולוגיה	30	מבנה וארגון
44	שבויי מלחמה	40	צבא מילואים	35	משמעת וטכסים
		40	צבא סדיר	35	משמעת מבצעית

אימון והדרכה

41	צעדה	20	הדרכה ואימון	13	אימון־גופני (ספורט)
42	קלעות (צלפות)	35	מתודיקה	13	אימונים ותמרונים
44	שפה צבאית	36	ניתוח אירוע	13	אימון קדם־צבאי
		36	ניתוח מערכות	18	בתי־ספר צבאיים

טקטיקה וטכניקה קרבית

37	סיור	22	הפתעה	13	אבטחה
39	פטרול	29	כוננות	20	הגנה נגד-טנקים
41	מכשולי מים	31	מודיעין		הגנה נגד-כימית, בקטריוולוגית
45	תמרון	35	נחיתה ימית	20	ורדיוולוגית
		36	ניידות	20	הגנה נגד-מטוסים
		36	נסיגה	22	הסוואה

רכב, נשק, מכשירים וציוד

37	נשק נ"מ	מטעני חומר-נפץ (ראה חומר-נפץ)	13	אופטיקה
37	נשק קל	מיקוש ומוקשים		הליקופטר (ראה מטוק)
41	ציוד	מכ"מ		זרקורים (ראה תאורה)
42	רכב (כללי)	מכשירי אינפרא-אדום	23	חומר נפץ
43	רכב משוריין	מרגמה	27	טילים-מונחים ובליסטיים
44	תאורה	נשק (כללי)	29	כלי-עבודה (טכניים)
45	תותחים	נשק גרעיני	29	להביור
45	תחמושת	נשק נ"ט	31	מטוסים

תחזוקה ולוגיסטיקה

44	תובלה ותחבורה	16	בטיחות	13	אחזקה
45	תחזוקה		לוגיסטיקה (ראה תחזוקה)	14	אספקה

היסטוריה צבאית וספרות צבאית

38	ספרים בהוצאת "מערכות"	33	מלחמת קוריאה	21	היסטוריה צבאית
39	פעולות תגמול	34	"מערכות"	32	מלחמת גריליה
39	פרשיות נעלמות	34	מערכת סיני	33	מלחמת-העולם הראשונה
45	תנ"ך ותקופתו	38	סיפור קרב	33	מלחמת-העולם השניה
		38	ספרות צבאית	33	מלחמת הקוממיות
			(בקורת וביבליוגרפיה)		מלחמת ויאט-נאם (ראה ויאט-נאם)

מדע ומלחמה

30	מדע וטכניקה	27	חקר-בצועים וניתוח מערכות	13	אלקטרוניקה וקשר
31	מדע ומלחמה	29	לוחמים	14	אנרגיה אטומית (גרעינית)
39	פיסיקה וטכנולוגיה	30	לייזר	27	חלל

ישראל וארץ-ישראל

23	חי"ל (חטיבה יהודית לוחמת)	28	ישראל וארץ-ישראל (היסטורי)	28	ישראל וארץ-ישראל (כללי)
40	צה"ל				

מדינות, אומות וצבאותיהן

39	ערב-הסעודית	28	יפן	13	אוסטריה
39	פדרצית דרום-ערב	28	ירדן	13	אוסטרליה
39	פולין	29	לבנון	13	איטליה
39	פורטוגל	29	לוב	13	איראן
39	פינלנד	29	לוקסמבורג	14	ארה"ב
39	פכיסתאן	30	מדינות אפריקה	16	אתיופיה
41	צ'כוסלובקיה	31	מונגוליה	16	בולגריה
41	צרפת	31	מזרח-תיכון	16	בריסטניה
42	קובה	34	מפרץ פרסי	17	ברה"מ
	קוריאה (ראה מלחמת קוריאה)	34	מצרים	19	גרמניה
42	קנדה	35	נורבגיה	19	גרמניה המזרחית
44	רפובליקה דומיניקנית	36	ניו זילנד	19	גרמניה המערבית
44	שבדיה	36	ניקרגואה	19	דניה
44	שביצריה	37	סודאן	21	הודו
44	תאילנד	37	סוריה	21	הולנד
44	תורכיה	38	סין	21	הונגריה
45	טימן	38	ספרד	22	ויאט-נאם
		39	עדן	28	טנזאניה
		39	עיראק	28	יוגוסלביה

מדיניות, חברה וכלכלה

45	תנועות לאומיות	30	מדיניות	29	כורדים
		35	נאט"ו	30	ליגה ערבית

א

אימון גופני (ספורט)

- הדרוש כושר גופני לחיילי המחר? — קס"ג (41).
 צעד 4 הימים, בהולנד ובישראל — י. זייד, טא"ל — קס"ד (45).
 צעד 4 הימים — ש. אמבר, אל"מ — קס"ה (35).
 ויך בחנית... (על אימון הפרט), ארה"ב — קס"ו (43).
 קליעה — ספורט או כורח בטחוני? — א. פורת — קס"ז (45).
 „אחזקת" החייל — ביטחון — ע. זחר, טא"ל, ד"ר — קס"ח (42).
 מסלול מכשולים בצבא ארה"ב — קע"ב (28).
 צעד 4 הימים — לאן? — א. הלוי, טא"ל — קע"ו (38).
 „כושר קרבי — בכורסת משרדך!"... תרגילי התעמלות — קע"ו.
 אגרוף הפלדה של „חיילי השוקולדה" — א. חשביה — ק"פ (49).

אימונים ותמרונים

- הימ"כים בהדרכה (מבעיות יום-יום) — ב. כנען, טרן — קס"ג (23).
 הצגה של לחמת המחר — קס"ה (13).
 נחיתה רבתי באזור היסדהתיכון — קס"ה (14).
 רשת הכבישים בבריטניה — קס"ה (48).
 תמרון „מהלומת מדבר" — ה. רואץ, לויט-קול' — צ/קס"ה.
 התרגיל הגדול — מדברי י. רביג, רב"אלוף — ש/11 (13).
 אופטיקה חשמלית נשק במשחקי המלחמה — ח/17 (23).

אימון קדם-צבאי

- על הפנימיה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי — א. אורן, טא"ל — קס"ה (36).
 בית-ספר לטכנאים — הגם בישראל? — ב. פיין, טא"ל — קס"ט (20).
 בתי-ספר קדם-צבאיים חיליים בצבא מערב-גרמניה — קע"א (26).

איראן

- המרד הכורדי (קטעי כתבה) — קע"ב (35).

אלקטרוניקה וקשר

- התקן אועקה — קס"ד (36).
 התקפת-לילה — א. א. בורק, קפ' — צ/קס"ד.
 מערכת תקשורת ספרתית בשדה-הקרב — מיכאל, טא"ל — קס"ו (54).
 מערכת בקרת-ירי חדישה למטוסים — קס"ז (20).
 תקשורת „לויינית" — הדים — קס"ט (14).
 משוואת איכון, ארה"ב — קס"ט (45).
 משגר טילים לפרט „אברוק" 15—40 — קס"ט (48).
 אש לתכלית! — ר.נ. הנלי, מיוז — ק"ע (41).
 מחשב מחליף חיילות בבריטניה — ק"ע (46).
 מצלמת טלוויזיה כקצין תצפית קדמי, ארה"ב — ק"ע (46).
 בעיות תקשורת של צבא ארה"ב בויאט-נאם — ק"ע (46).
 טלוויזיה בעלת רמת אור נמוכה רואה בחשיכה טוב יותר מאשר אדם — ק"ע (47).
 אמצעי הקשר בצבא ארה"ב — מיכאל, טא"ל — קע"א (31).

אבטחה

- חשמול גדרות לאבטחת מתקנים — א. א. פארטרידג', מיוז — צ/קע"א.
 האגף החשוף — א. עמית, טא"ל — קע"ג (20).

אוסטריה

- נגמ"ש עם תותח נ"מ ומשגרי רקטות בצבא האוסטרי — קע"ב (43).
 גדוד אוסטרי מיועד ל-אוי"ם — קע"ז (48).

אוסטרליה

- אימון לקראת ויאט-נאם בצבא האוסטרלי — קס"ו (56).
 הצורך בהעזה בקרב — ה. ל. בל, מיוז — צ/קס"ו.
 חשמול גדרות לאבטחת מתקנים — א. א. פארטרידג', מיוז — צ/קע"א.

אופטיקה

- הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, טא"ל — קס"ד (40).
 התקן חדש לראיית-לילה, ארה"ב — קס"ו (42).
 הקנה קר ובכל זאת „בול" — א. אלידז — ק"ע (35).
 פניו המשתנים של החימוש החדיש — י. שר-אל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).
 איפטיקה חשמלית נשק במשחקי המלחמה — ח/17 (23).
 מדרטווה חדש — ח/20 (39).
 ה„לזרים" נותנים את הטווה — ו. ט. אבל — ח/21 (12).
 מכשירי תצפית מודרניים מסייעים לצבא — מ. ריאנזי — ח/23 (19).
 איפטיקה של הסיבים — ח/25 (2).

אחזקה

- טיפול מונע ואחזקה — אחריות המפקד — מ. צפורי, טא"ל — קס"ג (49).
 בעמילן אין מתקנים טנקים — ש. גבעולי, טא"ל — ש/12 (22).
 הרחק ראש תחמיש — מהו? — א. שלו — ח/17 (19).
 מדוע נהרסים המצברים — ג. ס. סטיל — ח/24 (27).
 מדוע האחזקה היא לקויה — קרטשפילד, לויט-קול', — ח/25 (31).

איטליה

- פרדות נושאות ארטילריה איטלקית הררית — קס"ג (55).
 ה"חיל — במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, טא"ל — קס"ו (18).
 ביר-הכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
 טנקים אמריקניים חדשים באיטליה — קע"ג (47).
 סיירת טילים איטלקית חדשה — קע"ז (48).
 המגמה — מטוס מובהק לסיוע התקפי — ו. נ. פריק, ד"ר — קע"ח-קע"ט (47).
 תנאי הוירה יוחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 וכן הספרים: 4, 16, 23, 26, 27 — ראה נספח ב'.

אספקה

- תגור קל לחייל האמריקאי — קס"ז (50).
נעלי-קרב, צבא ארה"ב — קס"ז (50).
מדי-קרב של העתיד, צבא בריטניה — קס"ח (50).
הקצין האפסנאי — א. דרגונר, סג"מ — קס"ט (25).
הפקת מיישתיה מבנין, ארה"ב — ק"ע (45).

אצ"ל

- הפשיטה על תחנת השידור ברמאללה — מ. צפורי, סא"ל — קס"ז (47).
פשיטה על שדה-התעופה, לוד 1946 — מ. צפורי, סא"ל — קע"ב (21).

ארצות-הברית

- מירוץ החימוש במאבק הבין-גושי — ש. גזית, אל"מ — קס"ג (16).
מחשבות על הדרכה — ג. ק. מרשל, גנ' — קס"ג (28).
מה התקנה בפי קציני ארה"ב ל"צרת" הגריליה בג'ונגל — הדיס — קס"ג (30).
רגלי נגד מטוס? (על Redeye) — קס"ג (41).
"מנשא-יורד" — קס"ג (41).
"מרוץ" כיתתי, ארה"ב — קס"ג (48).
משאבת-לב לניתוחים בחזית — קס"ג (48).
פתרון: מחסום מוקשים "אירי" — הדיס — קס"ג (50).
נטיעת עצים על שם בעלי מדליית הכבוד של הקונגרס — קס"ג (55).
כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
מגלה מוקשים טרנזיסטורי — קס"ד (22).
פלוגת חי"ר מוגברת בהתקפה, ארה"ב — קס"ד (33).
כדור כפול-קליע, ארה"ב — קס"ד (33).
נחיתות אמפיביות — תרגיל נחיתה ב"מערב" — קס"ד (34).
התקן אועקה — קס"ד (36).
משדר-מקלט זעיר, AN/PRT-4 — קס"ד (36).
מכשיר-רדיו להצלת טייסים, AN/PRC-63 — קס"ד (36).
ציוד חד-פס בצבא ארה"ב — קס"ד (36).
הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
מזרק-אטרופין נגד גז עצבים — קס"ד (50).
היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות? — ג. ג. שניצר, קפ" — קס"ד (51).
התקפת לילה — א.א. בורק, קפ" — ז/קס"ד.
עניין של השהיה (סיפור קרב על ויאטנאם) — ג.מ. טרונטרו — ז/קס"ד.
אנשי יום הדין — א. וילסון — קס"ה (9).
הצגה של לחמת-המחר — הדיס — קס"ה (13).
נחיתת-הרבתי באיזור היס-התיכון — קס"ה (14).
התקן חדש לראיית-לילה — קס"ו (42).
"ביצה" צבאית משולשת-תפקיד (לקח ויאטנאם) — קס"ה (43).
"חופר-שוחות נפיץ" לפרט, ארה"ב — קס"ה (45).
יחידות קומנדו בחיל האוירים הקנדי — קס"ה (48).
אקדמיה לסמלים בארה"ב — קס"ה (48).
הלהביות במלחמה — נ. הוין, מיר, ארה"ב — ז/קס"ה.
תמרון "מהלומת-מדבר" — ה. רואץ, לויט-קול, ארה"ב — ז/קס"ה.
המלחמה בדרכים בוואטנאם — ו. ס. דיוקס, קפ", ארה"ב — ז/קס"ה.
מלחמת ויאטנאם בעיניים שונות — הדיס — קס"ו (22).

מחשבים למילואים בשביצירה — ק"פ (52).

המחשב האלקטרוני — א. מילשטיין — פ/14 (17).

אופטיקה חשמלית, נשק במשחק המלחמה — ח/17 (23).

האדם כחוליה במערכת עוקבת סגורה — י. לנה — ח/18 (17).

מערכות נורמאלקטרוניות (חלק א') — י. לנה — ח/24 (13).

מערכות נורמאלקטרוניות (חלק ב') — י. לנה — ח/25 (11).

אנרגיה אטומית (גרעינית)

- יכולת הפקת פצצות גרעיניות, בריטניה — קע"א (34).
איסור הניסויים הגרעיניים ובטחון לאומי — ג', ב. וייזנר וה. פ. יורק — פ/13 (30).
חישוב מבני-מגן תת-קרקעיים לעמידה בפני השפעת פיצוץ גרעיני — מ. פבונר, אינג' — פ/15 (18).
וכן הספרים: 9 — ראה נספח ב'.

אסטרטגיה

- חצי-יובל למערכות ישראל — ש. פרס, סגן שר-הרסחון — קס"ב (5).
מירוץ החימוש במאבק הבין-גושי — ש. גזית, אל"מ — קס"ג (16).
מבוא ללחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).
כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).
לימודים אסטרטגיים — הגם בישראל? — י. הרכבי, אלוף — קס"ה (4).
אנשי יום הדין — א. וילסון — קס"ה (9).
מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה בהם? — א. וילסון — קס"ו (23).
מחקר בשאלה "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג — ז/קס"ח.
סגל "הבטחון הלאומי" והכשרתו — ר. ורדי, אל"מ — קס"ט (39).
בין סין לבין בריית-המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — ק"ע (43).
תמורה במאזן הטילים — ו. ביצר — קע"א (3).
מהירות, זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (6).
בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ג (8).
מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ג (13).
תהליך ההחלטה במערכת — א. נחשון, אל"מ — קע"ג (23).
פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שר-אל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).
שתי אסטרטגיות — "מערב" מול "מזרח" — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ו (3).
הגורם האנושי — כיצד למדוד? — א. נחשון, אל"מ — קע"ו (19).
קע"ו (27).
מלחמות בעולם בין השנים 1945—1965 — הדיס — קע"ז (8).
המדע ואופקי הפיתוח הצבאי — י. שר-אל, אל"מ — קע"ז (15).
על המלחמה החתרנית, "נוסח מארצות-טונג" — פ. מיכאל, סא"ל — קע"ז (20).
מירוץ החימוש מוליד מפלצות טילים — קע"ז (25).
נסיבות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).
ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט (23).
תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).

מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה בס? א. וילסון — קס"ו (23).

לשידוד מערכות בבסיסי-האימון האמריקאיים — "סוקר" — קס"ו (32).

התקן חדש לראיית-לילה, ארה"ב — קס"ו (42).

ויך בחנית... (על אימון הפרט) — קס"ו (43).

המארינס מאמנים מדריכים של הצבא — קס"ו (43).

ויתקע בשופר... — קס"ו (43).

קליעה — ספורט או כורה בטחוני? — א. פורת — קס"ו (45).

גנרטור-שדה בישא-ביד — קס"ו (52).

טיל נגד-טנקי (TOW) — קס"ו (52).

מערכת תקשורת ספרתית בשדה-הקרב — מיכאל, סא"ל — קס"ו (54).

מפציצים B-47 לחקר מזג האוויר — קס"ו (56).

אימון לקראת ויאט-נאם בצבא האוסטרלי — קס"ו (56).

הוק — קס"ו (5).

עוצבת-סער אירי — כן או לא? — קס"ו (11).

ה"טרפן" — בטרפים — קס"ו (13).

אבידות המסוקים בויאט-נאם — מה הם? — הדים — קס"ו (29).

מטוס מוטס — קס"ו (45).

הובלת גייסות ב-2015 — קס"ו (45).

הגור קל לחייל האמריקאי — קס"ו (50).

נעל-קרב, צבא ארה"ב — קס"ו (50).

התקני הסטה רקטיים — ל. ג. הולס, קפ" — קס"ו (51).

קפיטן מ' — ו. מ. סאמרס, קפ" — קס"ו (51).

„דאון חלל" — קס"ו (54).

גי"פ אמפיבי — קס"ו (54).

חומר נפץ חדש לצבא ארה"ב, Fle-x — קס"ו (54).

טיל נגד-טילים „ספרינט" — קס"ו (54).

טנק צולל, M-60 — קס"ו (55).

השכלה בצבא ארה"ב — קס"ו (56).

נשים למארינס — קס"ו (56).

תותח אוטומטי „וולקן" — קס"ו (56).

פואוק צ'או: הגנת מוצב — נ. קים טואן, לויט' — ז/קס"ו.

מבצעי מסוקים חמושים — צ. מ. אוסטיק, קפ" — ז/קס"ו.

הנחיתה בפליו — בעיני טנקיסט — א. א. ברוקס, מיוז' — קס"ח (21).

ה"הוק" בפעולה — קס"ח (30).

עם ה"כוחות המיוחדים" במעמקי ויאט-נאם — ג. יאנג — קס"ח (32).

מטול ב"ט ומטול רימונים — M-72 HEAT LAW — קס"ח (49).

נשק חי"ר כנשק נ"מ (לקח ויאט-נאם) — קס"ח (49).

מקלעים באש-קרב (M-60), צבא ארה"ב — קס"ח (50).

מטוס צולל, ארה"ב — קס"ח (53).

„פינג-פונג" — טיל סיור-צילום לצבא ארה"ב — קס"ח (53).

מניעת תאונות-דרכים בצבא ארה"ב — קס"ח (54).

מחקר בשאלה „היש גבול למספיק?" — ד. לאנג, ארה"ב — קס"ח.

על הפרק: טנקים חדישים — ר. מ. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).

תקשורת „לוינית" — הדים — קס"ט (14).

התקשורת בצבא ארה"ב — שמואל, סא"ל — קס"ט (28).

הטיל החדש „לאנס" — קס"ט (36).

משוואת-איכון — קס"ט (45).

משגר טילים לפרט „אברוק" 15-40 — קס"ט (48).

כלי-רכב לשטחים „בלתי-עבירים", Trespasser, צבא ארה"ב — קס"ט (48).

מניין הספרים שהוצאו על המזה"ת בארה"ב — קס"ט (51).

24 השעות הראשונות — ה. ו. בלייקלי, מיוז' — ז/קס"ט.

גז ככלי-נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — ז/קס"ט.

דיביוזית-סער נידת-אוויר בצבא ארה"ב — ק"ע (8).

„עגורן מעופף", מסוק CH-54A, ארה"ב — ק"ע (10).

מסוק מטיל רימונים, UH-1D, ארה"ב — ק"ע (11).

מהפכה בהטסת גייסות — ק"ע (11).

נצל את סייריך — ג. ק. רוברטון, לויט' — ק"ע (26).

מטען החייל — ק"ע (26).

פלוגה מדוללת או מחלקות מלאות — ק"ע (27).

ה"חמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידור — ק"ע (29).

„משאית כיס" יבילת-אוויר FN AS-24, ארה"ב — ק"ע (45).

הפקת מידע-מבנין — ק"ע (45).

הוביצר-מרגמה — ק"ע (45).

בעיות תקשורת של צבא ארה"ב בויאט-נאם — ק"ע (46).

מצלמת טלוויזיה כקצין תצפית קדמי — ק"ע (46).

טלוויזיה בעלת רמת אור נמוכה רואה בחשיכה טוב יותר מאשר אדם — ק"ע (47).

מדוע „אנטק"? — ר. אמנס — ז/ק"ע.

טילים מטולים ב"ט — ז/ק"ע.

ה„מלאכים" בלוס-אנג'לס — פ. ג. פוס, מיוז, ארה"ב — ז/ק"ע.

תמורה במאזן הטילים — ו. ביצ'ר — קע"א (3).

פצצה גרעינית במטוסי חיל-האוויר המערב-גרמני — קע"א (7).

טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (10).

חומר-נפץ „דטאשיט" — קע"א (30).

„הוק" מתנייע בצבא ארה"ב — קע"א (30).

אמצעי הקשר בצבא ארה"ב — מיכאל, סא"ל — קע"א (31).

סוד מבצע „אלסוס" (פרשיות נעלמות) — ז/קע"א.

פרשת המלבורג, אירועי קרב — מ. בלומנטון, מיוז — קע"ב (14).

ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).

מסלול מכושלים בצבא ארה"ב — קע"ב (28).

תול"ד אמריקאי מחודש M-40 A-1 — קע"ב (39).

מארכים בויאט-נאם — ו. בראון — ז/קע"ב.

טיל דו-תכליתי נגד טנקים ונגד-גרילה, ארה"ב — קע"ג (7).

מכלול התכונות חייב להיות שלם — א. זאב, סא"ל — קע"ג (32).

נגמ"ש אמריקאי משחית-טנקים, M-113 — קע"ג (46).

זרקור „קסנון" לכלי רכב, ארה"ב — קע"ג (46).

קורסים לסטודנטים בחיל הנשים בארה"ב — קע"ג (47).

פעולה אמריקאית מונחתת בויאט-נאם — סיכומים ראשונים — א. ו. ויליאמסון, בריג'ג' — ז/קע"ג.

סיור עוצבתי, הדגם האמריקאי — קע"ד-קע"ה (29).

פגע במטוס (לקח ויאט-נאם) — קע"ד-קע"ה (50).

נשק רובאי נגד מטרת אוויר (מקור סובייטי) — קע"ד-קע"ה (53).

נשק-טילים אישי, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).

מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).

קורס לכלבי שמירה של המארינס בויאט-נאם — קע"ד-קע"ה (56).

שתי אסטרטגיות — „מערב" מול „מזרח" — י. ואלך, אל"מ, ד"ר — קע"ו (3).

נקודת מבט אמריקאית על תפקיד השריון — י. ו. קנדי, חיוור — ש/15 (11).

רכב פיקוד וסיוור, M-113 A1, ארה"ב — ש/15 (21).

ה"שיללה" על טנק M-60 — ש/15 (21).

תיקון מהיר של מכתשים במכלול שדות-תעופה — פ/11 (35).

בדיקת טנק דחפור חדש "M-60" בצבא ארה"ב — פ/14 (23).

רכב סער הנדסי צפוי בצבא ארה"ב — פ/14 (24).

תותח מתנייע XM-104 — ח/16 (40).

כדור רובה בעל קלע כפול — ח/17 (39).

"משמיד טנקים" חדש בן 90 מ"מ, M-67, ארה"ב — ח/17 (13).

הכדור הכפול למקלע 7.62, ארה"ב — ח/19 (9).

רובה אוטומטי היורה טילים — "אברוק" 15-10 — ח/19 (36).

שריונית חדשה במכירה חופשית "קרייזלר" — ח/20 (37).

שימושים נוספים במערכת ה-TOW — ח/20 (37).

נושא גייסות משוריין XM-701 — ח/21 (38).

כיצד פועל אקדח הרקטות החדש "גירוג'ט" — ח/22 (21).

משאית חדשה לצבא ארה"ב XM-656 — ח/22 (37).

האם זה טנק העתיד — מסוק CH-47 A, ארה"ב — ח/22 (38).

מוקש חדיש נ"ט M-24, ארה"ב — ח/24 (39).

וכן הספרים: 3, 9, 11, 20, 22, 27, 29 — ראה נספח ב'.

אתיופיה

תחרות גומלין בקליעה בין נבחרות צבאיות — בריטית ואתיופית — קס"ז (56).

וכן הספרים: 13 — ראה נספח ב'.

ב

פניו המשתנים של החימוש ההדיש — י. שריאל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).

כוחות המגן הישראליים — מהאחמול להיום — י. אלוף, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).

שתי אסטרטגיות — "מערב" מול "מזרח" — י. ואלך, אל"מ, ד"ר — קע"ז (3).

הוצאות ההגנה כמעסה על הכלכלה הלאומית — קע"ז (18).

שמירת סוד והגנת המדינה — כיום — ק. פישל, ד"ר אינג' — ק"פ (32).

בטיחות

הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, טא"ל — קס"ג (33).

הבטיחות — ארגוניה ומקומה במפעל — ד. גליק — פ/12 (16).

איסור הניסויים הגרעיניים ובטחון לאומי — ג. ב. וויזנר וזה. ד. יורק — פ/13 (30).

בריטניה

"המלחמה הגדולה" — מ. הווארד — קס"ב (30).

מסוק "סקאוט" בבריטניה — קס"ג (55).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).

ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).

התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, טא"ל — קס"ד (23).

מדברי מנהיג-מלחמה — וינסטון צ'רצ'יל — קס"ד (27).

מצנח-מונחה, ארה"ב — קע"ז (40).

הקמת פיקוד מחשבי סדות — קע"ז (48).

מירוץ החימוש מוליד מפלצות טילים — קע"ז (25).

קורס ריינג'רים בצבא ארה"ב — עמוס, טרן — קע"ז (39).

מטולי רימונים ב"שרידן" האמריקאי — קע"ז (47).

פילים לוגיסטיים — קע"ז (48).

ניסויים בצניחה חופשית יחידתית — קע"ח-קע"ט (41).

ציוד הנדסי יביל-אוויר, צבא ארה"ב — קע"ח-קע"ט (64).

גמישות טקטית — א. ב. וילר, קול', ארה"ב — ז/קע"ח-קע"ט.

משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג. אייטסר, לויט' קול', ארה"ב — ק"פ (11).

הצצה אל מאחורי הפרגוד: "סוכנות הביון המרכזית" — שלמה ג., אל"מ — ק"פ (26).

מים מן "הכיס" — ק"פ (35).

גירסה משופרת של ה"נגמ"ש האמריקאי, M-113 — ק"פ (37).

כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים? — מ. בריכובא (בריל), טא"ל — ק"פ (38).

שריונית הקומנדו — ק"פ (52).

רב סמל של הצבא בארה"ב — ק"פ (52).

לחמה "ניידת-אוויר" בויאט-נאם — ג. האריס — ז/ק"פ.

עמוד על עמדך ולחם — ס. סטאנג, ק"פ — ז/ק"פ.

טקטיקה של מחלקת סיור משורינת — ו. ה. נויל, לויט', צבא ארה"ב — ש/12 (11).

המצאה חדשה בניווט יבשתי — LNS, ארה"ב — ש/12 (26).

הטנק M-60A1 — ר. מ. פרקר, קול' — ש/13-14 (45).

טנק "ג'נרל שרידן" — ש/13-14 (50).

בולגריה

משחית-טנקים יביל אויר, צבא בולגריה — קע"ח-קע"ט (64).

בטחון ובעיותיו

הציינולב למערכות ישראל — ש. פרס, סגן שרי-הבטחון — קס"ב (5).

הדרך שעשה צה"ל — י. רביג, רב-אלוף, ראש-המטה הכללי — קס"ב (8).

כך נמשכת השלשלת — מן הטסים ל"קדש" ועד עומסי בטחוננו כיום — ש. פרס, סגן שרי-הבטחון — קס"ג (3).

מי הירדן — ז. ש., סגן — קס"ג (42).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).

לימודים אסטרטגיים — הגם בישראל? — י. הרכבי, אלוף — קס"ה (4).

אנשי יום הדין — א. וילסון — קס"ה (9).

למול אתגרי 1965 (מתוך הרצאה) — ש. פרס, סגן שרי-הבטחון — קס"ז (3).

השירות המקוצר ובעיותיו — י. גביש, אלוף — קס"ז (36).

מיהצפון — א. בריצחק, רס"ן — קס"ח (3).

מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג, ארה"ב — ז/קס"ח.

בריטניה מחשבת חשבונות הגנתה — נ. בראון — קס"ט (37).

סגל "הבטחון הלאומי" והכשרתו — ר. ורדי, אל"מ — קס"ט (39).

תמורה במאזן הטילים — ו. ביצ'ר — קע"א (3).

הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).

נשים בחיל-האוויר הבריטי — קס"ד (56).

מקלע רב-תכליתי חדש G.P.M.G — קס"ה (45).

גדוד סקוטי לפעולות דיכוי בצבא ניוזילנד — קכ"ה (48).

רשת הכבישים בבריטניה — קס"ה (48).

טילים פרימיטיביים, מה לקהיהם? — פ. ג'ונסון — קס"ו (15).

ה"ח"ל במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, סא"ל —

קס"ו (18).

מלחמת ויאטנאם בעיניים שונות — הדים — קס"ו (22).

קליעה — ספורט או כורח בטחוני? — א. פורת — קס"ו (47).

רק „כרוניקה אירית" — או סימן גורלי? — קס"ז (12).

תחרות גומלין בקליעה בין נבחרות צבאיות — בריטית ואמריקאית —

קס"ז (56).

רעיונות שהיו מעשים (עם זכרונות של ב. ה. לידל-הארט) —

א. גילי, אל"מ — קס"ח (17).

מדיקרב של העתיד, צבא בריטניה — קס"ח (50).

על הפרק: טנקים חדישים — ר. מ. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).

לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס, מיוז — קס"ט (31).

בריטניה מחשבת חשבונות הגנתה — נ. בראון — קס"ט (37).

שחזור קרבות מדבר נגד רומל — קס"ט (51).

רויאל פלש — תחרות למטוסי סיור של נאט"ו — ק"ע (42).

מחשב מחליף היילות בבריטניה — ק"ע (46).

ביקור המלכה בצבא הריין — ק"ע (48).

150 שנה למערכת וטרלו — ק"ע (48).

טילים ומטוילים נ"ט — ז/ק"ע.

טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (8).

ביר-חכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).

יכולת הפקת פצצות גרעיניות — קע"א (34).

בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלך, אל"מ ד"ר —

קע"ג (8).

טנק מול טנק — סנגוריה על ה"ציפטיין" — א. פ. אפנורד, קול' —

קע"ג (29).

מכלול התכונות חייב להיות שלם — א. זאב, סא"ל — קע"ג (32).

סוללת טילים V-2 בעמדת שיגור — קע"ג (45).

סיור עוצבתי, הדגם הבריטי — קע"ד-קע"ה (28).

אורית-הצבא בבריטניה — נ. קרונקנד, מיוז-גנ' — קע"ד-קע"ה

(37).

אי-שצבא שחרג מהמקובל — י. ואלך, אל"מ ד"ר — קע"ד-קע"ה

(49).

צבא ערבי חדש — חיל דרום-ערב — י. ד. לאנט, בריג' —

ז/קע"ד-קע"ה.

נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים על המחר — א. סופר —

קע"ו (27).

מטוס ללא טייס לקנדה — קע"ו (40).

„הצנטוריון" ומגמה לטנק „אחיד" — ר. מ. אוגורקיביץ' —

קע"ו (41).

הטנק הטוב — ב. עמידור — קע"ו (44).

אימון קציני מילואים בבריטניה — קע"ו (48).

ייצור טנק בריטי חדש בהודו — קע"ו (48).

התקפות במבואות הרי השומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק,

מיוז — ז/קע"ו.

קבוצת חיילים בריטיים משתתפים בצעדת היומיים בשביצריה —

קע"ח-קע"ט (41).

250 שנה לחיל התותחנים הראשי הבריטי — קע"ח-קע"ט (41).

מסע בוק משוריין 1919 (התכנית מבשרת העתיד של גנ' פולר) —

י. ואלך, אל"מ, ד"ר — קע"ח-קע"ט (55).

מטוס תובלה בריטי „בלפאסט" — קע"ח-קע"ט (64).

התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ח-קע"ט.

תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).

ה"ציפטיין" — טנק הלחימה הבריטי — ש/12 (36).

גיפ בריטי חדש „Mini-Moke" — ח/16 (36).

הרעיון מאחורי עיצוב ה"ציפטיין" — פ. נ. הורדון — ח/19 (2).

ה"ציפטיין" ונשקו — פ. נ. הורדון — ח/20 (2).

וכן הספרים: 4, 5, 6, 9, 11, 16, 20, 22, 27, 28, 30 — ראה

נספח ב'.

ברית-המועצות

„המלחמה הגדולה" — מ. הווארד — קס"ב (30).

מיוז החימוש במאבק הביורגושי — ש. גזית, אל"מ — קס"ג (16).

הדרוש כושר גופני לחיילי המחר? — קס"ג (41).

על מערכות-הקשר ביחידות סובייטיות (סקירה) — קס"ג (51).

מבוא ללחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).

הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).

רכבי-הטילים ה"נ"ט הסובייטי — קס"ד (50).

המטחים הראשונים — „קטיושות" באירועי-קרב — ערוך ע"י

ל. מרחב, רס"ן — קס"ה (20).

ארטילריה רקטית רב-קנית — ג. ס. לאב, מיוז — קס"ה (23).

תותח A.S.U.-85 מוטס — קס"ה (48).

ה"ח"ל במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, סא"ל —

קס"ו (18).

יכולת והעזה — א. י. ליטוב, גנ"מיוז — קס"ו (36).

מפקדי-צנחנים סובייטיים מספרים על לקהיהם — קס"ו (36).

הקפיצה באויר — הכנתה היא על קרקע — א. ריבק, לויט-קול';

א. פאברג, לויט-קול'; ב. דוקוב, מיוז — קס"ו (37).

המפקד עצמו — המלמד והמחנך — מ. ביקוב, קפ' — קס"ו (37).

מתקן יחידתי לאימונים בצניחה בברה"מ — קס"ו (38).

צליחת מכשול-ימים, נוסח סובייטי — קס"ו (40).

הקליעה — ספורט או כורח בטחוני? — א. פורת — קס"ו (47).

לקראת טילים נ"ט „אוטומטיים" — קס"ו (53).

טנק צולל T-54 — קס"ו (55).

כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל) — קס"ח (24).

טילי קרקע-קרקע בצבא הסובייטי — קס"ח (27).

משחית טנקים סובייטי — קס"ח (53).

נגמ"ש סובייטי חדש BTR-60 P חסין כב"ר — קס"ח (54).

מחקר בשאלה „היש גבול למספיק?" — ד. לאנג — ז/קס"ח.

על הפרק: טנקים חדישים — ר. מ. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).

התפתחות הטקטיקה הסובייטית (במלחמת-העולם השנייה) —

פ. קורוצ'קי, גנ' פרופ' — קס"ט (15).

מערך סיור דיביזיוני — הדגם הסובייטי — „סוקר" — קס"ט (22).

זריקת רימונייד מתוך נגמ"שים — ר. ניקולנקו, לויט-קול' —

קס"ט (43).

„לקסיקון הגבורה" — י. סלוצקי, ד"ר — קס"ט (46).

גז ככלי נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — ז/קס"ט.

מדוע כשלו קורפוסים ממוכנים — מ. דורפייב, קול' — ש/12 (14).
 טילים מונחים נ"ט סובייטיים SNAPPER / SWATTER — ש/12 (27).
 פלוגת טנקים בהתקפה בעומק מערך האויב — ל. מרחב, רס"נ — ש/13-14 (18).
 השקפה סובייטית על הדיפת התקפות-נגד — ש/15 (7).
 מיקוש תוך כדי קרב — פ/11 (19).
 רכב שדה חדש — פ/14 (24).
 ההבטחה ההנדסית של מרדף אחר אויב נסוג — י. צרב, קול, ברה"מ — פ/15 (10).
 מערכת ייצוב של תותח בטנקים סובייטיים — ח/18 (36).
 נגמ"ש נ"מ סובייטי PT-76 — ח/22 (37).
 T-62 — ח/25 (27).
 וכן הספרים: 3, 9, 18 — ראה נספח ב'.

בתי-ספר צבאיים

בית-ספר למש"קים בחיל-האוויר המערב-גרמני — קס"ד (56).
 על הפנימיה הצבאית שליד בית הספר הריאלי — א. אורן, טא"ל — קס"ה (36).
 אקדמיה לסמלים בארה"ב — קס"ה (48).
 לשידוד מערכות בבסיסי האיומן האמריקאיים — "סוקר" — קס"ו (32).
 בית ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — ב. פיינ, טא"ל — קס"ט (20).
 סגל "הבטחון הלאומי" והכשרתו — ר. ורדי, אל"מ — קס"ט (39).
 צוערים טנוזאניים בב"ס לקצינים בארה"ב — ק"ע (48).
 ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).
 אגרוף הפלדה של "חילי השוקולדה" — א. חשביה — ק"פ (49).
 דברי פתיחה להשתלמות מפקדים בבית-ספר לשריון — ש/11 (23).
 קורס מ"פים שריון (מעט לקח) — משה פ., טא"ל — ש/11 (28).
 קצין הנדסה בקורס מ"פ/ח"ר — א. עינת — פ/11 (8).
 מדברי קצין הנדסה ראשי בטקס פתיחת קורס קציני הנדסה — א. קליין, אל"מ — פ/13 (2).
 דברי ראש מה"ד בסיום קורס קציני-הנדסה — פ/13 (37).
 וכן הספרים: 27 — ראה נספח ב'.

טיל בין יבשתי סובייטי חדש — ק"ע (28).

בין סין לבין ברית המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — ק"ע (43).
 טילים ומטולים נ"ט — צ/ק"ע.
 תמורה במאזן הטילים — ו. ביצר — קע"א (3).
 טיליה החדשים של ברה"מ במצעד 1965 — קע"א (6).
 טנק מול טנק — מ.ג. מילר — קע"א (10).
 מהירות, זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (6).
 טילים נ"מ סובייטיים בויאט-נאם — הדים — קע"ב (37).
 בגדי עבודה לשריונאים הסובייטיים — קע"ב (43).
 מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ג (13).
 פלוגת צנחנים בהגנה — י. צ'ודין, קול, ברה"מ — קע"ג (33).
 רובה סער קלשניקוב בצבא ההונגרי — קע"ג (44).
 ניצול המסוקים בצבא ברה"מ — קע"ג (47).
 סיור עוצבתי, הדגם הסובייטי — קע"ד-קע"ה (29).
 צורות ההתקפה של מטוסי קרב-הפצצה סובייטיים — קע"ד-קע"ה (36).
 נשק רובאי נגד מטרות-אוויר — מקור סובייטי — קע"ד-קע"ה (53).
 שתי אסטרטגיות — "מערב" מול "מזרח" — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ו (3).
 המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'וקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).
 מירון החימוש מוליד מפלצות טילים — קע"ז (25).
 פגעיו ולקחיו של מפקד בריגדה (האיומן והשתקפותו בשדה-הקרב) — ב. ולאדימירוב, גנ"ל-ויט' — קע"ז (35).
 "קטישות" מוטסות, BM-14/16, ברה"מ — קע"ז (47).
 45 שנה "למבשר הצבאי" — קע"ח-קע"ט (41).
 משחית-טנקים סובייטי יביל-אוויר, בולגריה — קע"ח-קע"ט (64).
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשו, אל"מ — ק"פ (5).
 טיל נ"מ סובייטי במונגוליה — ק"פ (52).
 טנק T-55 מיוצר בפולין — ק"פ (52).
 התקפת גייסות שריון בשטח הררי — א. קרסנוב, קול' — ש/11 (18).

ג

גייסות מוטסים

כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל) — קס"ח (24).
 משוואת איכון, ארה"ב — קס"ט (45).
 היש עתיד לגייסות מוטסים — פ. ב. קייס, לויט' קול' — ק"ע (3).
 דינמיות-סער נידת אויר בצבא ארה"ב — ק"ע (8).
 "עגורן מעופף", CH-54A — ק"ע (10).
 מהפכה בהטסת גייסות — ק"ע (11).
 "משאית-כיס" יבילת-אוויר, FNAS-24, ארה"ב — ק"ע (45).
 בית חולים של "כיס" — ק"ע (47).
 תותח צ'כי קל בן 83 מ"מ — קע"ב (39).
 פלוגת צנחנים בהגנה — י. צ'ודין, קול' — קע"ג (33).
 פעולה אמריקאית מונחתת בויאט-נאם — סיכומים ראשונים — צ/קע"ג.
 מצנח-מונחה, ארה"ב — קע"ו (40).

"מרצוף" כיתתי, ארה"ב — קס"ג (48).
 תותח A.S.U.-85 מוטס — קס"ה (48).
 תמרון נחיתה בספרד — קס"ה (48).
 תמרון "מהלמות מדבר" — ח. רואץ, לויט' קול', ארה"ב — צ/קס"ה.
 מפקדי-צנחנים סובייטים מספרים על לקחייהם — קס"ו (36).
 יכולת והעזה — א. י. ליטוב, גנ"מור, — קס"ו (36).
 מתקן יחידתי לאימונים בצניחה, ברה"מ — קס"ו (36).
 הקפיצה באוויר — הכנתה היא על קרקע — א. ריבק, לויט' קול';
 א. פאיברג, לויט' קול'; ב. דזוקוב, מיור — קס"ו (37).
 המפקד עצמו — המלמד והמחנך — מ. ביקוב, ק"פ — קס"ו (37).
 עוצבת סער אווירי — כן או לא? — קס"ז (11).
 הובלת גייסות ב-2015 — קס"ז (45).

גרמניה המערבית

- הדרוש כושר גופני לחילי המחר? — קס"ג (41).
 נגמ"ש-יצוא ל"מדינות קטנות" (HS-30) — קס"ג (48).
 איוון טייסים מערב-גרמניים בסרדיניה — קס"ג (55).
 לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ג.
 חימושה של מצרים, טילי נאצר ומטוסי — קס"ד (30).
 בית-ספר ל"מש"קים בחיל-האוויר המערב-גרמני — קס"ד (56).
 לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ד.
 "סירת-גב" גרמנית — קס"ה (44).
 פלוגות-הרובאים ויחידות-הסיוע של גדוד מערב-גרמני — קס"ה (46).
 תמרון נחיתה בספרד — קס"ה (48).
 מערך-סיוע דיכויוני (הדוגמה המערב-גרמנית) — קס"ז (22).
 סיגול ללחמה כימית — קס"ז (50).
 פלסים מוגייסא בהכשרה בגרמניה — קס"ח (54).
 על הפרק: טנקים חדישים — מ. ר. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).
 צבאה של סוריה במבט גרמני — ו. פוגל, לויט' — קס"ט (34).
 הסבת התותחים המתנייעים — קס"ט (51).
 ה"חרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידור — ק"ע (29).
 טילים ומטוילים ג"ט — צ/ק"ע.
 פצצה גרעינית במטוסי חיל-האוויר המערב-גרמני — קע"א (7).
 טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (9).
 ה"הוק" בצבא גרמניה — קע"א (36).
 בתי-ספר קדם-צבאיים לחיילים בצבא מערב-גרמניה — קע"א (36).
 תול"ר אמריקאי מחודש A-40 A-1 — קע"ב (39).
 שילוב פלוגת פלסים בגדוד צרפתי — קע"ב (43).
 מאפייט שדה גיידת — קע"ב (43).
 בגדים המאפשרים חילוץ נפגעים מהטנק — קע"ג (47).
 סיור עוצבתי, דואים ומגמות — קע"ד-קע"ה (26).
 מטוס ללא טייס לקנדה — קע"ו (40).
 הטנק הטוב — ב. עמידור — קע"ו (44).
 המגמה — מטוס מובהק לסיוע התקפי — ו. נ. פריק, ד"ר — קע"ח-קע"ט (47).
 הגנת המדינה ושמירת סוד — כיום — ק. פישר, ד"ר אינג' — ק"פ (32).
 כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים? — מ. ברכובא (בריל), סא"ל — ק"פ (38).
 סיור משוריין, הדוקטרינה המערב-גרמנית — ג. שימק, ק"פ צבא ארה"ב — ש/11 (24).
 השריון בצבא הגרמני — עלייתו והתפתחותו — ב.ה. לידל הארט, ק"פ — ש/13-14 (7).

- "קטיושות" מוטסות, BM-14/16, ברה"מ — קע"ז (47).
 מטוס תובלה בריטי — קע"ח-קע"ט (64).
 ציוד הנדסי יביל-אוויר, ארה"ב — קע"ח-קע"ט (64).
 מטוס תובלה בריטי "בלפאסט" — קע"ח-קע"ט (64).
 משחית טנקים יביל-אוויר, בולגריה — קע"ח-קע"ט (64).
 לחמה "ניידת-אוויר" בויאט-נאם — צ/ק"פ.
 עמוד על עמדן ולחם — ט. טטאנג, ק"פ — צ/ק"פ.
 כלי-רכב חדש לשימוש הצנחנים AS-24 — ש/24 (40).
 האם זה טנק העתיד — מסוק CH-47A — ח/22 (38).
 מערכת ה-TOW במטוסים — ח/24 (30).
 וכן הספרים: 11 — ראה נספח ב'.

גרמניה

- "המלחמה הגדולה" — מ. הווארד — קס"ב (30).
 התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, סא"ל — קס"ד (23).
 הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
 טילים פרימיטיביים, מה לקהיהם? — פ. ג'ונסון — קס"ו (15).
 ה"חיל" במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, סא"ל — קס"ו (18).
 המדרון האחורי — זאב, סא"ל — קע"א (23).
 ביר חכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (49).
 סוד מבצע "אלסוס" (פרשיות נעלמות) — צ/קע"א.
 פרשת המלבורג, ארועי קרב — מ. בלומנסון, מיו"ר — קע"ב (14).
 סוללת טילים V-2 בעמדת שיגור — קע"ג (45).
 בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלך, אל"מ ד"ר — קע"ג (8).
 המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'וקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).
 התקפות במבואות הרי שומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק, מיו"ר — צ/קע"ז.
 התקפות בהרי שומרון — ה. א. לוק, מיו"ר — צ/קע"ח-קע"ט.
 תנאי הוירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 וכן הספרים: 4, 5, 6, 8, 9, 11, 16, 20, 22, 27 — ראה נספח ב'.
 כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).

גרמניה המזרחית

- נחיתות אמפיביות — תרגיל נחיתה ב"מערב" — קס"ד (34).
 נחיתות אמפיביות — תכונה אמפיבית ב"מזרח" — קס"ד (35).
 טיל קרקע-קרקע סובייטי במצעד בגרמניה המזרחית — קס"ד (56).
 הופעתם של חיילי מזרח-גרמניה — קס"ז (56).
 מכשירי תאורה חדישים לחומת ברלין — קס"ט (48).

ד

- משמר המולדת בצי הדני — קע"א (36).
 נשק קל בארצות הסקנדינביות — קע"א (44).

דניא

- קרבין דני חדש A — MADSEN — קס"ז (50).

הגנה

- בסימן התחפרות, על אימוני מילואים — שיחת מפקדים — קס"ז (38).
- פואוקצ'או: הגנת מוצב — נ. קים טואן, לויט' — ז/קס"ז.
- התפתחות הטקטיקה הסובייטית במלחמת העולם השנייה — 9. קורוצ'קין, גנ', צבא ברה"מ — קס"ט (18).
- ביר-חכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
- המדרון האחורי — זאב, סא"ל — קע"א (23).
- בעית חיל-הרגלים בהגנה — מ. ניר, סא"ל — קע"ג (16).
- פלוגת צנחנים בהגנה — י. צ'ודין, קול', ברה"מ — קע"ג (33).
- "הכללים הישנים" — תוקפם טרם פג (תגובה ל"בעית חיל-הרגלים בהגנה") — א. יזר, טרן — קע"ו (15).
- כיסוי לשוחת שועל, צבא קנדה — קע"ז (46).

"הגנה"

- לזכרו של האלוף פרופ' י. רטנר — קס"ה (3).
- לזכרו של רפאל לב, ממנהיגי יסודות ההדרכה — קע"ד-קע"ה (9).
- יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).
- כוחות המגן הישראליים, מהאומול לחיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
- מן הלוח הצבאי (הפלישה לסוריה ב-1941) — קע"ו (17).
- וכן הספרים: 12, 15, 17, 24 — ראה נספח ב'.

הגנה נגד-טנקים

- רכב הטילים הי"ט הסובייטי — קס"ד (50).
- טיל נ"ט, TOW — קס"ו (52).
- לקראת טילים נ"ט "אוטומטיים" — קס"ו (53).
- ה"טרפן" בנטרפים — קס"ז (13).
- מטול נ"ט ומטול רימונים M-72 HEAT, LAW, צבא ארה"ב — קס"ח (49).
- טילים ומטולים נ"ט — ז/ק"ע.
- מדוע "אנטק" ? — ר. אמנט, קפ', ארה"ב — ז/ק"ע.
- תולר אמריקאי מחודש M-40 A-1 — קע"ב (39).
- טיל דור-החלית נגד טנקים ונגד גריליה, ארה"ב — קע"ג (7).
- נגמ"ש אמריקאי משחית טנקים M-113 — קע"ג (46).
- נשק נ"ט על פרשת דרכים — 9. קולאשסקי, קפ' — קע"ח-קע"ט (61).
- כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים ? — מ. בריכובא (בריל), סא"ל — ק"פ (38).
- טילים מונחים נ"ט סובייטיים SNAPPER/SWATTER — ש/12 (27).
- חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא הצרפתי — מ. סבריו — פ/14 (13).
- "משמיד טנקים" חדש בן 90 מ"מ, M-67 — ג'. טבס, לויט' — ח/17 (13).
- מוקש חדיש נ"ט M-24, ארה"ב — ח/24 (39).

הגנה נגד-כימית, בקטריולוגית ורדיולוגית

- הדרוש כושר-גופני לחיילי המחז' ? — קס"ג (41).
- מורקאטורפין נגד גז-עצבים, ארה"ב — קס"ד (50).

- דאגות כימיות בשביצליה — הדים — קס"ו (27).
- סיגול ללחמה כימית — קס"ז (50).
- מדי קרב של העתיד, צבא בריטניה — קס"ח (50).
- נגמ"ש סובייטי חדש BTR-60 P חסין כב"ר — קס"ח (54).
- גז כל-ינשק — ג'. ריימונד, ארה"ב — ז/קס"ט.
- כלי-רכב משוריינים כנגד נשק גרעיני — ר. 9. גרי — ש/13-14 (41).

הגנה נגד-מטוסים

- רגלי נגד מטוס ? — קס"ג (41).
- נשק חי"ר כנשק נ"מ (לקח ויאט-נאם) — קס"ח (49).
- הגנה נ"מ של יחידות בשדה, יתרונותיו של הטיל — קע"ב (40).
- התותח ומערכת הגילוי — 9. ואן-פלס, לויט-קול' — קע"ב (41).
- פגע במטוס (לקח ויאט-נאם) — קע"ד-קע"ה (50).

הדרכה ואימון

- לקחי הדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).
- הימ"כים בהדרכה — ב. כנען, טרן — קס"ג (23).
- ניתוח האירוע — אמצעי הדרכה — "אלק", אל"מ — קס"ג (25).
- מחשבות על הדרכה — ג'. ק. מרשל, גנ' — קס"ג (28).
- כיצד היית נוהג אתה ? — ניתוח אירוע — קס"ג (31).
- הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, סא"ל — קס"ג (32).
- לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — ז/קס"ג.
- "נפל בקרב" (מכתבים טקטיים) — ח. לסקוב, רב-אלוף — קס"ד (21).
- ניתוח ארוע — כיצד ? — ש. ברינר, סא"ל — קס"ד (37).
- הצלפים — העבר זמנם ? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
- הכשרה אוניברסיטאית לקצינים בשירות-קבע — נ. טולומון, טרן — קס"ד (54).
- להעלות רמתם של חיילי החובה — י. פיפרברג, סג"מ — קס"ד (55).
- אימון בקלעות של החיילים השביצריים — קס"ד (56).
- לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — ז/קס"ד.
- לימודים אסטרטגיים — הגם בישראל ? — י. הרכבי, אלוף — קס"ה (4).
- ...ועוד על מ"כים (בעקבות רשימתו של טרן ב. כנען) — אחת, טרן — קס"ה (32).
- התחרות גורם באימוני חי"ר-מילואים — משה, רס"נ — קס"ה (34).
- על הפנימיה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי — א. אורן, סא"ל — קס"ה (36).
- "אחזקת" החייל — ביעילות — ע. זר, סא"ל — קס"ה (42).
- אקדמיה לסמלים בארה"ב — קס"ה (48).
- צבא ארץ-העיריים (סיפור) — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ו (29).
- לשירוד מערכות בבסיסי-אימון האמריקאיים — "סוקר" — קס"ו (32).
- מתקן יחידתי לאימונים בצניחה בברה"מ — קס"ו (38).
- על שיטת אימון חדשה — נפתלי, סא"ל — קס"ו (39).
- ויד בחנית... (על אימון הפרט), ארה"ב — קס"ו (43).

המארינס מאמנים מדריכים של הצבא — קס"ו (43).
 בסימן התחפרות — על אימון מילואים — (שיחת מפקדים) — קס"ז (38).
 כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל) — קס"ח (24).
 מחלקת מרגמות, דרכי אימונה והפעלתה — ח. ניצן, רס"נ — קס"ח (45).
 הרהורים בנושא המצעים — נפתלי, טא"ל — קס"ח (48).
 מקלעים באש קרב M-60, ארה"ב — קס"ח (50).
 בית-ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — ב. פיין, טא"ל — קס"ט (20).
 סגל, "הבטחון הלאומי" והכשרתו — ר. ורדי אל"מ — קס"ט (39).
 זריקת רימונייד מתוך גמגמים — ר. ניקולנקו לויט"קול' — קס"ט (43).
 24 השעות הראשונות — ה. ו. בלייקליי, מיוזגנ', צבא ארה"ב — קס"ט.
 אימוני קיץ בגדודי מילואים — נ. טולמון, סרן — ק"ע (23).
 הקנה קר ובכל זאת "בול" — א. אלירז — ק"ע (35).
 ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).
 מסלול מכשולים בצבא ארה"ב — קע"ב (28).
 פלוגת צנחנים בהגנה — א. צ'ודין, קול' — קע"ג (33).
 חינוך והוראה בחיל מקצועי — ב. פיין, טא"ל — קע"ו (36).
 פגעי ולקחי של מפקד בריגדה (האימון והשתקפותו בשדה-הקרב) — ב. ולאדימירוב, גנ"ל לויט', ברה"מ — קע"ז (35).
 קורס ריינג'רים בצבא ארה"ב — עמוס, סרן — קע"ז (39).
 ההדרכה בשיטת התרגולות — ג. נאגל, טא"ל — קע"ח-קע"ט (52).
 משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג. אייטסר, לויט"קול', ארה"ב — ק"פ (11).
 ממה ינוק חינוך הקצין? — מ. פעיל, אל"מ — ק"פ (14).
 "לתפוש שלוחה" — או למנוע פגע? — ז. בן-סירא, טא"ל — ק"פ (16).
 פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).
 אגרוף הפלדה של "חיילי השקולדה" — א. חטוביה — ק"פ (49).
 עמוד על עמך ולחם — ס. סטאנג, קפ', ארה"ב — ק"פ (3).
 דברי פתיחה להשתלמות מפקדים בבית-ספר לשריון — ש/11 (23).
 קורס מ"פים שריון — משה פ, טא"ל — ש/11 (28).
 הופ... עברנו (דברים לסיכום הטירונות) — עמוס, ש/11 (36).
 "זיעה ואבק" ורוחנו חזק — אימון מילואים — ש/12 (17).
 פלוגת טנקים בהתקפה בעומק מערך האויב, צבא ברה"מ — ל. מרחב, רס"נ — ש/13-14 (18).
 עקרונות פסיכולוגיים בהדרכה צבאית — י. רוזנברג, ד"ר — ש/15 (13).
 מתקן האימון של חיל-הנדסה — א. כץ — פ/11 (3).
 קצין הנדסה בקורס מ"פ/חי"ר — א. עינת — פ/11 (8).
 טירונות בגדוד שדה (חה"נ) — מ. שוהם — פ/12 (3).
 דברי קציני-הנדסה ראשי בטקס פתיחת קורס קציני-הנדסה — א. קליין אל"מ — פ/13 (12).
 על השתלמויות קצינים — יוסף תמיר ואבישי כץ — פ/15 (34).
 וכן הספרים: 27 — ראה נספח ב'.

הודו

חימושה החדש של מצרים, טילי נאצר ומטוסיו — קס"ד (30).

לקחים, מ"מלחמת הודו-פכיסטאן" (קטעי כתבות) — ק"ע (21).
 יצור טנק בריטי חדש בהודו — קע"ו (48).

הולנד

צעדת 4 הימים, בהולנד ובישראל — י. זייד, טא"ל — קס"ד (45).
 רויאל פלש — תחרות למטוסי סיוור של נאט"ו — ק"ע (42).
 טילים ומטוילים נ"ט — צ/ק"ע.
 תותח ומערכת הגילוי — פ. ואן-פלס, לויט"קול' — קע"ב (41).

הונגריה

רובה-סער קלשניקוב בצבא ההונגרי — קע"ג (44).

היסטוריה צבאית

אלפי שנות מלחמה במחקר מדעי — ש. אברמסקי, ד"ר — קס"ב (15).
 היסטוריה צבאית של ארץ-ישראל בימי המקרא (סקירה) — א. אורן, טא"ל — קס"ב (22).
 "המלחמה הגדולה" (מלחמת-העולם הראשונה) — מ. הווארד — קס"ב (30).
 התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, טא"ל — קס"ד (23).
 המלחמה בדרכים בויאטינאם — ו. ס. דיוקס, קפ', ארה"ב — צ/קס"ה.
 על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרקבי, אלוף — קס"ו (5).
 ה"חיל" במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, טא"ל — קס"ו (18).
 הצורך בהעזה בקרב — ה. ל. בל, מיוז — צ/קס"ו.
 הפשיטה על תחנת השידור ברמאלה — מ. צפורי, טא"ל — קס"ז (47).
 רעיונות שהיו מעשים (עם "זכרונות" של ב. ה. לידלהארט) — א. גלייז, אל"מ — קס"ח (17).
 הנחיתה בפללי, בעיני טנקיסט — א. א. ברוקס, מיוז, ארה"ב — קס"ח (21).
 מסע שישק אל הירדן — א. אורן, טא"ל — קס"ח (35).
 "לקסיקון הגבורה", על פרטיונים בברה"מ, (סקירת הספר) — י. סלוצקי, ד"ר — קס"ט (46).
 מסע שישק אל הירדן (תוספת) — א. אורן, טא"ל — קס"ט (49).
 150 שנה למערכת וטרלו — ק"ע (48).
 ביר חכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
 פרשת המלבורג, ארועי קרב — מ. בלומנסון, מיוז — קע"ב (14).
 פשיטה על שדה-תעופה, לוד 1946 — מ. צפורי, טא"ל — קע"ב (21).
 בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלך, אל"מ, ד"ר — קע"ג (8).
 יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).
 איש צבא שחרג מהמקובל (על פולר) — י. ואלך, אל"מ, ד"ר — קע"ד-קע"ה (49).
 כוחות המגן הישראליים — מהאומול להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
 מלחמות בעולם בין השנים 1945-1965 — הדים — קע"ז (8).
 המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'יקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).
 התקפות במבואות הרי השומרון לפני מ"ח שנים — ה. או. לוק, מיוז — צ/קע"ז.

הגיגי הצבא של תיאודור הרצל — ל. קלצ'בסקי — קע"ח-קע"ט (29).
 מסע בוק משוריין 1919 (תכנית מבשרת העתיד של גנ' פולד) — י. ואלד, אל"מ ד"ר — קע"ח-קע"ט (55).
 התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ח-קע"ט.
 מתולדות השריון — י. דורנה וי. ליו — ש/12 (2).
 השריון בצבא הגרמני — עלייתו והתפתחותו — ב. ה. לידל הארט, קפ' — ש/13-14 (7).
 הטנק בין המלחמות — ש/15 (2).
 חת"ג רומאי במצור מצדה — ב. ספיר, רס"נ — פ/11 (22).
 ורד האבירים (רשמי סיור ברודוס) — ב. ספיר, רס"נ — פ/12 (21).
 וכן הספרים: 2, 4, 6, 10, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 26 — ראה נספח ב'.

הסוואה

מנהרות ומקומות מחבוא של הוואטקונג — ק"פ (41).

הפתעה

24 השעות הראשונות — ה. ו. בלייקלי, מיוזג' — ז/קע"ט.
 ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט (23).

התקדמות ורדיפה

לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — ז/קע"ג.
 לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — ז/קע"ד.
 התפתחות הטקטיקה הסובייטית במלחמת-העולם השנייה — פ. קורוצ'קין, גנ', צבא ברה"מ — קס"ט (15).
 האגף החשוף — א. עמית, סא"ל — קע"ג (20).

וואטקונג

עניין של השהיה (סיפור-קרב) — ג. מ. טרונסר, ארה"ב — ז/קע"ד.
 ארטילריה רקטית רב-קנית — ג. ט. לאב, מיוז — קס"ה (23).
 "ביצה" צבאית משולשת-תפקיד — קס"ה (42).
 מלחמה בדרכים בוואטקונג — ו. ס. דיוקס, ארה"ב — ז/קס"ה.
 הלהביר במלחמה — נ. היוג, מיוז — ז/קס"ה.
 תמרון "מהלומת מדבר" — ה. רואץ, לויט'קול, ארה"ב — ז/קס"ה.
 מלחמת וואטקונג בעיניים שונות — הדיס — קס"ו (22).
 ויתקע בשופר — קס"ו (43).
 אימון לקראת וואטקונג בצבא האוסטרלי — קס"ו (56).
 אבידות המסוקים בוואטקונג, מה הם? — הדיס — קס"ו (29).
 פואוצ'צ'או: הגנת מוצב — נ. קיס טואן, לויט' — ז/קס"ו.
 מבצעי מסוקים חמושים — צ. ט. אוסטיק, קפ' — ז/קס"ו.
 עם "הכוחות המיוחדים" במעמקי וואטקונג — ג. יאנג — קס"ח (32).
 נשק חי"ר כנשק ג'מ (לקח וואטקונג) — קס"ח (49).
 גז ככלי נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — ז/קס"ט.

עמוד על עמוד ולחם — ס. סטאנג, קפ' — ז/ק"פ.
 ההבטחה ההנדסית של מדרף אחר אויב נסוג — י. צרב, קול', ברה"מ — פ/15 (10).

התקפה

התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, סא"ל — קס"ד (23).
 פלוגת חי"ר מוגברת בהתקפה, ארה"ב — קס"ד (33).
 התקפת לילה — א. א. בורק, קפ', ארה"ב — ז/קס"ד.
 פלוגת-הרובאים ויחידות-הסייע של גדוד מערב-גרמני — קס"ה (46).
 הצורך בהעזה בקרב — ה. ל. בל, מיוז — ז/קס"ו.
 כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל), ברה"מ — קס"ח (24).
 התפתחות הטקטיקה הסובייטית במלחמת-העולם השנייה — פ. קורוצ'קין, ברה"מ — קס"ט (15).
 מהירות זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (6).
 השריון בהבקעת מערכים מבוצרים — מ. בריל, סא"ל — קע"ב (11).
 מהירות זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ג (13).
 הסתערות ללא פאתוס (מבעיות חיל-הרגלים השביצרי) — צומשטיין, מיוז — קע"ג (43).
 ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט (23).
 גמישות טקטית (לקח וואטקונג) — א. ב. וילר, קול', ארה"ב — ז/קע"ח-קע"ט.
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 עמוד על עמוד ולחם — ס. סטאנג, קפ', ארה"ב — ז/ק"פ.
 התקפת גייסות שריון בשטח הררי — א. קרסנוב, קול' — ש/11 (8).
 פלוגת טנקים בהתקפה בעומק מערך האויב, צבא ברה"מ — ל. מרחב, רס"נ — ש/13-14 (18).
 השקפה סובייטית על הדיפת התקפות-נגד — ש/15 (7).

בעיית תקשורת של צבא ארה"ב בוואטקונג — ק"ע (46).
 זיהוי מטוסים אצל הוואטקונג — קע"א (36).
 טילים ג'מ סובייטיים בוואטקונג — הדיס — קע"ב (37).
 השתתפות סמלית של הצבא הניו-זילנדי בוואטקונג — קע"ב (43).
 מארבים בוואטקונג — מ. ו. בראון — ז/קע"ב.
 פעולה אמריקאית מונחתת בוואטקונג — סיכומים ראשונים — א. ו. ויליאמסון, בריג'ג' — ז/קע"ג.
 פגע במטוס (לקח וואטקונג) — קע"ד-קע"ה (50).
 נשק רובאי נגד מטרות אויר — (מקור סובייטי) — קע"ד-קע"ה (53).
 קורס לכלבי שמירה של המארינס בוואטקונג — קע"ד-קע"ה (56).
 גמישות טקטית (לקח וואטקונג) — א. ב. וילר, קול', ארה"ב — ז/קע"ח-קע"ט.
 משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג. אייסטר, לויט'קול, ארה"ב — ק"פ (11).
 מנהרות ומקומות מחבוא של הוואטקונג — ק"פ (41).
 שריונית הקומנדו — ק"פ (52).
 לחמה "ניידת-אוויר" בוואטקונג — ג' האריס — ז/ק"פ.
 עמוד על עמוד ולחם — ס. סטאנג, קפ' — ז/ק"פ.

חומר נפץ

- חומר-נפץ חדש של ארה"ב, Fle-X — קס"ז (54).
חומר נפץ "דטאשיט", ארה"ב — קע"א (30).
ריתוך באמצעות חומר נפץ — ו. גיימס — ח/18 (31).

חיילי חובה

- החיילים המצריים — שבויי סיני — „חוקר" — קס"ג (8).
להעלאת רמתם של חיילי החובה — י. פיפרברג, סג"מ — קס"ד (55).
צרפת — לשילוב „צבא מקצועי" ו„שירות סלקטיבי" — קס"ז (10).
השירות המקוצר ובעיותיו — י. גביש, אלוף — קס"ז (36).
„אחזקת" החייל — בעילות — ע. זהר, סא"ל — קס"ח (42).

חי"ל (חטיבה יהודית לוחמת)

- החי"ל במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, סא"ל — קס"ו (18).
כוחות המגן הישראליים, מהאומול להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).

חיל-אוויר

- חיל-האוויר במלחמת-העולם הראשונה — מ. גיחון, סא"ל — קס"ג (20).
„מרצוף" כיתתי, ארה"ב — קס"ג (48).
החלפת מטוסים של חיל-האוויר בקנדה — קס"ג (55).
אימון טייסים מערב-גרמניים בסרדיניה — קס"ג (55).
ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).
חימושה החדש של מצרים, טילי נאצר ומטוסיו — קס"ד (30).
מכשיר רדיו להצלת טייסים AN/PRC-63, ארה"ב — קס"ד (36).
נשים בחיל-האוויר הבריטי — קס"ד (56).
בית-ספר ל"משקים" בחיל-האוויר המערב-גרמני — קס"ד (56).
מסוק סער צרפתי — קס"ה (43).
תמרון „מהלומת מדבר" — ה. רואץ, לוט'קול, ארה"ב — צ/קס"ה.
טילים פרימיטיביים, מה לקהיהם? — פ. גונסון — קס"ו (15).
מטוסי ההרתעה וטיליה — מה העצה לשליטה בהם? — א. וילסון — קס"ו (23).
דאגות כימיות בשביצריה — הדים — קס"ו (27).
מפציצים B-47 לחקר מזג האוויר — קס"ו (56).
עוצבת-סער אוירי — כן או לא? — קס"ז (11).
רק „כרוניקה אוירית" — או סימן גורלי? — קס"ז (12).
מערכת בקרת-יירו חדשה למטוסים, צרפת — קס"ז (20).
אבידות המסוקים בוואט-נאם מהם? — קס"ז (29).
התקני הטסה רקטיים — ג. הולט — קס"ז (51).
דאון חלל — קס"ז (54).
מבצעי מסוקים חמושים — צ. ט. אוסטיק, קפ" — צ/קס"ז.
כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל), ברה"מ — קס"ח (24).
נשק חי"ר כנשק נ"מ (לקח וואט-נאם) — קס"ח (49).
משואת איכון, ארה"ב — קס"ט (45).
דיביזיית-סער נגידת-אוויר בצבא ארה"ב — קע" (8).

„עגורן מעופף" — CH-54 A — קע" (10).

- מסוק מטיל רימונים UH-1D, ארה"ב — קע" (11).
מהפכה בהטסת גייסות — קע" (11).
רויאל פלש — תחרות מטוסי סיור של נאט"ו — קע" (42).
פצצה גרעינית במטוסי חיל-האוויר המערב-גרמני — קע"א (7).
טיל דור-כליתי נגד טנקים ונגד גריליה, ארה"ב — קע"ג (7).
צורות ההתקפה של מטוסי-קרב-הפצצה סובייטיים — קע"ד-קע"ה (36).
אווירית-הצבא בבריטניה — נ. קרונקנדג, מיו"ר-גנ' — קע"ד-קע"ה (37).
נשק רובאי נגד מטוסי אוויר — מקור סובייטי — קע"ד-קע"ה (53).
המגמה — מטוס מובהק לסיור התקפי — ו. נ. פריק, ד"ר — קע"ח-קע"ט (47).
מטוס תובלה בריטי — קע"ח-קע"ט (64).
ציוד הנדסי יביל אויר, צבא ארה"ב — קע"ח-קע"ט (64).
תיקון מהיר של מכתשים במסלול שדות-תעופה — ח/11 (35).
וכן הספרים: 30 — ראה נספח ב'.

חיל-הנדסה

- חגור קל לחייל האמריקאי — קס"ז (50).
נעל-קרב, ארה"ב — קס"ז (50).
מדי-קרב של העתיד, בריטניה — קס"ח (50).
מים מן „הכיס" — ק"פ (35).

התקדמות ורדיפה

- פתרון: מחסום מוקשים אוירי — הדים — קס"ג (50).
מגלה-מוקשים טרנזיסטורי — קס"ד (22).
עוד אמצעי לפריצת שדה-מוקשים — קס"ד (22).
„חופר-שוחות נפץ" לפרט, ארה"ב — קס"ה (45).
התחפרות חפזה במקדח — קס"ה (45).
הלהביוור במלחמה — נ. הירן, מיו"ר — צ/קס"ה.
גנרטור-שדה נישא-ביד, ארה"ב — קס"ו (52).
חומר נפץ חדש לצבא ארה"ב — קס"ז (54).
פלסים מגיניאה בהכשרה בגרמניה — קס"ח (54).
חומר נפץ „דאטשיט" — קע"א (30).
חשמול גדרות לאבטחת מתקנים — א. א. פארטרדיג' — צ/קע"א.
שילוב פלוגת פלסים בגודר צרפתי — קע"ב (43).
כיסוי לשוחות שועל, צבא קנדה — קע"ז (46).
ציוד הנדסי יביל אויר, צבא ארה"ב — קע"ח-קע"ט (64).
מנהרות ומקומות מחבוא של הוואט-קונג — ק"פ (41).
מתקן-האימון של חיל-הנדסה — א. כץ — ח/11 (3).
קצין הנדסה בקורס מ"פ/חי"ר — א. עינת — ח/11 (8).
שיטות חדשות לתכנון פרויקטים ומעקב אחר ביצועם — מ. פבזר, אינג' — ח/11 (11).
מיקוש תוך כדי קרב — מקור סובייטי — ח/11 (19).
הה"ג רומאי במצור מצדה — ב. ספיר, רס"נ — ח/11 (22).
הבסיס בכותרות — ד. גליק — ח/11 (32).

תיקון מהיר של מכתשים במסלול שדות-תעופה — מקור אמריקאי — 11/פ (35).

רפסודת-גישור מתנייעת — 11/פ (38).

נושאת גייסות משורינת בצבא השבדי — 11/פ (38).

דבר מפקד החיל בנשף הפרידה לאל"מ ה. אלדאג — א. קליין, סא"ל — 11/פ (39).

טירונות בגדוד שדה — מ. שוהם — 12/פ (3).

שכלולים בפריטי ציוד הנדסי — א. רוזנבאום — 12/פ (6).

עבירות בחולות — ס. י. נייט וצ. ו. בויז — 12/פ (9).

מסעות קשיחות לרכב זחלי — מ. רייטן, אינג' — 12/פ (12).

הבטיחות — ארגונה ומקומה במפעל — ד. גליק — 12/פ (16).

ורד האבירים (רשמי סיור ברודוס) — ב. ספיר, רס"נ — 12/פ (21).

מיקוש טקטי — אורי יובשתי — מקור אמריקאי — 12/פ (30).

מוקש נ"א M-18 "קלימור" — 12/פ (31).

גשר ביילי על נחל קנה — 12/פ (33).

קציני מילואים מספרים — ב. זחבי — 12/פ (35).

נופש הגדוד בנתניה — 12/פ (39).

דברי קצין-הנדסה ראשי בטקס פתיחת קורס קציני-הנדסה — א. קליין, אל"מ — 13/פ (2).

פריצת דרך עין-נטיפה — משה ש. — 13/פ (3).

פיצוץ התחנה בכפר סירקין — א. הוד — 13/פ (16).

מסעות קשיחות לרכב זחלי (חלק ב') — מ. רייטן, אינג' — 13/פ (19).

שנת יעוץ בחו"ל — א. ברייטס — 13/פ (25).

איסור הניסויים הגרעיניים ובטחון לאומי — ג. ב. וייזנר וז. פ. יורק — 13/פ (30).

דברי ראש מה"ד בסיום קורס קציני-הנדסה — 13/פ (37).

לזכר נעדרים ד. שילה, סא"ל, ז"ל; וא. כספי, רס"נ, ז"ל — 13/פ (38).

מכתבי קוראים — 13/פ (39).

פיצוץ גשר אוריהנר — פ. גרשביץ — 14/פ (3).

רשמי קצין-הנדסה בקורס מ"פים שריון — א. טנא — 14/פ (5).

יצירת מכתשי דרכים — ג'. א. דניס, לויט"קול' — 14/פ (8).

חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא הצרפתי — מ. סברגו — 14/פ (13).

המחשב האלקטרוני — א. מילשטיין — 14/פ (17).

המבנה הארגוני של מפעלים — ח. קיסר — 14/פ (19).

בדיקת טנק דחפור חדש M-60, צבא ארה"ב — 14/פ (23).

"כנפיים" — 14/פ (24).

רכביסער הנדסי צפוי בצבא ארה"ב — 14/פ (24).

רכב שדה חדש, ברה"מ — 14/פ (24).

מצדות עין-גדי — ב. ספיר, רס"נ — 14/פ (25).

כנס חילי — 14/פ (38).

פריצת דרך רכס לבונה — א. גולן, אינג' — 15/פ (3).

מוקשים בהגנה — פ. ראדוויק, קול' אינג' — 15/פ (8).

ההבטחה ההנדסית של מרדף אחר אויב — י. צרב, קול' ברה"מ — 15/פ (10).

השפעת קצין-הנדסה על גיבוש התכנית הצבאית — מ. גור, אל"מ — 15/פ (13).

חישוב מבני-מגן תת-קרקעיים לעמידה בפני השפעת פיצוץ גרעיני — מ. פבזנר, אינג' — 15/פ (18).

תאונות דרכים והפתרונות ההנדסיים למניעתן — מ. רייטן, אינג' — 15/פ (28).

עגורן לקרקע קשה, ארה"ב — 15/פ (28).

חופר תעלות, צבא בריטניה — 15/פ (29).

יחסי אנוש כגורם מיעל בעבודה — ח. קיסר, אינג' — 15/פ (30).

חיל-חימוש

טיפול מונע ואחזקה — אחריות המפקד — מ. צפורי, סא"ל — קס"ג (49).

באופק חימוש לא כליכך "מקובל" — ב. בריצחק, אל"מ — קס"ד (14).

התקני הטסה רקטיים — ל. ג. הולט — קס"ז (51).

בית-ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — ב. פיין, סא"ל — קס"ט (20).

פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שריאל, אל"מ — קע"ד — קע"ה (32).

חינוך והוראה בחיל מקצועי — ב. פיין, סא"ל — קע"ו (36).

חיל-ים

וכן הספרים: 19, 20, 30 — ראה נספח ב'.

חיל-צנחנים

"מרצוף" כיתת, ארה"ב — קס"ג (48).

יכולת והעזה — א. י. ליסוב, גני-מיוז — קס"ו (36).

מפקדי צנחנים סובייטיים מספרים על לקחייהם — קס"ו (36).

הקפיצה באוויר — הכנתה היא על הקרקע — א. ריבק, לויט"קול', א. פאיברג, לויט"קול', ב. זוקוב, מיוז — קס"ז (37).

המפקד עצמו — המלמד והמחנך — מ. ביקוב, קפ" — קס"ז (37).

מתקן יחידתי לאימונים בצניחה בברה"מ — קס"ז (38).

עוצבת סער אוריר — כן או לא? — קס"ז (11).

כיצד כבש גדוד צנחנים שדה-תעופה (לקח תרגיל), צבא ברה"מ — קס"ח (24).

לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).

משואת איכון, ארה"ב — קס"ט (45).

היש עתיד לגייסות המוטסים? — פ.ב. קייט, לויט"קול' — ק"ע (3).

דיביוזת סער נידת אוריר בצבא ארה"ב — ק"ע (8).

מהפכה בהטסת גייסות — ק"ע (11).

"משאית-כיס" יבילת-אוריר, FN-AS/24, ארה"ב — ק"ע (45).

הצנחנים הדרום אפריקאיים בתפקידי שיטור — קע"א (36).

פעולת כנרת, מנהיגות בקרב — מ. גור, אל"מ — קע"ב (3).

תותח צ'כי קל בן 82 מ"מ — קע"ב (39).

הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת צבאית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).

פלוגת צנחנים — י. צ'ודיץ, קול', ברה"מ — קע"ג (33).

פעולה אמריקאית מונחתת בוואט-נאם — סיכומים ראשונים — א. ו. ויליאמסון, בריג"גנ' — צ/קע"ג.

חאן יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).

מצנח-מונחה, ארה"ב — קע"ו (40).

פלוגה בפעולות תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).

"קטיושות" מוטסות, BM-14/16, ברה"מ — קע"ז (47).

נסיונות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).

פלוגה בפעולות תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).

ציוד הנדסי יביל-אוויר — קע"ח-קע"ט (64).

מטוס תובלה בריטי "בלאפסט" — קע"ח-קע"ט (64).

משחית-טנקים יביל-אוויר, בולגריה — קע"ח-קע"ט (64).

פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).

עמוד על עמדת ולחם — ס. סטאנג, ק"פ — צ/ק"פ.

כלי רכב לשימוש הצנחנים AS-24 — ש/24 (40).

וכן הספרים: 7, 11, 30 — ראה נספח ב'.

חיל-קשר

על מערכות-הקשר ביחידות סובייטיות (סקירה). — קס"ג (51).

משדר-מקלט זעיר, AN/PRT-4, ארה"ב — קס"ד (36).

מכשיר-רדיו להצלת טייסים, AN/PRC-63, ארה"ב — קס"ד (36).

ציוד חד-פס בצבא ארה"ב — קס"ד (36).

תמרון "מהלומת מדבר" — ה. רואץ, לויט-קול, ארה"ב — צ/קס"ה.

מערכת תקשורת ספרתית בשדה-הקרב — מיכאל, סא"ל — קס"ו (54).

תקשורת "לוויינית" — הדים — קס"ט (14).

התקשורת בצבא ארה"ב — שמואל, סא"ל — קס"ט (28).

בעיות תקשורת של צבא ארה"ב בויאט-נאם — ק"ע (46).

מחשב מחליף חיילות בבריטניה — ק"ע (46).

אמצעי הקשר בצבא ארה"ב — קע"א (31).

ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).

הקשר בסיני (סיפור-קרב) — ש/13-14 (4).

הקשר אינו עוצר בעליה — ש/13-14 (28).

מכשיר-קשר בשירון — א. סא"ל — ש/15 (35).

חיל-רגלים

הדרוש כושר-יגופני לחיילי המחר? — קס"ג (41).

רגלי נגד המטוס? — קס"ג (41).

"מנשא-ירך" — קס"ג (41).

פלוגת חי"ר מוגברת בהתקפה, ארה"ב — קס"ד (33).

3 שטחים, 6 משימות — למטרה אחת — קס"ד (33).

הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).

מיכון חיל הרגלים השביצרי — קס"ד (56).

הצגה של לחמת המחר — הדים — קס"ה (13).

חיל-רגלים משוריין — מה טיבו? — מ. צפורי, סא"ל — קס"ה (15).

התחרות גורם באימוני הי"ר-מילואים — משה, רס"ן — קס"ה (34).

"סירת-גב" גרמנית — קס"ה (44).

מכ"מ הרגלים הצרפתי, "ראזורה" — קס"ה (44).

"חופר-שוחות נפיץ" לפרט, ארה"ב — קס"ה (45).

פלוגת-רובאים ויחידות-סיוע של גדוד מערב-גרמני — קס"ה (46).

על שיטת אימון חדשה — נפתלי, סא"ל — קס"ו (39).

טיל נ"ט ליחיד, שבדיה — קס"ו (42).

התקן חדש לראיית-לילה — קס"ו (42).

ויך בחנית... (על אימון הפרט), ארה"ב — קס"ו (43).

בסימן התחפרות, אימון מילואים (שיחת מפקדים) — קס"ו (38).

קרבני דני חדש MADSEN-A — קס"ו (50).

נעל קרב — קס"ו (50).

חגיר קל לחייל האמריקאי — קס"ו (50).

מחלקת המרגמות, דרכי אימונה והפעלתה — ח. ניצן, רס"ן — קס"ח (45).

נשק חי"ר כנשק נ"מ, (לקח ויאט-נאם) — קס"ח (49).

מקלעים באש-קרב, צבא ארה"ב — קס"ח (50).

מדי הקרב של העתיד — קס"ח (50).

הקרבין האוטומטי 4 — קס"ח (51).

זריקת רימונייד מתוך נגמ"שים — ר. ניקולנקו, לויט-קול, צבא ברה"מ — קס"ט (43).

משגר טילים לפרט, "אברוק" 15-40 — קס"ט (48).

"עגורן מעופף" מסוק CH-54 A, ארה"ב — ק"ע (10).

אימוני קיץ בגדודי מילואים — נ. טולמון, סרן — ק"ע (23).

נצל את סייריך — ג. ק. רוברטון, לויט — ק"ע (26).

מטען-החייל — ק"ע (26).

פלוגה מדוללת או מחלקות מלאות — ק"ע (27).

ה"הרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידור — ק"ע (29).

מדוע "אנטק"? — ר. אמנט — צ/ק"ע.

מסלול מכשולים בצבא ארה"ב — קע"ב (28).

ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).

בעיית חיל-הרגלים בהגנה — פ. ניר, סא"ל — קע"ג (16).

הסתערות ללא פאתוס (מבעיות חיל-הרגלים השביצרי) — צומשטיין, מיוז — קע"ג (43).

רובה סער קלשניקוב בצבא ההונגרי — קע"ג (44).

רובה צרפתי חדש FR-F1 — קע"ג (44).

מקלע רבי-תכליתי חדש בצבא הצ'כי — GMP — קע"ג (44).

פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).

נשק רובאי נגד מטרת אויר — מקור סובייטי — קע"ד-קע"ה (53).

נשק טילים אישי — קע"ד-קע"ה (55).

"הכללית הישנים" — תוקפם טרם פג (תגובה ל"בעיית חיל-הרגלים

בהגנה") — א. יזהר, סרן — קע"ו (15).

קורס ריינג'רים בצבא ארה"ב — עמוס, סרן — קע"ז (39).

נשק קל בארצות הסקנדינביות — קע"ז (44).

"גדוד ארץ-הצפון" בשבדיה — קע"ז (45).

כיסוי לשוחת שועל, צבא קנדה — קע"ז (46).

נסיונות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).

נשק נ"ט על פרשת דרכים — פ. קולאסקי, ק"פ — קע"ח-קע"ט (61).

משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג. אייטור, לויט-קול, ארה"ב — ק"פ (11).

מים מן ה"כיס" — ק"פ (35).

גירסה משופרת של נגמ"ש אמריקאי M-133 — ק"פ (37).

אגרוף הפלגה של "חיילי השוקולדה" — א. חשביה — ק"פ (49).

התקפת גייסות שריון בשטח הררי — א. קרסנוב, קול, צבא ברה"מ — ש/11 (19).

הבו נשק אישי מעולה — ח/16 (2).

הסעת אנשי חי"ר על טנקים — ח/20 (37).

וכן הספרים: 4 — ראה נספח ב'.

חיל-רפואה

משאבת-לב — לניתוחים בחזית, ארה"ב — קס"ג (48).

"אחזקת" החייל — ביעילות — ע. זור, סא"ל ד"ר — קס"ח (42).

בית-חולים של "כיס" — ק"ע (47).

"בית על גלגלים" — י. מהריק, סא"ל, ד"ר, ז"ל — קע"ג (37).

פגעי ולקחי של מפקד בריגדה — ב. ולאדמירוב, גנ"ל — קצ"ו (35).
 "לתפוס שלוח" או למנוע פגע? — ז. בן-סירא, סא"ל, — ק"פ (16).
 וכן הספרים: 1, 11, 16, 30 — ראה נספח ב'.

חיל-שריון

מבצע "ברזל מן הים" — א. א. אל"מ — קס"ג (12).
 סיפורו של טנקיסט — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ג (37).
 לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ג.
 באופקי חימוש לא כל-כך "מקובל" — ב. בן-יצחק, אל"מ — קס"ד (14).
 משימות יחידות-סיוור בשריון — א. א. אל"מ — קס"ד (18).
 מיכון חיל הרגלים השביצרי — קס"ד (56).
 לחימתה של מחלקת החוד בפלוגת חרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ד.
 הצגה של לחמת המחזר — הדים — קס"ה (13).
 חיל-רגלים משוריינים — מה טיבו? — מ. צפורי, סא"ל — קס"ה (15).
 חוד החרמ"ש — ב. כנען, סרן — קס"ה (17).
 צבא ארץ העיורים (סיפור) — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ו (29).
 מערך-סיוור דיביזיוני (הדוגמה המערב-גרמנית) — קס"ו (22).
 טנק צולל, M-60 — קס"ו (55).
 טנק צולל, T-54 — קס"ו (55).
 הנחיתה בפלליו — בעיני טנקיסט (סיפור-קרב) — א. א. ברוקס, מיו"ר, ארה"ב — קס"ח (21).
 על הפרק: טנקים חדשים — ר. מ. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).
 זריקת רימוניד מתוך נגמ"שים — ר. ניקולנקו, לויט"קול, צבא ברה"מ — קס"ט (43).
 החרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידור — קע" (29).
 טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (8).
 השריון בהבקעת מערכים מבוצרים — מ. בריל, סא"ל — קע"ב (11).
 טיל נ"ט "באנטאם" בחרמ"ש השבדי — קע"ב (29).
 בגדי עבודה חדשים לשריונאים הסובייטיים — קע"ב (43).
 סגוריה על ה"ציפטיין" — א. פ. אוורד, קול' — קע"ג (29).
 השוואה במשמעויותיה המבצעיות (בעקבות מאמר "טנק מול טנק") — ר. גרנית, סא"ל — קע"ג (31).
 מכלול התכונות חייב להיות שלם (בעקבות מאמר "טנק מול טנק") — זאב ב, סא"ל — קע"ג (32).
 ה"צנטוריון" והמגמה לטנק "אחיד" — ה. מ. אוגורקיביץ' — קע"ו (41).
 הטנק הטוב — ב. עמידור — קע"ו (44).
 מטול רימונים ב"שרידן" האמריקאי — קע"ז (47).
 נסיונות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).
 מסע בוק משורייני 1919 (התכנית מבשרת העתיד של ג' פולר) — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ח-קע"ט (55).
 נשק נ"ט על פרשת דרכים — פ. קולאשסקי, קפ" — קע"ח-קע"ט (61).
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים? — מ. ברכובא (בריל) סא"ל — ק"פ (38).
 פיתוח הטנק — ר. א. אוגורקיביץ' — ש/11 (2).
 עתידו של הטנק — מקור גרמני — תרגום סלע, סא"ל — ש/11 (6).

טנקים ושריונאים — נ. נ. שויביץ — ש/11 (10).
 התרגיל הגדול — מדברי י. רבי, רב-אלוף — ש/11 (13).
 הפגשה שכזאת (סיפור ממלחמת-החרור) — י. זורנה — ש/11 (16).
 התקפת גייסות שריון בשטח הררי — א. קרטנוב, קול' צבא ברה"מ — ש/11 (18).
 דברי פתיחה להשתלמות מפקדים בבית-ספר לשריון — ש/11 (23).
 סיור משורייני, הדוקטרינה המערב-גרמנית — ג. שימק, קפ", צבא ארה"ב — ש/11 (24).
 דבר מפקד הגייס בסיים קורס מפקדי טנקים — ש/11 (27).
 קורס מ"פים שריון (מעט לקחים) — משה פ, סא"ל — ש/11 (28).
 מפקד ורע — לדמותו של סא"ל משה דגני — ש/11 (34).
 הופ... עברנו (דברים לסיכום הטירונות) — עמוס — ש/11 (36).
 הכומות השחורות של העיר הלבנה — ש/11 (39).
 אולי מחר... להקת השריון בתכניתה החדשה — ש/11 (39).
 פרס המשק — י. לוי — ש/11 (39).
 מתולדות השריון — י. זורנה וי. לוי — ש/12 (2).
 טקטיקה של מחלקת סיוור משוריינת — ר. נוי, לויט", צבא ארה"ב — ש/12 (11).
 מדוע כשלו קורפוסים ממוכנים — מ. דורופייב, קול' — ש/12 (14).
 "זיעה ואבק — ורוחנו חזק" (מאימון מילואים) — ש/12 (17).
 ציונים לשבח — חוליה נוספת במסורת החיל — ש/12 (19).
 בעמילן אין מתקנים טנקים — ש. גבעולי, סא"ל — ש/12 (22).
 תותחים ואיפוסם — ד. בנאור — ש/12 (33).
 איזהו הטנק הטוב ביותר — ר. אקס, קול' — ש/12 (33).
 קשר בסיני (סיפור-קרב) — ש/13-14 (4).
 השריון בצבא הגרמני — עלייתו והתפתחותו — ב. ר. לידל הארט, קפ" — ש/13-14 (7).
 תיקוני אש ובקרה בירי טנקים — מ. סא"ל — ש/13-14 (14).
 פלוגת טנקים בהתקפה בעומק מערך האויב — ל. מרחב, רס"נ — ש/13-14 (18).
 פקודתיום ליום גייסות-השריון תשכ"ו — י. טל, אלוף — ש/13-14 (21).
 מנהיגות (מתוך הרצאה למפקדים זוטרים) — ש/13-14 (22).
 שנית מצדה לא תיפול — ש/13-14 (24).
 אליפות גייסות השריון בשחמט — ש/13-14 (26).
 להקת השריון — ש/13-14 (26).
 הקשר אינו עוצר בעליה — ש/13-14 (28).
 סיירי השריון במסע לתוך הערבה — ש/13-14 (29).
 לזכרו של הטוב בדידי, סא"ל משה דגני — ש/13-14 (31).
 הם עונים לאויב בשפת פלדה ואש — מתוך "במחנה" — ש/13-14 (32).
 ירי בתת-קליבר — פתרון פרקטי מיידי — ג. ג. תומסון, לויט"קול' — ש/13-14 (37).
 טנקים כנושאי גייסות — ר. ו. פורטית וי. ד. פורטית — ש/13-14 (39).
 כלי רכב משוריינים כנגד נשק גרעיני — ר. פ. גרי — ש/13-14 (41).
 הטנק M-60 A-1 — ר. מ. פרקר, קול' — ש/13-14 (45).

חיל-תותחנים

- המטחים הראשונים, "קטיושות" בארועי-קרב — ערוך ע"י רס"ן ל. מרחב — קס"ה (20).
- ארטילריה רקטית רב-קנית — ג. ט. לאב, מיוך — קס"ה (23).
- תמרון "מהלומת מדבר" — ה. רואץ, לויט-קול, ארה"ב — צ/קס"ה.
- לקראת טילים נ"ט "אוטומטיים", ברה"מ — קס"ו (53).
- אש לתכלית — ר. נ. הנלי, מיוך — ק"ע (41).
- הוביצר מרגמה — ק"ע (45).
- מצלמת טלביזיה כקצין תצפית קדמי — ק"ע (46).
- מרגמה פינית "נשברת" — קע"א (30).
- תותח צ"כ קל בן 82 מ"מ — קע"ב (39).
- פגעיו ולקחיו של מפקד בריגדה (האימון והשתקפותו בשדה ה-קרב) — ב. ולדמיירוב, גנ"ליט' — קע"ז (35).
- "קטיושות" מוטסות, BM 14/16, ברה"מ — קע"ז (47).
- לחמה "ניידת אויר" בויאטנאם — ג. האריס — צ/ק"פ.
- שלבבים בהתפתחות תותחי 20 מ"מ — נ. זחר — ח/22 (2).
- שלבבים בהתפתחות תותחי 20 מ"מ — נ. זחר — ח/23 (9).

חלל

- מבוא ללחמת החלל — מ. גולובון — קס"ד (3).
- דאון חלל — קס"ז (54).
- כיצד יתקיימו אסטרונאוטים בחלל? — ח/23 (28).

חקר-ביצועים

- ניתוח מערכות-נשק וחקר ביצועים — י. יעקב, אל"מ — קס"ט (10).

הטנק בין המלחמות — ש/15 (2).

השקפה סובייטית על הדיפת התקפות-נגד — ש/15 (7).

נקודת מבט אמריקאית של תפקידי השריון — ו. ו. קנדי, מיוך — ש/15 (11).

הוי בגייסות-השריון — ש/15 (22).

האדם נדרש — צפורי, טא"ל — ש/15 (24).

פיתוח אמצעים ל-ח"מ"ש — קציני ח"מ"ש בצבא צרפת — ש/15 (26).

שיטה להערכה של תכנוני טנקים — ר. מ. אוגורקיביץ' — ש/15 (30).

שריונית ה"קומנדו" — ג. ב. קרול, קפ' — ש/15 (35).

מכשירי-קשר בשריון — א. טא"ל — ש/15 (35).

אלה קרבות השריון ב"קדש" — מ. ברקאי — ש/16-17 (3).

"קדש" בתמונות — ש/16-17 (24).

ביטול מעטה החשיכה — א. א. יאנג, קפ' — ש/16-17 (46).

מה יהיה כוברו של העתיד — ג. ו. בלאדור, קפ' — ש/16-17 (49).

ראש הממשלה מבקר בגייס 4.8.66 — ש/16-17 (52).

גיבור ישראל נפגש עם בעל ציון לשבח — ש/16-17 (53).

השריון בתקריות הצפון — ש/16-17 (53).

ברכת הועד-למען החייל ת"א ערב יום הגייס תשכ"ז — ש/16-17 (54).

הנופש בבית השריון — ש/16-17 (55).

ספריה מקצועית לגייסות-השריון — ש/16-17 (55).

"כנר על הטנק" להקת השריון — ש/16-17 (56).

רשמי קצין-הנדסה בקורס מ"פים שריון — א. טנא — פ/14 (5).

וכן הספרים: 4, 11, 16, 30 — ראה בספח ב'.

ט

טילים מונחים ובליסטיים

מבוא ללחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).

ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).

חימושה החדש של מצרים — טילי נאצר ומטוסי — קס"ד (30).

רכב הטילים ה"נ"ט הסובייטי — קס"ד (50).

טיל קרקע-קרקע סובייטי במצעד בגרמניה המזרחית — קס"ד (56).

מטווח טילים של נאט"ו בכרתים — הדים — קס"ה (8).

אנשי יום הדין — א. וילטון, ארה"ב — קס"ה (9).

טילים פרימיטיביים, מה לקחיהם? — פ. ג'ונסון — קס"ו (15).

מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה בהם? — א. וילטון — קס"ו (23).

טיל נ"ט ליחיד "בנטאם", שבדיה — קס"ו (42).

טיל נ"ט TOW, ארה"ב — קס"ו (52).

לקראת טילים נ"ט "אוטומטיים" — קס"ו (53).

הוק — קס"ו (5).

ה"טרפון" — בנטרפים (על טיל נ"מ "מולר") — קס"ז (13).

טיל נגד-טילים "ספרינט" — קס"ז (54).

טילי קרקע-קרקע בצבא הסובייטי — קס"ח (27).

ה"הוק" בפעולה — קס"ח (30).

מטול נ"ט ומטול רימונים LAW, M-72 HEAT, ארה"ב — קס"ח (49).

"פינג-פונג" — טיל סיור-צילום לצבא ארה"ב — קס"ח (53).

מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג — צ/קס"ח.

הטיל החדש "לאנס", צבא ארה"ב — קס"ט (36).

טיל בין יבשתי סובייטי חדש — ק"ע (28).

טילים ומטוילים נ"ט — צ/ק"ע.

מדוע "אנטק"? — ר. אמנט, קפ', ארה"ב — צ/ק"ע.

חמורה במאזן הטילים — ו. ביצ'ר — קע"א (3).

טיליה החדשים של ברה"מ במצעד 1965 — קע"א (6).

מרכז הניסויים הצרפתי באוקיינוס השקט — הדים — קע"א (25).

"הוק" מתנייע בצבא ארה"ב — קע"א (30).

טיל נ"ט "בנטאם" ב-ח"מ"ש השבדי — קע"ב (29).

טילים נ"מ סובייטיים בויאטנאם — קע"ב (37).

הגנה נ"מ של יחידות השדה, יתרונותיו של הטיל — קע"ב (40).

טיל דור-כליתי נגד טילים ונגד גרילה, ארה"ב — קע"ג (7).

סוללת טילים V-2 בעמדת שיגור — קע"ג (45).

נגמ"ש אמריקאי משחית טנקים M-113 — קע"ג (46).

פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שר"אל, אל"מ — קע"ד.

קע"ה (32).

פגע במטוס (לקח ויאטנאם) — קע"ד-קע"ה (50).

נשק טילים אישי — קע"ד-קע"ה (55).

מיוך החימוש מוליד מפלצות טילים — קע"ז (25).

טילים מונחים נ"ט סובייטיים SNAPPER/SWATTER —

ש/12 (27).

טילים נ"ט — מתוך INTERAVIA — ש/12 (38).

מערכת טילים-מונחים (מחיר השגת סיכויי-השמדה רצויים) —
א. לביא — ח/16 (12).
מערכת טילים-מונחים (חלק ב') — קביעת סיכויי השמדה —
א. לביא — ח/17 (3).
מעטפת נשרפת בשביל ה"שיללה" — ח/17 (36).
רובה אוטומטי היורה טילים — "אברוק" 15—40 — ח/19 (36).
מערכת טילים-מונחים (חלק ג') — א. לביא — ח/20 (14).
ה"האוק" מושב על כלי רכב זחלי — ח/20 (20).
ה"ספרינט" טיל נגד-טילים — ח/20 (39).

יוגוסלביה

תותח נ"מ יוגוסלבי חדש — קע"ג (46).
חזרה לחימוש הסובייטי בצבא יוגוסלביה — קע"ו (48).
המצעד ביוגוסלביה — ש/15 (20).
וכן הספרים: 1 — ראה נספח ב'.

יפן

הצלפים — העבר זמנם? — קס"ד (40).
הנחיתה בפליו — בעיני טנקיסט (סיפור-קרב) — א. א. ברוקס.
מיוז, ארה"ב — קס"ח (21).
ה"מלאכים" בלוס-באנוס — פ. ג. פוס, מיוז, ארה"ב — ז/ק"ע.
טילים ומטולים נ"ט — ז/ק"ע.
משחתות טילים בצי היפני — קע"א (36).
מבנה פיקוד הצבא היפני — קע"א (36).
לחמת מנהרות — י. פורמן — ז/קע"ו.

ירדן

מי הירדן — ז. ש. סגן — קס"ג (42).
חוסין במעופיו — הדים — קס"ה (19).
על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרבני, אלוף — קס"ו (5).
מיהצפון — א. בריצחק — קס"ח (3).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) —
א. רבינוביץ, — קע"ח-קע"ט (35).
שני שבילי השכלה: בלבנון ובירדן — משה אפרת — ק"פ (45).

ישראל וארץ-ישראל (כללי)

מי הירדן — ז. ש. סגן — קס"ג (42).

כיצד פועל אקדח הרקטות החדש, "ג'ירוג'ט" — ח/22 (21).
קיום להתפתחותם של טילים נ"ט — ח/23 (2).
מערכת TOW במסוקים — ח/24 (38).
טיל מונחה נ"ט MAW — ח/25 (37).

טנזאניה

צוערים טנזאניים בבי"ס לקצינים בארה"ב — ק"ע (47).
חניכים טנזאניים באימוני קיץ בקנדה — קע"ד-קע"ה (56).

7

מי הצפון — א. בריצחק, רס"נ — קס"ח (3).
הגיגי הצבא של תיאודור הרצל — ל. קלציבסקי — קע"ח-קע"ט (29).

ישראל וארץ-ישראל (היסטורי)

חצי-יובל למערכות ישראל — ש. פרס, סגן שר-הבטחון — קס"ב (5).
הדרך שעשה צה"ל — י. רביג, רב-אלוף — קס"ב (8).
אלפי שנות מלחמה במחקר מדעי — ש. אברמסקי, ד"ר — קס"ב (15).
היסטוריה צבאית של ארץ-ישראל בימי המקרא (סקירה) — א. אורג, טא"ל — קס"ב (22).
הפשיטה על תחנת-השידור ברמאללה — מ. צפורי, טא"ל — קס"ז (47).

מסע שישק אל הירדן — א. אורג, טא"ל — קס"ח (35).
מסע שישק אל הירדן (תוספות) — א. אורג, טא"ל — קס"ח (35).
פשיטה על שדה-התעופה, לוד 1946 — מ. צפורי, טא"ל — קע"ב (21).

יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).
כוחות המגן הישראליים — מהאחמול להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
התקפות במבואות הרי השומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ו.

התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ח-קע"ט.
מועצת המלחמה בבית מתתיהו (קטע מ"אחי גיבורי התהילה") — א. פאסט — ק"פ (3).

חה"נ רומאי במצור מצדה — ב. ספיר, רס"נ — פ/11 (22).
מצדות עין-גדי — ב. ספיר, רס"נ — פ/14 (25).
וכן הספרים: 15, 18 — ראה נספח ב'.

כ

כוחות מיוחדים

המלחמה בדרכים בויאט-נאם — ו.ס. דיוקס, קפ' — ז/קס"ה.
עם הכוחות המיוחדים במעמקי ויאט-נאם — ג. יאנג — קס"ח (32).
כוחות מיוחדים בסין — קס"ח (54).

לילות ערב (סיפור-קרב) — מ.א.ב. באנקס — קס"ט (31).
קורס ריינג'רים בצבא ארה"ב — עמוס, סרן — קע"ז (39).
שריונית ה"קומנדו" — ג. ב. קרול, קפ' — ש/15 (33).
וכן הספרים: 5, 27, 30 — ראה נספח ב'.

כוח-אדם

ברירות המורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).
הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, טא"ל — קס"ד (40).
היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות? — ג. ג. שניצר, קפ', ארה"ב — קס"ד (51).
הקצין האפסנאי — א. דרגונר, סג"מ — קס"ט (25).
הגורם האנושי, כיצד למדוד? — א. נחשוך, אל"מ — קע"ו (19).
משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג. אייסטר, לויט-קול' — ק"פ (12).
האדם הנדרש — צפורי, טא"ל — ש/15 (24).

כוננות

24 השעות הראשונות — ה. ו. בלייקליי, מירל'ג' — צ/קס"ט.
ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט (23).

כורדים

המרד הכורדי (קטעי כתבה) — קע"ב (35).
מרד הכורדים — א. יעקובס, רס"ן — קע"ד-קע"ה (39).

כלי-עבודה (טכניים)

גנרטור שדה נישא-ביד — קס"ו (52).
תפסנית כבדה במחרטה מוסרת בבטיחות — ח/כ (38).
התקן להחזקת מפתחות תפסנית במחרטה — ח/כ (39).
השחות מקדחים באמצעות התקן מיוחד — ח/כ (35).

לחמת הרים

פרדות נושאות ארטילריה איטלקית הררית — קס"ג (55).
הצגה של לחמת-המחר — קס"ה (13).
לילות ערב (סיפור-קרב) — מ.א.ב. באנקס — קס"ט (31).
התקפות במבואות הרי שומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק, מיוז — צ/קע"ז.
התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק — צ/קע"ה-קע"ט.
התקפת גייסות שריון בשטח הררי — א. קרטנוב, קול', ברה"מ — ש/11 (18).

לחמת-לילה

התקפת לילה — א. א. ברק, קפ', ארה"ב — צ/קס"ד.
התקן חדש לראיית-לילה — קס"ו (42).
פואק צ'או: הגנת מוצב — נ. קים טואן, לויט' — צ/קס"ז.
לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).
ביטול מעטה החשיכה — א.א. יאנג, קפ' — ש/16-17 (46).
וכן הספרים: 11 — ראה נספח ב'.

לחמת-מדבר

התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, סא"ל — קס"ד (23).
הצגה של לחמת-המחר — קס"ה (13).
תמרון "מהלומת-מדבר" — ה. רואץ', לויט' קול', ארה"ב — צ/קס"ה.
לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס, מיוז — קס"ט (31).
ביר-הכנים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
מים מן "הכיס" — ק"פ (35).
עבירות בחולות — ט. י. נייט וצ. ו. בויז — פ/12 (9).
וכן הספרים: 4, 16 — ראה נספח ב'.

לחמת שטח בנוי

המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'ויקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).

ליגה ערבית

מנט'מ את תחריר אל פלסטיניה ("ארגון השחרור הפלשטינאי") —

לבנון

על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).
מיהצפון — א. בריצחק, רס"ן — קס"ח (3).
שני שבילי השכלה: בלבנון ובירדן — משה אפרת — ק"פ (42).

להביור

הלהביור במלחמה — נ. הירן, מיוז, ארה"ב — צ/קס"ה.

לוב

ביר חכים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
וכן הספרים: 16 — ראה נספח א'.

לוינים

מבוא ללחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).
תקשורת-לויינית — הדים — קס"ט (14).

לוקסמבורג

ריואליפול — תחרות למטוסי סיוור של נאט"ו — קע"א (42).

לחמה כימית, ביולוגית ורדיולוגית

הדרוש כושר גופני לחיילי המחר? — קס"ג (14).
גז ככלי-נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — צ/קס"ד.
מלחמתו הגרעינית של דלפון — ל. ביטון — קס"ו (12).
דאגות כימיות בשביצריה — הדים — קס"ו (27).
סיגול ללחמה כימית — קס"ז (50).

לחמת-ג'ונגל

מה תקנה בפי קציני ארה"ב ל"צרת" הגריליה בג'ונגל — הדים — קס"ג (30).

עניין של השהיה — ג. מ. טרונסרו, מיוז — צ/קס"ד.
"ביצה" צבאית משולשת-תפקיד (לקח ויאט-נאם) — קס"ה (43).
חילוץ השמימה — קס"ה (43).
יחידות קומנדו בחיל האוורחים האוסטרלי — קס"ה (48).
טיל דור-כלייתי נגד טנקים ונגד גריליה, ארה"ב — קע"ג (7).
עמוד על עמדך ולחם — ט. טטאנג, קפ' — צ/ק"פ.

א. טודאי — קס"ז (15).

נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. טופר — קע"ו (27).

„לייזר“

לחימתה של מחלקת החרד בפלוגת הרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ג
לחימתה של מחלקת החרד בפלוגת הרמ"ש — חומר גרמני — צ/קס"ד

מ

מארב

מארב לרכב (סיפור-קרב) — נ. ו. מקולי — צ/קס"ג.

המלחמה בדרכים בויאטנאם — ו. ס. דיוקס, קפ"א, ארה"ב — צ/קס"ה.

עם „הכוחות המיוחדים“ במעמקי ויאטנאם — ג. יאנג — קס"ח (32).

מארבים בויאטנאם — מ. ו. בראון — צ/קע"ב.

לחמה „ניידת-אוויר“ בויאטנאם — ג'. האריס — צ/ק"פ.

מבנה וארגון

התארגנות מחדש של צבא נורבגיה — קס"ג (55).

פלוגת-הרובאים יחידות-הסיוע של גדוד מערב-גרמני — קס"ה (46).

תמרון „מהלומת מדבר“ — ה. רואץ', לויט'קול, ארה"ב — צ/קס"ה.

צרפת — לשילוב „צבא-מקצועי“ ו„שירות-סלקטיבי“ — קס"ז (10).

עוצבת סער אווירי — כן או לא? — קס"ז (11).

מערכ-סיוע דיביזיוני (הדוגמה המערב-גרמנית) — קס"ז (22).

מערכ סיוע דיביזיוני, הדגם הסובייטי — „סוקר“ — קס"ט (22).

היש עתיד לגייסות מוטסים? — פ. ב. קייט, לויט'קול — קע"ב (3).

דיביזיית-סער ניידת-אוויר בצבא ארה"ב — קע"ב (8).

פלוגה מדוללת או מחלקות מלאות — קע"ב (27).

ה-חרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידור — קע"ב (29).

התחלה קשה — ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים — צ. אלון, אל"מ — קע"ב (30).

ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים (המחשה) — קע"ג (27).

סיוע עוצבתי, דגמים ומגמות — קע"ד-קע"ה (26).

אווירית הצבא בכריטניה — נ. קרונקנד, מיוז'גני — קע"ד-קע"ה (37).

לחמה „ניידת אוויר“ בויאטנאם — ג'. האריס — צ/ק"פ.

וכן הספרים: 26 — ראה נספח ב'.

מדינות אפריקה

ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).

התחלה קשה — ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים — צ. אלון, אל"מ — קע"ב (30).

סודאן, אכולת הניגודים — א. רבינוביץ, טג — קע"א (13).

ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים (המחשה) — קע"ג (27).

שנת יעוץ בחו"ל — א. ברייטוף — פ/13 (25).

וכן הספרים: 13 — ראה נספח ב'.

מדיניות

חצי יובל למערכות-ישראל — ש. פרס, טג שר הבטחון — קס"ב (5).

כך נמשכת השלשלת, מן הטסים „קדש“ ועד עומסי בטחונות

אש לתכלית — ר. נ. הנלי, מיוז' — קע"ב (41).

ה„לייזר“ של צבא-ישראל — קע"א (30).

טיל דרתכליתי נגד טנקים ונגד גריליה — קע"ג (7).

פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שר"אל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).

רובה הפועל על-פי עקרון ה„לור“ — ח/17 (10).

ה„לורים“ נותנים את הטווח — ו. ט. אבל — ח/21 (12).

כיום — ש. פרס, טג שר הבטחון — קס"ג (3).

מיוז' החימוש במאבק הבין-גושי — ש. גית, אל"מ — קס"ג (16).

מבוא ללחימה החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).

ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).

למול אתגרי 1965 (מתוך הרצאה) — ש. פרס, טג שר הבטחון — קס"ו (3).

בריטניה מחשבת חשבונות הגנתה — נ. בראון — קס"ט (37).

הצבא מנצח תמיד (מתוך „פרעה האדום“) — פ. מאיר-רנקה — צ/קס"ט.

בין סין לבין ברית-המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (43).

הוצאת ההגנה כמעמסה על הכלכלה הלאומית — קע"ו (18).

נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. טופר — קע"ו (27).

מלחמות בעולם בין השנים 1945–1965 — הדיס — קע"ז (8).

מיוז' החימוש מוליד מפלצות טילים — קע"ז (25).

בין הפיכה להפיכה, פרקי סוריה — מרוס, טא"ל — קע"ז (26).

נסיגות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).

הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

הצצה אל מאחורי הפרגוד: „סוכנות הביון המרכזית“ — שלמה ג. אל"מ — ק"פ (26).

איסור הניסויים הגרעיניים ובטחון לאומי — ג'. ב. וייזנר, ור. פ. יורק — פ/13 (30).

וכן הספרים: 2, 18 — ראה נספח ב'.

מדע וטכניקה

התקני הטסה רקטיים — ל.ג. הולס, קפ"א — קס"ז (51).

בית ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — ב. פייג, טא"ל — קס"ט (20).

מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).

תכנון דינמי מהו? — י. לנה — ח/19 (11).

משקיות שיקום מכללים — א. יגר — ח/19 (21).

התעייפות מתכות — נקודות מבט מעשיות — ג'ק להבל — ח/20 (21).

תכנון דינמי מהו? (חלק ב') — י. לנה — ח/20 (25).

עליה במדרגות בעזרת כסא גלגלים — ח/21 (31).

אמינות מערכות — א. רמון — ח/22 (17).

התעייפות מתכות סוגי-השבירים (חלק א') — ד. ג. וולפי — ח/23 (15).

כיצד יתקיימו אסטרונאוטים בחלל? — ח/23 (28).

התעייפות מתכות סוגי-העמסה (חלק ב') — ד. ג'. וולפי — 24/15.
 דיפרנציאלים — ח/24 (19).
 ציוד לימודים חדש — ח/24 (38).
 מכונת העתיד — ח/24 (25).
 חידושים במערכת החשמל — ח/24 (3).
 התעייפות מתכות, השפעתם של גורמים משתנים (חלק ג') — ד. ג'. וולפי — ח/25 (21).

מדע ומלחמה

הובלת גייסות ב-2015 — קס"ז (45).
 ניתוח מערכות נשק וחקר ביצועים — י. יעקבי, אל"מ — קס"ט (10).
 מחשב מחליף חיילות בבריטניה — ק"ע (46).
 מקומה של המתמטיקה בלחימה — ל. מרחב, רס"נ — קע"א (26).
 יכולת הפקת פצצות גרעיניות — קע"א (34).
 תהליך ההחלטה במערכה — א. נחשון, אל"מ — קע"ג (23).
 פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שראל, אל"מ — קע"ד — קע"ה (32).
 הגורם האנושי, כיצד למדוד? — א. נחשון, אל"מ — קע"ו (19).
 המדע ואופקי הפיתוח הצבאי — י. שראל, אל"מ — קע"ז (15).
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 מחשבים למילואים בשביצירה — ק"פ (52).
 שיטות לבדיקת עבירות קרקעות — נ. סטניץ — ח/19 (27).
 וכן הספרים: 3 — ראה נספח ב'.

מודיעין

משימות יחידות-סיוור בשריון — א. א., אל"מ — קס"ד (18).
 תמרון "מהלומת מדבר" — ח. רואץ, לויט"קול, ארה"ב — ז/קס"ה.
 מערך סיוור דיביזיוני (הדוגמה המערב-גרמנית) — קס"ז (22).
 מערך סיוור דיביזיוני (הדגם הסובייטי) — "סוקר" — קס"ט (22).
 נצל את סיריך — ג'. ק. רוברטון, לויט" — ק"ע (26).
 סוד מבצע "אלסוס" (פרשיות נעלמות) — ז/קע"א.
 סיוור עוצבתי, דגמים ומגמות — קע"ד-קע"ה (26).
 פגעני ולקחיו של מפקד בריגדה (האימון והשתקפותו בשדה ה-קרב — ב. ולאדימירוב, גנ"ל לויט" — קע"ז (35).
 משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג'. אייסטר, לויט"קול — ק"פ (12).
 הצצה אל מאחורי הפרגוד: "סוכנות הביון המרכזית" — שלמה ג., אל"מ — ק"פ (26).
 שמירת סוד והגנת מדינה — כיום — ק. פישר, ד"ר אינג' — ק"פ (32).
 וכן הספרים: 8, 28, 29 — ראה נספח ב'.

מונגוליה

טיל ג"מ סובייטי במונגוליה — ק"פ (52).

מזרח-תיכון

מירוץ החימוש במאבק הבין-גושי — ש. גזית, אל"מ — קס"ג (16).
 מיהירדן — ז. ש., סגן — קס"ג (42).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
 התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, טא"ל — קס"ד (23).
 מסע תימן המצרי — א. רבינוביץ, סגן — קס"ה (26).
 "הנילוס הכחול" — ח. שקד — קס"ה (40).
 על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).
 מנט'מת את-החריר אל-פלסטיניה ("ארגון השחרור הפלשתינאי") — א. סודאי — קס"ז (15).
 מי הצפון — א. בריצחק, רס"נ — קס"ח (3).
 לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).
 צבאה של סוריה, במבט גרמני — ו. פוגל, לויט" — קס"ט (34).
 אטלס המזרח-התיכון — ח. שקד — קס"ט (47).
 הצבא מנצח תמיד (מתוך "פרעה האדום") — מאיר-ראנק — ז/קס"ט.
 המלחמה בתימן והסכם ג'דה — יונה, רס"נ — ק"ע (12).
 הצבא המצרי — קע"א (12).
 סודאן, אכולת הניגודים — א. רבינוביץ, סגן — קע"א (13).
 המרד הכורדי (קטעי כתבה) — קע"ב (35).
 מרד הכורדים — א. יעקובס, רס"נ — קע"ד-קע"ה (39).
 צבא ערבי חדש — חיל דרום-ערב — י. ד. לאנט, בריג' — ז/קע"ד-קע"ה.
 נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. סופר — קע"ז (27).
 בין הפיכה להפיכה, פרקי סוריה — מרום, טא"ל — קע"ז (26).
 הערים והסכר — קטעי כתבה — קע"ז (32).
 הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).
 טנקים בצבאות ערב — ש/15 (8).

מטה ועבודתו

נוהל-קרב (מכתבים טקטיים) — ח. לסקוב, רב-אלוף — קס"ה (12).
 על עבודת מטה — נפתלי, טא"ל — קס"ז (42).
 מהירות, זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (6).
 מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ג (13).
 תהליך ההחלטה במערכת — א. נחשון, אל"מ — קע"ג (23).
 דמותם של קציני מטה — ג. מראזק, קול' — קע"ד-קע"ה (24).
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
 השפעת קצין-הנדסה על גיבוש התכנית הצבאית — מ. גור, אל"מ — פ/15 (13).

מטוסים

"מרצוף" כיתתי, ארה"ב — קס"ג (48).
 החלפת מטוסים בחיל האוויר-הקנדי — קס"ג (55).
 כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
 ברירות המורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).
 חימושה החדש של מצרים, טילי נאצר ומטוסיו — קס"ד (30).
 חילוץ השמימה — קס"ה (43).
 מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה במ? — א. וילסון — קס"ז (23).
 מפציצים B-47 לחקר מזג אויר — קס"ו (56).
 רק "כרוניקה אווירית" — או סימן גורלי — קס"ז (12).
 מערכת בקרת-ידי חדישה למטוסים — קס"ז (20).

מסוק מוטס — קס"ז (45).
דאון חלל — קס"ז (54).
תותח אוטומטי "וולקן" — קס"ז (56).
מטוס-צולל, ארה"ב — קס"ח (53).
רואל פלש — תחרות מטוסי-סיוור של נאט"ו — ק"ע (42).
צורות ההתקפה של מטוסי-קרב הפצצה סובייטיים — קע"ד-קע"ה (36).
מטוס ללא טייס לקנדה — קע"ו (40).
המגמה — מטוס מובהק לסיוע התקפי — ו. נ. פריק, ד"ר — קע"ח-קע"ט (47).

מיקוש ומוקשים

מחסום מוקשים "אורי" — קס"ג (50).
מגלה מוקשים טרנויסטורי — קס"ד (22).
עוד אמצעי לפריצת שדות-מוקשים — קס"ד (22).
מיקוש תוך כדי קרב — מקור סובייטי — פ/11 (19).
מיקוש טקטי — אורי ויבשתי — מקור אמריקאי — פ/12 (30).
מוקש נ"א M-18 "קלימור" — פ/12 (31).
חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא הצרפתי — מ. סבריו — פ/14 (13).
מוקשים בהגנה — פ. ראדוויק, קול' אינג' — פ/15 (8).
מוקשי "קלימור", ארה"ב — פ/15 (33).
מוקש חדיש נ"ט M-24, ארה"ב — ח/24 (39).

מכ"מ

פלוגת חי"ר מוגברת, ארה"ב — קס"ד (33).
התקפת לילה — א.א. בורק, קפ' — ז/קס"ד.
מכ"מ הרגלים הצרפתי "ראזורה" — קס"ה (44).
מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה בהם? — א. וילסון — קס"ו (23).
מערכת בקרת ירי חדישה למטוסים — קס"ז (20).
נצל את סיריך — ג. ק. רוברטון, לויט' — ק"ע (26).
תותח ומערכת הגילוי — פ. ואן-פלס, לויט'-קול' — קע"ב (41).
ביטול מעטה החשיכה — א.א. יאנג — ש/16-17 (46).
מכשירי תצפית מודרניים מסייעים לצבא — מ. ריאנזי, קול' — ח/23 (19).

מכשירי אינפרא-אדום

הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
התקפת לילה — א.א. בורק, קפ' — ז/קס"ד.
התקן החדש לראיית-לילה, ארה"ב — קס"ו (42).
זרקור "קסנון" לכלי רכב, ארה"ב — קע"ג (46).
פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שראל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).
גילוי קרינה אינפרא-אדומה — קע"ז (47).
ביטול מעטה החשיכה — א.א. יאנג, קפ' — ש/16-17 (46).
מכשירי תצפית מודרניים מסייעים לצבא — מ. ריאנזי, קול' — ח/23 (19).
הנחיית טילי נ"ט בקרניים אינפרא-אדומות — ח/24 (39).

מלחמה גרעינית

מבוא למלחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).

כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
ברירות חמורות בפני בריטניה — א. ביוכן — קס"ד (12).
מלחמתו הגרעינית של דלפון — ל. ביטון — קס"ו (12).
מטוסי ההרתעה וטיליה — מה העצה לשליטה בהם? — א. וילסון — קס"ו (23).
בין סין לבין ברית-המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — ק"ע (43).
פצצה גרעינית במטוסי חיל האוויר הגרמני — קע"א (7).
מרכז הניסויים הצרפתי באוקיינוס השקט — הדים — קע"א (25).
יכולת הפקת פצצות גרעיניות — קע"א (34).
סוד מבצע "אלסוס" (פרשיות נעלמות) — ז/קע"א.
כלי רכב משוריינים כנגד נשק גרעיני — ג.פ. גרי — ש/13-14 (41).
איסור הניסויים הגרעיניים ובטהון לאומי — ג.ב. וייזנר, ו.פ. יורק — פ/13 (30).

מלחמה עתידה

הדרוש כושר גופני לחיילי המחז' — קס"ג (41).
מבוא למלחמת החלל — מ. גולובין — קס"ד (3).
אנשי יום הדין — א. וילסון, ארה"ב — קס"ה (9).
אופקי חימוש לא כל כך מקובל — ב. יצחק, אל"מ — קס"ד (14).
הצגה של לחמת-המחר — הדים — קס"ה (13).
מערכת תקשורת ספרתית בשדה הקרב — מיכאל, סא"ל — קס"ו (54).
הובלת גייסות ב-2015 — קס"ז (45).
התקני הסטה רקטיים — ל. ג. הולט, קפ' — קס"ז (51).
מדי קרב של העתיד — קס"ח (50).
מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג, ארה"ב — ז/קס"ח.
המדע ואופקי הפיתוח הצבאי — י. שראל, אל"מ — קע"ז (15).
מה יהיה כושרו של העתיד — ג. בלאודורן, קפ' — ש/16-17 (49).
M-70 טנק העתיד — ח/18 (9).
האם זה טנק העתיד — מסוק CH-47A, ארה"ב — ח/22 (38).
וכן הספרים: 9 — ראה נספח ב'.

מלחמת-גריליה

מה תקנה בפי קציני ארה"ב ל"צרת" הגריליה בג'ונגל — הדים — קס"ג (30).
מארב לרכב — נ.ו. מקולי — ז/קס"ג.
ארטילריה רקטית רבי-קנית — ג.ט. לאב, מיוז — קס"ה (23).
חילוץ השמימה — קס"ה (43).
לילות ערב (סיפור-קרב) — מ.א.ב. באנקס — קס"ט (31).
"לקסיקון הגבורה" — י. סלוצקי ד"ר — קס"ט (46).
הקמת ארגונים למלחמה נגד גריליה בתאילנד — ק"ע (48).
המרד הכורדי — קטעי כתבה — קע"ב (35).
טיל דור-כליתי נגד טנקים ונגד גריליה, ארה"ב — קע"ג (7).
לחמת מנהרות — י. פרומן — ז/קע"ו.
על מלחמה חתרנית, "נוסח מארצה-טונג" — פ. מיכאל, סא"ל — קע"ז (20).
וכן הספרים: 1, 5, 8 — ראה נספח ב'.

מלחמת-דרכים

המלחמה בדרכים בויאט-נאם — ו. ס. דיוקס, קפ' — ז/קס"ה.

עם "הכוחות המיוחדים" במעמקי ויאט-נאם — ג. יאנג — קס"ח (32).
לחמה "ניידת-אוויר" בויאט-נאם — ג. האריס — ז/ק"פ.

מלחמת-העולם הראשונה

- "המלחמה הגדולה" — מ. הווארד — קס"ב (30).
חיל האוויר במלחמת-העולם הראשונה — מ. גיחון, סא"ל — קס"ג (20).
משימות יחידות-סיור בשריון — א.א. אל"מ — קס"ד (18).
התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, סא"ל — קס"ד (23).
מדברי מנהיג מלחמה, וינסטון צ'רצ'יל — קס"ד (27).
רעיונות שהיו למעשים (עם "זכרונות" של ה.ב. לידלהארט) — א. גלילי, אל"מ — קס"ה (17).
גז ככלי נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — ז/קס"ט.
בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ג (8).
איש צבא שחרג מהמקובל — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ד-קע"ה (49).
כוחות המגן הישראליים — מהאחזקת להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
התקפות במבואות הרי שומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ד-קע"ה.
מסע בזק משוריין 1919 (תכנית מבשרת העתיד של גנ' פולר — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ח-קע"ט (55).
התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק, מיוז — ז/קע"ח-קע"ט.
וכן הספרים: 2, 6, 18, 20 — ראה נספח ב'.

מלחמת-העולם השנייה

- משימות יחידות-סיור בשריון — א.א. אל"מ — קס"ד (18).
טילים פרימיטיביים מה לקהיהם? — פ. ג'ונסון — קס"ו (15).
רעיונות שהיו מעשים (עם "זכרונות" של ב.ה. לידלהארט) — א. גלילי, אל"מ — קס"ח (17).
הנחיתה בפלליו — בעיני טנקיסט — א. א. ברוקס, מיוז, ארה"ב — קס"ח (21).
התפתחות הטקטיקה הסובייטית (במלחמת-העולם השנייה) — פ. קורוצ'קין, גנ' פרופ' — קס"ט (15).
"לקסיקון הגבורה" — י. סלוצקי, ד"ר — קס"ט (46).
24 השעות הראשונות — ו. בלייקלי, מיוז — ז/קס"ט.
המלאכים בלוס-אנג'לס — פ. ג. פוט, מיוז, ארה"ב — ז/ק"ע.
בירי-חיים, הגנה במדבר — א. מרקאן — קע"א (19).
המדרון האחורי — זאב, סא"ל — קע"א (23).
סוד מבצע "אלסוס" (פרשיות נעלמות) — ז/קע"א.
פרשת המלבורג (ארועי קרב) — מ. בלומנטון, מיוז — קע"ב (14).
בעית חיל הרגלים בהגנה — מ. ניר, סא"ל — קע"ג (16).
"בית על גלגלים" — י. מהרריק, סא"ל ד"ר ז"ל — קע"ג (37).
סוללת טילים V-2 בעמדת שיגור — קע"ג (45).
כוחות המגן הישראליים — מהאחזקת להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
מן הלוח הצבאי (הפלישה לסוריה ב-1941) — קע"ו (17).
לחמת מנהרות — י. פורמן — ז/קע"ו.
המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'ויקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).
פגעיו ולקחיו של מפקד בריגדה (האימון והשתקפותו בשדה-הקרב)

- ב. ולאדימירוב, גנ' לוויט, ברה"מ — קע"ז (35).
מסע בזק משוריין 1919 (התכנית מבשרת העתיד של גנ' פולר — י. ואלד, אל"מ, ד"ר — קע"ח-קע"ט (55).
תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
וכן הספרים: 1, 4, 5, 8, 12, 16, 18, 22, 27, 28 — ראה נספח ב'.

מלחמת-הקוממיות

- על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).
הצבא מנצח תמיד (מתוך "פרעה האדום") — פ. מאיר-ראנק — ז/קס"ט.
יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).
כוחות המגן הישראליים, מהאחזקת להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
הפגישה שכזאת (סיפור קרב אנשי חיל שריון) — י. דורנה — ש/11 (16).
וכן הספרים: 12, 15, 19 — ראה נספח ב'.

מלחמת-קוריאה

- כיצד היית נוהג אתה — קס"ג (31).
משימות יחידות-סיור בשריון — א.א. אל"מ — קס"ד (18).
מדברי מנהיג מלחמה, וינסטון צ'רצ'יל — קס"ד (27).
המדרון האחורי — זאב, סא"ל — קע"א (23).
בעית חיל-הרגלים בהגנה — מ. ניר, סא"ל — קע"ג (16).
חאן יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).
נסיגנות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ה-קע"ט (17).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).

מנהיגות

- הצורך בהעזה בקרב — ה. ל. בל, מיוז, אוסטרליה — ז/קס"ו.
קפיטן מ' — ו. מ. סאמרס, ק"פ — קס"ז (28).
פעולת כנרת, מנהיגות בקרב — מ. גור, אל"מ — קע"ב (3).
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).
פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).
פלוגה בפעולות תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).
מנהיגות (מתוך הרצאה למפקדים זוטרים) — ש/13-14 (22).

מנהל

- דרך צלחה שנת 1984 — א. אופלר — ח/23 (33).

מסוק

- מסוק ה"סקאוט" לאוירית הצבא בבריטניה — קס"ג (55).
מסוקיסר צרפתי — קס"ה (43).
אבידות המסוקים בויאט-נאם — מה הם? — הדיס — קס"ז (29).
מסוק מוטס — קס"ז (45).
מבצעי מסוקים חמושים — צ. ט. אוסטיק, ק"פ — ז/קס"ז.
מסוק סיור חדש "אורפיאוס" בצבא צרפת — קס"ט (51).

„עגורן מעופף“ CH-54A, ארה"ב — ק"ע (10).

מהפכה בהטסת גייסות — ק"ע (11).

ניצול מסוקים בצבא ברה"מ — קע"ג (47).

לחמה „ניידת-אוויר“ בויאטנאם — ג', האר"ט — צ/ק"פ.

האם זה טנק העתיד — מסוג CH-47A, ארה"ב — ח/22 (38).

מערכת ה-TOW במסוקים — ח/24 (30).

„מערכות“

ברכת ראשהממשלה ושרהבטחון ל. אשכול לרגל 25 שנה למערכות — קס"ב (2).

ברכת ראשהממשלה ושרהבטחון לרגל תערוכת הספרות הצבאית במלאת 25 שנה ל„מערכות“ — קס"ט (2).

בפרוס יום העצמאות, אגרת מאת ל. אשכול, ראשהממשלה ושרהבטחון — קע"ד-קע"ה (6).

מערכת-סיני

כך נמשכת השלשלת — מן הטסים ל„קדש“ ועד עומסי בטחוננו כיום — ש. פרס, טגן ושרהבטחון — קס"ג (3).

החיילים המצריים — שבויי סיני — „חוקר“ — קס"ג (8).

מבצע „ברזל מן הים“ — א. א., אל"מ — קס"ג (12).

הצבא מנצח תמיד (מתוך „פרעה האדום“) — פ. מאיר-ונקה — צ/קס"ט.

כוחות המגן הישראליים — מאתמול להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).

בעשור ל„קדש“ — לוי אשכול, ראשהממשלה ושרהבטחון — קע"ח-קע"ט (10).

לקחי סיני — י. רבין, רב-אלוף — קע"ח-קע"ט (12).

נסיגנות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).

ניצול ההפתעה במבצע „קדש“ — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט (23).

תנופת המסע — נ. אלתרמן — קע"ח-קע"ט (23).

מערכת סיני בתמונות — קע"ח-קע"ט (28).

קשר בסיני (סיפור-קרב) — ש/13-14 (4).

אלה קרבות השריון ב„קדש“ — מ. ברקאי — ש/16-17 (3).

„קדש“ בתמונות — ש/16-17 (24).

וכן הספרים: 30 — ראה נספח ב'.

מפקד

לקחי הדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).

ה"מ"כים בהדרכה (מבעיות יום-יום) — ב. כנען, טרן — קס"ג (23).

מחשבות על ההדרכה — ג'. ק. מרשל, גנ' — קס"ג (28).

טיפול מונע ואחזקה — אחריות המפקד — מ. צפורי, סא"ל — קס"ג (49).

היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות? — ג'. ג. שניצר, קפ"ר, ארה"ב — קס"ד (51).

הכשרה אוניברסיטאית לקצינים בשירות-קבע — נ. סולומון, טרן — קס"ד (54).

...ועוד על מ"כים (בעקבות רשימה של ב. כנען) — אמת, טרן — קס"ה (32).

מפקדי צנחנים סובייטיים מספרים על לקחיהם — קס"ו (36).

הצורך בהעזה בקרב — ר. ל. בל, מיוז, אוסטרליה — צ/קס"ו.

קפיטן מ' — ו. מ. טאמרט, קפ"ר — קס"ז (28).

הק-שב! הרס"רים משיחים — עיבוד ת. זאבי — קס"ז (30).

הקצין הזוטרי (שיחת מפקדים) — קס"ח (12).

מפקד הפלוגה — מהרהוריו ובעיותיו — אמת, טרן — קס"ח (15).

כיצד ליצור הודעות בגדוד — זאב, סא"ל — קע"ד-קע"ה (17).

פלוגה בפעולת תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).

פלוגה בפעולת תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).

ממה ייבן חינוך הקצין? — מ. פעיל, אל"מ — ק"פ (14).

פלוגה בפעולת תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).

מפרץ פרסי

נסיכויות המפרץ הפרסי, ההורים לקראת המחר — א. טופר — קע"ו (27).

מצביאים ואישים

ברכת ראשהממשלה ושרהבטחון לרגל 25 שנה ל„מערכות“ — קס"ב (2).

ברכת ראשהממשלה ושרהבטחון לרגל פתיחת תערוכת הספרות הצבאית במלאת 25 שנה ל„מערכות“ — קס"ט (2).

ד. בן-גוריון

ברכת צה"ל במלאת 80 שנה לבן-גוריון — קע"ח-קע"ט (2).

קטעים מספרו „צבא ובטחון“ — קע"ח-קע"ט (5).

לזכרו של האלוף פרופ' י. רטנר — קס"ה (3).

ל. הארט

רעיונות שהיו למעשים (עם „זכרונות“ של ב.ה. לידל הארט) — א. גלילי, אל"מ — קס"ח (17).

לזכרו של רפאל לב, ממניחי יסודות ההדרכה — קע"ד-קע"ה (9). הרצל

הגיגי הצבא של תיאודור הרצל — ל. קלצ'בסקי — קע"ח-קע"ט (29). ג'. ק. מרשל, גנ'

מחשבות על הדרכה — קס"ג (28).

בפרוס יום העצמאות — אגרת מאת לוי אשכול — קע"ד-קע"ה (6). בעשור ל„קדש“ — לוי אשכול, ראשהממשלה ושרהבטחון — קע"ח-קע"ט (10).

ג'.פ.צ. פולר

איש צבא שחרג מהמקובל — י. ואלד, אל"מ ד"ר — קע"ד-קע"ה (49).

ו. צ'ויקוב

המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'ויקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).

ו. צ'רצ'יל

מדברי מנהיג מלחמה — קס"ד (27).

הדרך שעשה צה"ל — י. רבין, רב-אלוף — קס"ב (8).

לקחי סיני — י. רבין, רב-אלוף — קע"ח-קע"ט (12).

וכן הספרים: 2, 25 — ראה נספח ב'.

מצרים

החיילים המצריים — שבויי סיני — „חוקר“ — קס"ג (8).

משמעת וטכסים

- הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, סא"ל — קס"ג (32).
סיפורו של טנקיסט — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ג (37).
קפיטן מ' — ו. מ. סאמרס, קפ" — קס"ז (28).
...הקישב! ה"רס"רים משיחים — עיבדה ת. זאבי — קס"ז (30).
הרהורים בנושא המצעדים — נפתלי, סא"ל — קס"ח (48).
ההדרכה בצבא ארה"ב — י. גביש, אלוף — קע"ב (24).
אגרון הפלדה של "חיילי השוקולדה" — א. חשביה — ק"פ (49).

משמעת מבצעית

- הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, סא"ל — קס"ג (32).
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).

מש"ק

- החיילים המצריים, שבויי סיני — "חוקר" — קס"ג (8).
לקחי ההדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).
ה"מ"כים בהדרכה (מבעיות יום-יום) — ב. כנען, סרן — קס"ג (23).
בית ספר לי"מ"קים בחיל-האוויר המערב-גרמני — קס"ד (56).
...ועוד על מ"כים (בעקבות רשימתו של סרן ב. כנען) —
אמתי, סרן — קס"ה (32).
אקדמיה לסמלים בארה"ב — קס"ה (48).
המארינס מאמנים מדריכים של הצבא — קס"ו (43).
...הקישב! ה"רס"רים משיחים — עיבדה ת. זאבי — קס"ו (30).
מפקד פלוגה — מבעיותיו והרהוריו — אמתי, סרן — קס"ח (15).
משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג'. אייטער, לויט-קול' —
ק"פ (11).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).
רביסמל של הצבא בארה"ב — ק"פ (52).

מתודיקה

- לקחי הדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).
עקרונות פסיכולוגיים בהדרכה צבאית — י. רוננברג, ד"ר —
ש/15 (13).

נורבגיה

- התארגנות מחדש של צבא נורבגיה — קס"ג (55).
השימוש בסוסים בצבא נורבגיה — קע"ב (43).
נשק קל בארצות הסקנדינביות — קע"ז (44).
וכן הספרים: 8 — ראה נספח ב'.

נחיתה ימית

- נחיתות אמפיביות — תרגיל נחיתה ב"מערב" — קס"ד (34).
תכונה אמפיבית ב"מזרח" — קס"ד (35).
נחיתה רבתי באזור היסדהיכון, ארה"ב — קס"ה (14).
תמרון נחיתה בספרד — קס"ה (48).

- התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, סא"ל — קס"ד (23).
חימושה החדש של מצרים, טילי נאצר ומטוסיו — קס"ד (30).
מסע-תימן המצרי — א. רבינוביץ, סגן — קס"ה (26).
"קטיושות" צ'כיות בחימוש שכננו — הדים — קס"ו (4).
על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרקבי, אלוף — קס"ו (5).
מלחמתו הגרעינית של דלפון — ל. ביטון — קס"ו (12).
מנט'מ את-תחריר אל-פלסטיניה ("ארגון השחרור הפלשתינאי")
— א. סודאי — קס"ז (15).
הצבא מנצח תמיד (מתוך "פרעה האדום") — פ. מאיר-רנקה —
צ/קס"ט.

המלחמה בתימן והסכם ג'דה — יונה, רס"ן — ק"ע (12).

הצבא המצרי — קע"א (12).

הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת צבאית) — מ. גור, אל"מ —
קע"ג (3).

יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).

חאן-יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).
נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. סופר —
קע"ו (27).

"עמק חדש" — קע"ו (34).

הערס והסכר (קטעי כתבה) — קע"ז (32).

נסיגות סיני — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (17).

ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — מ. אילן, סא"ל — קע"ח-קע"ט
(23).

הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) —
א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
וכן הספרים: 1, 4, 13, 25, 28, 30 — ראה נספח ב'.

מרגמה

- מחלקת המרגמות, דרכי אימונה והפעלתה — ח. ניצן, רס"ן —
קס"ח (45).
"הוביצר-מרגמה" "שעטנו", ארה"ב — ק"ע (45).
מרגמה פינית "נשברת" — קע"א (30).

נאט"ו

- אימון טייסים מערב-גרמניים בסרדיניה — קס"ג (55).
כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
ברירות המורות בפני בריטניה — א. ביון — קס"ד (12).
מטווח טילים של נאט"ו בכרתים — הדים — קס"ה (8).
בית קבע במפקדת נאט"ו בארה"ב — קס"ט (51).
רויאל פלש — תחרות מטוסי-סיוור של נאט"ו — ק"ע (42).
פצצה גרעינית במטוסי חיל האוויר המערב-גרמני — קע"א (7).
משחק מלחמה של נאט"ו בלוקסנבורג — קע"ד-קע"ה (56).
המגמה — מטוס מובהק לסיוע התקפי — ו. נ. פריק, ד"ר —
קע"ח-קע"ט (47).

"סירת-גב" גרמנית — קס"ה (44).

גיפ אמפיבי — קס"ז (4).

הנחיתה בפליו — בעיני טנקיסט — א. א. ברוקס, מיר, ארה"ב — קס"ח (21)

כלי רחף — קע"ז (18).

וכן הספרים: 6, 11, 22, 27, 30 — ראה נספח ב'.

ניו-זילנד

השתתפות סמלית של הצבא הניו-זילנדי בויאטנאם — קע"ב (43).

ניידות

כלי-רכב לשטחים, "בלתי-עבירים", Trespasser, צבא ארה"ב — קס"ט (48).

דיבזית סער ניידת-אוויר, ארה"ב — קע"ע (8).

מהפכה בהטסת גייסות — קע"ע (11).

"משאית כיס" יבילת-אוויר FNAS-24, ארה"ב — קע"ע (45).

מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).

מטוס תובלה בריטי — קע"ח-קע"ט (64).

לחמה "ניידת-אוויר" בויאטנאם — ג. האריס — צ/ק"פ.

אווירת בחולות — ס. נייט וד. ו. בוט — פ/11 (9).

שיטות לבדיקת עבירות קרקעיות — נ. טטניץ — ח/19 (27).

ניידות מוגברת ליחידות לוגיסטיות — נ. א. פורטון, מיר — ח/22 (34).

ניידות מוגברת ליחידות-לוגיסטיות — נ. א. פירטון, מיר — ח/22 (32).

ניקרגואה

הבריגדה הלטינו-אמריקאית ברפובליקה הדומיניקנית — ק"פ (52).

ניתוח אירוע

ניתוח הארוע — אמצעי הדרכה — "אלף", אל"מ — קס"ג (25).

כיצד היית נוהג אתה? — קס"ג (31).

ניתוחי ארוע — כיצד? — ש. בר-ניב סא"ל — קס"ד (37).

ניתוח ארוע — כיצד — נפתלי, סא"ל — קס"ו (51).

ניתוח מערכות

מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג, ארה"ב — צ/קס"ח.

ניתוח מערכות-נשק וחקר ביצועים — י. יעקוב, אל"מ — קס"ט (10).

נסיגה

עניין של השהיה — ג. מ. טרונסרו, מיר — צ/קס"ד.

שיטה להערכה של תכנוני טנקים — ר. מ. אוגורקיביץ — ש/15 (30).

נשק (כללי)

נשק קל בארצות הסקנדינביות — קע"ז (44).

נשק נ"ט על פרשת דרכים — פ. קולאשסקי, קפ" — קע"ח-קע"ט (61).

מנחיתי זעזועים ישמרו על כתפך — ח/16 (39).

רימונים מאז ועד היום — ג. קרוסמן, קול' — ח/24 (28).

רימונים מאז ועד היום — ג. קרוסמן, קול' — ח/25 (35).

וכן הספרים: 21 — ראה נספח ב'.

נשק גרעיני

מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — ד. לאנג, ארה"ב — צ/קס"ח.

בין סין לבין ברית-המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב רס"נ — ק"ע (43).

סוד מבצע "אלסוס" (פרשיות נעלמות) — צ/ק"ע.

תמורה במאזן הטילים — ו. ביצ'ר — קע"א (3).

טיליה החדשים של ברה"מ במצעד 1965 — קע"א (6).

פצצה גרעינית במטוסי חיל-האוויר המערב גרמני — קע"א (7).

יכולת הפקת פצצות גרעיניות — קע"א (34).

וכן הספרים: 21 — ראה נספח ב'.

נשק נ"ט

רכב-הטילים ה"נ"ט הסובייטי — קס"ד (50).

טיל נ"ט ליחיד "בנטאם", שבדיה — קס"ו (42).

טיל נ"ט (TOW), ארה"ב — קס"ו (52).

לקראת טילים נ"ט "אוטומטיים", ברה"מ — קס"ו (53).

מטול נ"ט ומטול רימונים, LAW, M-72 HEAT, צבא ארה"ב — קס"ח (49).

"קרל גוסטב" בקנדה — ק"ע (28).

טילים ומטולים נ"ט — צ/ק"ע.

מדוע "אנטק"? — ר. אמנט, קפ", ארה"ב — צ/ק"ע.

טיל נ"ט "בנטאם" ב"חרמ"ש השבדי — קע"ב (29).

תותח צ'כי קל בן 82 מ"מ — קע"ב (39).

תול"ר אמריקאי מחודש M-40 A-1 — קע"ב (39).

טיל דור-כליתי נגד טנקים ונגד-גרילה, ארה"ב — קע"ג (7).

נגמ"ש אמריקאי משחית טנקים M-113 — קע"ג (46).

פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שר-אל, אל"מ — קע"ד — קע"ה (32).

נשק נ"ט על פרשת דרכים — פ. קולאשסקי, קפ" — קע"ח-קע"ט (61).

משחית-טנקים יבילת-אוויר, בולגריה — קע"ח-קע"ט (64).

כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים? — מ. בר כוכבא (בריל), סא"ל — ק"פ (38).

תותח ללא רתע "קרל גוסטב" M-2 — ש/11 (33).

טילים מונחים נ"ט סובייטים "SWATTER/SNAPPER" — ש/12 (27).

טילים נ"ט — מתוך INTERAVIA — ש/12 (38).

ה"שיללה" על טנק M-60 — ש/15 (21).

רקטת בזוקה M-24, ארה"ב — פ/15 (27).

חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא הצרפתי — מ. סבריו — פ/19 (13).

הבו נשק אישי מעולה — ח/16 (2).

רובה הפועל על-פי עקרון ה"לור" — ח/17 (40).

"משמיד טנקים" חדש בן 90 מ"מ, M-97, ארה"ב — ח/17 (13).

- רובה אוטומטי היורה טילים „אברוק” 15—40 — ח/19 (36).
שימושים נוספים במערכת ה-TOW — ח/20 (37).
קיום בהתפתחותם של טילים נ”ט — א. לביא — ח/23 (2).
כדור ואקדה חדישים „דאדיק” — ח/23 (38).
„העקרב” — תת-מקלע צ’כוסלובקי חדש — ח/24 (24).
מערכת ה-TOW במסוקים — ח/24 (30).
פיתוחים נוספים במערכת ה-MAW — ח/24 (39).
פיתוחים נוספים במערכת ה-MAW — ח/25 (37).

נשק נ”מ

- רגלי נגד מטוס (על Redeye) — קס”ג (41).
הוק — קס”ז (5).
ה„טרפן” — בנטרפים, ארה”ב — קס”ז (13).
רכב-שריון נ”מ שבדי VEAK-40 — קס”ז (54).
טיל נגד טילים „ספרינט” — קס”ז (54).
ה„הוק” בפעולה — קס”ח (30).
נשק חי”ר כנשק נ”מ (לקח ויאט-נאם) — קס”ח (49).
תותח נ”מ כפול קנה בן 85 מ”מ בשביצריה — קס”ט (51).
„הוק” מתנייע בצבא ארה”ב — קע”א (30).
טילים סובייטיים נ”מ בויאט-נאם — קע”ב (37).
הגנה נ”מ ביחידות שדה, יתרוגותיו של הטיל — קע”ב (40).
תותח ומערכת הגילוי — פ. ואן-פלס, לויט-קול — קע”ב (41).
נגמ”ש עם תותח נ”מ ומשגרי רקטות בצבא האוסטרי — קע”ב (43).
תותח נ”מ יוגוסלבי חדש, 20 מ”מ — קע”ג (46).
רכב נ”מ צ’כי — קע”ג (46).
פגע במטוס (לקח ויאט-נאם) — קע”ד-קע”ה (50).
נשק רובאי נגד מטורות אויר — מקור סובייטי — קע”ד-קע”ה (53).
טנק נ”מ צרפתי מכון מכ”מ — קע”ו (40).
טיל נ”מ סובייטי במונגוליה — ק”פ (52).
ה„הוק” מושב על כלי רכב זחלי — ח/20 (20).
ה„ספרינט”, טיל נגד טילים — ח/20 (39).
שליבים בהתפתחות תותחי 20 מ”מ — נ. זחר — ח/22 (2).
נשק שבדי חדש L/70, תותח 40 מ”מ — ח/22 (37).

נשק קל

- כדור כפול קליע, ארה”ב — קס”ד (33).
הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא”ל — קס”ד (40).
מקלע רב-תכליתי חדש G.P.M.G. — קס”ה (45).
קרבין דני חדש — Madsen-A — קס”ז (50).
נשק חי”ר כנשק נ”מ (לקח ויאט-נאם) — קס”ח (49).
מטול נ”ט ומטול רימונים M-72 HEAT, LAW — קס”ח (49).
מקלעים באש קרב M-60, ארה”ב — קס”ח (50).
הקרבין האוטומטי 4, צבא שבדיה — קס”ח (51).
זריקת רימוני יד מתוך נגמ”ש — ר. ניקולנקו, קול — קס”ט (43).
משגר טילים לפרט „אברוק” 15—40 — קס”ט (48).
הקנה הקר ובכל זאת „בול” — א. אליז — קע”ע (35).
מקלע רב תכליתי חדש בצבא הצ’כי — קע”ג (44).
רובה צרפתי חדש FR-F1 — קע”ג (44).
רובה-סער קלשניקוב בצבא ההונגרי — קע”ג (44).
פניו המשתנים של החימוש החדש — י. שריאל, אל”מ — קע”ד-קע”ה (32).
פגע במטוס (לקח ויאט-נאם) — קע”ד-קע”ה (50).
נשק רובאים נגד מטורות אויר — מקור סובייטי — קע”ד-קע”ה (53).
נשק-טילים אישי, ארה”ב — קע”ד-קע”ה (55).
נשק קל בארצות סקנדינביה — קע”ז (44).
מטולי רימונים ב„שרידן” האמריקאי — קע”ז (47).
הדרכה בשיטת התרגולות — ג. נאגל, סא”ל — קע”ה-קע”ט (52).
כיצד פועל אקדה הרקטות החדש „גירוגייט” — ח/22 (21).
אימונים מאז ועד היום — ג. קרוסמן, קול — ח/24 (28).
וכן הספרים: 21 — ראה נספח ב’.

ס

- פעולות גולני (תאופיק וגוקייב) — מ. גור, אל”מ — קע”ד-קע”ה (18).
מן הלוח הצבאי (הפלישה לסוריה ב-1941) — קע”ו (17).
בין הפיכה להפיכה, פרקי סוריה — מרום, סא”ל — קע”ז (26).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע”ח-קע”ט (35).
וכן הספרים: 13 — ראה נספח ב’.

סיוור

- מסוק „סאקוט” לאוירית הצבא בבריטניה — קס”ג (55).
משימות יחידות-סיוור בשריון — א. א. אל”מ — קס”ד (18).
מערך סיוור דיביזיוני (הדוגמה המערב-גרמנית) — קס”ז (22).
„פינג פונג” — טיל סיוור-צילום, צבא ארה”ב — קס”ח (53).
מערך סיוור דיביזיוני (הדגם הסובייטי) — „סוקר” — קס”ט (22).
נצל את סייריך — ג. ק. רוברטון, לויט — קע”ע (26).

סודאן

- סודאן, אכולת הניגודים — א. רבינוביץ, טגן — קע”א (13).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע”ח-קע”ט (35).
וכן הספרים: 13 — ראה נספח ב’.

סוריה

- „קטיושות” צ’כיות בחימוש שכננו — הדים — קס”ו (4).
על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרקבי, אלוף — קס”ו (5).
מיהפצון — א. בן-יצחק, רס”נ — קס”ח (3).
צבאה של סוריה (במבט גרמני) — ו. פוגל, לויט, גרמניה — קס”ט (34).
פעולת כנרת — מנהיגות בקרב — מ. גור, אל”מ — קע”ב (3).

הפגישה שכזאת (ספור מלחמת-השחרור) — 1. דורנה — 11/ש/24.
הקשר בסיני (סיפור-קרב) — 13-14/ש/4.
וכן הספרים: 1 — ראה נספח ב'.
ספרד
חימושה החדש של מצרים, טילי נאצר ומטוסיו — קס"ד (30).
נחיתה רבתי באזור הים התיכון — קס"ה (14).
תמרון נחיתה בספרד — קס"ה (48).
חידוש פני הצי להגנת החופים בספרד — ק"ע (48).
טילים ומטוסים ג"ט — צ/ק"ע.
ספרות-צבאית (בקורת וביבליוגרפיה)
"הנילוס הכחול" — ח. שקד — קס"ה (40).
רעיונות שהיו מעשים (עם "זכרונות" של ב.ה. לידלהארט) — א. גלילי, אל"מ — קס"ח (17).
אטלס המזרח-התיכון — ח. שקד — קס"ט (47).
"לקסיקון הגבורה" — י. סלוצקי, ד"ר — קס"ט (46).
בין סין לבין ברית המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — ק"ע (43).
המערכה על סטלינגרד (זכרונות מרשל ו. צ'ויקוב) — ג. מרדכי, אל"מ — קע"ז (9).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).
ספרים בהוצאת "מערכות"
חניבעל — ה. למב — קס"ג (15).
אוגוסט 1914 — ב. טוכמן — קס"ד (29).
על אמנות המלחמה — נ. מקיאווי — מקס"ה (41).
ללא עקבות — א. יונה — קס"ה (42).
מבצע חיל הים במלחמת הקוממיות — א. טל — קס"ו (28).
השמש לא עמד דום — מ. לרקין — קס"ו (28).
גשר ללא מעקה — א. סופר — קס"ז (27).
אל-כשל — י. בורדיק ור. וילאר — קס"ח (34).
דוח סוכן 24 — ג. סאנסטבי — קס"ח (34).
עלילות שי — א. דקל — קס"ט (38).
פרעה האדום — פ. מאיר-רונקה — קס"ט (38).
ראשי-חנית — ג'. אלטיירי — קע"ב (38).
הנילוס הלבן — א. מורדה — קע"ג (22).
ההרפתקה האטומית — ב. גולדשמיט — קע"ג (22).
חרב ישועות — י. ברייטס — קע"ד-קע"ה (54).
המשימה רכש — פ. וזה — קע"ד-קע"ה (54).
מזימות במלחמה — מברק צימרמן — ג. טוכמן — קע"ד-קע"ה (54).
רודף המרגלים בקהיר — א. ו. סאנסט — קע"ו (26).
אדום של חאקי — י. מהרייך, סא"ל ד"ר, ז"ל — קע"ז (34).
מרוכה הקשת עד פצצת המימן — ב. ו. ברודי — קע"ז (34).
הכיבוש הגדול — מ. פראודין — קע"ח-קע"ט (50).
הם צנחו בלילה — ס. ל. א. מרשל, בריג"ג — קע"ח-קע"ט (51).
ריגלתי בארצות הברית — פ. מונט, קול' — קע"ח-קע"ט (51).
גליפולי — א. מורדה — ק"פ (18).
טוברוק — מ. קרבר, גנ' — ק"פ (18).

סיוור עוצבתי, דגמים ומגמות — קע"ד-קע"ה (26).
סיוור משוריין, קדוקטרינה המערב-גרמנית — ג. שימק, קפ', ארה"ב — 12/ש/11.
טקטיקה של מחלקת סיוור משורינת — ו. נ. נוי, לויט', ארה"ב — 12/ש/21.
סיירי השריון במסע לתוך הערבה — 13-14/ש/29.

סין

המדים בצבא סין — קס"ו (56).
קצינים בכירים בצבא סין, "הולכים אל העם" — קס"ז (56).
אנשי צפרדע בפורמוזה — קס"ח (54).
בין סין לבין ברית-המועצות (סקירת ספרו של ד"ר א. הראל) — ל. מרחב, רס"נ — ק"ע (43).
ביטול סימני הדרגות בצבא — קע"ז (48).
לחמת מנהרות — י. פורמן — צ/קע"ו.
על מלחמה חתרנית, "נוסח מארצה-טונג" — פ. מיכאל, סא"ל — קע"ז (20).

סיפור-קרב

סיפורו של טנקיסט — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ג (37).
מארב לרכב (סיפור-קרב) — נ. ו. מקולי — צ/קס"ג.
עניין של השהיה (סיפור-קרב מויאט-נאם) — צ/קס"ד.
המטחים הראשונים "קטישוות" באירועי-קרב — ערוך ע"ל מרחב, רס"נ — קס"ה (20).
המלחמה בדרכים בויאט-נאם — ו. ס. דיוקס, קפ', ארה"ב — צ/קס"ה.
פואוק צ'או: הגנת מוצב — נ. קים טוא, לויט' — צ/קס"ז.
הפשיטה על תחנת השידור ברמאללה — מ. צפורי, סא"ל — קס"ז (47).
הנחיתה בפליו — בעיני טנקיסט — א. א. ברוקס, מיור, ארה"ב — קס"ח (21).
לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).
ה"מלאכים" בלוס-באנוס — פ. ג'. פוט, מיור, ארה"ב — צ/ק"ע.
פעולת כנרת — מנהיגות בקרב — מ. גור, אל"מ — קע"ב (3).
פרשת המלבורג, ארועי קרב — מ. בלומנסון, מיור — קע"ב (14).
הפשיטה על שדה-התעופה, לוד 1946 — מ. צפורי, סא"ל — קע"ב (21).
מארבים בויאט-נאם — מ. ו. בראון — צ/קע"ב.
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור אל"מ — קע"ג (3).
בית על גלגלים — י. מהרייך, סא"ל, ד"ר, ז"ל — קע"ג (37).
יומה של ניצנים — קע"ד-קע"ה (10).
פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).
התקפות בהרי שומרון לפני מ"ח שנים — ה. אר. לוק, מיור — צ/קע"ז.
התקפות בהרי שומרון — ה. אר. לוק, מיור — צ/קע"ח-קע"ט.

הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי)
א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

ערב-הסעודית

מסע-תימן המצרי — א. רבינוביץ, סגן — קס"ה (26).
על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).
המלחמה בתימן והסכם ג'דה — יונה, רס"נ — ק"ע (12).
נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. סופר — קע"ו (27).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי)
— א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

מערכת קירור חדשה למנועי דיזל — ח/19 (35).
האם אנזיך מצלצלות? — ח/19 (36).
הקריטריונים לבחירת מנוע תעשייתי קטן — א. רמון — ח/20 (10).
הקריטריונים לבחירת מנוע תעשייתי קטן (חלק ב') — א. רמון — ח/21 (7).
יצירת חלקים באמצעות מטלורגית האבקות — פ. ל. סיגריסט — ח/21 (15).
יחס דחיסה משתנה — ט. ג. טימוני — ח/21 (28).
מצמדי מיסב כדוריים — ח/21 (37).
מחסום הידראולי — ח/21 (38).
ישור הרתוכים מסייע לחפר — ח/22 (22).
עיבוד מתכות בעזרת חשמל — ו. ר. גולדויט — ח/23 (34).
משנה מומנט והתאמתו למנועי שריפה פנימית — א. רמון — ח/24 (31).
בטיחותם של כלי רכב — ח/25 (6).
מנוע סב דגם יונדל — ח/25 (37).
כוונת לירי-לילה — ח/25 (38).

פכיסתאן

לקחים ממלחמת הודו-פכיסתאן (קטעי כתבות) — ק"ע (21).

פסיכולוגיה

גודד סקוטי לפעולות דיכוי בצבא סואזילנד — קס"ה (48).
על מלחמה חתרנית „נוסח מארצה-טונג" — פ. מיכאל, סא"ל — קע"ז (20).
עקרונות פסיכולוגיים בהדרכה צבאית — י. רוזנברג — ש/15 (13).

פעולות תגמול

פעולת כנרת — מנהיגות בקרב — מ. גור, אל"מ — קע"ב (3).
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת צבאית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).
פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).
חאן יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).

פרשיות נעלמות

סוד מבצע „אלסוס" (פרשיות נעלמות) — ז/קע"א.

עדן

לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).
צבא ערבי חדש — חיל דרום-ערב — י. ד. לאנט, בריג' — ז/קע"ד-קע"ה.

עיראק

על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).
המרד הכורדי (קטעי כתבה) — קע"ב (35).
מרד הכורדים — א. י. יעקובס, רס"נ — קע"ד-קע"ה (39).
נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — א. סופר — קע"ו (27).

פדרצית דרום-ערב

לילות ערב (סיפור-קרב) — מ. א. ב. באנקס — קס"ט (31).
צבא ערבי חדש — חיל דרום-ערב — י. ד. לאנט, בריג' — ז/קע"ד-קע"ה.

פולין

חיילי הקומנדו בצבא הפולני — קס"ח (54).
כניסתו של טנק T-62 לצבא פולין — קע"ג (47).
טנק T-55 מיוצר בפולין — ק"פ (52).
וכן הספרים: 29 — ראה נספח ב'.

פורטוגל

הברחת מטוסים לפורטוגל — ק"פ (25).

פטרו

גמישות טקטית (לקח ויאט-נאם) — א. ב. וילר, קול', ארה"ב — ז/קע"ח-קע"ט.

פינלנד

מרגמה פינית „נשברת" — קע"א (30).

פיסיקה וטכנולוגיה

חשמול גדרות לאבטחת מתקנים — א. א. פארטרידג', מיוז, — ז/קע"א.
פניו המשתנים של החימוש החדש? — י. שראל, אל"מ — קע"ד-קע"ה (32).
מחירו של אויר נקי — י. ליטוין — ח/16 (8).
תותחים מובילים — ח/16 (39).
ריבועים במחרטה — ח/16 (40).
דיגלון לגילוי חיבור רופף — ח/16 (40).
עמידות פלסטיק בהשפעות מזג אויר — ח/17 (28).
מסננת-שמן חדשה של „מיליון-מייל" — ח/17 (37).
ברגים ומהדקים — ח/17 (38).
מידת המרווח במיסב-ההחלקה — ח/17 (39).
ריתוך באמצעות חומר-נפץ — י. גיימס — ח/18 (31).
מפנה גוים חדש — א. א. קמפיין — ח/18 (35).
מבנה חדיש לגנרטור שקט — ח/18 (38).

פשיטה

- הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).
פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד — קע"ה (18).
ח'אן-יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).
פלוגה בפעולות תגמול — ראשית של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).

צ

צה"ל

- חצי יובל למערכות ישראל — ש. פרס, סגן שר-הבטחון — קס"ב (5).
הדרך שעשה צה"ל — י. רביג, רב-אלוף — קס"ב (8).
כך נמשכת השלשלת, מן הטסים ל"קדש" ועד עומסי בזהוננו כיום — ש. פרס, סגן שר-הבטחון — קס"ג (3).
מבצע ברזל מן הים — א. א. אל"מ — קס"ג (12).
לקחי הדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).
הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, סא"ל — קס"ג (32).
הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
צעדת 4 הימים, בהולנד ובישראל — י. זייד, סא"ל — קס"ד (45).
הכשרה אוניברסיטאית לקצינים בשירות קבע — נ. טולמון, סרן — קס"ד (54).
להעלות רמתם של חיילי החובה — י. פיפרברג, סג"מ — קס"ד (55).
לזכרו של האלוף י. רטנר — קס"ה (3).
ייחוד ה"חרמ"ש — ב. כנען, סרן — קס"ה (17).
מעמדו של אזרח עובד-צה"ל — י. בריהודה, רס"ג — קס"ה (33).
התחרות — גורם באימוני חי"ר מילואים — משה, רס"ן — קס"ה (34).
צעדת 4 הימים — ש. אמבר, אל"מ — קס"ה (35).
על הפנימיה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי — א. אורן, סא"ל — קס"ה (36).
צבא ארץ העורים — ש. גבעולי, סא"ל — קס"ו (29).
על שיטת אימונים חדשה — נפתלי, סא"ל — קס"ו (39).
השירות המקוצר ובעיותיו — י. גביש, אלוף — קס"ז (36).
בסימן התחפרות, על אימוני מילואים (שיחת מפקדים) — קס"ז (38).
על עבודת מטה — נפתלי, סא"ל — קס"ז (42).
הקצין הזוטר — משיחת מפקדים — קס"ה (12).
מפקד פלוגה — מהרהוריו ובעיותיו — אמחי, סרן — קס"ח (15).
"אחזקת" החייל — ביעילות — ע. זהר, סא"ל ד"ר — קס"ח (42).
הרהורים בנושא המצעדים — נפתלי, סא"ל — קס"ח (48).
בית ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — ב. פייג, סא"ל — קס"ט (20).
סגל "הבטחון הלאומי" והכשרתו — ר. ורדי, אל"מ — קס"ט (39).
אימוני קיץ בגדודי מילואים — נ. טולמון, סרן — ק"ע (23).
פעולת כנרת — מנהיגות בקרב — מ. גור, אל"מ — קע"ב (3).
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).
יזכור צה"ל חלליו — קע"ד-קע"ה (3).
בפרוס יום העצמאות, אגרת ראש-הממשלה ושר-הבטחון לוי אשכול — קע"ד-קע"ה (6).

צבא מלואים

- חידוש באימוני חיילי המילואים בצ"ח — קס"ד (56).
התחרות — גורם באימוני חי"ר-מילואים — משה, רס"ג — קס"ה (34).
יחידות הקומנדו בחיל האזרחים האוסטרלי — קס"ה (48).
על שיטת אימון חדשה — נפתלי, סא"ל — קס"ו (39).
בסימן התחפרות על אימוני מילואים — שיחת מפקדים — קס"ז (38).
אימוני קיץ בגדודי מילואים — נ. טולמון, סרן — ק"ע (23).
כוחות המגן הישראליים — מהאומלל היום — י. אלוף, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
"זיעה ואבק" ורוחנו חזק, אימון מילואים — ש/12 (17).
קציני מילואים מספרים (חח"ג) — ב. זהבי — ש/12 (35).

צבא סדיר

- הדרך שעשה צה"ל — י. רביג, רב-אלוף — קס"ב (8).
לקחי הדרכה במסגרות גדולות — י. גביש, אלוף — קס"ג (21).
המ"כים בהדרכה (מבעיות יום-יום) — ב. כנען, סרן — קס"ג (23).
היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות? — ג. ג. שניצר, קפ"ר, ארה"ב — קס"ד (51).
הכשרה אוניברסיטאית לקצינים בשירות קבע — נ. טולמון, סרן — קס"ד (54).
להעלות רמתם של חיילי החובה — י. פיפרברג, סג"מ — קס"ד (55).
ועוד על מ"כים (בעקבות רשימה של ב. כנען) — אמחי, סרן — קס"ה (32).
צרפת — לשילוב "צבא מקצועי" ו"שירות-סלטיבי" — קס"ז (10).
השירות המקוצר ובעיותיו — י. גביש, אלוף — קס"ז (36).
"אחזקת" החייל — ביעילות — ע. זהר, סא"ל, ד"ר — קס"ח (42).
צבאה של סוריה, במבט גרמני — ו. פוגל, לוי"ט — קס"ט (34).
התחלה קשה — ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים — צ. אלוף, אל"מ — קע"ב (30).
כוחות המגן הישראליים — מאתמול היום — י. אלוף, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
פלוגה בפעולות תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).
הגיגי הצבא של תיאודור הרצל — ל. קלצ'בסקי — קע"ח-קע"ט (29).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).
רבי-סמל של הצבא בארה"ב — ק"פ (52).

צליחת מכשולי-מים

- „סירה גב“ גרמנית — קס"ה (44).
תמרון „מהלומת מדבר“ — ה. רואץ, לויט-קול, ארה"ב — צ/קס"ה.
צליחת מכשולי-מים, נוסח סובייטי — קס"ו (40).
גיפ אמפיבי — קס"ז (54).
מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).
רפסודת גישור מתנייעת — פ/11 (38).
גשר ביילי על נחל קנה — פ/12 (33).

צעדה

- צעדת 4 הימים, בהולנד ובישראל — י. זייד, סא"ל — קס"ד (45).
צעדת 4 הימים — ש. אמבר, אל"מ — קס"ה (35).
צעדת ארבעת הימים — לאן? — א. הלוי, סא"ל — קע"ו (38).

צרפת

- „המלחמה הגדולה“ — מ. הווארד — קס"ב (30).
הדרוש כושר גופני לחיילי המחר? — קס"ג (41).
כמה אצבעות על הנצרה? (משבר נאט"ו) — קס"ד (9).
מסוק-סער צרפתי — קס"ה (43).
מכ"מ הרגלים הצרפתי „ראזורה“ — קס"ה (44).
החי"ל במתקפת האביב 1945 באיטליה — מ. גיחון, סא"ל — קס"ו (18).
מדים חדשים לצבא צרפת — קס"ו (42).
לקראת טילים נ"ט „אוטומטיים“ — קס"ו (53).
ארגון מחדש לצבא צרפת — קס"ו (56).
צרפת — לשילוב צבא „מקצועי“ ו„שרות-סלקטיבי“ — קס"ו (10).
מערכת בקרת-ידי חדישה למטוסים — קס"ז (20).
ה„הוק“ בפעולה — קס"ח (30).
מדי קרב של העתיד — קס"ח (50).
כוננות אויר בצרפת — קס"ח (54).
על הפרק: טנקים חדישים — מ. ר. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).
מסוק חדש „אורפיאוס“ בצבא צרפת — קס"ט (51).
גז ככלי נשק — ג. ריימונד, ארה"ב — צ/קס"ט.
רגימנט רגלים ה-19 בצבא צרפת — ק"ע (48).
טילים ומטוסים נ"ט — צ/ק"ע.
מדוע „אנטק“? — ר. אמנט — צ/ק"ע.
טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (8).
ביר חכים, הגנה במדבר — א. מארקאן — קע"א (19).
מרכז הניסויים הצרפתי באוקיינוס השקט — הדים — קע"א (25).
רויאל פלש — תחרות למטוסי סיור של נאט"ו — קע"א (42).
שילוב פלוגת פלסים גרמנית בגדוד צרפתי — קע"ב (43).
בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — י. ואלד, אל"מ ד"ר — קע"ג (8).
מכלול התכונות חייב להיות שלם — א. זאב, סא"ל — קע"ג (32).
רובה צרפתי חדש, FR-F1 — קע"ג (44).
מדים חדשים לקציני צבא היבשה — קע"ג (47).
סיור עוצבתי — הדגם הצרפתי — קע"ד-קע"ה (26).
טנק נ"מ צרפתי מכון מכ"מ — קע"ו (40).
הענקת דגל לאגודות הוותיקות בחיל הנשים הצרפתי — קע"ו (48).
פיתוח אמצעים ל„חרמ"ש — קציני חרמ"ש בצבא צרפת — פ/15 (26).

- פעולות גולני (תאופיק ונוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).
כוחות המגן הישראליים, מהאמיל להיום — י. אלון, אלוף — קע"ד-קע"ה (57).
חאן יוניס — פלוגה בפשיטה — מ. גור, אל"מ — קע"ו (9).
צעדת 4 הימים — לאן? — א. הלוי, סא"ל — קע"ו (38).
פלוגה בפעולות תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).
סיירי השריון במסע אל תוך הערבה — ש/13-14 (29).
גלדיאטורים בשירות צה"ל (טנדר) — ח/19 (5).
וכן הספרים: 1, 7, 12, 15, 30 — ראה נספח ב'.

ציוד

- „מנשא ירך“ — קס"ג (41).
הצלפים — העבר זמנים? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
„סירת-גב“ גרמנית — קס"ה (44).
גנרטור-שדה נישא-ביד — קס"ו (52).
התקני הטסה רקטיים — ל. ג. הולט, ק"פ — קס"ז (50).
מדי קרב של העתיד — קס"ח (50).
משואת-איכון, ארה"ב — קס"ט (45).
כלי-רכב לשטחים „בלתי-עבירים“, Tres passer, צבא ארה"ב — קס"ט (48).
מטען-החייל — ק"ע (26).
„משאית-כיס“ יבילת-אוויר FNAS-24, ארה"ב — ק"ע (44).
בגדי עבודה חדשים לחיילים הסובייטים — קע"ב (43).
מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).
מצנח-מינוחה, ארה"ב — קע"ו (40).
שכלולים בפריטי ציוד הנדסי — א. רונבאום — פ/12 (6).
מוסכים מאלומיניום למטוסים, ארה"ב — פ/15 (27).
המחשב האלקטרוני — א. מילשטיין — פ/14 (17).

ציונים לשבח (עלידי ראש המטה-הכללי)

- ציונים לשבח (טור) לוי שמואל ז"ל; רב"ט פרבדה פנחס — קס"ז (3).
ציונים לשבח — חוליה נוספת במסורת החיל — ש/12 (19).
ציונים לשבח — גיבור ישראל נפגש עם בעל ציונים לשבח — ש/16-17 (53).

צ'כוסלובקיה

- חידוש באימוני חיילי המילואים בצ'כיה — קס"ד (56).
„קטיושות“ צ'כיות בחימוש שכנו — הדים — קס"ו (4).
גמ"ש צ'כי חדש, M-62 — קס"ט (48).
טילים ומטוסים נ"ט — צ/ק"ע.
תותח צ'כי קל בן 82 מ"מ — קע"ב (39).
מקלע רב-תכליתי חדש בצבא הצ'כי — קע"ג (44).
רכב נ"מ צ'כי — קע"ג (46).
גמ"שים צ'כיים חדשים — קע"ו (40).
גמ"ש צ'כי אופני OT-64 — קע"ז (47).
„העקרב“, תת-מקלע צ'כוסלובקי חדש — ח/24 (24).

חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא הצרפתי — מ. סברינו — 14/פ (13).
משפחת ה-AMX — 24/ח (7).

ק

פגעיו ולקחיו של מפקד בריגדה — ב. ולאדימירוב, גנ"לוט' — קע"ז (35).

קנדה

החלפת מטוסים בחיל האוויר של קנדה — קס"ג (55).
הצלפים — העבר זמנס? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (40).
מדי קרב של העתיד — קס"ח (50).
„קרל גוסטב“ בקנדה — ק"ע (28).
ה"חרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ב. עמידורו — ק"ע (29).
מטוס ללא טייס לקנדה — קע"ו (40).
כיסוי לשחת שועל — קע"ז (46).

ר

דגם רכב קרקע — פ/15 (28).
רכב TILCAR, ארה"ב — פ/15 (28).
משאית קלת משקל, ארה"ב — פ/15 (29).
המושב בכליירכב והתאמתו לאדם — ב. פיין — ח/16 (19).
כיווני התפתחות במנועי שריפה-פנימית — א. טרציק — ח/16 (24).
מערכת הקירור במכונית ואחזקתה — מ. ג. שולץ — ח/16 (31).
ג'יפ בריטי חדש „Mini-Moke“ — ח/16 (39).
מבנה גוף המכונית — ח/16 (40).
הבטיחות בדרכים לאור כושר הביצועים של כליירכב — י. ט. — שיטות היגוי — ח/17 (16).
מראה אוטומטית לנהיגה מונעת סינוור — ח/17 (38).
„כנפיים“ לגיפ — ח/17 (39).
מנוע רבי-דלקי — ק. ל. הלזינג וד. פ. מראון — ח/18 (3).
מנועי שריפה פנימית סבים — ר. פ. אנסדייל — ח/18 (10).
המושב בכליירכב והתאמתו לאדם (חלק ב') — ב. פיין — ח/18 (21).
הבטיחות בדרכים (חלק ב') — י. ט. — ח/18 (26).
מערכות ההגה (חלק ב') — ח/18 (33).
חסכון בדלק — ח/18 (38).
התקן חדש למניעת הדרדרות כליירכב — ח/18 (39).
גלדיאטורים בשירות צה"ל (טנדר) — ח/19 (5).
מנועי שריפה פנימית סבים (חלק ב') — ר. פ. אנסדייל — ח/19 (14).
מערכות ההגה (חלק ג') — ח/19 (24).
מנועי שריפה פנימית סבים (חלק ג') — ר. פ. אנסדייל — ח/20 (5).
הינע של 4 אופנים לשירות האזרה — ר. ה. פריבורג — ח/20 (29).
מערכת ההיגוי של העתיד — ח/20 (39).
כיצד נפחית את תאונות היחיד — ק. א. טונקס — ח/21 (3).
תאי דלק — ג. ר. פרייזנגר — ח/21 (19).
מצתים — הלכה ומעשה (הלכה) — ח/21 (21).
מערכת ההצתה (חלק ב') — ח/21 (26).
קפיצים הידרו-אלסטיים — א. מולטון — ח/22 (9).
התפתחות הזכויות לכליירכב — א. קורטין — ח/22 (13).

קובה

מארב לרכב (סיפור-קרב) — מ. ו. מקולי — צ/קס"ג
קסדות סובייטיות ונשק בלגי בצבא קובה — קע"ו (48).

קלעות (צלפות)

הצלפים — העבר זמנס? — מ. שרייבר, סא"ל, — קס"ד (40).
קליעה — ספורט או כורח בטחוני? — א. פורת — קס"ו (45).
על צלפים... (תגובה) — י. ב"א, אל"מ — קס"ו (49).
תחרות גומלין בקליעה בין נבחרות צבאיות — בריטית ואתיופית — קס"ז (56).
הקנה קר ובכל זאת „בול“ — א. אלירז — ק"ע (35).

רוח גייסות, רוח-לחימה

הבה נעשה זאת יותר טוב — י. זייד, סא"ל — קס"ג (32).
הצורך בהעזה בקרב — ה. ל. בל, מיור, אוטרליה — צ/קס"ו.
קפיטן מ' — ו. מ. סאמרס, ק"פ — קס"ז (28).
הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — מ. גור, אל"מ — קע"ג (3).
כיצד ליצור הזדהות בגדוד — זאב, סא"ל — קע"ד-קע"ה (17).
פעולות גורני (תאופיק וגוקייב) — מ. גור, אל"מ — קע"ד-קע"ה (18).
הגורם האנושי — כיצד למדוד? — א. נחשון, אל"מ — קע"ו (19).
פלוגה בפעולת תגמול — ראשיתה של פלוגה — מ. גור, אל"מ — קע"ז (3).
ניצול ההפתעה במבצע „קדש“ — מ. אילון, סא"ל — קע"ה-קע"ט (23).
פלוגה בפעולת תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — א. גור, אל"מ — קע"ח-קע"ט (42).
פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון לתכלית — מ. גור, אל"מ — ק"פ (19).
אגרוף הפלדה של „חיילי השוקולדה“ — א. חשביה — ק"פ (49).
וכן הספרים: 7 — ראה נספח ב'.

רכב (כללי)

רכב-הטילים הני"ט הסובייטי — קס"ד (50).
גיפ אמפיבי — קס"ז (54).
כליירכב לשטחים „בלתי-עבירים“, Trespasser, צבא ארה"ב — קס"ט (48).
„משאית כיס“ יבילת-אוויר FN AS-24, ארה"ב — ק"ע (45).
כליירחף — קע"ז (18).
המצאה חדשה בניווט יבשתי LNS, ארה"ב — ש/12 (26).
טילים מונחים נ"ט סובייטים SNAPPER/SWATTER — ש/12 (27).
רכב-קרב גלגלי בצבאות העולם — ש/13-14 (52).

מערכת המאור בכלי-רכב — ח/22 (25).

מנועים מעדיפים חום — ח/22 (29).

משאית חדשה לצבא ארה"ב XM-656 — ח/22 (37).

כלי-רכב מהפכני — ח/22 (38).

מבטחים ומחוגים — ח/23 (23).

לשם מה נחוצה תיבת ההילוכים — א. קורטיס — ח/23 (30).

מוט הגה מתקפל — ח/23 (38).

חידושים במערכת החשמל בכלי-רכב — ל. גריפטס — ח/24 (3).

המושב בכלי-רכב, חידושים ושיפורים נוספים — ב. פיינ — ח/24 (10).

דיפרנציאלים וכיצד הם פועלים — ח/24 (19).

מנוע מתוך כל גלגל — ט. ביקון — ח/24 (25).

מערכת ההצתה, הצתה באמצעות מצבר — ח/24 (33).

יותר בטיחות לנהג ולנוסע — ח. שבת — ח/24 (36).

מנוע חשמלי המופעל ונעצר באופן מיידי — ח/24 (38).

שמן משומש ומלוכלך למנועים חדשים — ח/24 (38).

מצברים חדשים לכלי-רכב — ח/24 (39).

כלי-רכב חדש לשימוש הצנחנים AS-24, בלגיה — ח/24 (40).

מגבי שמשות לחלונות האחוריים של המיני-מינור — ח/24 (40).

רכב משוריין

נגמ"ש—יצוא ל"מדינות קטנות" ? (HS-30) — קס"ג (48).

באופקי חימוש לא כל-כך "מקובל" — קס"ד (14).

תותח A.S.U. 85 מוטס — קס"ה (48).

רכב-שריון נ"מ שבדי — קס"ו (54).

גיפ אמפיבי, ארה"ב — קס"ז (54).

טנק צולל, M-60, ארה"ב — קס"ז (55).

טנק צולל T-54 A, ברה"מ — קס"ז (55).

משחית טנקים סובייטי — קס"ח (53).

על הפרק: טנקים חדשים — ר. מ. אוגורקיביץ — קס"ט (5).

נגמ"ש צ"כ חדש, M-62 — קס"ט (48).

כלי-רכב לשטחים "בלתי עבירים", Trespasser, ארה"ב — קס"ט (48).

טנק מול טנק — מ. ג. מילר — קע"א (8).

נגמ"ש שבדי חדש, PBV-302 — קע"ב (39).

תול"ר אמריקאי מחודש, M-40 A-1 — קע"ב (39).

נגמ"ש עם תותח נ"מ, משגר רקטות בצבא האוסטרי — קע"ב (43).

טנק מול טנק, סנגוריה על ה"ציפטיין" — א. פ. אופורד, קול — קע"ג (29).

השוואה — במשמעויותיה המבצעיות (בעקבות מאמר "טנק מול

טנק") — י. גרנית, טא"ל — קע"ג (31).

מכלול התכונות חייב להיות שלם (בעקבות מאמר "טנק מול טנק")

— זאב א. טא"ל — קע"ג (32).

נגמ"ש אמריקאי משחית-טנקים M-113 — קע"ג (46).

רכב נ"מ צ"כ — קע"ג (46).

טנק צולל, T-54 בצבא פולין — קע"ג (47).

כניסתו של טנק T-62 בצבא פולין — קע"ג (47).

טנקים אמריקאיים חדשים באיטליה — קע"ג (47).

טנק נ"מ צרפתי מכוון מכ"מ — קע"ו (40).

נגמ"שים צ"כיים חדשים — קע"ו (40).

"הצנטוריון" — המגמה לטנק "אחיד" — ר. מ. אוגורקיביץ — קע"ו (41).

הטנק הטוב — ב. עמידור — קע"ז (44).

נגמ"ש צ"כ אופני, OT-64 — קע"ז (47).

מטולי רימונים ב"שרידן" האמריקאי — קע"ז (47).

משחית-טנקים יביל-אור בצבא בולגריה — קע"ה—קע"ט (64).

תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).

גירסה משופרת של נגמ"ש אמריקאי M-113 — ק"פ (37).

שריונית הקומנדו — ק"פ (52).

טנק T-55 מיוצר בפולין — ק"פ (52).

פיתוח הטנק — ר. מ. אוגורקיביץ — ש/11 (2).

עתידי של הטנק — ממקור גרמני — תרגום סלע, טא"ל — ש/11 (6).

טנקים ושריונים — נ. נ. שיוביץ — ש/11 (10).

הטנק השבדי "S" — ש/12 (26).

איזהו הטנק הטוב ביותר — ר. איקס, קול — ש/12 (33).

הציפטיין — טנק הלחימה הבריטי — ש/13—14 (36).

הצורך בכלי רכב משורייני גלגלים — ר. מ. אוגורקיביץ — ש/13—14 (36).

טנקים כנושאי גייסות — ר. ו. פורטית וי. ד. פורטית — ש/13—14 (39).

כלי רכב משוריינים כנגד נשק גרעיני — ה. פ. גרי — ש/13—14 (41).

הטנק M-60 A-1 — ר. מ. פרקר, קול — ש/13—14 (45).

הטנק "ג'נרל שרידן" — ש/13—14 (50).

רכב-קרב גלגלי בצבאות העולם — ש/13—14 (52).

הטנק בין המלחמות — ש/15 (2).

"שיללה" על טנק M-60 — ש/15 (21).

הטנק השביצרי PZ-61 — ש/15 (21).

רכב פיקוד וסיוור M-113 A1, ארה"ב — ש/15 (21).

פיתוח אמצעים ל"חרמ"ש — קציני צבא צרפתי — ש/15 (26).

שיטה להערכה של תכנוני טנקים — ר. מ. אוגורקיביץ — ש/15 (30).

"שריונית הקומנדו" — ג. ב. קרול, קפ" — ש/15 (35).

טנקים בצבאות ערב — ש/15 (38).

מה יהיה כושרו של העתיד — ג. וו. בלאדורן, קפ" — ש/16—17 (49).

נושאת גייסות משוריינת בצבא השבדי, PBV-302 — פ/11 (38).

מסעות קשיחות לרכב זחלי (חלק ב') — מ. רייטון, אינג' — פ/13 (19).

רכב סער הנדסי צפוי בצבא ארה"ב — פ/14 (24).

בדיקת טנק דחפור חדש M-60 — פ/14 (23).

תותח מתנייע XM-104 — ח/16 (40).

משמיד טנקים חדש בן 90 מ"מ M-67, ארה"ב — ח/17 (13).

M-70 טנק העתיד — ח/18 (9).

מערכת ייצוב של תותח בטנקים סובייטיים — ח/18 (36).

הרעיון מאחורי ייצור ה"ציפטיין" — פ. נ. הורדון — ח/19 (2).

ה"ציפטיין" ונשקו — פ. נ. הורדון — ח/20 (2).

שריונית חדשה במכירה חופשית "קרייזלר" — ח/20 (37).

הסעת אנשי חי"ר על טנקים — ח/20 (37).

הדף לוע תותחי טנקים ותופעות הלואי — א. בן-אור — ח/21 (32).

נושא גייסות משורייני XM-701, ארה"ב — ח/21 (38).

רפובליקה דומיניקנית

הבריגדה הלטינו-אמריקאית ברפובליקה הדומיניקנית — ק"פ (52).

ש

ה"מלאכים" בלוס-באנוס — 9. ג. פוט, מור, ארה"ב — ז/ק"ע.
פרשת המלבורג, ארועי קרב — מ. בלומנטון, מור — קע"ב (14).

שביצריה

מיכון חיל הרגלים השביצרי — קס"ד (56).
אימון בקלעות של החיילים השביצריים — קס"ד (56).
דאגות כימיות בשביצריה — הדים — קס"ו (27).
קליעה — ספורט או כורח בטחוני? — א. פורת — קס"ו (45).
תותח כפול קנה בן 85 מ"מ שביצריה — קס"ט (51).
טילים ומטילים נ"ט — ז/ק"ע.
הסתערות ללא פאתוס (מבעיות חיל הרגלים השביצרי) — צומשטיין, מור — קע"ג (43).
מחשבים למילואים בשביצריה — ק"פ (52).
הטנק השביצרי, PZ-61 — ש/15 (21).

שפה צבאית

בלשון נקיה — קס"ה (47).
בלשון נקיה — קס"ו (44).
בלשון נקיה — קס"ז (46).

ת

מכונת צעידה, ארה"ב — קע"ד-קע"ה (55).
מטוס תובלה בריטי — קע"ח-קע"ט (64).
לחמה "ניידת-אוויר" בויאטנאם — ג'. האריס — ז/ק"פ.
ביטול מעטה החשיכה — א. א. יאנג — ש/16-17 (46).

תורכיה

התקפת התורכים על תעלת-סואץ — מ. גיחון, טא"ל — קס"ד (23).
התקפות במבואות הרי שומרון לפני מ"ח שנים — ה. א. לוק, מור — ז/קע"ז.
התקפה בהרי השומרון — ה. א. לוק, מור — ז/קע"ח-קע"ט.
וכן הספרים: 6 — ראה נספח ב'.

תורת לחימה

"נפל בקרב" (מכתבים טקטיים) — ח. לסקוב, רב-אלוף — קס"ד (21).
לימודים אסטרטגיים, הגם בישראל? — י. הרכבי, אלוף — קס"ה (4).
עוצבות סער אוירי — כן או לא? — קס"ז (11).
התפתחות הטקטיקה הסובייטית (במלחמת-העולם השנייה) — פ. קורוצ'קין, גנ' — קס"ט (15).
מקומה של המתמטיקה בלחימה — ל. מרחב, רס"נ — קע"א (26).
מהירות, זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"נ — קע"ב (6).

נשק שבדי חדש, תותח L/70 40 מ"מ — ח/22 (37).
נגמ"ש נ"מ סובייטי, PT-76 — ח/22 (37).
משפחת ה-AMX — ח/24 (7).
טנק AMX-30, צרפת — ח/24 (9).

שבדיה

עוד אמצעי לפריצת שדות מוקשים — קס"ד (32).
התותח "בעל כל התכונות" 155 מ"מ — קס"ד (50).
טיל נ"ט ליחיד "בנטאס" — קס"ו (42).
רכב-שריון נ"מ שבדי — קס"ז (54).
הקרבין האוטומטי 4, צבא שבדיה — קס"ח (50).
על הפרק: טנקים חדישים — מ. ר. אוגורקיביץ' — קס"ט (5).
"קרל גוסטב" בקנדה — ק"ע (28).
טילים ומטילים נ"ט — ז/ק"ע.
ה"לייזר" של צבא שבדיה — קע"א (30).
טיל נ"ט "בנטאס" ב-הרמ"ש השבדי — קע"ב (29).
נגמ"ש שבדי חדש PBV-302 — קע"ב (39).
נשק קל בארצות סקנדינביות — קע"ז (44).
"גודד ארץ-הצפון" בשבדיה — קע"ז (45).
גילוי קרינה אינפרא אדומה — קע"ז (47).
הטנק השבדי S — ש/12 (26).
נושאת גייסות משורינת בצבא השבדי PBV-302 — פ/11 (38).
נשק שבדי חדש L/70, תותח 40 מ"מ — ח/22 (37).

שבויי מלחמה

החיילים המצריים — שבויי סיני — "חוקר" — קס"ג (8).
על אבידות הערבים ב-1948 — י. הרכבי, אלוף — קס"ו (5).

תאורה

התקפת לילה — א. א. בורק, ק"פ — ז/קס"ד.
מכשירי תאורה חדשים לחומת ברלין — קס"ט (48).
משגר טילים לפרט, "אברוק" 15-40 — קס"ט (48).
זרקור "קסנון" לכלי רכב, ארה"ב — קע"ג (46).

תאילנד

הקמת ארגונים למלחמה נגד גרילה בתאילנד — ק"ע (48).
פילים לוגיסטיים — קע"ז (48).

תובלה ותחבורה

פרדות נושאות ארטילריה איטלקית הררית — קס"ג (55).
מסוק מוטס — קס"ז (45).
הובלת גייסות ב-2015 — קס"ז (45).
כלי-רכב לשטחים "בלתי עבירים", Trespasser, ארה"ב — קס"ט (48).
דיביזיית סער ניידת אויר, ארה"ב — ק"ע (8).
"עגורן מעופף" מסוק "CH-54 A" לתובלה, ארה"ב — ק"ע (10).
מהפכה בהטסת גייסות — ק"ע (11).
"משאית כיס" יבילת-אוויר FN AS-24, ארה"ב — ק"ע (45).

תחמושת

- כדור-כפול קליע, ארה"ב — קס"ד (33).
הצלפים — העבר זמנם? — מ. שרייבר, סא"ל — קס"ד (41).
הקנה קר ובכל זאת „בול” — א. אלידז — ק"ע (37).
כדור רובה בעל קלע כפול — ח/17 (39).
הכדור הכפול (למקלע 7.62), ארה"ב — ח/19 (9).
רובה ואקדה חדישים, „דרדיק” — ח/23 (36).

תימן

- מסע-תימן המצרי — א. רבינוביץ, סגן — קס"ה (26).
המלחמה בתימן והסכם ג'דה — יונה, רס"ן — ק"ע (12).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

תמרון

- כלי-רכב לשטחים „בלתי עבירים”, Trespasser, ארה"ב — קס"ט (48).
מהירות, זמן, מרחב (חלק א') — ל. מרחב, רס"ן — קע"ב (6).
מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"ן — קע"ג (13).
גמישות טקטית (לקח ויאט-נאם) — א. ב. וילר, קול, ארה"ב — זקע"ח-קע"ט.
עבירות בחולות — ס. י. נייט וצ. ו. בויז — ח/12 (9).
שיטות לבדיקת עבירות קרקעות — ו. סטניץ — ח/19 (27).

תנועות לאומיות

- המרד הכורדי (קטע כתבה) — קע"ב (35).
מרד הכורדים — א. יעקובס, רס"ן — קע"ד-קע"ה (39).
הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה (עם הופעת ספרו של א. בארי) — א. רבינוביץ — קע"ח-קע"ט (35).

תנ"ך ותקופתו

- אלפי שנות מלחמה במחקר מדעי — ש. אברמסקי, ד"ר — קס"ב (15).
היסטוריה צבאית של ארץ-ישראל בימי המקרא (סקירה) — א. אורן, סא"ל — קס"ב (22).
מסע שישק אל הירדן — א. אורן, סא"ל — קס"ח (35).
מועצת המלחמה בבית מתתיהו (קטע מתוך „אחי גיבורי התהילה”). — א. פאסט — ק"פ (3).

- מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — ל. מרחב, רס"ן — קע"ג (13).
תנאי הזירה ויחסי הכוחות — א. נחשון, אל"מ — ק"פ (5).
נקודת מבט אמריקאית על תפקידי השריון — ו. ו. קנדי, מיוז — ש/15 (11).
וכן הספרים: 23, 26 — ראה נספח ב'.

תותחים

- התותח „בעל כל התכונות” 155 מ"מ, שבדיה — קס"ד (50).
המטחים הראשונים „קטיושת” (ארועיקרב) — ערוך ע"י ל. מרחב, רס"ן — קס"ה (20).
ארטילריה רקטית רבי-קנית — ג'. ס. לאב, מיוז — קס"ה (23).
„הוביצר-מרגמה” „שעטנז”, ארה"ב — ק"ע (45).
מרגמה פינית „נשברת” — קע"א (30).
תותח צ'כי קל בן 82 מ"מ — קע"ב (39).
תותח נ"מ יוגוסלבי חדש — קע"ג (46).
„קטיושות” מוטסות BM-14/16, ברה"מ — קע"ז (47).
לחמה „ניידת-אוויר” בויאט-נאם — ג'. האריס — זק"פ.
תותחים ואיפוסם — ד. בן-אור — ש/12 (28).
תותחים ואיפוסם — ד. בן-אור — ח/16 (36).
תותח מתנייע XM-104, ארה"ב — ח/16 (40).
תותחים ואיפוסם (חלק ב') — ד. בן-אור — ח/17 (33).
הדף הקוע בתותחי טנקים ותופעות הלואי — ד. בן-אור — ח/21 (32).
שליבים בהתפתחות תותחי 20 מ"מ — נ. זהר — ח/22 (2).

תחזוקה

- הקצין האפסנאי — א. דרגונר, סג"מ — קס"ט (25).
התחלה קשה, ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים — צ. אלון, אל"מ — קע"ב (30).
ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים (המחשה) — קע"ג (27).
משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ג'. אייסטר, לויט-קול — ק"פ (13).
ניידות מוגברת ליחידות לוגיסטיות — נ. א. פירסון, מיוז — ח/22 (32).
תקנים — ב. פייז — ח/23 (26).

נספח א'

מפתח לפי שמות המחברים

א.

אבל וו, ט.

ה"לורים" גותנים את הטווח — ח/21 (12).

אברמסקי ש, ד"ר

אלפי שנות מלחמה במחקר מדעי — קס"ב (15).

אוגורקיביץ' ר. מ.

על הפרק: טנקים חדשים — קס"ט (5).

ה"צנטריון" והמגמה לטנק "אחיד" — קע"ו (41).

פיתוח הטנק — ש/11 (2).

שיטה להערכה של תכנוני טנקים — ש/15 (30).

אוסטיק צ. ט, קפ'

מבצעי מסוקים חמושים — צ/קס"ז

אורפורד א. פ, קול'

אבני-הבחון הנכונות לטנק, סגוריה על ה"ציפטיין" — קע"ג (29).

אופלר א.

דרך צלחה שנת 1984 — ח/23 (33).

אורן אלחנן, סא"ל

היסטוריה צבאית של ארץ-ישראל בימי המקרא (סקירה) — קס"ב (22).

מסע שישק אל הירדן — קס"ח (35).

מסע שישק אל הירדן (תוספת) — קס"ט (49).

אורן א., סא"ל

על הפנימיה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי — קס"ה (36).

אייסטר ג., לויט-קול'

משדות הקרב, עצותיו של מג"ד — ק"פ (11).

אילן מ., סא"ל

ניצול ההפתעה במבצע "קדש" — קע"ח-קע"ט (23).

איקס ב., קול'

איזוהו הטנק הטוב ביותר — ש/12-13 (33).

אלון י., אלוף

כוחות המגן הישראליים — מהאומול להיום — קע"ד-קע"ה (57).

אלון צ., אל"מ

התחלה קשה, ארגון הלוגיסטיקה בצבאות עמים מתפתחים —

קע"ב (30).

אלירז א.

הקנה קר ובכל זאת "בול" — ק"ע (35).

"אלף", אל"מ

ניתוח הארוע — אמצעי הדרכה — קס"ג (25).

אלתרמן נתן

אחד הלילות — קס"ג (13).

תנופת המסע — קע"ח-קע"ט (28).

אמבר ש., אל"מ

צעדת 4 הימים — קס"ה (35).

אמנט ר., קפ'

מדוע "אנטק"? — צ/ק"ע.

אמתי, סרן

ועוד על מ"כים — קס"ה (32).

מפקד הפלוגה — מהרהוריו ובעייתיו — קס"ח (15).

אנסדייל ר. פ.

מנועי שריפה פנימית סבים (חלק א') — ח/18 (10).

מנועי שריפה פנימית סבים (חלק ב') — ח/19 (14).

מנועי שריפה פנימית סבים (חלק ג') — ח/20 (5).

אפרת משה

שני שבילי השכלה: בלבנון ובירדן — ק"פ (42).

אשכול ל., ראש-הממשלה ושר-הבטחון

ברכה ל"מערכות" לרגל מלאת 25 שנים — קס"ט (2).

בפרוס יום העצמאות — קע"ד-קע"ה (6).

באנקס מ. א. ב, מיור

לילות ערב (סיפור-קרב) — קס"ח (31).

ב.

בורק א. א., קפ'

התקפת לילה — צ/קס"ד.

ביטון ל.

מלחמתו הגרעינית של דלפון — קס"ו (12).

ביצ'ר ו.

תמורה במאזן הטילים, תחזית מודיעין ומשמעותה — קע"א (3).

בל ה. ל., מיור

הצורך בהעזה בקרב — צ/קס"ו.

בלאודורן ג., קפ'

מה יהיה כוודו של העתיד? — ש/16-17 (49).

בלומנסון מ., מיור

פרשת המלבורג (אירוע-קרב) — קע"ב (14).

בלייקליי ה. ו., גנ'

24 השעות הראשונות — צ/קס"ט.

בנאור ד.

תותחים ואיפוסם — ח/16 (36).

תותחים ואיפוסם (חלק ב') — ח/17 (33).

הדף הלוע בתותחי טנקים ותופעת לואי — ח/21 (32).

בן-אמתי י. אל"מ
 בשולי מאמר "התותח ומערכת הגילוי" — קע"ב (42).
 בן-יצחק א. רס"נ
 מי הצפון — קס"ח (3).
 בן-יצחק ב. אל"מ
 באופקי חימוש לא כלי-כך "מקובל" — קס"ד (14).
 בן-סירא ז. סא"ל
 "לתפוס שלוח" — או למנוע פגע? — ק"פ (16).
 בראון מ. ו.
 מארבים בויאט-נאם — ז/קע"ב.
 בראון נויל
 בריטניה מחשבת חשבונות הגנתה — קס"ט (37).
 ברוקס א. א. מיור
 הנחיתה בפלליו — בעיני טנקיסט — קס"ח (21).
 בריהודה י. רס"נ
 מעמדו של אזרח עובד-צבא — קס"ה (33).
 בריוסף א.
 שנת יעוץ בחו"ל — פ/13 (25).
 בריל מ. סא"ל
 השריון בהבקעת מערכים מבוצרים — קע"ב (11).
 בריכובא מ. סא"ל
 כיצד יוכל חרמ"ש לטנקים? — ק"פ (38).
 ברקאי מ.
 אלה קרבות השריון ב"קדש" — ש/16-17 (3).
 בריגב ש. סא"ל
 ניתוחי ארוע — כיצד? — קס"ד (37).

ג.

גביש י. אלוף
 לקחי הדרכה במסגרות גדולות — קס"ג (21).
 השירות המקוצר ובעיותיו — קס"ז (36).
 ההדרכה בצבא ארה"ב (רשמי ביקור) — קע"ב (24).
 גבעולי ש. סא"ל
 סיפורו של טנקיסט — קס"ג (37).
 צבא ארץ העיורים — קס"ו (29).
 בעמילן אין מתקנים טנקים — ש/12 (22).
 גולדויט ור.
 עיבוד מתכות בעזרת חשמל — ח/23 (34).
 גולובין מ.
 מבוא ללחמת החלל — קס"ד (3).
 ג'ונסון פול
 טילים פרימיטיביים, מה לקחיהם? — קס"ו (15).
 גור מ. אל"מ
 פעולת כנרת — מנהיגות בשדה-הקרב — קע"ב (3).
 הפשיטה לעזה (מנהיגות, חברות, משמעת מבצעית) — קע"ג (3).
 פשיטות גולני (תאופיק ונוקייב). קע"ד-קע"ה (18).
 ח'אן-יוניס — פלוגה בפשיטה — קע"ז (9).
 פלוגה בפעולת תגמול — ראשיתה של פלוגה — קע"ז (3).
 נסיונות סיני — קע"ח-קע"ט (17).
 פלוגה בפעולות תגמול (חלק ב') — המפקדים בפלוגה — קע"ח-קע"ט (42).
 פלוגה בפעולות תגמול (חלק ג') — האימון-לחלית — ק"פ (19).

המערכה על סטלינגרד — זכרונות ולקחים — ו. צ'ויקוב, מרשל — קע"ז (9).
 גזית ש. אל"מ
 מירון החימוש במאבק הבין-גושי — קס"ג (16).
 גיחון מ. סא"ל
 חיל-האוויר במלחמת-העולם הראשונה — קס"ג (20).
 התקפת התורכים על תעלת-סואץ — קס"ד (23).
 ה-חי"ל במתקפת האביב 1945 באיטליה — קס"ו (18).
 ג'יימס י.

רחוב בפיצוץ — ח/18 (31).
 גלילי א. אל"מ
 רעיונות שהיו מעשים (עם "זכרונות" של ב.ה. לידל-הארט) — קס"ח (17).
 גליק ד.
 הבסיס בכותרות — פ/11 (32).
 הבטיחות — ארגונה ומקומה במפעל — פ/12 (16).
 גריפיטס ל.
 חידושים במערכת החשמל בכלי-רכב — ח/24 (3).
 גרנית י. סא"ל
 השוואה — במשמעויותיה המבצעיות — קע"ג (31).
 גרסביץ פ.
 פיצוץ גשר אור-הנר — פ/14 (3).

ד.

דורופייב מ. קול'
 מדוע כשלו קורפוסים ממוכנים? — ש/12 (14).
 דיוקס ו. ס. קפ'
 המלחמה בדרכים בויאט-נאם — ז/קס"ה.
 דניס ג'. א. לויט-קול'
 יצירת מכתשי דרכים — פ/14 (8).
 דרגונר א. סג"מ
 הקצין האפסנאי — קס"ט (25).

ה.

האריס ג'.
 לחמה "ניידת-אוויר" בויאט-נאם — ז/ק"פ.
 חוד א.
 פיצוץ התחנה בכפר סירקין — פ/13 (16).
 חווארד מ.
 "המלחמה הגדולה" — קס"ב (30).
 הולס לג. קפ'
 התקני הטסה רקטיים — קס"ז (51).
 הורדרן פ. נ.
 הרעיון מאחורי ייצור ה"ציפטיין" — ח/19 (2).
 ה"ציפטיין" ונשקו — ח/20 (2).
 היון נ. מיור
 הלהביור במלחמה — ז/קס"ה.
 הלוי א. סא"ל
 צעדת ארבעת הימים — לאן? — קע"ו (38).
 הלינג ק. ל.
 מנוע רב-חלקי — ח/18 (3).

הנלי ר. נ. מיור

אש לתכלית! — ק"ע (41).

הרכבי י. אלוף

לימודים אסטרטגיים — הגם בישראל? — קס"ה (4).

על אבידות הערבים ב-1948 — קס"ו (5).

ו.

ואלך י. אל"מ, ד"ר

בגנותה של תכנית מבצעית נוקשה — קע"ג (8).

איש-צבא שחרג מהמקובל — קעד-קע"ה (49).

שתי אסטרטגיות — "מערב" מול "מזרח" — קע"ו (3).

מסע בזק משוריין 1919 (התכנית מבושרת העתיד של גנ' פילר) —

קע"ח-קע"ט (55).

וולפי ד. ג'

התעייפות מתכות — סוגי השברים — ח/23 (15).

התעייפות מתכות (חקל ב') — ח/24 (15).

ויינר ג'. ב.

איסור הגיסויים הגרעיניים ובטחון לאומי — פ/13 (30).

וויליאמסון א. ו. בריג-גנ'

פעולה אמריקאית מונחת בויאטנאם — סיכומים ראשונים — צ/קע"ג.

ווילסון א.

מטוסי ההרתעה וטיליה, מה העצה לשליטה בהם? — קס"ו (23).

וילר א. ב. קול'

גמישות טקטית — צ/קע"ח-קע"ט.

ולאדימירוב ב. גנ' לויט'

פגעיו ולקחיו של מפקד בריגדה — קע"ז (35).

ורדי ר. אל"מ

סגל "הבטחון הלאומי" והכשרתו — קס"ט (39).

ז.

זאב, סא"ל

המדרון האחורי — קע"א (23).

מיומנו של מג"ד, כיצד ליצור הזדהות בגדוד — קעד-קע"ה (17).

זאב א. סא"ל

מכלול התכונות חייב להיות שלם — קע"ג (32).

זאבי ת.

הקישב! הירס"רים משיחים — קס"ז (30).

זהבי ב.

קציני מילואים מספרים — פ/12 (35).

זהר נ.

שלבנים בהתפתחות תותחי 20 מ"מ — ח/22 (2).

שלבנים בהתפתחות תותחי 20 מ"מ (חלק ב') — ח/23 (9).

זהר ע. סא"ל, ד"ר

"אחזקת החייל — ביעילות — קס"ח (42).

ז'ורנה י.

הפגישה שכזאת — ש/11 (16).

מתולדות השריון — ש/12-13 (2).

זייד י. סא"ל

הבה נעשה זאת יותר טוב — קס"ג (32).

צעת 4 הימים, בהולנד ובישראל — קס"ד (45).

ח.

חשביה א.

אגרוף הפלדה של "חיילי השוקולדה" — ק"פ (49).

ט.

טבס ג. לויט'

משמיד טנקים בן 90 מ"מ — ח/17 (13).

טימוני ס. ג.

יחס דחיסה משתנה — ח/21 (28).

טנא א.

רשמי קצין-הנדסה בקורס מ"פים שריון — פ/14 (5).

טרונסרו ג'. מ. מיור

עניין של השהיה — צ/קס"ד.

טרצ'יק א.

כיווני התפתחות במנועי שריפה פנימית — ח/16 (24).

י.

יאנג א. א. קפ'

ביטול מעטה החשיכה — ש/16-17 (46).

יאנג ג.

עם ה"כוחות המיוחדים" במעמקי ויאטנאם — קס"ח (32).

יגור א.

משקיות שיקום מכללים — ח/19 (21).

יונה, רס"נ

המלחמה בתימן והסכם ג'דה — ק"ע (12).

יוהר א. סרן

הכללים הישנים — תוקפם טרם פג — קע"ו (15).

יעקוב י. אל"מ

גיתוח מערכות-נשק וחקר ביצועים — קס"ט (10).

יעקובס א. רס"נ

מרד הכורדים — קעד-קע"ה (39).

כ.

כנען ב. סרן

המ"כים בהדרכה (מבעיות יום-יום) — קס"ג (23).

חוד החרמ"ש — קס"ה (17).

כץ א.

מתקן-אימון של חיל הנדסה — פ/11 (3).

ל.

לאב ג'. ס. מיור

ארטילריה רקטית רב-קנית — קס"ה (23).

לביא א.

מערכת טילים מונחים — ח/16 (12).

מערכת טילים מונחים (חלק ב') — ח/17 (3).

מערכת טילים מונחים (חלק ג') — ח/20 (14).

קוים בהתפתחותם של טילים נ"ט — ח/23 (2).

לאנג ד.

מחקר בשאלה: "היש גבול למספיק?" — צ/קס"ח.

לאנט י. צ. בריג'

צבא ערבי חדש — חיל דרום-ערב — צ/קע"ד.

לה-בל ג'.

התעייפות מתכות — נקודות מבט מעשיות — ח/20 (21).

לוק ה. או.

התקפות במבואות הרי השומרון לפני מ"ח שנים — צ/קע"ז.

התקפה בהרי שומרון — צ/קס"ח-קע"ט.

התחרות — גורם באימוני חי"ר-מילואים — קס"ה (34).
 משה פ, סא"ל
 קורס מ"פים שריון — ש/11 (28).
 משה ש.
 פריצת דרך עין-גטפים — פ/13 (3).

ג.

נאגל ג, סא"ל
 ההדרכה בשיטת התרגולות — קע"ח-קע"ט (52).
 נגוין קים טואן, לויט'
 הגנת מוצב — צ/קס"ו.
 נויל ו, ה, סרן
 טקטיקה של מחלקת סיור משורינית — ש/12 (11).
 נחשון א, אל"מ
 תהליך ההחלטה במערכת — קע"ג (23).
 הגורם האנושי, כיצד למדוד? — קע"ו (19).
 תנאי הזירה ויחסי הכוחות — ק"פ (5).
 נייט ס. י.
 עבירות בחולות — פ/12 (9).
 נפתלי, סא"ל
 על שיטת אימון חדשה — קס"ו (39).
 ניתוח ארוע — כיצד? — קס"ו (51).
 על עבודת מטה — קס"ז (42).
 ניקולנקו ר, לויט'-קול'.
 זריקת רימונייד מתוך נגמ"שים — קס"ט (43).
 ניצן ח, רס"נ
 מחלקת המרגמות, דרכי אימונה והפעלתה — קס"ח (45).
 ניר מ, סא"ל
 בעית חיל-הרגלים בהגנה — קע"ג (16).

ס.

סאמרס ו, מ, קפ'
 קפיטן מ' — קס"ז (228).
 סברינו מ.
 חידושים בפיתוח מוקשים נ"ט בצבא צרפתי — פ/14 (13).
 סודאי א.
 מנט'מת את-החריר אל-פלסטיניה — קס"ז (15).
 סולומון נ, סרן
 הכשרה אוניברסיטאית לקצינים בשירות-קבע — קס"ד (54).
 אימוני קיץ בגדודי מילואים — ק"ע (23).
 סופר א.
 נסיכויות המפרץ הפרסי, הרהורים לקראת המחר — קע"ו (27).
 סטאנג ס, קפ'
 עמוד על עמך ולחם — צ/ק"פ.
 סטונקס ק, א.
 כיצד נפחית את תאונות היחיד — ח/21 (3).
 סטיל ג, ס.
 מדוע נהרסים המצברים — ח/24 (27).
 סטיניץ נ.
 שיטות לבדיקת עבירות קרקעות — ח/19 (27).
 סיגריסט פ, ל.
 יצירת חלקים באמצעות מטלורגית האבקות — ח/21 (15).

לידל הארט ב, ה, קפ'

השריון בצבא הגרמני — עלייתו והתפתחותו — ש/13-14 (7).
 ליטוין י.

מחירו של "אור נקי" — ח/16 (8).
 לין י.

פרס המשק — ש/11 (39).

מתולדות השריון — ש/12 (2).

ליסוב א, גנ"מיור

מפקדי-צנחנים סובייטיים מספרים על לקחייהם — קס"ו (36).

לנה י.

האדם כחוליה במערכת עוקבת סגורה — ח/18 (17).

תכנון דינמי מהו? — ח/19 (11).

תכנון דינמי מהו? — (חלק ב') — ח/20 (25).

מערכות נורידאלקטרוניות — ח/24 (13).

לסקוב ח, רב-אלוף

"נפל בקרב..." — קס"ד (21).

נוהל קרב — קס"ה (12).

מ.

מהרי"ק י, סא"ל ד"ר ז"ל

"בית על גלגלים" — קע"ג (37).

מולטון א.

קפיצים הידרו-אלסטיים — ח/22 (9).

מיכאל פ, סא"ל

מערכת תקשורת ספרתית בשדה-הקרב — קס"ו (54).

אמצעי הקשר בצבא ארה"ב — קע"א (31).

על מלחמה חתרנית "נוסח מארצה-טונג" — קע"ז (20).

מילר מ' ג',

טנק מול טנק — קע"א (8).

מילשטיין א.

המחשב האלקטרוני — פ/14 (17).

מקולי נ. ו.

מארב לרכב (סיפור-קרב) — צ/קס"ג

מראזק ג', קול'

דמותם של קציני-מטה — קע"ד-קע"ה (24).

מרדכי ג, אל"מ

המערכה על סטלינגרד — זכרונות ולקחים, מרשל ו. צ'ויקוב —

קע"ז (9).

מרום, סא"ל

בין הפיכה להפיכה (פרקי סוריה) — קע"ז (26).

מרחב ל, רס"נ

המטחים הראשונים, "קטיושות" באירועי-קרב — קס"ה (20).

בין סין לבין ברית-המועצות — ק"ע (43).

מקומה של המתמטיקה בלחימה — קע"א (26).

מהירות, זמן, מרחב — קע"ב (6).

מהירות, זמן, מרחב (חלק ב') — קע"ג (13).

פלוגת טנקים בהתקפה בעומק מערך האויב — ש/13-14 (18).

מרקאן א.

ביר-חכים, הגנה במדבר — קע"א (19).

מרשל ג', ק, גנ'

מחשבות על הדרכה — קס"ג (28).

משה, רס"נ

סלוצקי י., ד"ר

"לקסיקון הגבורה" — קס"ט (46).

ספיר ב., רס"נ

חז"ל רומאי במצור מצדה — פ/11 (22).

ורד האבירים (רשמי סיור ברודוס) פ/12 (21).

מצדת עין-גדי — פ/14 (25).

ע.

עמוס, סרן

קורס ריינג'רים בארה"ב — קע"ז (39).

עמידור ב.

ה"חרמ"ש — יעוד, תקנים ולחימה — ק"ע (29).

הטנק הטוב — קע"ו (44).

עמית א., סא"ל

האגף החשוף — קע"ג (20).

עינת א.

קצין הנדסה בקורס מ"פ/חי"ר — פ/11 (8).

פ.

פארטרידג' א. א., מיו

חשמו"ל גדרות לאבטחת מתקנים — ז/קע"א.

פבזנר מ., אינג'

שיטות חדישות לתכנון פרויקטים ומעקב אחר ביצועם — פ/11 (12).

פוגל ו., לויט'

צבאה של סוריה במבט גרמני — קס"ט (34).

פוס פ., ג' מיו

ה"מלאכים" בלוס-אנז — ז/ק"ע.

פורמן י.

לחמת מנהרות — ז/קע"ו.

פורסית ר. ו.

טנקים כנושאי גייסות — ש/13-14 (39).

פורת א.

קליעה — ספורט או כורח בטחוני? — קס"ו (45).

פיין ב., סא"ל

בית ספר לטכנאים — הגם בצה"ל? — קס"ט (20).

חינוך והוראה בחיל מקצועי — קע"ו (36).

המושב בכלי-רכב והתאמתו לאדם — פ/16 (19).

המושב בכלי-רכב והתאמתו לאדם (חלק ב') — ח/18 (21).

תקנים — ח/23 (26).

המושב בכלי-רכב — ח/24 (10).

פיפרברג י., סג"מ

להעלאת רמתם של חיילי החובה — קס"ד (55).

פירסון נ. א., מיו

ניידות מגוברת ליחידות לוגיסטיות — ח/22 (32).

פישר ק., ד"ר אינג'

שמירת סוד והגנת מדינה — כיום — ק"פ (32).

פלנן ג.

כלי-רכב משוריינים כנגד נשק גרעיני — ש/13-14 (41).

פעיל מ., אל"מ

ממה יינק חינוך הקצין? — ק"פ (14).

פריבורגר ר. ה.

הינע 4 אופנים לשירות האזרח — ח/20 (29).

פריזינגר ג. ר.

תאי דלק — ח/21 (19).

פריק ו. נ., ד"ר

המגמה — מטוס מובחן לסיוע התקפי — ח-קע"ט (47).

פרס ש., סגן שר-הבטחון

חצי-יובל למערכות ישראל — קס"ב (5).

כך נמשכת השלשלת — מן הססים ל"קדש" ועד עומסי

בטחוננו כיום — קס"ג (3).

למול אתגרי 1965 — קס"ו (3).

פרקר ו. מ.

M-60 A1 — ש/13-14 (45).

צ.

צ'ודין י., קול'

פלוגת צנחנים בהגנה — קע"ג (33).

צומשטיין, מיו

הסתערות ללא פאתוס. מבעיות חיל הרגלים השביצרי — קע"ג (43).

צפורי מ., סא"ל

טיפול מונע ואחזקה — אחריות המפקד — קס"ג (49).

בשולי המאמר "היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות?" — קס"ד (53).

חיל-רגלים משוריין — מה טיבו? — קס"ה (15).

הפשיטה על תחנת-השידור ברמאללה — קס"ז (47).

פשיטה על שדה-תעופה, לוד 1946 — קע"ב (21).

האדם הנדרש — ש/15 (24).

צ'רצ'יל וינסטון

מדברי מנהיג-מלחמה — קס"ד (27).

ק.

קולאשסקי ר., קפ'

נשק נ"ט על פרשת דרכים — ח-קע"ט (61).

קורוצ'קין פ., גנ', ד"ר, פרופ'

התפתחות הטקטיקה הסובייטית במלחמת-העולם השנייה — קס"ט (15).

קורטיס א.

התפתחות הזכויות לכלי-רכב — ח/22 (13).

לשם מה נחוצה תיבת ההילוכים — ח/23 (30).

קייס פ., ב., לויט'-קול'

היש עתיד לגייסות המטוסים — ק"ע (3).

קיסר ח.

המבנה הארגוני של מפעילים — פ/14 (19).

קלצ'בסקי ל.

הגיגי הצבא של תיאודור הרצל — ח-קע"ט (29).

קנד ו. ו., מיו

נקודת מבט אמריקאית על תפקידי השריון — ש/15 (11).

קפמיין א.

מפנה גזים חדש — ח/18 (35).

קרול ג', ב., קפ'

שריונית הקומנדו — ש/15 (33).

קרונקנדן נ., מיו-רג'

אווירית הצבא של בריטניה — קע"ד (37).

קרוסמן ג', קול'

רימונים מאז ועד היום — ח/24 (28).

קרסנוב א., קול'

התקפת גייסות שריון בשטח הררי — ש/11 (18).

ר.

רבין י., רב־אלוף

הדרך שעשה צה"ל — קס"ב (8).

לקחי מערכת סיני — קע"ח—קע"ט (12).

רבינוביץ א., סגן

מסע־תימן המצרי, סיכומי־ביניים — קס"ה (26).

סודאן, אכילת הניגודים — קע"א (13).

הקצונה הערבית, דמותה ודרכיה — קע"ח—קע"ט (35).

רואץ' ה., לויט'־קול'

תמרון „מהלומת־מדבר" — צ/קס"ה.

רוברטון ג. ק., לויט'

נצל את סייריך — קע" (26).

רוזנבאום א.

שיכלולים בפריטי ציוד הנדסי — פ/12 (6).

רוזנברג י., ד"ר

עקרונות פסיכולוגיה בהדרכה צבאית — ש/15 (13).

ריאנזי מ., קול'

מכשירי תצפית מודרניים מסייעים לצבא — ח/23 (19).

רייטן מ., אינג'

מסעות קשיחות לרכב זחלי — פ/12 (12).

מסעות קשיחות לרכב זחלי (חלק ב') — פ/13 (19).

ריימונד ג'.

גז ככלי־נשק — צ/קס"ט.

רמון א.

הקריטריונים לבחירת מנוע תעשייתי קטן — ח/20 (20).

הקריטריונים לבחירת מנוע תעשייתי קטן (חלק ב') — ח/21 (7).

אמינות מערכות — ח/22 (17).

שריפה פנימית — ח/24 (31).

ש.

שבת ח.

יותר בטיחות לנהג ולנוסע — ח/24 (36).

שוהם מ.

טירונות בגדוד שדה — פ/12 (3).

שולץ מ. ג'

מערכת הקירור במכונית ואחזקתה — ח/16 (31).

שויביץ נ. נ.

טנקים ושריונם, השקפה אמריקאית — ש/11 (10).

שלו א.

הרחק ראש תחמיש מהו? — ח/17 (19).

שימק ג., קפ'

סיור משוריין (הדוקטרינה המערב־גרמנית) — ש/11 (24).

שלמה ג., אל"מ

הצצה אל מאחורי הפרגוד: „סוכנות הביון המרכזית" — ק"פ (26).

שמואל, סא"ל

התקשורת בצבא ארה"ב — קס"ט (28).

שניצר ג', ג', קפ'

היכן הם הקצינים הזוטרים בפלוגות? — קס"ד (51).

שקד ח.

הגילוס הכחול — קס"ה (40).

אטלס המזרח התיכון — קס"ט (47).

שר־אל י., אל"מ

המדע ואופקי הפיתוח הצבאי — קע"ז (32).

שרייבר מ., סא"ל

הצלפים — העבר זמנם? — קס"ד (40).

ת.

תומסון ג', ג', לויט'־קול'

ירי בתת־קליבר — פתרון פרקטי מיידי — ש/13—14 (37).

נספח ב'

רשימת הספרים בהוצאת "מערכות"

ברשימה שלהלן ניתנים הספרים לפי סדר א"ב של שמות הספרים (ולא לפי שמות מחברים). בתוך "ערכי המפתח" הכללי מסומנים הספרים המתייחסים לאותו ערך על-ידי המספר הסיידורי של הספר לפי רשימה זו:

1. **אדום על האקו** — י. מוהרי"ק, סא"ל ד"ר, ז"ל
זכרונותיו של המחבר, ששירת בשנות מלחמה"ע השניה כקצין רפואה בצבא הבריטי, פעל עם הפרטיזנים ביוגוסלביה ותרם תרומתו בחיל-הרפואה של צה"ל.
בחינות: מלחמת-העולם השניה; מלחמת גריליה; יוגוסלביה; מצרים; צה"ל; חיל-רפואה; סיפורי-קרב.
2. **אוגוסט 1914** — ב. טוכמן
הרקע המדיני והאסטרטגי למלחמת-העולם הראשונה, הן במדינות ההסכמה והן במדינות הברית. תיאור מסעם של אניות גרמניות מקושטא ונסיון היירוט של הצי הבריטי — והמערכות בחודשי המלחמה הראשונים.
בחינות: מלחמת-העולם הראשונה; היסטוריה צבאית; מדיניות; מצביאים ואישים.
3. **אליכשל** — י. בורדיק וי. ווילר
סיפור על שעות אחדות, בהן חיי עמים ומדינות תלויים על-בלימה. דבר-מה נתקלקל, ולהק של מפציצים אמריקאיים החמושים בפצצות גרעיניות טס ועבר את נקודות האל-כשל — בכיוון ברית-המועצות. הודות ל"קו החם" נמנעת מלחמה גרעינית, בה היתה תכלית כולה עשויה להיות מושמדת.
בחינות: ארה"ב; ברה"מ; מלחמה גרעינית; מדע ומלחמה; מדיניות.
4. **אליעלמיין** — ל. פיליפס
מערכת אליעלמיין — רקעה האסטרטגי והאופרטיבי. הכנות ומהלכים הקודמים למערכה ותיאור המערכה עצמה.
בחינות: מלחמת-העולם השניה; בריטניה; גרמניה; איטליה; מצרים; לחמת מדבר; חיל-שריון; חיל-רגלים; היסטוריה צבאית.
5. **בנתיבי קומנדרו** — צ. סווט
מעגלותיו של המחבר — יהודי-לוחם — סובבות מיום הנצחון באירופה וחוזרות על-פני שנות המלחמה ושדות-הקרב בחבש, באלבניה ובאיטליה — עד לאותו יום בו עלה על מוקש בסיור "רגוע" ושיגרתו, ושתי רגליו נקטעו מעל לברכיהן.
בחינות: מלחמת גריליה; מלחמת-העולם השניה; איטליה; אתיופיה; בריטניה; גרמניה; כוחות מיוחדים.

6. גליפולי — א. מורהד
מבצע אמפיבי רבתי, מן הראשונים בסוגו, שמטרתו מהבחינה האסטרטגית הן שבירת הקפאון בחזית המערב על-ידי פתיחת „חזית שניה“ בבלקנים ועירעור האימפריה התורכית על-ידי ניטרול קושטא. הספר מכיל תיאורים על מפקדי שני הצדדים, וביניהם מוצגת כמאל, שכונה ברבות הימים את-תורפ, וכן של חיילי החזית, בעיקר של האנזאקים.
בחינות: מלחמת-העולם הראשונה; היסטוריה צבאית; נחיתה ימית; בריטניה; גרמניה; תורכיה.
7. גשר ללא מעקה — א. סופר
סיפורה של סמלת סעד ביחידת צנחנים על חיותיה ועלילת אהבתה.
בחינות: צה"ל; חיל-צנחנים; רוח-לחימה.
8. דו"ח סוכן 24 — ג. סאנסטבי
ממעללי המחתרת הנורבגית נגד הגרמנים במלחמת-העולם השנייה; תיאור פעולות מודיעין וחבלה.
בחינות: מלחמת-העולם השנייה; מלחמת גריליה; נורבגיה; גרמניה; מודיעין; חבלה.
9. ההרפתקה האטומית — ב. גולדשמיט
תיאור השלבים בפיתוחה של האנרגיה האטומית והתעשייה הקשורה בה, ומעמדו הציבורי והמדיני של פיתוח זה כיום.
בחינות: אנרגיה אטומית; מלחמה גרעינית; ארה"ב; ברה"מ; בריטניה; צרפת; גרמניה; מלחמה עתידה.
10. הכיבוש הגדול — קיסרות המונגולים — מ. פראודין
כיבושי המונגולים, בהנהגתו של ג'ינגיז-חאן, מסין במזרח ועד לחופי היס-התיכון, במערב — ולקחייהם האסטרטגים והאופרטיביים.
בחינות: היסטוריה צבאית.
11. הם צנחו בלילה — ס.ל.א. מרשל, בריג-גנ'
סיפוריהם של קצינים וחילים אמריקאיים שהשתתפו במבצע ההצנחה הגדול בפלישה לנורמנדיה במלחמת-העולם השנייה.
בחינות: מלחמת-העולם השנייה; לחמת לילה; גייסות מוטסים; חיל-צנחנים; חיל-שריון; חיל-רגלים; נחיתה ימית; ארה"ב; בריטניה; גרמניה; צרפת.
12. המשימה רכש — פ. וזה
תיאור פעולות הרכש של ה„הגנה“ בשנים של ערב מלחמת-הקוממיות ובמשך המלחמה.
בחינות: „הגנה“; מלחמת-הקוממיות; מלחמת-העולם השנייה; צה"ל.
13. הנילוס הלבן — א. מורהד
תיאור דרמטי של חוויות חוקרים שעסקו בחקירת אפריקה המרכזית ומקורות הנילוס. תחילתו של סיפור-עלילות זה ב-1856, כאשר הבריטים יצאו לחקור את מרכז אפריקה.
בחינות: מדינות אפריקה; מצרים; סודן; אתיופיה.
14. חניבעל — ה. למב
מסעות חניבעל דרך ספרד, האלפים ואיטליה כנגד הרפובליקה הרומאית. תיאור מאלף של דמותו של מצביא ומדינאי, אשר עמד במרכז התמודדות דורו, התמודדות שתוצאותיה הכריעו את גורלם של עמי-התרבות.
בחינות: היסטוריה צבאית.
15. חרב ישועות — י. בר-יוסף
צפת במלחמת-הקוממיות — עמידתה של קהילה יהודית קטנה ומנותקת על נפשה; מאבקה עם האויב ועם עצמה ודבקותה באמונת-הנצחון.
בחינות: מלחמת-הקוממיות; „הגנה“; צה"ל; ישראל וארץ ישראל (היסטוריה).
16. טוברוק — לחמה במדבר-המערבי — מ. קרבר, גנ'
הלחימה במדבר המערבי בשנים 1941-1942, שנסתיימה בנפילת טוברוק, מפי עד ראיה.
בחינות: מלחמת-העולם השנייה; לחמת מדבר; לוב; בריטניה; איטליה; חיל-שריון; חיל-רגלים; היסטוריה צבאית.

17. **ללא-עקבות — א. יונה**
עלילות הברחת יהודים מאירופה לארץ-ישראל, הכשרתם טרם עלייתם וארגונם להגנה עצמית במקומות מגוריהם.
בחינות: „הגנה“.
18. **מבלפור עד בוויין — מאבקים על ארץ ישראל — כ. סייקס**
תולדות הציונות וקורותיה של ארץ-ישראל בימי המנדט הבריטי, הכתובות על-ידי היסטוריון אנגלי.
בחינות: מדיניות; מלחמת-העולם הראשונה; מלחמת-העולם השנייה; ישראל וארץ-ישראל (היסטוריה); בריטניה.
19. **מבצע חיל-הים במלחמת-הקוממיות — א. טל, רס"נ**
ראשיתו של חיל-הים, גיבושו ומבצעיו במלחמת-הקוממיות.
בחינות: מלחמת-הקוממיות; חיל-ים; היסטוריה צבאית.
20. **מזימות במלחמה — מברק צימרמן — ב. טוכמן**
תיאורו של אחד המדהימים והסנסציוניים שבאירועים הדיפלומטיים בדורות האחרונים, שהביאו לכניסת ארה"ב למלחמת-העולם הראשונה.
בחינות: מלחמת-העולם הראשונה; היסטוריה צבאית; גרמניה; ארה"ב; בריטניה; חיל-ים.
21. **מרובה הקשת עד פצצת המימן — ב. ופ. ברודי**
תולדות החימוש „מרובה הקשת עד פצצת המימן“, המציגות בקוים כלליים את מקורות צמיחתם של אמצעי-הלחימה בכל תקופה ותקופה.
בחינות: נשק (כללי); נשק קל; נשק גרעיני.
22. **סודות יום הפלישה — ג'. פרו**
הספר מתאר כיצד נשמרו סודות יום הפלישה על-ידי בעלות-הברית גם להפתעתן שלהן. דו־קרב בין שירותי הריגול והריגול-הנגדי.
בחינות: מלחמת-העולם השנייה; היסטוריה צבאית; ארה"ב; בריטניה; גרמניה; נחיתה ימית; מודיעין.
23. **על אמונת המלחמה — נ. מקיאולי**
הגות-דעות בענייני מלחמה; תפיסות חדשות (לתקופתו של מקיאולי) על אודות מיליציה כצבא אזרחים, בניגוד לצבא שכירים מקצועיים.
בחינות: היסטוריה צבאית; תורת לחימה; איטליה.
24. **עלילות ש"י — א. דקל**
תיאור פעולות „שירות הידיעות של ה„הגנה“ (מהדורה חדשה ומורחבת).
בחינות: „הגנה“; מודיעין.
25. **פרעה האדום — ד. מאיאר-רנקה**
המחבר, כתב „די וולט“ בקהיר, מגולל לפני הקורא את קלסתר פניה של מצרים ומעמדה המדיני בעולם. חלקו השני של הספר דן בשכנותיה של מצרים. במרכז התיאורים והניתוחים הללו עומד הנשיא גמאל עבד-אנ-נאצר — „פרעה האדום“, על הישגיו וקשייו בהווה והשגותיו כלפי העתיד.
בחינות: מצרים; מצביאים ואישים.
26. **צבא אזרחים — מ. דורמן**
מונוגרפיה מקורית המתלזה אל תרגום ספרו של מקיאולי „על אמונת המלחמה“. היא מגוללת לפני הקורא את הרקע ההיסטורי מתוכו צמחו רעיונותיו הצבאיים של מאקיאוולי ואת דרך התפתחותה ומבנה של המיליציה הפלורנטינית ומקומה בביורפיה של מזכיר ממשלת פירנצה.
בחינות: היסטוריה צבאית; תורת לחימה; ארגון ומבנה; איטליה.
27. **ראשי חנות — ג. אלטיירי**
סיפורם של ה„ריינג'רים“ האמריקאיים בראשית דרכם — ואולי גם בשיא דרכם. תיאור שלבי האימונים של ה„ריינג'רים“ ושל מבצעים בצפון-אפריקה ובחוף סיציליה ב-1944.

בחינות: מלחמת העולם השנייה; כוחות מיוחדים; נחיתה ימית; בתיספר צבאיים; הדרכה ואימון; ארה"ב; גרמניה; בריטניה; איטליה.

28. רודף המרגלים בקהיר — א.ו. סאנסום

סיפורו של איש-הריגול הנגדי הבריטי במצרים מתקופת מלחמת העולם השנייה. בחינות: מלחמת העולם השנייה; מודיעין; מצרים; בריטניה.

29. ריגלתי בארצות-הברית — פ. מונט

סיפור של קצין מודיעין פולני, שאומן לפעולות ריגול נגד ארה"ב. הוא הוצב כנספח צבאי לשגרירות הפולנית בושינגטון בשנים 1955, ובשנים הבאות פעל כמרגל בארה"ב. בשנת 1958 ערק לארה"ב וביקש מקלט מדיני. בחינות: ארה"ב; פולין; מודיעין.

30. 7 ימי סואץ — א.ג. ברקר

תיאור שלביו השונים של המסע האנגלו-צרפתי לכיבוש תעלת סואץ, שהחל יומיים לאחר שכוחות צה"ל נכנסו לסיני — ובא אל סיומו בליל ה-6-7 בנובמבר, כ-36 שעות בלבד לאחר השלמת מבצע "קדש". האירועים, השיקולים והלקחים מסירים את הלוט מעל רבים מן הלבטים בהם התלבטו המפקדות וההנהגות שברמות השונות — החל ברמה המדינית בלונדון ובפריס, וכלה ברמה הטקטית אשר בשדה-הקרב. בחינות: מערכת סיני; צה"ל; בריטניה; צרפת; מצרים; כוחות מיוחדים; חיל-צנחנים; נחיתה ימית; חיל-שריון; חיל-רגלים; חיל-אוויר; חיל-ים.

הופיעו

דואר רשמי